

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าว
สุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

เงิน เยียนเยียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2559

**A Development of Integrated Training Curriculum to Improve the
Ability in Thai language Speech of Thai language major
Undergraduates in China**

Chen Yanyan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor Philosophy in Curriculum and Instruction**

**Department of Curriculum and Instruction
Collage of Education, Dhurakij Pundit University**

2016

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

เสนอโดย Mrs. Chen Ynayan

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

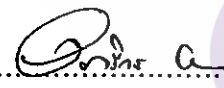
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สีนลารัตน์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไสว พิกขาว)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สีนลารัตน์)

วันที่ เดือน ปี. ๑ พ.ศ. ๒๕๕๙

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
ชื่อผู้เขียน	เงิน เยียนเยียน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุะมาน
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน (2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน (3) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน (4) ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

วิธีการวิจัยนี้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมและขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการซึ่งได้ทดลองใช้กับนักศึกษาจีนจำนวน 25 คน นอกจากนี้แล้วยังมีแบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการและแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าวิกฤต (t-test) แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน พบว่าความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.83

2. ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรพบว่าโครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .61

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

4. ผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย พบว่า ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.88

5. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .58 ซึ่งถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Thesis Title	A Development of Integrated Training Curriculum to Improve the Ability in Thai language Speech of Thai language major Undergraduates in China
Author	Chen Yanyan
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Tassanee Chatthai
Co-Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Apirak Anaman
Department	Curriculum and Instruction
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to explore the need of Thai language speech for the Thai language major undergraduates in China, 2) to develop an integrated training curriculum for improving the ability in Thai language speech of the Thai language major undergraduates of China, 3) to conduct a trail training curriculum in order to improve the ability in Thai language speech of the Thai language major undergraduates of China and 4) to evaluate the results of the integrated training curriculum for improving the ability in Thai language speech of the Thai language major undergraduates of China.

Research and development (R&D) designed for this study consisted of 4 stages: 1) exploring general information; 2) developing the integrated training curriculum; 3) implementing the integrated training curriculum; 4) evaluating curriculum implementation. The research instruments were in-depth interview, a questionnaire to explore students' need on improving the ability in Thai language speech, the integrated training curriculum used for 25 students, a training curriculum evaluation form, and a questionnaire on students' satisfaction towards the integrated training curriculum. The collected data were analysed to arithmetic mean, standard deviation, and T-test (Dependent Sample).

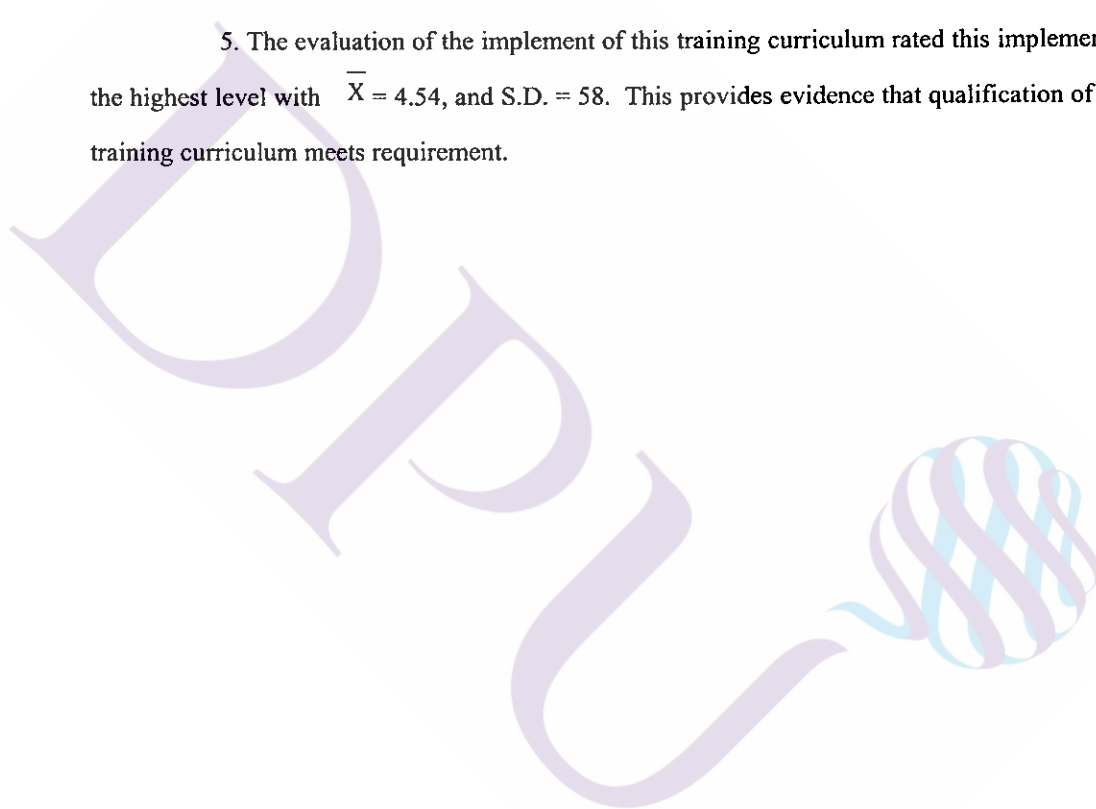
1. The results from the questionnaire showed a high level of students' need to improve their ability in Thai language speech ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .83)

2. Evaluation on the draft - training curriculum revealed that this draft training curriculum gained a high level of appropriateness ($\bar{X} = 4.20$ S.D. = .61)

3. The average score of the learning achievement post-test was statistically significant higher than that of the pretest with $p = .01$ ($p < 0.05$).

4. Result of assessment on students' ability in Thai language speech showed a high level of their Thai language ability to deal with Thai language speech with $\bar{X} = 3.44$, and S.D. = .88. This result also shows that this training curriculum could improve the speech ability of the trainees.

5. The evaluation of the implement of this training curriculum rated this implement at the highest level with $\bar{X} = 4.54$, and S.D. = .58. This provides evidence that qualification of this training curriculum meets requirement.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ชาติไทยและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนะมาน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและจารึกพระคุณนี้ไว้ในความทรงจำอย่างมิรู้ลืมเลือนว่า ความสำเร็จในครั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ นอกจากนั้นขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการอื่น ๆ อันประกอบด้วย ศ.ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ รศ.ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และรศ.ดร.อรุณี หรดาล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการแก้ไข และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล และดร.ไพฑูรย์ มีสัจย์ที่ให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือในด้านข้อมูล ช่วยตรวจสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความช่วยเหลือ และขอขอบพระคุณอย่างสูงจากใจจริง

ในส่วนขอชมมหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยคณาจารย์ของคณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่กรุณาให้ความเอื้อเฟื้อเข้าศึกษาวิจัย ตลอดจนนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่อาจมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดาที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

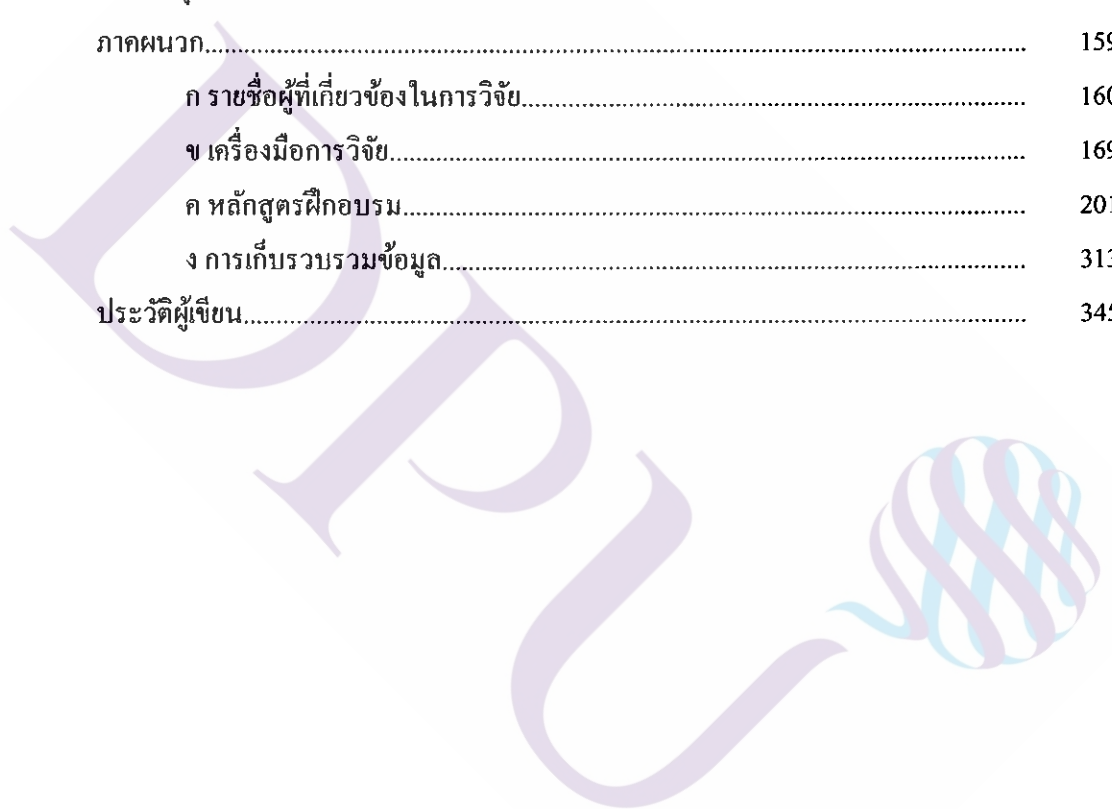
เงิน เย็นเย็น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	33
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม.....	49
2.4 เอกสารที่เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์.....	54
2.5 การคิดและบูรณาการทักษะการคิด.....	68
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	120
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	120
4.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	124
4.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม.....	128
4.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม.....	132
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	139

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	139
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	139
5.3 อภิปรายผล.....	142
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	149
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	159
ก รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย.....	160
ข เครื่องมือการวิจัย.....	169
ค หลักสูตรฝึกอบรม.....	201
ง การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	313
ประวัติผู้เขียน.....	345

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	101
4.1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับความ ต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย.....	122
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร...	125
4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีก่อนและหลังการทดลองใช้ หลักสูตรฝึกอบรม	128
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการคิดค้นสำหรับ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี.....	129
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการกล่าว สุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี.....	130
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านบริบท.....	132
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านปัจจัย เบื้องต้น.....	133
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านกระบวนการ.	135
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านผลผลิตการ เรียนรู้.....	136
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อหลักสูตร ฝึกอบรม.....	136
4.11 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ CIPP Model.....	137

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในหมู่นักศึกษาจีน มีนักศึกษาจีน เรียนวิชาเกี่ยวกับไทย และภาษาไทย มากกว่า 10,000 คน ในสถาบันการศึกษา 50 กว่าแห่งทั่วประเทศจีน และมีนักศึกษาจีนเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศไทยปีละประมาณ 20,000 คน และกรมการศึกษา มณฑลยูนนานและกว่างซีได้มีนโยบายให้สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในมณฑลยูนนานและกว่างซีเปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ซึ่งช่วยให้ ภาษาไทยเป็นที่นิยมแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาของกว่างซีที่มีการเรียนการสอน ภาษาไทยโดดเด่นที่สุดได้แก่ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีเป็น 1 ใน 4 ของมหาวิทยาลัยทั่วจีน ที่เปิด สอนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก

มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสถาบันอุดมศึกษาสำคัญแห่ง หนึ่งของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1952 (พ.ศ.2495) แต่ก่อน เป็นวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดรัฐบาลกว่างซี ภายใต้การดูแลและความ ร่วมมือของคณะกรรมการบริหารชนกลุ่มน้อยแห่งชาติและรัฐบาลกว่างซี วิทยาลัยชนชาติกว่างซีได้ ผ่านการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการประเทศจีนเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ ปีค.ศ. 2006 มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งในสองแห่งที่ได้รับ ความสำคัญจากนโยบายแผนการพัฒนาระยะ 5 ปีฉบับที่ 11 ของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กว่างซีได้รับการแต่งตั้งเป็นฐานผลิตบัณฑิตด้านภาษาที่ใช้ในทวีปเอเชียแห่งชาติ เป็นศูนย์อบรม นิติศาสตร์จีน-อาเซียน เป็นแหล่งสำคัญที่ส่งเสริมการสอนภาษาจีนให้กับประชาชนประเทศเพื่อน บ้าน เป็นมหาวิทยาลัยที่รองรับนักศึกษาชาวต่างชาติที่ได้ทุนการศึกษาจากรัฐบาลจีน และเป็น หน่วยงานปฏิบัติโครงการการอบรมครูสอนภาษาจีนในต่างประเทศที่ได้รับทุนมาศึกษาในประเทศ จีน และโครงการครูอาสาสมัครสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาติด้วย

มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีเป็นมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงในเขต 9 ปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีมีคณะทั้งหมด 19 คณะ

ศูนย์การวิจัย 9 แห่งและมีสาขาวิชามากมาย สาขาวิชาระดับปริญญาตรี 58 สาขาวิชา สาขาวิชาระดับปริญญาโท 4 สาขาวิชา ประกอบด้วย 9 สาขาวิชา อันได้แก่ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อักษรศาสตร์ บริหาร วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์นอกจากนี้แล้ว มหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซึ่งจะเริ่มเปิดปริญญาเอกสาขาวิชา ชาติพันธุ์วิทยา ภาษาและวรรณคดีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาษาและวรรณคดีชนกลุ่มน้อยเมื่อปี ค.ศ.2014

มหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซึ่งเริ่มเปิดสอนสาขาวิชาภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 ปัจจุบันมีสาขาวิชาภาษาเวียดนาม ภาษาลาว ภาษาไทย ภาษากัมพูชา ภาษาพม่า ภาษาอินโดนีเซีย ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ทั้งหมด 9 ภาษาด้วยกัน เป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มากที่สุดในประเทศจีน เป็นศูนย์กลางในการผลิตบุคลากรสำหรับมหกรรมจีน-อาเซียนและการร่วมมือการแลกเปลี่ยนระหว่างจีนกับกลุ่มประเทศในอาเซียน

คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(ได้แยกออกจากคณะภาษาต่างประเทศเมื่อปีค.ศ.2014)ของมหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซึ่งได้เปิดสอนวิชาเอกภาษาไทยให้แก่นักศึกษาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรม มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ด้านทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการแปลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ขนบประเพณี วัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นอย่างดี พร้อมกับมีความรู้ทางสาขาวิชาเลือกที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎหมาย การค้าต่างประเทศ การเงิน การบริหาร นิเทศศาสตร์ การท่องเที่ยวฯ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในสายงานต่างๆ อาทิ นักการทูต อาจารย์ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว นักวิจัย เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ตำรวจ นักแปล ฯลฯ

ภาควิชาภาษาไทยเริ่มใช้รูปแบบ“3+1”ในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นกรณีที่นักศึกษาใช้เวลาเรียน 3 ปีในประเทศจีน และ 1 ปีในประเทศไทย หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาไทยได้รับการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้มีความเหมาะสมขึ้น หลักสูตรที่เปิดสอนภายในประเทศมีวิชาการออกเสียงภาษาไทย การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ภาษาไทยพื้นฐาน การฟัง การแปล สังคมและวัฒนธรรมไทย การเขียน ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นวิชาพื้นฐาน ส่วนหลักสูตรที่เปิดสอนในประเทศไทยรวมทั้งวิชาเลือกและวิชาเพื่อประยุกต์ใช้ อาทิ หลักภาษาไทย การเขียนภาษาไทยเชิงวิชาการ ประวัติวรรณคดีไทย ภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาไทยเพื่อการค้า การเมืองและเศรษฐกิจไทย การค้าและการลงทุน กฎหมายไทย การใช้คอมพิวเตอร์และสื่อสารสนเทศในประเทศไทย รายละเอียดของหลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนทุกปีตามสภาพความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับ

สถาบันอุดมศึกษาของไทย ตลอดเวลาที่ผ่านมา ภาควิชาภาษาไทยได้มีการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนปัจจุบัน ได้พัฒนาหลักสูตรเป็นที่ยอมรับในวงการการสอนภาษาไทยภายในประเทศจีน และบัณฑิตที่ได้สำเร็จการศึกษา ก็ได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากหน่วยงานต่างๆทั้งในและต่างประเทศ การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นเฉพาะที่ทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้น และเนื้อหาส่วนใหญ่ใน แบบเรียน จะเน้นเรื่องคำ รูปประโยค และหลักภาษาเป็นสำคัญ นักศึกษาจึงมีโอกาสเลือกวิชาเรียนน้อยมาก จึงทำให้นักศึกษามีความเป็นเลิศทางทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพียงด้านเดียว สำหรับการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 3 และ 4 จะเน้นการอ่าน การเขียนและการแปลเป็นสำคัญ และเพิ่มความสามารถในการประยุกต์การใช้ภาษา

นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามากกว่า 2000 คน ซึ่งแต่ละคนได้ใช้วิชาภาษาไทยไปประกอบอาชีพ เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ในสถานทูตจีนประจำประเทศไทย เป็นเจ้าหน้าที่ในสถานกงสุลไทยทั่วประเทศจีน อาทิ กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวประเทศจีนให้แก่คนไทย เป็นนักเขียนอิสระ เป็นครูอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษา และเป็นพนักงานในบริษัทไทย ที่ไปลงทุนในประเทศจีนและในประเทศ ฯลฯ ในแต่ละปีการศึกษภาควิชาภาษาไทย จะรับนักศึกษาเข้าเรียนประมาณปีละ 20-30 คน

หลังจากที่รัฐบาลจีนได้จัดงานเอ็กซ์โปจีน-อาเซียน(CHINA-ASEAN EXPO) ที่นครหนานหนิงซึ่งเป็นเมืองหลวงของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซีเป็นครั้งแรก เมื่อปี 2004 นครหนานหนิงได้กลายเป็นประตูสำคัญสู่กลุ่มประเทศอาเซียน ในขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนได้พัฒนาและครอบคลุมหลายด้าน ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวซึ่งยึดมั่นอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งสองฝ่าย เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี และบริเวณภาคใต้ของจีนซึ่งเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษหลายแห่งจึงมีความสำคัญต่อประเทศไทย อีกทั้งมีภาคเอกชนไทยเข้ามาลงทุนในบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากเขตฯ กว่างซี เขตฯ กว่างซีและประเทศไทยจึงถือว่ามีความผูกพันกันมายาวนาน รัฐบาลกว่างซีจึงได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะรัฐบาลไทยได้จัดตั้งสถานกงสุลใหญ่ขึ้นที่นครหนานหนิงเมื่อวันที่ 7 เมษายน ปี 2006 นั้น ยิ่งทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยของภาควิชาภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ในฐานะที่เป็นตัวแทนรัฐบาลไทย สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิงได้อำนวยความ

สะดวกในการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยและสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทยแก่ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี อาทิ มอบหนังสือภาษาไทยแก่ศูนย์ภาษาไทยสิรินธร มอบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ในการสืบค้นข้อมูลที่เป็นภาษาไทย ร่วมจัดสัมมนาการวิจัยด้านภาษาและวัฒนธรรม ไทย รวมทั้งจัดการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยในที่ชุมชน การประกวดสุนทรพจน์ซึ่งจัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง กับมหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ได้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2007 จนถึงปัจจุบัน ได้จัดขึ้นทั้งหมด 7 ครั้ง การประกวดสุนทรพจน์ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยแต่ละสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมการประกวด ต่างมีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของตนเองเพื่อส่งนักศึกษาเข้าประกวดในปีถัดไป และจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าประกวดก็เพิ่มมากขึ้นทุกปี การประกวดสุนทรพจน์นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการเรียนภาษาไทยอย่างจริงจังของนักศึกษาจีนแล้ว ยังแสดงถึงความสามารถและศักยภาพในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนอย่างเด่นชัด รวมทั้งสะท้อนถึงคุณภาพและมาตรฐานของครูผู้สอนภาษาไทยในประเทศจีนอย่างน่าชื่นชม ซึ่งกล่าวได้ว่า การประกวดสุนทรพจน์เป็นกิจกรรมประจำปีที่มีส่วนช่วยให้นักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในกว่างซีได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถ และฝึกฝนการใช้ภาษาไทย อันนำมาซึ่งการยกระดับการเรียนการสอนภาษาไทยของสถาบันการศึกษาต่างๆ ในกว่างซีด้วย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยในเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี จำนวน 7 ครั้ง คือ

1. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “ประเทศไทยที่ทำให้ฉันประทับใจที่สุด” ปี 2007
2. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “บ้านเกิดของฉัน” ปี 2008
3. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “ความสุขของกะทิในมุมมองของฉัน” ปี 2009
4. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “ฉลอง 35 ปีความสัมพันธ์ทางการทูต ไทย-จีน สืบสานพันปีความผูกพันฉันพี่น้อง” ปี 2010
5. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “พ่อของแผ่นดิน” ปี 2011
6. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “เสน่ห์ของประเทศไทย” ปี 2012
7. การประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย หัวข้อ “กว่างซีกับการเป็นประตูสู่อาเซียนในมุมมองของฉัน” ปี 2013

หัวข้อในการกล่าวทั้งหมดนี้ฟังดูแล้วเหมือนง่ายหากผู้พูดเป็นคนไทยแต่ผู้เข้าการประกวดเป็นนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยจึงเห็นว่าเป็นเรื่องยากและท้าทายมากซึ่งนักศึกษาจีนต้อง

นำความรู้ที่เรียนมาประกอบการกล่าว ต้องใช้สติปัญญา สมาธิ และควบคุมอารมณ์ของผู้กล่าวด้วย จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลการประกวดพบว่า นักศึกษาและอาจารย์ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ได้ให้ความสำคัญและสนใจกับการกล่าวสุนทรพจน์มากซึ่งถือว่าเป็นการพูดขั้นสูงและมีความแตกต่างจากการพูดทั่วไปอาจารย์และนักศึกษาต่างได้เข้าใจว่าสุนทรพจน์คือคำพูดอันเป็นพิธีกร เป็นถ้อยคำที่ไพเราะ งดงาม มีความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างพิถีพิถัน เลือกสรรคำที่สละสลวย มีความหมายที่ชัดเจน มีจุดประสงค์เพื่อ โน้มน้ำใจให้ปฏิบัติตาม เรียกร้องหรือเชิญชวนให้คล้อยตาม

เนื่องจากการกล่าวสุนทรพจน์เป็นการพูดสั้น ๆ การเตรียมการและการพูดจึงเป็นเรื่องยากเพราะเป็นการพูดสั้นในเวลาจำกัด แต่ต้องพูดด้วยถ้อยคำสำนวนที่ไพเราะ รวมทั้งต้องกระชับ ถูกต้องและน่าสนใจ การเตรียมการพูดจึงเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือการพูดสุนทรพจน์ที่ดีจะมีการเตรียมการมาอย่างดี เพราะถ้าขาดการซ้อมจนเกิดความแน่ใจแล้ว การพูดครั้งนั้นก็อาจจะประสบความสำเร็จล้มเหลวได้ บางคนเตรียมการพูดมาอย่างดีขอดเยี่ยมทั้งสาระและอรรถรส แต่ขาดการซ้อม พอถึงเวลาแสดงสุนทรพจน์ จะเกิดภาวะติดขัดขลุ่ยกลัก ทำให้เกิดความล้มเหลวอย่างน่าเสียดาย ดังนั้นเมื่อมีการเตรียมที่ดีแล้ว ควรซักซ้อมจนเกิดความพร้อมที่จะพูด เสียก่อน และต้องแสดงออกมาจากหัวใจ พูดจากใจ ด้วยความตั้งใจ ใส่ความรู้สึกในเนื้อหาที่พูดจนสุดหัวใจ หากทำได้เช่นนี้ จะเป็นการพูดที่ทำให้ผู้พูดมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับยกย่อง นอกจากนี้ การพูดสุนทรพจน์ควรแสดงความคิดทางสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความรู้สึกในความรัก ความสามัคคี ความเสียสละ ความรักหมู่ รักคณะ รักชาติบ้านเมือง รวมทั้งต่อมวลมนุษยชาติหรือสามารถแก้ปัญหาที่เลวร้ายให้เกิดปกติสุขหรือสันติสุข กล่าวได้ว่า การพูดที่กระตุ้นให้เกิดสำนึกในคุณธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม ถือเป็นารพูดโน้มน้ำใจขั้นสุดยอด

การฝึกอบรมนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยให้มีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยและสามารถเข้าร่วมการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยได้ไม่ใช่เรื่องง่าย เหตุผลส่วนใหญ่อันเนื่องมาจากภาษาไทยซึ่งเป็นพื้นฐานในการกล่าวนั้นไม่ใช่ภาษาแม่ของนักศึกษา ทำให้บางคนไม่มีความมั่นใจในตัวเอง นอกจากนี้แล้ว ข้อบกพร่องในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยยังมีอยู่อีกมากมาย เช่น ไม่มีการเตรียมตัว ไม่มีกระบวนการในการฝึกซ้อม เรื่องราวที่นำมากล่าวไม่มีความชัดเจน ขาดประเด็นตามหัวข้อที่กำหนด การเริ่มต้นไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง ไม่มีความรู้เรื่องการทักทาย ก่อนการแสดงการกล่าว การวางบุคลิกที่ไม่เหมาะสมกับการแสดงการกล่าว การแสดงสีหน้าแววตาที่ไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่กล่าว สายตาไม่สามารถสื่อถึงสิ่งที่ต้องการนำเสนอได้ น้ำเสียงไม่มีระดับ ไม่มีความหนักแน่น ไม่มีการลด และเพิ่มเสียงเมื่อมีความจำเป็น ไม่มีความรู้เรื่องเวลาที่ใช้ในการ

กล่าว ขาดการสรุปเรื่องที่น่าสนใจมากแล้ว และขาดอารมณ์ร่วมในบทกล่าวของตนเองเมื่อถึงเวลาแสดง การกล่าว และขาดความคิดที่น่าสนใจและสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้น เราจึงต้องนำทักษะการคิด สอดแทรกเข้าไปในขั้นตอนต่างๆของการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ช่วยระดมสมองของ นักศึกษาและฝึกให้มีทักษะที่ถูกต้องตามขั้นตอน เพราะ “ทักษะการคิดเป็นหัวใจของการจัด การศึกษา เพราะการคิดช่วยให้คนมีประสิทธิภาพ เป็นจุดเริ่มต้นในการแสดงออกให้สิ่งที่ดีงามเป็น ประโยชน์และสร้างสรรค์ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและปัญหาต่างๆได้” (ฉันทนา ภาคบงกช, 2528)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติกว๋างซี เคยให้คำ ชี้นำและการเตรียมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยกับนักศึกษาจีน คิดว่าการมีทักษะที่ถูกต้องในการกล่าว สุนทรพจน์ภาษาไทยไม่เพียงแต่ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกภาพและแสดงตัวดีขึ้นในเวทีการ ประกวดสุนทรพจน์ อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของตนเองควบคู่ไป กับการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองในการไป ประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาไทยต่อไปภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม การกล่าว สุนทรพจน์ที่ดีจะต้องมีเวลา และกระบวนการที่ชัดเจน ในการฝึกและเตรียมตัว ผู้วิจัยจึงสนใจใน การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยด้วยการบูรณา การทักษะการคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอก ภาษาไทยเพื่อให้นักศึกษาจีนสามารถพัฒนาศักยภาพทางด้านกรกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ปรับปรุงและพัฒนาการกล่าวสุนทรพจน์ให้ดียิ่งขึ้น

โดยผู้วิจัยได้เลือกทักษะการคิดตามแนวคิดของทิสนา แคมมณีมาผสมผสานและ นำไปใช้ในขั้นตอนต่างๆของการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยทักษะการคิดดังต่อไปนี้

1. ทักษะการคิดพื้นฐาน (Basic Skills) แบ่งเป็นทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการ คิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป

1.1 ทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills) หมายถึง ทักษะการรับสารที่ แสดงถึงความคิดของผู้อื่นเข้ามาเพื่อรับรู้ ดีความแล้วจดจำและเมื่อต้องการที่เจาะลึก เพื่อนำมาเรียบ เรียงและถ่ายทอดความคิดเห็นของตนให้แก่ผู้อื่น โดยแปลงความคิดให้อยู่ในรูปภาษาต่างๆ ทั้งที่ เป็นข้อความ คำพูด ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ ฯลฯ เช่น

ทักษะการฟัง (Listening) การอ่าน (Reading) การรับรู้ (Perceiving) การจดจำ (Managing) การพูด(Speaking)

1.2 ทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป หมายถึง ทักษะการคิดที่ จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานการคิดขั้นสูงที่มีความ

สลับซับซ้อนซึ่งคนเราจำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่างๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ เช่น

ทักษะการสังเกต (Observing) การสำรวจ (Exploring) การตั้งคำถาม (Questioning) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Gathering) การระบุ (Identifying) การเปรียบเทียบ (Comparing) การเชื่อมโยง (Connecting)

2. ทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดที่ซับซ้อน หมายถึงทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้น และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆทักษะในแต่ละขั้น ทักษะการคิดขั้นสูงจึงจะพัฒนาได้เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนเกิดความชำนาญแล้ว เช่น ทักษะการวิเคราะห์ (Analyzing) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructing)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
4. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์การกล่าวสุนทรพจน์สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 25 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
2. ผลสัมฤทธิ์การกล่าวสุนทรพจน์ของนักศึกษาจีนที่ผ่านการฝึกอบรมเชิงบูรณาการ
3. ความสามารถในการคิดค้นของนักศึกษาจีนที่ผ่านการฝึกอบรมเชิงบูรณาการ
4. ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยที่ผ่านการฝึกอบรมเชิงบูรณาการ
5. ความพึงพอใจของนักศึกษาจีนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ หมายถึง แผนการเรียนรู้ ประสบการณ์หรือกิจกรรมทั้งหลายที่ผู้วิจัยจัดให้นักศึกษาจีนโดยบูรณาการทักษะการคิดและการผสมผสานและนำทักษะการคิดมาสอดแทรกเข้าไปในขั้นตอนการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย เพื่อให้ นักศึกษาจีนมีพัฒนาการด้านต่างๆตามจุดมุ่งหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาที่แสดงออกในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการเตรียมเนื้อหา สุนทรพจน์ ความสามารถในการใช้ภาษาและลีลา ความสามารถในการแสดงออกให้ปรากฏ

ความสามารถในการคิดค้น หมายถึง ความสามารถในการสร้างความคิดใหม่เพื่อนำมาใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์ที่เป็นความจริงขึ้นมาและจับต้องได้ ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การสร้างองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การบูรณาการความรู้และการสื่อสารกับบุคคลอื่น

ทักษะการคิด หมายถึง ความชำนาญในการคิดในลักษณะต่างๆที่ใช้ในการบูรณาการเข้าไปในขั้นตอนการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาจีนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์เชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย โดยวัดจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี
2. ได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน
3. ทำให้นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีมีความเข้าใจ มีความรู้และมีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยมากขึ้น
4. ได้กลุ่มนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่มีความเข้าใจในการกล่าวสุนทรพจน์ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย และสามารถนำความรู้ที่ได้มาจากการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยไปเผยแพร่ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

- 2.1.1 ความหมายของหลักสูตร
- 2.1.2 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
- 2.1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 2.1.4 รูปแบบของหลักสูตร
- 2.1.5 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- 2.1.6 ความสำคัญของหลักสูตร
- 2.1.7 ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร
- 2.1.8 การประเมินหลักสูตร

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม

- 2.2.1 ความหมายของการฝึกอบรม
- 2.2.2 องค์ประกอบของการฝึกอบรม
- 2.2.3 รูปแบบของการฝึกอบรม
- 2.2.4 เทคนิคการฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรม
- 2.2.5 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
- 2.2.6 ความสำคัญของการฝึกอบรม
- 2.2.7 ประโยชน์ของการฝึกอบรม
- 2.2.8 การประเมินผลของการฝึกอบรม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม

- 2.3.1 ลักษณะและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.3.2 ประเภทของหลักสูตรฝึกอบรม

- 2.3.3 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.3.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.3.5 หลักของการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตร
- 2.3.6 การดำเนินการจัดฝึกอบรม หรือ การบริหารหลักสูตรฝึกอบรม
- 2.4 เอกสารที่เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์
 - 2.4.1 ความหมายของสุนทรพจน์
 - 2.4.2 ลักษณะของการกล่าวสุนทรพจน์
 - 2.4.3 โครงสร้างทั่วไปของการกล่าวสุนทรพจน์
 - 2.4.4 หลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์
 - 2.4.5 องค์ประกอบและกระบวนการของการจัดการความรู้เพื่อเตรียมกล่าวสุนทรพจน์
 - 2.4.6 การประเมินผลการกล่าวสุนทรพจน์
- 2.5 การคิดและบูรณาการทักษะการคิด
 - 2.5.1 ความหมายของการคิด
 - 2.5.2 ความหมายของทักษะการคิด
 - 2.5.3 ความสำคัญของการคิด
 - 2.5.4 ความสำคัญของทักษะการคิด
 - 2.5.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิด
 - 2.5.6 ประเภทของทักษะการคิด
 - 2.5.7 ความหมายของการบูรณาการ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมือง ซึ่งมีนักการศึกษาได้อธิบายและให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis, 1981, p. 8) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา

บีเนและคนอื่นๆ (Beane & others, 1986, pp. 34 - 35) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้โดยใช้เกณฑ์ความเป็นรูปธรรม (Concrete) ไปสู่นามธรรม (Abstract) และจากการยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School - centered) ไปสู่การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - centered) โดยได้อธิบายไว้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษา (Curriculum as product)
2. หลักสูตรคือ โครงการหรือแผนการในการจัดการศึกษา (Curriculum as program)
3. หลักสูตร คือ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีความหมาย (Curriculum as intended Learning)
4. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียน (Curriculum as experience of the learner)

โอลิวา (Oliva, 1992, pp. 8 - 9) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตร โดยแบ่งเป็น

1. การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตร จึงมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไรหรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการ ที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเช่น หลักสูตร คือการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม หลักสูตร คือ การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นต้น

2. การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามหลักสูตรในลักษณะนี้ เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรเพื่อการปฏิรูปสังคม เป็นต้น

3. การให้นิยามโดยยึดวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการให้นิยามหลักสูตร ในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการ ยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น คือ กระบวนการแก้ปัญหา หลักสูตรคือ การทำงานกลุ่ม หลักสูตร คือ การเรียนรู้รายบุคคล หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

โอลิวา ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน โดยแผนงานต่างๆ จะถูกกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรมีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตร อาจ เป็น หน่วย (Unit) เป็น รายวิชา (Course) หรือ เป็น รายวิชาย่อย

(Sequence of courses) ทั้งนี้ แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาดังกล่าว อาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียน ภายใต้การบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา

โซเวลล์ (Sowell, 1996, p. 5) ได้อธิบายว่าเป็นเรื่องปกติที่นิยามความหมายของหลักสูตรมีความแตกต่างกันไปเพราะบางคนให้ความหมายของหลักสูตรในระดับที่แตกต่างกัน หรือไม่ได้แยกหลักสูตรกับการจัดการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม โซเวลล์ ได้สรุปว่า หลักสูตร คือ การสอนอะไรให้กับผู้เรียน ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวาง ที่รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ทักษะ และทัศนคติ ทั้งที่ได้กำหนดไว้และไม่ได้กำหนดไว้ให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา

ชมพันธุ์ ฤชชรรณ อรุชยา (2540, น.3 – 5) ได้อธิบายความหมายของ หลักสูตรว่ามีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด ซึ่งสามารถจำแนกความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้

นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรหมายถึงแผนประสบการณ์นั้น มองหลักสูตรที่เป็นเอกสารหรือโครงการของการศึกษาที่สถาบันการศึกษาไว้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ หลักสูตรตามความหมายนี้ หมายถึง แผนการเรียนรู้หรือรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่างๆ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนความคิดเห็นของนักการศึกษากลุ่มนี้ ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล

รุจิร ภูสาระ(2545, น.1) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนรู้ประกอบด้วยเป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า "หลักสูตร" ด้วยอักษรย่อ SOPEA ซึ่งหมายถึง

S (Curriculum as Subjects and Subject Matter)

หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน

O (Curriculum as Objectives)

หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ

P (Curriculum as Plans)

หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์แก่นักเรียน

E (Curriculum as Learners, Experiences)

หลักสูตร คือ ประสบการณ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน

A (Curriculum as Educational Activities)

หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียน

หลักสูตรในความหมายเดิม จะหมายถึง รายวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องเรียนส่วนความหมายใหม่ จะหมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียนจะได้ภายใต้คำแนะนำ และความรับผิดชอบของโรงเรียน

หลักสูตรถือว่ามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาทุกระดับ หลักสูตรระบุสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและแนวทางจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ หลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวในการสร้างบ้าน ส่วนการสอนเป็นกระบวนการหรือวิธีการ หลักสูตรจะระบุสิ่งที่จะสอนในโรงเรียนระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรจะเรียนรู้ (เนื้อหา)

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวพบว่า มีการให้นิยามแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะแต่ละคนมีเกณฑ์ที่ใช้ในการอธิบายแตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึงแนวการจัดประสบการณ์ และ/หรือ เอกสาร ที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษาโดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.1.2 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

มีนักการศึกษาให้ความหมายของคำว่า “การพัฒนาหลักสูตร” ไว้ดังนี้

สจ๊วต อุทราพันธ์ (2532, น.38) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า

“การพัฒนา” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Development” มีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ

คือ

1. การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น
2. การทำให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้น กับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย

ทาบบา (Taba.1962, p.12) ได้กล่าวไว้ว่า “ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย

การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบต่อกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร ”

กู๊ด (Good.1973, p.17) ได้ให้ความเห็นว่า “การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับ โรงเรียนหรือระบบ โรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่”

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander.1974, p.7) ให้ความหมายว่า “การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตร อาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย”

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สามารถอธิบาย สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม

2.1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p.96) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรคือ

1. จุดมุ่งหมาย (Education purpose) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Education experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organization of education experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผล (Determination of what to evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ทาบ (Taba, 1962, น.425) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

วิชัย ประสิทธิ์ วุฒิเวชช์ กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ (Aims and Objectives)

1.1 จุดหมาย เป็นสิ่งที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน

1.2 จุดประสงค์ เป็นสิ่งที่กำหนดเฉพาะเรื่องในระดับกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์ และรายวิชา

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Contents and Experiences)

2.1 เนื้อหาสาระ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

2.2 ประสบการณ์ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม อันพึงปรารถนาให้ผู้สอนได้นำไปพิจารณาตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพ ผู้เรียน และชั้นเรียน

3. การนำหลักสูตร ไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตร ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ค้นหาสาเหตุของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผล เป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นกระบวนการ

สูนีย์ ภูพันธ์ กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (Content) เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระ และการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่ การปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน

4. การประเมินผลหลักสูตร (evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

ธารง บัวศรี(2532:8) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่ามี ดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (education goals and policies) หมายถึงสิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (subject objectives) หมายถึงผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะ และความสามารถที่ต้องการให้มีรวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (instructional objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

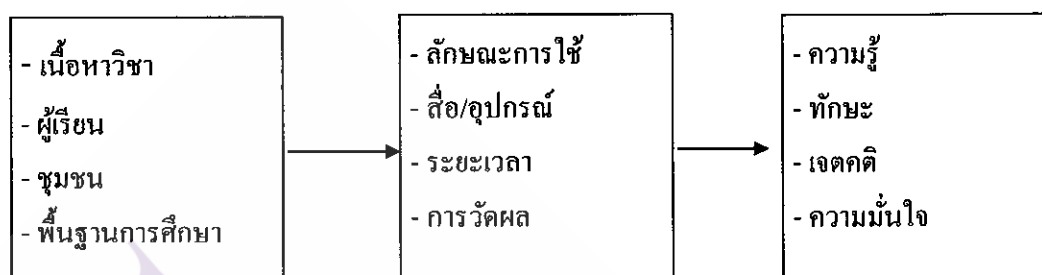
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (instructional strategies) หมายถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (evaluation) หมายถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (curriculum materials and instructional media) หมายถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการ

เรียนการสอน

โบแฮมป์ เป็นผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ในเชิงระบบ คือ ส่วนที่ป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (process) ผลลัพธ์ที่ได้ (output) จึงสามารถแสดงให้เห็นได้ดังนี้

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญของหลักสูตร มี 4 ประการคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

2.1.4 รูปแบบของหลักสูตร

นักวิชาการให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตรไว้หลายประการ ดังนี้

นิคม ชมพูลง (2545, น..54-55) กล่าวว่า “รูปแบบของหลักสูตร” ภาษาอังกฤษเรียกคำนี้ได้หลายอย่างโดยที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น Curriculum Design, Curriculum Pattern, Curriculum Organization และ Curriculum Structure และ คำว่า “การออกแบบหลักสูตร”(Curriculum Design) หมายถึง การกำหนดขอบข่ายหรือโครงสร้างของการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเลือกสรร วางแผนงานดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา ในโรงเรียน หลักสูตรแต่ละประเภท

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545, น.104-125) ได้กล่าวถึงประเภทของหลักสูตร โดยเน้น 4 เรื่อง ได้แก่ หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา หลักสูตรที่เน้นผู้เรียน หลักสูตรที่เน้นสังคม และหลักสูตรที่เน้นชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อาจจัดเป็นวิชาอิสระที่ให้เลือกรเรียน หรือไม่อาจจัดเป็นรายวิชา แต่จัดเป็นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้สอน

สามารถดัดแปลงเนื้อหาที่กำหนดมาจากส่วนกลาง โดยนำเอาสาระ ทรัพยากร และเทคนิควิธีของท้องถิ่นมาประยุกต์

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545, น. 2-4) ได้จำแนกประเภทของหลักสูตรออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่หลักสูตรแบบกิจกรรม หลักสูตรแบบจัดแยกเป็นรายวิชา หลักสูตรแบบหมวด หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ และหลักสูตรแบบบูรณาการ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า รูปแบบของหลักสูตรมีหลายประเภทตามจุดเน้น ได้แก่หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา หลักสูตรที่เน้นผู้เรียน หลักสูตรที่เน้นสังคม หลักสูตรที่เน้นชุมชน หรือท้องถิ่น และหลักสูตรบูรณาการ นอกจากนี้แล้วยังมี หลักสูตรสหสัมพันธ์ หลักสูตรแบบผสมผสาน หลักสูตรแบบหมวดวิชาแบบกว้างและหลักสูตรแบบแกน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหา (The Subject Matter Curriculum)

เป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่สุดซึ่งใช้ในการสอนศาสนา ละติน กรีก อาจเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า เป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Subject-Centered-Curriculum)

ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนของครูที่ใช้วิธีการ บรรยาย ปรัชญาการจัดการศึกษาแนวนี้จะยึดปรัชญาสัจนิยม(Essentialism) และสัจวิทยา (Perennialism)

2. หลักสูตรสหสัมพันธ์ (Correlated Curriculum)

หลักสูตรสหสัมพันธ์ คือ หลักสูตรเนื้อหาวิชาอีกรูปแบบหนึ่ง แต่เป็นหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาวิชาของวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องหรือส่งเสริมซึ่งกันและกันมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน แล้วจัดสอนเป็นเนื้อหาเดียวกัน

วิธีการดังกล่าวอาศัยหลักความคิดของนักการศึกษาที่ว่า การที่จะเรียนรู้สิ่งใดให้ได้ดี ผู้เรียนต้องมีความสนใจเข้าใจความหมายของสิ่งที่เรียนและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนกับสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง

เพราะฉะนั้นหลักสูตรสหสัมพันธ์จะกำหนดเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหมวดใดหมวดหนึ่ง แล้วนำเนื้อหาสาระวิชาที่สัมพันธ์กันมารวมไว้ด้วยกัน

3. หลักสูตรแบบผสมผสาน (Fused Curriculum or Fusion Curriculum)

หลักสูตรแบบผสมผสานเป็นหลักสูตรที่พยายามปรับปรุงข้อบกพร่องของหลักสูตรเนื้อหาวิชา เพราะฉะนั้นหลักสูตรแบบผสมผสานคือหลักสูตรเนื้อหาวิชาอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการรวมเอาวิชาย่อย ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาผสมผสานกัน ในด้านเนื้อหาเข้าเป็นหมวดหมู่

4. หลักสูตรแบบหมวดวิชาแบบกว้าง (Broad Fields Curriculum)

หลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้างหรือหลักสูตรรวมวิชา เป็นหลักสูตรที่พยายามจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากหลักสูตรเนื้อหาวิชา ซึ่งขาดการผสมผสานของความรู้ให้เป็นหลักสูตรที่มีการประสานสัมพันธ์ของเนื้อหาความรู้ที่กว้างยิ่งขึ้น

5. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Function Curriculum)

หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม เป็นหลักสูตรที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่ผ่านมาด้วยการรวบรวมความรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึดกิจกรรมต่าง ๆ ของคนไทยเป็นหลัก เป็นหลักสูตรที่ถูกคาดหวังว่ามีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้เรียน การจัดหลักสูตรแบบนี้ได้ยึดเอาสังคมและชีวิตจริงของเด็กเป็นหลัก เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกับชีวิตจริงของผู้เรียนหรือภาวะทางสังคมที่ผู้เรียนกำลังประสบอยู่ หลักการจัดหลักสูตรประเภทนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดของจอห์น ดิวอี้ กับปรัชญาการศึกษาสาขาพัฒนาการนิยม และปรัชญาการศึกษาสาขาปฏิรูปนิยม

6. หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity or Experience Curriculum)

หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์เป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากความพยายามที่จะแก้ไขการเรียนรู้แบบครูเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว ไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนซึ่งเป็นข้อบกพร่องของหลักสูตรแบบเนื้อหาวิชา หลักสูตรแบบนี้ยึดประสบการณ์ และกิจกรรมเป็นหลักมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้การสอนโดยวิธีการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยการลงมือกระทำ ลงมือวางแผน เพื่อหาประสบการณ์อันเกิดจากการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนแบบการเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by Doing)

7. หลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum)

หลักสูตรแบบแกนเป็นหลักสูตรที่ประสานสัมพันธ์เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันมุ่งที่จะสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning สิ่งที่เรียนจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์และชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงชีวิตความเป็นอยู่มาสัมพันธ์กับการเรียนรู้ได้ เป็นหลักสูตรที่ยึดปรัชญาปฏิรูปนิยม สิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้วในรูปแบบหลักสูตรที่ผ่านมา จึงดูเหมือนว่าหลักสูตรแบบแกนจะเป็นหลักสูตรที่รวมเอาลักษณะเด่นของหลักสูตรอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งนักการศึกษาเชื่อว่าเป็นแบบที่เหมาะสมที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

8. หลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum)

หลักสูตรบูรณาการเป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่คัดเลือกมาจากหลายสาขาวิชา แล้วจัดเป็นกลุ่มหรือ

หมวดหมู่ของประสบการณ์ เป็นการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สัมพันธ์และต่อเนื่องอันมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต

2.1.5 รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร มีรูปแบบหลายรูปแบบ และหลายขั้นตอน การแสวงหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็น เพราะ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่มุ่งชี้ต่อการพัฒนาหลักสูตรให้สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องมีการเลือกหรือปรับใช้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิต และสังคมของผู้ใช้ หลักสูตร โดยแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรนั้น มีหลายรูปแบบ ได้แก่

ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p. 1) ได้ให้แนวคิดในวางแผน โครงร่างหลักสูตร โดยใช้วิธี Means- Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรและการสอน ที่เน้นการตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้ผู้เรียน
2. มีประสบการณ์การศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
4. จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไรจึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากคำถามทั้ง 4 ข้อ ชี้ให้เห็นว่า การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร ต้องคำนึงถึงการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดประสบการณ์ทางการศึกษา การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน และการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร

การกำหนดจุดมุ่งหมาย ไทเลอร์ ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ต่างๆว่า นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป (General Objectives) โดยศึกษาข้อมูล 3 แหล่ง คือ เนื้อหาวิชาจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลผู้เรียน และข้อมูลสังคม จุดประสงค์ทั่วไปนี้จะเป็นจุดประสงค์ชั่วคราว (Tentative Objectives) จากจุดประสงค์ชั่วคราว จะถูกกลั่นกรอง จากข้อมูลด้านปรัชญาการศึกษา ปรัชญาสังคมที่สถานศึกษายึดถืออยู่ และด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ซึ่งจะตัดทอนจุดประสงค์ที่ไม่จำเป็นออก และทำให้จุดประสงค์มีความชัดเจนขึ้น จุดประสงค์ที่ได้นี้จะเป็นจุดประสงค์ที่แท้จริงในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือประสบการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้น และกำหนดการประเมินผลหลักสูตร

เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981, pp. 28 - 39) ได้เสนอรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอน รายละเอียดในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต (Goals, Objectives and Domains) นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายในแต่ละประเด็นควรบอกถึงขอบเขตของหลักสูตร เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส ได้เสนอขอบเขตที่สำคัญ 4 ขอบเขต ได้แก่ พัฒนาการส่วนบุคคล (Personal Development) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง (Continued Learning Skills) และความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization) ทั้งนี้ อาจจะมีขอบเขตที่สำคัญอื่นๆอีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรสามารถพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และลักษณะของสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตจะถูกคัดเลือกจากการพิจารณาตัวแปรภายนอก (External Variables) อย่างรอบคอบ ได้แก่ ทัศนคติและความต้องการของสังคม ข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัย ปรัชญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) หลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้วนักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ รูปแบบหลักสูตรที่เลือกแล้ว ควรให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่างๆของสังคม และปรัชญาการศึกษา

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบของหลักสูตรแล้ว เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรวางแผน และจัดทำแผนการสอนในรูปแบบต่างๆ โดยเลือกวิธีการสอน และวัสดุสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้

4. การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation) การประเมินผลหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตร และครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจเลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร คือ สามารถบอกได้ว่าหลักสูตรบรรลุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลหลักสูตรควรเน้นการประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลจากการประเมินจะช่วยให้ นักพัฒนาหลักสูตรสามารถตัดสินใจได้ว่า จะใช้หลักสูตรนี้ต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขหรือควรจะ

ยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว

โอลิวา (Oliva.1992, p.171-175) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร โดยเสนอองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร 12 องค์ประกอบ และมีการดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ปรัชญา และหลักจิตวิทยาการศึกษาซึ่งเป้าหมายนี้เป็นความเชื่อที่ได้มาจากความต้องการของสังคม และผู้เรียน

2. วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา
3. กำหนดจุดหมายของหลักสูตร
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
5. จัดโครงสร้างของหลักสูตร และนำหลักสูตรไปใช้
6. กำหนดจุดหมายของการเรียนการสอน
7. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
8. เลือกยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอน
9. เลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
10. นำยุทธวิธีการจัดการเรียนการสอนไปใช้
11. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
12. ประเมินผลหลักสูตร

ชูศรี สุวรรณ โชติ (2542, p. 90) จัดลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 9 ขั้นตอนได้แก่

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสังคมและชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่มีความจำเป็นอันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงหลักสูตร
3. สำรวจความต้องการและความจำเป็นของสังคม ชุมชน และผู้เรียน
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสังคม
5. เลือกเนื้อหาวิชาที่ต้องการนำมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์
6. เลือกบุคลากรที่มีความชำนาญในเนื้อหาวิชานั้นๆ มาร่วมจัดทำหลักสูตร
7. จัดเรียงลำดับเนื้อหาความรู้ที่ได้มาจากขั้นที่แล้ว
8. สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับเนื้อหาวิชาเพื่อการจัดการเรียนการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2532, pp.38-43) ได้เสนอกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร คือ ข้อมูลทางด้านประวัติและปรัชญาการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและทฤษฎี

การเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและเนื้อหาวิชา

2. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นการมุ่งแก้ปัญหาและสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาแล้ว

3. การคัดเลือก และการจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ เพราะเนื้อหาสาระ ที่จะนำเสนอเป็นเสมือนสื่อกลางที่พาผู้เรียน ไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. การกำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผล เป็นการกำหนดมาตรการให้ทราบว่า ควรจะประเมินอะไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของหลักสูตร ในคำรา ที่ว่าด้วยการพัฒนาหลักสูตร โดยทั่วไปมักจะไม่ว่ากล่าวถึงการวัดผลการเรียนโดยตรง เพราะการ วัดผลการเรียนเป็นงานที่จะทำโดยนักวัดผล และในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การเรียนนั้นมักจะจัดทำระเบียบการปฏิบัติที่แยกออกมาจากเอกสารหลักสูตรโดยเฉพาะ

5. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ หรือไปสู่การ เรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตร ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกิจกรรมและ กระบวนการต่างๆ หลายประเภท เช่น การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรการนิเทศและ ติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น

6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร มีความมุ่งหมายที่จะประเมินผลสัมฤทธิ์ของ หลักสูตร เพื่อให้ทราบว่าผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือจุดมุ่งหวังของ สังคมและ ผู้เรียนเพียงใด ถ้าการประเมินได้พบข้อบกพร่องหรือมีจุดอ่อนตรงไหนก็จะส่งผลให้มี การปรับปรุง แก้ไขหลักสูตรในลำดับต่อไป

7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่ ให้มีความเหมาะสม หรือสอดคล้องกับสภาพของสังคมมากขึ้น

จากแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบและ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ โดยในแต่ละขั้นตอน มีกิจกรรมเพื่อการจัดทำหลักสูตร ให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน สภาพการณ์ของ สังคม จากรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรข้างต้น ในภาพรวมมีความคล้ายคลึงกัน ต่างกันเพียงในรายละเอียด ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อ เป็นกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีขั้นตอนหลักในการพัฒนา หลักสูตร 4 ขั้นตอนได้แก่

1. การศึกษาความต้องการของผู้เรียน สังคมชุมชน เนื้อหาวิชา รวมทั้งปรัชญาทาง การศึกษา จิตวิทยาการศึกษา รวมทั้งกฎเกณฑ์ข้อระเบียบต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนด

แนวทางการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพทั่วไปก่อนการพัฒนาหลักสูตร

2. กำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การวัดผลและประเมินผล

2.1.6 ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษานั้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวตรงกันว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้

ธำรง บัวศรี (2532, น.6-7) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดที่บ่งชี้ว่า ผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร

สุมิตร คุณานุกร(2536, น.199-200) กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องชี้นำทางหรือเป็นบทบาทบัญญัติของรัฐในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา และควบคุมการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ปฎุ นันทวงศ์ และไพโรจน์ ดั่งวิเศษ (2543, น.9) สรุปความสำคัญของหลักสูตรว่าหลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, น.17) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง อย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็น โครงร่างที่กำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็น โฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรอีกด้วย

สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.14) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรว่า ในการจัดการศึกษาที่จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการจัดการศึกษา จะไม่มีวันสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายของ

การศึกษาที่กำหนดไว้ได้เลย หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการศึกษาทีเดียว จึงพอสรุปความสำคัญของหลักสูตรได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียน หลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงาน และพัฒนาการของเด็ก ตามจุดหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียนและสังคม ควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปได้ด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรยอมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าเป็นอย่างไร
10. หลักสูตรยอมกำหนดแนวทาง ความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอนาคตที่จะอยู่ร่วมในสังคมและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลงประสบการณ์ เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.1.7 ข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ สืบรวจวิจัย สภาพพื้นฐานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอในการสนับสนุนให้ได้หลักสูตรที่ดี สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

ข้อมูลต่างๆที่นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรนั้น นักศึกษาทั้งต่างประเทศและนักการศึกษาไทย ได้แสดงแนวทางไว้ดังนี้

ทาบ (Hilda Taba, 1962, pp.16-87) กล่าวว่าพัฒนาหลักสูตรโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สังคมและวัฒนธรรม
2. ผู้เรียนและกระบวนการเรียน
3. ธรรมชาติของความรู้

กาญจนา คุณารักษ์ (2521, น.23-36) กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรไว้

ดังนี้

1. ตัวผู้เรียน
 2. สังคมและวัฒนธรรม
 3. ธรรมชาติและคุณสมบัติของการเรียนรู้
 4. การสะสมความรู้ที่เพียงพอและเป็นไปได้เพื่อให้เกิดการศึกษา
- ธำรง บัวศรี (2532, น.4) กล่าวว่าพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้

1. พื้นฐานทางปรัชญา
2. พื้นฐานทางสังคม
3. พื้นฐานทางจิตวิทยา
4. พื้นฐานความรู้และวิทยาการ
5. พื้นฐานทางเทคโนโลยี
6. พื้นฐานทางประวัติศาสตร์

สังค์ อุทรานันท์ (2532, น.46) กล่าวถึงพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. พื้นฐานทางปรัชญาการศึกษา
2. ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม
3. พื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน
4. พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้
5. ธรรมชาติของความรู้

สาโรช บัวศรี (2514, น.21-22) ได้กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาหรือจัดหลักสูตรต้องอาศัยพื้นฐาน หลัก 5 ประการ คือ

1. พื้นฐานทางปรัชญา
2. พื้นฐานทางจิตวิทยา
3. พื้นฐานทางสังคม

4. พื้นฐานทางประวัติศาสตร์

5. พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี

เห็นได้ว่าข้อมูลที่น่ามาศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรมีมากมายหลายด้าน สำหรับประเทศไทยควรจัดลำดับข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญดังนี้

1. สังคมและวัฒนธรรม
2. เศรษฐกิจ
3. การเมืองการปกครอง
4. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในสังคม
5. พัฒนาการทางเทคโนโลยี
6. สภาพสังคมในอนาคต
7. บุคคลภายนอกและนักวิชาการแต่ละสาขา
8. โรงเรียน ชุมชน หรือสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่
9. ประวัติศาสตร์การศึกษาและหลักสูตรเดิม
10. ธรรมชาติของความรู้
11. ปรัชญาการศึกษา
12. จิตวิทยา

2.1.8 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเพราะเป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดสามารถนำมาใช้ในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรที่น่าเสนอครั้งนี้ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร และรูปแบบการประเมินหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ไว้ดังนี้ คือ

ทาบ (Taba. 1962, p. 310) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมถึงการประเมินสิ่งต่อไปนี้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร สมรรถภาพของผู้เรียน ความสัมพันธ์ของวิชาต่างๆ การใช้สื่อการเรียนการสอน

โบซอง (Beauchamp. 1975, pp. 170-171) และ สัจด์ อุทรานันท์ (2527, น.277- 278) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรที่ใกล้เคียงกันว่า จะต้องประเมินสิ่งต่อไปนี้

1. ประเมินเอกสารหลักสูตร
2. ประเมินการใช้หลักสูตร
3. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
4. ประเมินระบบหลักสูตร

ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อรุณยา (2540, น.39-40) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่างๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารหลักสูตรและการบริการวิชาการ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้นได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด จะปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดีที่สุดอย่างไร

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความต้องการ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลหลักสูตร เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรที่สร้างขึ้น

2. การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินการนำหลักสูตร ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตร

3. การประเมินผลผลิตของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้น ภายหลังจากการนำหลักสูตร ไปทดลองใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตรมีลักษณะที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการประเมินซึ่งแต่ละรูปแบบต่างมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน รูปแบบของการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้ 4 กลุ่ม

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดหลักสูตรเป็นหลัก (Goal Attainment) เป็นรูปแบบที่ประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และ ของแฮมเมอร์ (Robert L.Hammond)

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ยึดตามสภาพจริง มีความเป็นอิสระในการประเมิน เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert E. Stake)

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบทั้งการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Malcolm Provus) สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และดอริสโกว์ (Doris T. Gow)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์

ไทเลอร์ (Ralph Tyler) เป็นผู้วางรากฐานการประเมินหลักสูตร ไทเลอร์ (Tyler) ได้ให้นิยามว่า การศึกษาคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นการประเมินคือ การเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลก่อนขององค์ประกอบหลักสูตร 3 ส่วน คือจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ประสพการณ์การเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน หลักในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรโดยพิจารณา ตัดสินจากการบรรลุผลสำเร็จของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ตั้งไว้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน

สคริฟเวนเป็นผู้คิดค้นการประเมินผลโดยไม่ยึดเป้าหมาย เขาไม่เห็นด้วยกับการประเมินที่คำนึงถึงแต่จุดประสงค์เพราะจะก่อให้เกิดความลำเอียง สคริฟเวน เสนอว่าในการประเมินควรประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆจากการสังเกตพฤติกรรมและสภาพการณ์ ข้อมูลที่ได้จากการ สังเกตมักเป็นข้อมูลในลักษณะเชิงคุณภาพ

จุดเด่น เป็นการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากหลักสูตรทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง เป็นการขยายแนวคิดของไทเลอร์

สคริฟเวนเน้นการประเมิน 4 ลักษณะคือ

1. การประเมินย่อย ประเมินระหว่างการเดินทางการ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
2. การประเมินรวบยอด สรุปผลของหลักสูตรเมื่อสิ้นสุดกระบวนการใช้หลักสูตร เพื่อตัดสินคุณค่าหาข้อดีข้อเสีย

3. การประเมินภายใน ประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ภายในตัวมันเอง เช่น ประเมินเนื้อหา จุดมุ่งหมาย

4. การประเมินผลที่เกิดขึ้น ประเมินผลที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค (Robert E. Stake)

สเตคได้เสนอแนวคิดในการประเมินหลักสูตรว่า ผู้ประเมินต้องทราบข้อมูลที่แท้จริงให้ได้เพื่อจะอธิบายและตัดสินใจในสิ่งที่กำลังศึกษานั้นคือการประเมินควรพิจารณาอย่างครอบคลุมมิใช่ส่วนหนึ่งส่วนใดของ โครงสร้าง

สเตคได้เสนอแนะให้ทำการประเมินองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1) การประเมินสิ่งที่มีอยู่ก่อน (Antecedents) ประเมินสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่กับการดำเนินการใช้หลักสูตรหรือสภาพเงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ในการดำเนินโครงการ

2) การประเมินกระบวนการ (Transactions) การประเมินเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ประเมินกิจกรรมการดำเนินการ กิจกรรมที่ปฏิบัติ

3) การประเมินผลผลิต (Outcomes) ประเมินความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนหรือผลของการนำโครงการ ไปปฏิบัติ

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ โพรวัส (Provus, Discrepancy Evaluation Model) ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. ตั้งเกณฑ์มาตรฐาน (Standard-S) โดยผู้ประเมินหลักสูตรจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งที่ต้องการวัดว่าต้องการในระดับใด

2. รวบรวมผลการปฏิบัติ (Performance-P) ในขั้นนี้ ผู้ประเมินจะเก็บรวบรวมข้อมูลของสิ่งต่าง ๆ ให้มากพอที่จะนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (Compare-C) โดยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในข้อ 1

4. จำแนกความแตกต่าง (Discrepancy-D) ระหว่างผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐาน

5. ทำการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการตัดสินใจที่จะดำเนินการอย่างไรอย่างหนึ่งเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น ซึ่งอาจจะเป็นการยกเลิก หรือแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้มีคุณภาพดีขึ้นก็ได้

รูปแบบของการประเมินของสตัฟเฟิลบี (Daniel L. Stufflebeam)

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น(Input-I) ได้แก่ ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ความพร้อมในด้านตัวครู ผู้บริหาร อาคารเรียน งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์

การประเมินกระบวนการ(Process-P) ได้แก่ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะครอบคลุมกระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการสอนของครู กระบวนการเรียนของนักเรียน ฯลฯ

การประเมินผลผลิต(Product-P) ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเกิดกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานในโรงเรียน ทั้งนี้โดยนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายของหลักสูตรหรือความคาดหวังของสังคม ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตรบรรลุผลตามหลักการและจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด

จากจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรและรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรมีวิธีการที่สำคัญคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินที่ชัดเจน จุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นได้มาจากการประเมินสภาพแวดล้อมและปัจจัยนำเข้าซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของสตีฟเฟิลบีม ต่อมาเป็นการประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาประสิทธิภาพหลักสูตร ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการใช้หลักสูตร สุดท้ายเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ถือเป็นผลผลิตของหลักสูตร แล้วนำไปตรวจสอบกับจุดมุ่งหมายว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สมบูรณ์ต่อไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม

2.2.1 ความหมายของการฝึกอบรม

มีผู้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ ดังนี้ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 กล่าวว่า “ฝึก” หมายถึง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนเป็นหรือมีความชำนาญ “อบรม” หมายถึง แนะนำพาล่าสอนให้ซึมซาบเข้าไปจนคิดเป็นนิสัยหรือแนะนำชี้แจงให้เข้าใจในเรื่องที่ต้องการถ้าแปลตามรูปศัพท์

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรม เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดทัศนคติที่เหมาะสม เกี่ยวกับเรื่องที่อบรม จนกระทั่งผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้และสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การฝึกอบรม คือ กระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความ

เข้าใจ ทักษะคิด และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัดโครงการฝึกอบรมเป็นเพียงหนึ่งในหลายวิธีการในการพัฒนาบุคลากรขององค์กร และการฝึกอบรมจะบังเกิดผลดีต่อเมื่อผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างมีระบบ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงกระบวนการฝึกอบรม และวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม ก่อนที่จะทำความเข้าใจถึงแต่ละขั้นตอนของกระบวนการฝึกอบรมในรายละเอียด

การฝึกอบรม หมายถึง การแนะนำ การสอนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความรู้ความเข้าใจหรือความชำนาญในเรื่องที่ต้องการ

การฝึกอบรม ต้องประกอบด้วย บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการฝึกอบรม ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดฝึกอบรม คุณลักษณะ และคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้ ปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของการฝึกอบรมคือ การเลือกใช้เทคนิควิธีการฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมกับโครงการฝึกอบรม

อาชัญญา รัตนอุบล (2540, น.8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมมีความสำคัญ และจำเป็นในการพัฒนาประชากร และบุคลากร ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหลายประการตามได้สรุปไว้ดังนี้

1. การฝึกอบรมช่วยป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น โดยการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
2. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว โดยการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาและฝึกปฏิบัติการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ
3. การฝึกอบรมช่วยประหยัดรายจ่าย เพราะการฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่จัดขึ้นในระยะเวลาสั้นภายในงบประมาณจำกัดและได้ผลคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์
4. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่จะช่วยให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ๆซึ่งอาจจัดในเวลาเรียนตามปกติหรือในวันหยุดสุดสัปดาห์ก็ได้
5. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่ก่อให้เกิดความสามัคคี เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทำกิจกรรมร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมกันก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน
6. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อมั่นในงาน กล่าวที่จะเผชิญปัญหาและอุปสรรค
7. การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต

จากความสำคัญของการฝึกอบรมสรุปได้ว่าการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหาอันเกิดจากความรู้อย่างไม่ถูกต้องช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเสริมความรู้ให้แก่บุคลากรเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากรรวมทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานให้แก่บุคลากร และส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

บีช (Beach., 1970, p.193) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์ให้บุคคลรู้เรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะหรือเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลไปในทางที่ต้องการ

กู๊ด (Good., 1973, p.613) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรมว่า หมายถึง กระบวนการให้ความรู้ และฝึกทักษะแก่บุคคล ภายใต้เงื่อนไขบางประการ โดยการจัดการฝึกอบรม ไม่ได้จัดกระทำให้ใหญ่โตเหมือนกับการจัดการเรียนการสอน

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย (2534, น.47) อธิบายว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

วัฒนา ชื่นวงศา (2536:24) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเสริมสร้าง เพื่อพัฒนาความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และทักษะของบุคคลในการทำงานให้กว้างขวางก้าวหน้า

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537, น.1) กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ประสพการณ์ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม และทักษะความชำนาญเฉพาะด้านของบุคลากรที่ไม่สามารถจะทำได้โดยกระบวนการเรียนการสอนปกติ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการฝึกอบรมดังกล่าว สรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้บุคคลเกิด ความรู้ ทักษะ การพัฒนา และประสพการณ์อันเหมาะสมจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ ได้ภายใต้เงื่อนไขของระยะเวลาที่กำหนด

2.2.2 องค์ประกอบของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมให้ประสพผลสำเร็จต้องกระทำอย่างเป็นระบบและจะต้องให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทุก ๆ องค์ประกอบของการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่

1. บุคคล

นอกเหนือจากการพิจารณาเนื้อหาของสาระของการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางท่านอาจตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของวิทยากร และชื่อเสียงของผู้จัดการฝึกอบรม

ความสำเร็จของการฝึกอบรม โดยแท้จริงแล้วขึ้นอยู่กับบุคคลเป็นสำคัญ ทั้งผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรม วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม

2. ทรัพยากร

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จ ในที่นี้จะจำแนกทรัพยากรในการฝึกอบรมเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในปัจจุบันผู้จัดฝึกอบรมส่วนใหญ่นิยมใช้โรงแรมเป็นสถานที่ฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะความสะดวกสบายที่ผู้จัดและผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับทั้งบริการในการจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม บริการอาหารเครื่องดื่ม และสวัสดิการอื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลให้การฝึกอบรมบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งไว้

ในกรณีที่ใช้สถานที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบการจัดฝึกอบรมจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ เพื่อเตรียมห้องประชุมใหญ่ ห้องประชุมกลุ่มย่อย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการฝึกอบรม

2.2 เวลา ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมก็มีความสำคัญไม่น้อย จะใช้เวลาในการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระในการฝึกอบรม สำหรับช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมอาจกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

2.2.1 การใช้เวลาจัดการฝึกอบรมต่อเนื่องกัน โดยตลอด

2.2.2 การใช้เวลาไม่ต่อเนื่องกัน

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาว่างของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรม นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบในการจัดฝึกอบรมต้องพิจารณาว่ากลุ่มเป้าหมายจะมีเวลาว่างเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงระยะเวลาใดจะต้องเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการฝึกอบรม

3. งบประมาณ

ความสำเร็จในการดำเนินงานทุกประเภทต้องอาศัยงบประมาณที่เพียงพอและมีระเบียบการเบิกจ่ายที่สะดวกแต่รัดกุม ความสำเร็จในการฝึกอบรมก็เช่นกันจำเป็นต้องอาศัย งบประมาณที่เพียงพอ และมีระเบียบการเบิกจ่ายที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการจัดการฝึกอบรม

4. การจัดการและบริหาร โครงการ

ผู้รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ กิจกรรมแต่ละขั้นต้องกระทำตามลำดับ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม การวางแผนและออกแบบ

วิธีการฝึกอบรม การพัฒนาสื่อการฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม

2.2.3 รูปแบบของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแต่ละหลักสูตรย่อมมีรูปแบบการจัดหรือการรวมกลุ่มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่า ตัวของวิทยากรจะนำเสนอในลักษณะใด แก่ผู้เข้าอบรม ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้ดังนี้ (วิโรจน์ ลักขณาอดิศร, 2550, น.72 – 73)

1. การฝึกอบรมแบบ On the Job Training (OJT) คือ การฝึกการปฏิบัติงานจริงโดยมีผู้ชำนาญงานนั้นเป็นครูฝึกคอยดูแลการฝึกงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งการฝึกอบรมแบบ On the Job Training จะไม่เน้นการเรียนทฤษฎีมากนักแต่มุ่งเน้นไปในทางฝึกปฏิบัติทำให้การฝึกอบรมแบบนี้มีความสามารถในการสร้างความรู้ความเข้าใจเหมาะกับการปฏิบัติงานโดยตรงเพราะเห็นผลในระยะสั้นค่อนข้างชัดเจนต้นทุนต่ำแต่ก็ไม่ควรที่จะให้มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เกิดการดูแลของผู้ฝึกสอนไม่ทั่วถึงเกิดการบกพร่องในการปฏิบัติงานทำให้ Cost of Quality สูงขึ้น และ Productivity ต่ำลงได้

2. การฝึกอบรมแบบ Off the Job Training เป็นการฝึกอบรมที่เน้นความรู้ความเข้าใจโดยการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นทางการไม่ใช่การเรียนรู้แบบปฏิบัติงานจริงซึ่งการฝึกอบรมประเภทนี้ จะให้ความรู้ผู้เข้าอบรมได้มากกว่าการอบรมแบบ On the Job Training เพราะผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่แต่อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการประยุกต์ใช้เพราะความรู้เชิงทฤษฎีที่ได้ บางครั้งไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งหมดหากผู้เข้าอบรมไม่มีทักษะในการประยุกต์ความรู้เข้ากับการทำงาน หรือมีทัศนคติต่อการฝึกอบรมว่า เป็นการพักผ่อนผ่อนคลาย ก็จะทำให้การฝึกอบรมนั้นไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร

2.2.4 เทคนิคการฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรม

เทคนิคการฝึกอบรม หมายถึง รูปแบบวิธีการสอน การอบรมที่สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ได้เสนอไว้

เคลริอวลีย์ ลิมอภิชาติ (2537, น.10) ได้เสนอวิธีการเลือกใช้เทคนิควิธีการฝึกอบรมว่า ควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. พิจารณาความเหมาะสมของเทคนิคที่จะนำมาใช้ คือ ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของหัวข้อวิชาและสอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนา
2. พิจารณานขนาดของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีมากน้อยเพียงใดลักษณะของการฝึกอบรมนั้นเป็นประการใดควรแบ่งเป็นกลุ่มย่อยหรือไม่กลุ่มละเท่าใดแล้วเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรม

ให้เหมาะสม

3. พิจารณาถึงลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีพื้นฐานความรู้ความชำนาญประสบการณ์แตกต่างหรือสอดคล้องกันควรเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมแบบใดจึงจะเหมาะสมและอำนวยความสะดวกสูงสุด

4. พิจารณาถึงความสามารถ ความคุ้นเคยต่อเทคนิคการฝึกอบรมที่จะนำไปใช้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมคุ้นเคยต่อวิธีการนั้น ๆ หรือไม่

5. พิจารณาถึงเวลา และอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ว่า มีเวลาเพียงพอ และสะดวกต่อการจัดหาหรือไม่

6. พิจารณาถึงงบประมาณที่มีอยู่กับค่าใช้จ่ายที่จะต้องจัดทำเพียงพอหรือไม่

7. พิจารณา และประเมินทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าเป็นอย่างไร ปฏิบัติไปในทางต่อต้าน ขัดขืน เฉื่อยชา หรือขวนขวาย ใคร่รู้ในวิชาการ ทั้งนี้ ทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการเลือกสรร เทคนิคการฝึกอบรมมา

กิตติ พชรวิชัย (2538, p.9) กล่าวถึง ประเภทของเทคนิคการฝึกอบรม ที่มีการจัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดหลักวิธีการที่ใช้เป็นหลัก คือ

1. กลุ่มวิธีที่เกี่ยวกับ “การบอก” (Telling Methods) กลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับการพูดและการฟัง ซึ่งได้แก่ วิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปรายกลุ่มและเทปบันทึกเสียง

2. กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การแสดง” (Showing Methods) ได้แก่ การแสดงสาธิต (Demonstration) การสังเกตการปฏิบัติงาน (On-The-Job Observation)

3. กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การกระทำ” (Doing methods) ได้แก่ การถามคำถาม การอภิปราย การให้แก้ปัญหา การประชุมกลุ่มเล็ก (Buzz groups)

อาชัญญา รัตนอุบล (2540, น.67) แบ่งประเภทของเทคนิคการฝึกอบรมออกเป็น 2 ประเภทโดยยึดหลักบทบาทสำคัญของผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

1. เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้ให้การฝึกอบรมหรือวิทยากร ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายเป็นคณะ การประชุมแบบซิมโปเซียม

2. เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจุดศูนย์กลาง และการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งสร้างพลังกลุ่มเป็นการพัฒนาทีม ภายใต้หลักการของกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้ พฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแสดงออกถึงค่านิยม และคุณค่าของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรมโดยเน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจุดศูนย์กลางมีหลายวิธีซึ่งในแต่ละวิธีจะต้องเลือกให้เหมาะกับประเภท และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจจะต้องใช้ประกอบกันหลาย ๆ วิธีในการอบรมครั้งหนึ่ง ๆ ดังนี้

1. การสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าในหัวข้อประเด็นปัญหาที่วิทยากรได้เสนอให้ ภายใต้คำแนะนำจากวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยส่วนใหญ่การสัมมนาจะจัดให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน และประสบปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน จึงนำปัญหานั้นมาสัมมนา เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยปกติของการจัดการสัมมนาจะเป็นการจัดสัมมนาในกลุ่มย่อยก่อนแล้วนำผลการสัมมนากลุ่มย่อยมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อีกครั้ง การสัมมนาเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และผลที่ได้จากการสัมมนา จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันลงมือทำงาน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น ส่วนใหญ่การประชุมเชิงปฏิบัติการทั่วไป วิทยากรจะบรรยายให้ความรู้ ทฤษฎี พื้นฐานที่เกี่ยวข้องก่อนแล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงในกลุ่มย่อย โดยอาจเป็นการเสนอปัญหาให้แก้ไขหรือฝึกการใช้อุปกรณ์เครื่องมือใหม่ ๆ ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานหรือร่วมกันสร้างเครื่องมือ คู่มือการปฏิบัติใหม่ การประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากและได้ลงมือปฏิบัติจริง หากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากและงบประมาณสูง

3. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการรวมกลุ่มอภิปราย เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวนประมาณ 5 - 20 คน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่วิทยากรกำหนดให้อภิปราย ข้อเสนอที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ สมาชิกในกลุ่มจะเลือกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเป็นผู้นำการอภิปราย และคอยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำเสนอผลต่อกลุ่มใหญ่ต่อไป

4. การประชุมแบบซินดิเคต (Syndicate Method) จัดแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อแก้ไขพิจารณาหาคำตอบในปัญหาตามที่วิทยากรได้มอบหมายให้หรือเพื่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมาอย่างเฉพาะเจาะจง สมาชิกของการประชุมแบบซินดิเคต จะมาจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายด้านเริ่มต้นจากการให้ความรู้หรือมีกิจกรรมปฏิบัติร่วมกัน

โดยวิทยากร หลังจากนั้น จึงแบ่งกลุ่มจำนวนประมาณ 6 – 12 คน เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเฉพาะเจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งภายใต้ความช่วยเหลือจากวิทยากร ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา ขอบเขตของปัญหา สาเหตุ แนวทาง แก้ไข และข้อเสนอแนะ กลุ่มย่อยควรมีการเลือกประธาน เลขานุการ เพื่อดำเนินการในการประชุม และเสนอผลการประชุมในที่ประชุมกลุ่มใหญ่ต่อไป

5. การระดมสมอง (Brain Storming) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้เสนอความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี โดยกำหนดระยะเวลาให้ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการคำนึงว่าถูกหรือผิดอย่างไร ความคิดเห็นทุกเรื่องจะได้รับการยอมรับจากกลุ่ม โดยจะนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาอภิปรายอีกครั้งเพื่อคัดสรรเลือกหาความคิดเห็นของกลุ่มที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดสามารถนำไปใช้ได้จริงมากที่สุด การระดมสมองจะมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กจำนวนไม่เกิน 15 คน มากกว่ากลุ่มใหญ่หรืออาจจะแบ่งสมาชิกจากกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มย่อยก็ได้แล้วมีการนำเสนอผลการระดมสมองให้กับกลุ่มใหญ่ต่อไป

6. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz, Sezz, Buzz Group, Phillip 6-6) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ จากกลุ่มใหญ่ โดยจัดแบ่งสมาชิกในกลุ่มย่อยออกเป็น 2 - 6 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาพร้อมกัน ซึ่งปัญหาแต่ละกลุ่มย่อยได้รับอาจเป็นปัญหาเดียวกัน หรือคนละปัญหาก็ได้ ภายใต้ความช่วยเหลือจากวิทยากรประจำกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่มและภายในเวลาที่ได้กำหนดไว้ซึ่งกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มจำเป็นต้องมีประธานและเลขานุการดำเนินการประชุม โดยจะมีการนำเสนอผลการประชุมต่อกลุ่มใหญ่ ในการประชุมแบบฟิลลิป 6-6 (Phillip 6-6) เป็นการจัดกลุ่มย่อยจำนวน 6 คน โดยกำหนดให้ผู้ที่นั่งข้างหน้า 3 คน หันกลับไปหาผู้ที่นั่งแถวหลังตน 3 คนรวมกันเป็น 6 คนให้เวลาในการประชุมแก้ไขปัญหา 6 นาที จึงได้เรียกกันว่าเป็นการประชุมแบบฟิลลิป 6-6 ในการประชุมกลุ่มย่อย จะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเป็นการสร้างบรรยากาศอย่างเป็นกันเอง แต่หากมีจัดกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มประชุมในห้องเดียวกันอาจเกิดเสียงรบกวนกันได้

7. การอภิปรายแบบถาม - ตอบ (Colloquy) เป็นการอภิปรายแบบ “จุลจกวิสัยชนา” เนื่องจากมีลักษณะที่มีกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเป็นฝ่ายถามคำถามหรือปัญหา อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถามโดยอาจจะให้แต่ละฝ่ายมีสมาชิกได้ไม่น้อยกว่า 2 – 3 คน และมีผู้ดำเนินรายการคอยประสานงานทั้งสองฝ่าย ซึ่งกลุ่มผู้ตอบ โดยมากจะเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี บรรยากาศของการอภิปรายจะมีลักษณะที่เป็นกันเอง เป็นการพูดคุยถามตอบ โดยในการอภิปราย

แบบถาม-ตอบนี้ ส่วนใหญ่จะใช้ในการอภิปรายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมสนใจร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้เข้าใจในเรื่องหรือปัญหานั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง ในประเด็นที่หลากหลายแง่มุม และได้มีโอกาสซักถามในประเด็นต่าง ๆ ของเรื่องนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

8. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยให้แสดงตามกิจกรรมที่เป็นจริง และเกิดขึ้นจริง ไม่มีการซักซ้อมมาก่อนแต่อย่างใด เพื่อให้ฝึกปฏิบัติได้เหมือนจริง โดยวิทยากรจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์หรือเค้าโครงเรื่อง เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้แสดงไปตามความคิดเห็นและบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อแสดงบทบาทสมมติแล้ว จึงให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมคนอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูวิเคราะห์บทบาทที่แสดงนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น การแสดงบทบาทสมมตินี้ยังสามารถใช้ในการพัฒนาทัศนคติและฝึกทักษะของผู้เข้ารับการศึกษาอบรมให้อีกด้วย

9. การแสดงละครสั้น (Skit) คล้ายคลึงกับการแสดงบทบาทสมมติ แต่แตกต่างกันที่การแสดงละครมีการซักซ้อมการแสดง และบทบาทต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า โดยผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้มีโอกาสซักซ้อมบทบาทที่วิทยากรกำหนดไว้ ก่อนการแสดงให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมคนอื่น ที่เป็นคนดูได้เห็นปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วจึงให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมร่วมกันอภิปรายกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้น ดังนั้น การแสดงละครสั้น จึงเป็นเทคนิคการศึกษาที่ใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมสนใจจะเป็นการแนะนำสถานการณ์เพื่อเปิดการอภิปรายต่อไป

10. การปฏิบัติงานในเวลาจำกัด (In Basket Technique) เป็นการฝึกจำลองการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงานแต่ละวัน โดยเฉพาะงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานเอกสารที่ได้รับรวบรวมไว้ในตะกรง โดยฝึกให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้ฝึกการปฏิบัติงานและการตัดสินใจตามลำดับก่อนหลังตามความเหมาะสมของงานภายในระยะเวลาจำกัดที่กำหนดให้ โดยไม่มีผู้อื่นช่วยและไม่มีข้อมูลอื่นประกอบการตัดสินใจ

11. กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการฝึกศึกษาที่ให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้ศึกษาเรื่องราว จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์จริงมากที่สุด ในรูปของเอกสาร โดยมีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม เห็นความสำคัญของปัญหา และข้อมูลต่าง ๆ ประกอบ เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม ได้รู้จักฝึกการตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ตัดสินปัญหา กรณีศึกษา เป็นเทคนิคการศึกษาที่เหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กหรือหากสมาชิกกลุ่มใหญ่สามารถแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มย่อยได้ กรณีศึกษา เป็นกิจกรรมที่

เสริมสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างผู้รับการฝึกอบรม เพราะทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นอย่างเต็มที่ภายใต้คำแนะนำ ช่วยเหลือจากวิทยากร ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปรายกรณีศึกษาของผู้รับการฝึกอบรมแล้ววิทยากรจะทำหน้าที่สรุปผลการวิเคราะห์นั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

12. วิธีประสบเหตุการณ์ (Incident Method) เป็นเทคนิคของการฝึกอบรมที่วิทยากรนำเสนอเรื่องราว หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจริง ให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมได้รับรู้ร่วมกันและพิจารณาหาข้อเท็จจริงหรือคำตอบให้ปัญหา โดยวิทยากรจะเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ให้กับผู้รับการฝึกอบรมฟัง แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม ก่อนให้ผู้รับการฝึกอบรมอภิปราย เพื่อหาทางแก้ปัญหานั้น

13. เกมการบริหาร (Management Games) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เกมการยิงเรือรบ เกมการตัดสินใจสั่งการ เกมการเป็นผู้นำ เป็นต้น ผู้รับการฝึกอบรมจะมีโอกาสฝึกปฏิบัติแก้ปัญหา ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากชีวิตการทำงาน เกมการบริหารนี้จะเหมาะสมกับผู้รับการฝึกอบรมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในอนาคตหรือกำลังเป็นอยู่

14. การสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงที่ให้ผู้รับการฝึกอบรม ได้เห็นกระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติจริง โดยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการทดลอง จึงมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กที่สมาชิกทุกคนได้มองเห็นการสาธิตอย่างทั่วถึง โดยเมื่อวิทยากรสาธิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรม ได้ทดลองปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เพื่อฝึกปฏิบัติจนทำได้จริง การสาธิตอาจใช้ตามลำพังหรือใช้ร่วมกับเทคนิคการฝึกอบรมอื่น ๆ เช่น ภายหลังการบรรยายก็ให้ทดลองปฏิบัติหรือภายหลังการสาธิตแล้วก็ให้อภิปรายกลุ่ม

15. ฟิชโบล (Fishbow) เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่มีวิธีการจัดที่นั่งให้เป็นวงกลมสองวงซ้อนกัน โดยผู้ที่นั่งวงในจะมีบทบาทในการอภิปราย แลกเปลี่ยนข่าวสาร เสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สำหรับผู้ที่นั่งวงนอกจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ไม่มีบทบาทในการประชุม

16. การจัดทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นการนำผู้รับการฝึกอบรมไปศึกษาดูงาน ณ สถานที่ที่น่าสนใจ เพื่อศึกษาสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเพื่อศึกษาจากของจริง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ เพราะได้เห็นการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ควรจัดทัศนศึกษาควบคู่ไปกับเทคนิคการฝึกอบรมประเภทอื่น ๆ เช่น การบรรยายก่อนไปศึกษาดูงาน หรือจัดให้มีการอภิปรายภายหลังกลับมาจากทัศนศึกษาก็ได้

17. การสอนงาน (Coaching) หรือการแนะนำงาน จะเป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้จักวิธีปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมระหว่างการปฏิบัติงานโดยอาจสอนหรือแนะนำงานเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ซึ่งจะเกิดประโยชน์มากกว่าการแนะนำงานในกลุ่มใหญ่ ด้วยเหตุนี้ วิทยากรจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ในงานที่สอนเป็นอย่างดี และหลังจากสอนงานหรือแนะนำงานแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเอง เพื่อเป็นการทบทวน และทดสอบความเข้าใจ การสอนงานหรือการแนะนำนี้เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่สร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกน้องและหัวหน้างาน

18. การฝึกอบรมให้ไวต่อความรู้สึก (Sensitivity Training) เป็นการเน้นในการฝึกประสาทสัมผัสหรือการพัฒนาบุคคลโดยกระบวนการกลุ่ม จะเป็นการฝึกใช้ประสาทสัมผัสของบุคคลให้เข้าใจผู้อื่นด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันรู้จักสังเกตลักษณะ ท่าทางการแสดงออกของผู้อื่น เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นของบุคคลอื่น ผลการฝึกอบรมจะนำมาสู่การพัฒนาตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่ม วิทยากรจะต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนได้แสดงพฤติกรรมที่เป็นของตนเองออกมาอย่างแท้จริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้วิเคราะห์พฤติกรรมของแต่ละบุคคลในข้อบกพร่อง สิ่งที่ต้องแก้ไข และให้มีการทดลองฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม

19. การประชุมโต๊ะกลม (Round Table) หรือการอภิปรายโต๊ะกลม เป็นการประชุมหรืออภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิประมาณ 4 - 6 คน โดยจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ฟังนั่งหันหน้าซึ่งกันและกันในลักษณะของโต๊ะกลม ส่วนใหญ่การประชุมโต๊ะกลมจะเป็นการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นมากกว่าเป็นการเสนอทฤษฎีข้อเท็จจริง ดังนั้น ในการจัดประชุม โต๊ะกลมจึงควรจัดให้มีผู้ดำเนินรายการคอยควบคุมการประชุม จับประเด็นสรุป และเสนอคำถาม

20. การประชุมแบบฟอรัม (Forum) หรือการชี้แจงปัญหาข้อข้องใจ เป็นเทคนิคการประชุมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมซักถามข้อสงสัยข้อข้องใจ หลังจากที่วิทยากรได้ชี้แจงประเด็นปัญหา ส่วนใหญ่การจัดประชุมแบบฟอรัมจะเป็นการชี้แจงพูดคุยประเด็นปัญหาหรือข้อข้องใจ ข้อขัดแย้ง ข้อสงสัยระหว่างวิทยากรกับผู้ฟังนั่นเอง

21. การจัดกลุ่มผู้ฟังให้โต้ตอบ (Audience Reaction Team) หรือกลุ่มซักถาม หรือ การสนองความต้องการกลุ่ม เป็นการฝึกอบรมที่มีการจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือตัวแทนจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมซักถามข้อสงสัย ฝึกหัดการจับประเด็น โดยมีการ

โต้ตอบกับวิทยากร ทำให้วิทยากรทราบถึงความต้องการปัญหา แนวคิดของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม และทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการบรรยาย

22. การจัดกลุ่มผู้ฟัง (Listening Team) เป็นเทคนิคการจัดที่มีกลุ่มผู้ฟังการบรรยาย หรือการอภิปราย โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ฟังจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้ฝึกการจดบันทึกการบรรยายหรือการอภิปราย การสรุปประเด็น การสรุปการประชุม หรือการอภิปราย การทำรายงาน เพื่อเสนอรายงานการบรรยายหรือการอภิปรายให้ที่ประชุมได้ทราบต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ฟังการสรุป ย้ำจุดที่สำคัญหรือทบทวนในตอนท้ายของการบรรยาย

23. การประชุม (Conference) เป็นการประชุมเฉพาะกลุ่มผู้ทำงาน หรือหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันแก้ไขปัญหา กำหนดนโยบาย วางหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติ รับทราบนโยบายที่เปลี่ยนแปลง เพื่อชี้แจงให้แก่ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป

24. การประชุมพบปะ (Convention) หรือประชุมระดับผู้บริหาร หรือประชุมระดับหัวหน้า เป็นการประชุมเฉพาะกลุ่มผู้ทำงานหรือหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ

จากการศึกษาแนวคิด เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่าเทคนิคการฝึกอบรมเป็นรูปแบบวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ การฝึกอบรมมีเทคนิคในการฝึกอบรมแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม และเทคนิคการฝึกอบรม ที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้ จากเทคนิคดังกล่าวสามารถกำหนดใช้วิธีการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งตามวิธีการฝึกอบรมได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิธีเกี่ยวกับการบอก กลุ่มวิธีเกี่ยวกับการแสดง และกลุ่มวิธีเกี่ยวกับการกระทำ

การประเมินผลจะให้ผลย้อนกลับต่อโครงการการฝึกอบรมว่า มีความสำเร็จตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกอบรมที่ได้เสนอไว้หรือไม่ ผลที่ได้ตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากน้อยเพียงใด การประเมินคุณภาพของผลที่ได้จากโครงการการฝึกอบรมนั้น ควรทำการประเมินถึงคุณภาพการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่วิทยากร และผู้จัดการฝึกอบรมด้วย

2.2.5 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

อาจจำแนกวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความรู้เป็นพื้นฐาน ในการนำไปสู่ความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะได้ดี

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญ หรือทักษะในการทำงาน คือ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้เครื่องมือต่าง ๆ การขับรถ การชี้จักรยาน เป็นต้น

3. เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การฝึกอบรมสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีที่พึงปรารถนาซึ่งเป็นพื้นฐานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล

การฝึกอบรมต่างจากการศึกษา คือ การศึกษาจะมุ่งพัฒนาในส่วนตัว แต่การฝึกอบรมจะเป็นการฝึกให้แก่บุคคลที่อยู่ในองค์การใดองค์การหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการฝึกอบรมดึงดูดความสนใจได้น้อย ดังนั้นการจะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ 3 ประการดังกล่าวจะต้องใช้เทคนิควิธีการ และแรงจูงใจต่าง ๆ เข้าช่วยมากมาย

2.2.6 ความสำคัญของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การพัฒนาศักยภาพของตัวเองในการทำงานให้กับองค์การ ซึ่งความสำคัญของการฝึกอบรมนั้นมีหลายอย่างด้วยกัน เพื่อให้มองเห็นภาพความสำคัญของการฝึกอบรมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอแยกอธิบายเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการทำงานของแต่ละองค์การมักจะมีแตกต่างกันจึงเป็นการยากที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ สามารถที่จะผลิตบุคลากรได้ตรงกับสภาพขององค์การต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหา (Preventive) ที่จะเกิดกับบุคลากรที่เพิ่งจะเริ่มดำเนินงานใหม่ ทางองค์การจึงมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมก่อนเริ่มต้นปฏิบัติงาน (Pre-Service Training) อาจจัดในรูปแบบของการปฐมนิเทศ (Orientation) หรือการให้คำแนะนำการทำงาน (Induction Training) เพื่อให้บุคลากรใหม่ทราบถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงาน

2. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง การเปลี่ยนแปลงภายในมักเกิดจากนโยบายของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่

3. การฝึกอบรมเป็นการช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากร โดยสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในสถาบันมาผสมผสานกับความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมในระหว่างการทำงาน แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ในขณะที่บุคลากรปฏิบัติงานได้ระยะหนึ่ง จะเริ่มเกิดความเคยชินกับการปฏิบัติงาน ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ก็จะตามมา

5. ก่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยน โยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ และช่วยลดอัตราการเข้าออกของบุคลากร

6. เสริมสร้างให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและมีความผูกพัน จงรักภักดีต่อองค์กร

7. เป็นการช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้บุคลากรมีความมั่นคงในอาชีพและมีโอกาสก้าวหน้าตามสายงาน

8. เป็นการช่วยสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการศึกษาตลอดชีพ (Life Long Education) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งตรงกับธรรมชาติของมนุษย์เรา

การเขียนโครงการการฝึกอบรมมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดการฝึกอบรม วิทยากร ผู้บริหาร โครงการการฝึกอบรม และผู้รับการฝึกอบรม ด้วยเหตุนี้ การนำเสนอโครงการการฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมนั้น ต้องมีความชัดเจน ครอบคลุม มีเหตุผล มีความต่อเนื่อง คุ่มค่าใช้จ่าย และมีความยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับ วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537, น.11) ที่ได้เสนอลักษณะของโครงการการฝึกอบรมที่ดีไว้ ดังนี้

1. มีความกะทัดรัดและชัดเจน
 2. ใช้ภาษาง่าย เป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไป
 3. ควรระบุว่า ต้องการให้เกิดพฤติกรรมชนิดใด หรือต้องการจะแก้ปัญหาใด
 4. มีความเป็นไปได้
 5. สามารถที่จะวัดหรือประเมินผลได้
 6. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักหรือนโยบายของหน่วยงาน
- การฝึกอบรมมีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป็นกระบวนการ (Process) อย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์กร โดยอาศัยการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการวางแผนที่ดี และเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันไปโดยไม่หยุดยั้ง การกระทำทั้งหมดก็มุ่งที่จะเปลี่ยนพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1.1 เพิ่มพูนความรู้ (Knowledges) เนื่องจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาการในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความจำเป็นที่ทุกคนต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้บังเกิดประสิทธิผลขึ้น

1.2 เพิ่มพูนทักษะ (Skills) หรือความชำนาญเพื่อบรรเทา การสูญเสียอันเกิดจากการทำงานโดยขาดทักษะและประสบการณ์

1.3 เปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitudes) เพื่อให้เกิดความคิดอ่านใหม่ ๆ เปลี่ยนแปลง

ความเชื่อเก่า ๆ ที่ล้าสมัยและล้าสมัย เพื่อให้เกิดทัศนคติใหม่ที่มีประโยชน์ตามความประสงค์ของหน่วยงานตลอดจนพัฒนานิสัยหรือพฤติกรรมให้มีการกระทำที่เหมาะสมถูกแบบแผนยิ่งขึ้น

2. เป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถ (Ability) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของบุคลากร อันจะก่อให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) ต่อหน่วยงานเป็นสำคัญ

2.2.7 ประโยชน์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กร เพราะการฝึกอบรมช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คุณค่าของการฝึกอบรมสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ช่วยให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง เนื่องจากวิทยากรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดีในเรื่องที่ให้การฝึกอบรม

2. ช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น เนื่องจากการฝึกอบรมแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และสอดคล้องกับงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ การที่บุคลากรได้เรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นอย่างดี

3. ช่วยให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง ทำให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถมากขึ้นช่วยให้บุคลากรเห็นคุณค่าของตนเอง ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานก็เห็นคุณค่าของบุคลากร จึงเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4. ตอบสนองความต้องการด้านแรงงานของหน่วยงานได้เป็นอย่างดี การพัฒนาในด้านต่างๆ ในสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ส่งผลกระทบไปยังผลผลิตทางการศึกษา ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วนว่างงานเนื่องจากสิ่งที่ศึกษาไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และในขณะที่เดียวกันหน่วยงานบางแห่งก็ไม่สามารถหาผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่หน่วยงานต้องการ บางหน่วยงานจึงรับสมัครบุคลากรโดยกำหนดคุณสมบัติไว้กว้าง ๆ เมื่อได้บุคคลที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับที่กำหนดแล้ว ก่อนที่จะปฏิบัติงานจริงจะต้องผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานที่จะปฏิบัติ

5. ช่วยให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่องาน องค์กร และเพื่อนร่วมงาน กระบวนการฝึกอบรมจะช่วยให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับงานที่ทำ ช่วยให้เกิดความรักสามัคคีในหน่วยงาน ช่วยลดความเครียดในการทำงาน ทำให้บุคลากรมีสุขภาพจิตที่ดี

2.2.8 การประเมินผลของการฝึกอบรม

ความหมายของการประเมินผลการฝึกอบรม หมายถึง การวินิจฉัยและค้นหาคุณค่าที่ได้รับจากการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมที่จัดขึ้นนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และโครงการ

หรือไม่อย่างไร อีกทั้งเปรียบเทียบผลที่ได้กับการปฏิบัติงานว่า ผู้เข้าอบรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การประเมินผลการฝึกอบรม คือ การประเมินผลปฏิกิริยาต่อการฝึกอบรม การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการปฏิบัติงาน และผลงานของผู้เข้ารับการอบรม

การประเมิน หมายถึง กระบวนการพิจารณาวินิจฉัย เพื่อให้ทราบว่า การกระทำกิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่เราได้ทำไปนั้นเกิดผลอย่างไร โดยการสังเกตเก็บข้อมูลตัวเลขของผลที่ออกมานั้นแล้วเอามาเปรียบเทียบหรือวัดกันกับเกณฑ์วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่เราอยู่หรือตั้งขึ้น จากนั้นเราก็สรุปหรือตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี สูงหรือต่ำกว่ามาตรฐานมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขตรงไหน

นักวิชาการของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. กล่าวว่า “การประเมินผลในการฝึกอบรม หมายถึง การวัดผล การฝึกอบรม แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม”

ทง ทองเต็ม (2550) สรุปแล้วว่าการประเมินผลการฝึกอบรม คือ “กระบวนการในการวัดผลการฝึกอบรมว่าผู้เข้าอบรม มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทางด้านความคิด ความรู้สึกและการกระทำ ในลักษณะใด และเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับ วัตถุประสงค์ของ โครงการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้”

นันทนา รามชาวกูร์ (2531) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลการฝึกอบรมในเชิงปฏิบัติ น่าจะหมายถึง “กระบวนการศึกษา พฤติกรรม 3 ประการ ได้แก่ พฤติกรรมด้านความคิด (Thinking) ความรู้สึก (Feeling) และการปฏิบัติ (Acting) ของผู้ผ่านการอบรมว่าเปลี่ยนแปลงอย่างไร หลังจากผ่านการอบรมช่วงระยะหนึ่ง ๆ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของ โครงการที่วางไว้”

อาชวัน วายวานนท์ และวินิต ทรงประทุม (2523) เห็นว่า หากมองการบริหารงานฝึกอบรมในรูประบบแล้ว การประเมินผล การฝึกอบรม หมายถึง “การที่ตัวระบบเองถูกนำมาพิจารณาและประเมิน เพื่อให้แน่ใจว่าเนื้อหา ลำดับ กลยุทธ์ เจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์และเอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรมต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เหมาะสมกับผู้เข้าอบรม และได้ทำงานต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้จริง ๆ หรือไม่” ส่วนการติดตามผลการอบรม หมายถึง “การทำให้ระบบการฝึกอบรมสมบูรณ์ด้วยการ ติดตามผล ผู้สำเร็จการอบรมไปแล้ว เพื่อให้ทราบผลพิสูจน์อันแท้จริงของประสิทธิผลของระบบการฝึกอบรมและพัฒนา โดยการวัดคุณภาพของผล การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการอบรม”

จากความหมายของการประเมินผลการฝึกอบรมดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมด อาจ

สรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าการประเมินผล การฝึกอบรมเน้นถึงการวัดประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงการศึกษาว่า การฝึกอบรมได้ผลบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพียงใด แต่ก็ควรจะครอบคลุมถึงการ ตรวจสอบการประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงความคุ้มค่าของการบริหารงานฝึกอบรม โดยรวมด้วย เช่นกัน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม

2.3.1 ลักษณะและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเป็นหัวใจสำคัญของการจัดฝึกอบรม เป็นเครื่องชี้ให้เห็นแนวทางที่จะพัฒนาบุคลากรไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้(ประณีต ศรีศักดิ์, ม.ป.ป.)

1. หลักสูตรฝึกอบรมเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอน หรือวิทยากร เพราะในหลักสูตรฝึกอบรมจะกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เฉพาะ เนื้อหาวิชา วิธีการฝึกอบรมและการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง

2. หลักสูตรฝึกอบรมต้องมีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี

3. หลักสูตรฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายตามกำหนด

4. หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องเกิดจากการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการ ฝึกอบรม

5. หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องสะท้อนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี และการนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. หลักสูตรฝึกอบรมต้องเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

7. หลักสูตรฝึกอบรมต้องเน้นการใช้เทคนิคการถ่ายทอดความรู้หลายๆแบบ

8. หลักสูตรฝึกอบรมต้องเน้นการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม

2.3.2 ประเภทของหลักสูตรฝึกอบรม

ประเภทของหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ตามที่ได้ศึกษาค้นคว้า สามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภทหลายความคิด และแต่ละประเภทแต่ละแนวความคิด ก็มีแนวของความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป การจะพิจารณาว่าหลักสูตรรูปแบบใดดีที่สุดที่สุคนั้นเป็นเรื่องที่ตอบยาก เพราะรูปแบบของแต่ละหลักสูตรย่อมมีความดีเด่นในตัวเอง ดังนั้น การใช้หลักสูตรรูปแบบใดเป็นหลักสูตรฝึกอบรมนั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น ต้องการเน้นในเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ลักษณะของหลักสูตรจะเป็นแบบรายวิชา ถ้าต้องการเน้นเนื้อหาวิชากว้างๆ เป็นกลุ่มวิชา ลักษณะ

ของหลักสูตรก็จะเป็นแบบหมวดวิชา และหากต้องการจะเน้นทางด้านทักษะและประสบการณ์ ลักษณะของหลักสูตรก็จะเป็นแบบกิจกรรมและประสบการณ์ เป็นต้น สำหรับหลักสูตรฝึกอบรมที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเป็นหลักสูตรที่เน้นกิจกรรมและประสบการณ์

2.3.3 องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

องค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ

1) หมวดหัวข้อวิชา ได้แก่ หัวข้อวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นมา โดยเห็นว่ามีสาระสำคัญที่ ผู้เข้ารับการอบรมต้องการหรือควรได้รับการเรียนรู้ ในแต่ละหลักสูตรจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าเป็นหลักสูตรอะไร หัวข้อวิชาเหล่านี้ หากเป็นเรื่องลักษณะเดียวกันหรือมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน จะจัดไว้เป็นพวกเดียวกัน เรียกว่าหมวดหัวข้อวิชา

2) วัตถุประสงค์ของแต่ละวิชา ได้แก่ จุดมุ่งหมาย หรือสิ่งที่มุ่งหวังว่าจะให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้ผ่านการฝึกอบรมในหัวข้อวิชานั้นๆ แล้วโดยทั่วไป วัตถุประสงค์นี้จะเขียนในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพราะทำให้ง่ายต่อการจัดกิจกรรมและ การประเมินผล

3) ประเด็นสำคัญ ได้แก่ เนื้อหาหรือหัวข้อย่อยที่สำคัญ ๆ ในแต่ละวิชา เพื่อให้ทราบใน หัวข้อวิชานั้น น่าจะกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง มีขอบข่ายครอบคลุมกว้างขวางเพียงใด

4) เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม ได้แก่ เทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่จะมาใช้ใน หัวข้อวิชานั้น ๆ เช่น การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง บทบาทสมมติ กรณีศึกษาหรือการสาธิต เป็นต้น

5) ระยะเวลาแต่ละวิชา ได้แก่ กำหนดระยะเวลาที่จะใช้ในแต่ละหัวข้อวิชานั้น ๆว่าจะ ใช้เวลานานเพียงใด

6) วิทยากรในแต่ละวิชา ได้แก่ ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ที่เชิญมาเป็นผู้ถ่ายทอด หรือ ช่วย ให้เกิดการเรียนรู้ในหัวข้อวิชานั้น ๆ โดยอาจจะระบุตำแหน่ง สถานที่ทำงานของวิทยากรไว้ด้วย

7) กำหนดการฝึกอบรม ได้แก่ ตารางเวลาที่บอกว่าจะมีการอบรมหัวข้อวิชาใดในวัน เวลาใด ใช้เวลานานเท่าใด และโดยใคร ซึ่งคล้ายกับตารางสอนเพื่อให้ผู้เข้าอบรมวิทยากรและผู้จัด โครงการทราบ

อรพรรณ พรสีมา (2537, น.37) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 6 ประการ คือ

1) เป้าหมายของหลักสูตร เป็นสิ่งที่มุ่งหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เมื่อ เสร็จสิ้นการฝึกอบรม หรือสิ่งที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับองค์กรอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการ

ฝึกอบรม

2) วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ต้องเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมประกอบด้วย พฤติกรรมที่สังเกตได้ สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมและเกณฑ์ในการประเมินผล

3) โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหา เป็นการกำหนดรายวิชา และหัวข้อวิชาในแต่ละ รายวิชาที่จะต้องมีการฝึกอบรม

4) วิธีการฝึกอบรม เป็นการกำหนดวิธีการเทคนิคที่จะนำมาใช้เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร วิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรม อาจกระทำได้หลายวิธีด้วยกันเพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดวิธีการต้อง สอดคล้องกับลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและควรเป็นวิธีที่ ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติ

5) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม เป็นการกำหนดว่าตลอดหลักสูตรจะต้องใช้ระยะ เวลานานเท่าใด และแต่ละวิชาต้องใช้เวลามากเพียงใด

6) การวัดประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการ ฝึกอบรม

จากแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร สามารถสรุป เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ หลักการและเหตุผลของ หลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการวัดประเมินผลการฝึกอบรม

2.3.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การกำหนดขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ความจำเป็นของการฝึกอบรม
2. การสร้างและกำหนดหลักสูตร
 - 2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 2.2 การเลือกเนื้อหา
 - 2.3 การจัดลำดับเนื้อหา
3. สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม
 - 3.1 การกำหนดและคัดเลือกวิทยากร
 - 3.2 การกำหนดตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 3.3 การกำหนดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.4 การกำหนดและจัดหางบประมาณ

4. การดำเนินการฝึกอบรม

5. การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

2.3.5 หลักของการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตร

ภิญโญ สาร(2537)ได้เสนอหลักการกว้างๆที่ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดฝึกอบรมไว้หลายประการ ดังนี้

1. ชี้แจงให้ผู้รับการอบรมทราบตั้งแต่เริ่มการฝึกอบรมว่า หน่วยงานมีวัตถุประสงค์อย่างไรในการให้เขาเข้ารับการฝึกอบรม ให้เขาทราบประโยชน์ที่เขาเองและหน่วยงานจะได้รับจากอบรมครั้งนี้
2. จัดเนื้อหาวิชาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ตรง หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือตรงกับที่ได้แจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบ
3. สร้างภาพของการเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสถานที่อบรมให้น่าเรียน น่าสนใจ น่าอยู่ น่ามีความสุข ไม่มีบรรยากาศที่เคร่งเครียดเกินไป หรือสนุกสนานเฮฮาจนเกินไป
4. บำรุงขวัญผู้รับการฝึกอบรม โดยให้เขาได้รับความสะดวกสบายต่างๆตามสมควรหรือถ้าเป็นไปได้ควรมอบเกียรติพิเศษระหว่างการฝึกอบรม เพื่อไม่ให้ผู้รับการฝึกอบรมนอกสถานที่ต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากรายจ่ายปกติของตน
5. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ผู้รับการฝึกอบรมและผู้สอนด้วยถ้าทำได้ ทั้งนี้จะทำโดยการจัดชุมนุมทางสังคมบ้างเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
6. เรื่องที่นำมาสอนต้องมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานจริงๆ ควรทำให้เข้าใจง่ายให้รู้สึกสนุกกับบทเรียน
7. ผู้สอนต้องพยายามเน้นให้เห็นหลักการ จุดเด่นของเรื่อง และชี้ให้เห็นตัวอย่างจนผู้ฝึกอบรมจับใจความหรือมีความคิดรวบยอดของตนเอง
8. ควรมีโอกาสปฏิบัติ หรือ ให้ผู้รับการอบรมมีโอกาสร่วมอภิปรายอย่างทั่วถึงในทุกเรื่องที่สอน
9. เสียง แสง อุณหภูมิ และสภาพสังคมในห้องเรียนควรจะอยู่ในสภาพที่ดีและมีความสะดวกสบายตามสมควร
10. อย่าจัดชั้นเรียนให้มีผู้รับการอบรมมากเกินไป ถ้ามีจำนวนมากควรแบ่งหมู่
11. ผู้สอนทุกคนควรระลึกอยู่เสมอว่า ผู้รับการอบรมต่างก็มีปัญหาเฉพาะของตน มี

ความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน มีระดับการศึกษาหรือประสบการณ์หรือความชำนาญงานต่างกัน มีความอดทนที่จะสนใจต่างกันสนใจในเรื่องต่างๆ ไม่เหมือนกัน ผู้สอนควรจะต้องสังเกตให้ดี และหาทางเปลี่ยนกิจกรรมทันทีที่ผู้รับการฝึกอบรมขาดความสนใจหรือไม่เข้าใจ

12. ควรมีวิธีสอนแปลกๆใหม่ๆ หรือ มีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาเข้าช่วย

13. ควรมีการประเมินผลการฝึกอบรมเป็นระยะๆ เพื่อทราบข้อบกพร่องและหาทางแก้ไข

14. การฝึกอบรมชั่วโมงหนึ่งไม่ควรเกิน 50 นาที

15. ในการร่วมอภิปรายหรือตอบคำถามควรให้เป็นกันเอง การชมเมื่อใครก็ตามทำดี หรือเสนอแนะในเรื่องที่น่าสนใจ

16. ควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้จัดกิจกรรมที่เขาต้องการบ้าง

17. ผู้สอนควรบอกแหล่งค้นคว้าที่ผู้สอนไปค้นเรื่องต่างๆมาสอน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมค้นคว้าด้วยตนเอง

2.3.6 การดำเนินการจัดฝึกอบรม หรือ การบริหารหลักสูตรฝึกอบรม

สมชาติ กิจยรรยง(2547) เสนอว่า การดำเนินการฝึกอบรมแบ่งเป็น 4 ข้อใหญ่ๆ คือ

1. การเตรียมการก่อนการจัดฝึกอบรม มีภารกิจต่างๆ ดังนี้ วิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดฝึกอบรม หาสิ่งที่ต้องการในการฝึกอบรม ตั้งวัตถุประสงค์และมาตรฐาน ตั้งชื่อหลักสูตรพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตร กำหนดและเชิญวิทยากร เลือกวิธีการฝึกอบรมและสื่อที่จะใช้ จัดทำโครงการและเสนอขออนุมัติ ติดต่อสถานที่ฝึกอบรม ส่งหนังสือเชิญผู้เข้าฝึกอบรม จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม

2. การเตรียมการวันเปิดการอบรม มีสิ่งต่างๆที่จะต้องจัดเตรียม คือ จัดเตรียมสถานที่ เช่น กำหนดผังที่นั่งและป้ายชื่อ รายชื่อผู้เข้าฝึกอบรม จัดเตรียมโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น ตรวจสอบระบบเสียง การบันทึกเสียง ตรวจสอบระบบแสงสว่าง ตรวจสอบระบบความเย็น นัดเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องพร้อมกันอย่างน้อย 2 ชั่วโมงล่วงหน้า โทรศัพท์เตือนให้ทราบกำหนดวันและสถานที่ล่วงหน้า 1 วัน

3. การจัดการในระหว่างการอบรมและวันปิดอบรม ดังนี้ จัดเจ้าหน้าที่ประจำห้องฝึกอบรมเพื่อประสานงานกับวิทยากร ประสานงานกับฝ่ายสถานที่ในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สังเกตเกี่ยวกับความสะดวกสบายของผู้เข้าอบรม เช่น รู้สึกร้อน หนาว อึดอัด ไม่สบาย เป็นต้น อำนวยความสะดวกในการแจกจ่ายเอกสาร ประสานงานการจัดเครื่องดื่ม อาหารว่าง อาหารกลางวัน อาหารค่ำ รักษาเวลาการประชุมฝึกอบรม แจกใบประเมินการฝึกอบรม

4. การดำเนินการภายหลังการอบรมเสร็จสิ้น สิ่งที่จะต้องกระทำภายหลังการอบรมเสร็จสิ้น คือ การทำรายงานประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าอบรมเพื่อทราบผลการเรียนรู้สรุปเรื่องการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ดำเนินการนั้นเข้าแฟ้มการอ้างอิง

2.4 เอกสารที่เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

2.4.1 ความหมายของสุนทรพจน์

ปานใจ สุภาพ (2532, น.505) ได้ให้ความหมายของคำว่า สุนทรพจน์ ว่ามาจากคำว่า “สุนทร + พจน์” สุนทร แปลว่า ไพเราะเพราะพริ้ง อ่อนหวาน หลีกแหลม ลึกซึ้งกินใจ คมคาย สละสลวย พจน์ ก็คือ คำพูด ดังนั้น สุนทรพจน์ จึงหมายถึง การพูดที่มีถ้อยคำประเภทประทับใจผู้ฟังเจาะลึกเข้าไปยังกันบึ้งของหัวใจและมีความหมายทางจิตวิทยาอย่างลึกซึ้ง

ลักษณะ สตะเวทิน (2536, น.288) กล่าวว่าสุนทรพจน์ คือ การพูดที่ใช้ในโอกาสสำคัญ โดยผู้พูดจะต้องใช้ถ้อยคำและภาษาให้งดงาม มักเป็นการพูดของคนคนเดียว ผู้พูดต้องเรียบเรียงถ้อยคำและข้อความที่จะพูดเป็นอย่างดี รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องและเหมาะสมกับโอกาส ส่วนนวนโวหารต้องไพเราะ สละสลวย กินใจ ไม่หยาบคาย ไม่กระทบกระเทียบเปรียบเปรย ผู้ฟังฟังแล้วรู้สึกเป็นมิตร ช่างซึ้งและประทับใจ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2543, น.222) ได้อธิบายความหมายของการพูดสุนทรพจน์ว่าคือ การพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย และเป็นคำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น นายกรัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (UN) เป็นต้น อีกทั้งยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า การพูดสุนทรพจน์ ถือเป็น การพูดในที่ชุมชน และเป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ แต่ในบางโอกาสผู้พูดอาจแทรกทัศนะความคิดเห็น ที่น่าสนใจไว้ด้วยก็ได้

อำพล สุวรรณธาดา (2550, น.34) กล่าวถึง การพูดสุนทรพจน์ว่า เป็นการพูดที่เป็นทางการหรือในพิธีการใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก อาจจะมีภาษาถิ่นภาษาเฉพาะอาชีพหรือภาษาต่างประเทศมาปะปนได้บ้างในกรณี ใช้ประกอบคำอธิบายขยายความ และยกตัวอย่างเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คำคะนอง คำพวน หรือคำหยาบ จะมีในการกล่าวสุนทรพจน์ไม่ได้เลย

เมื่อสุนทรพจน์มีความหมายดังกล่าว คุณค่าหรือรสชาติของสุนทรพจน์ จึงเน้นไปที่ความรู้สึกอันเกิดจากการฟัง สำหรับผู้ฟัง และการรู้จักประดิษฐ์ประคองร้อยถ้อยคำ ประคองศิลปะการนำดอกไม้บานาชนิดมาร้อยเป็นพวงมาลัย ของผู้พูด

จากความหมายของสุนทรพจน์ที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า สุนทรพจน์ก็คือ คำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการ คำกล่าวแสดงความรู้สึกที่ต่ออย่างเป็นพิธีการในที่ประชุม คำพูดที่ดีงาม ไพเราะจับใจ การพูดสุนทรพจน์มักมีในพิธีสำคัญ เช่น พิธีต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญพิธีได้รับตำแหน่งสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดีหรือกล่าวในงานฉลองระลึกถึงบุคคลสำคัญ วันสำคัญ ระดับชาติ หรือเป็นการกล่าวในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อสร้างสรรคร์รโลงใจ เป็นคำพูดที่แสดงความปรารถนาดีในทางการเมือง การกล่าวสุนทรพจน์เป็นเรื่องสำคัญยิ่งมักได้รับการยกย่องว่าเป็นการพูดชั้นยอด

2.4.2 ลักษณะของการกล่าวสุนทรพจน์

ปานใจ สุภาพ (2532, น.505) ได้กล่าวถึงลักษณะของสุนทรพจน์ว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นการพูดต่อชุมชน
2. เป็นการพูดสั้น ๆ
3. เป็นการพูดปากเปล่า (ถ้าอ่าน ไม่เรียกว่าการพูดสุนทรพจน์ ควรเป็นการอ่านสุนทรพจน์ เพราะคุณค่าและความรู้สึกทางจิตวิทยาแตกต่างกันมาก)
4. เป็นการพูดที่เป็นพิธีหรือในโอกาสสำคัญต่าง ๆ
5. เป็นการพูดที่มีการเตรียมการและซักซ้อมมาแล้วอย่างจริงจัง ๆ ไม่ใช่คิดไปพูดไป เพราะจะทำให้การพูดเกิดภาวะถูกละเลย ขลุ่ยลัก ขาดคุณค่า ไม่น่าฟัง

นอกจากนี้การพูดสุนทรพจน์ยังมีลักษณะเด่นที่ ปานใจ สุภาพ (2532, น.508) ได้เพิ่มเติมคือ

1. เค้นในรสชาติของคำ เนื่องจากสุนทรพจน์มีลักษณะเด่นในรสชาติของคำ ผู้พูดจึงต้องสรรหาด้อยคำประเภทเอรีคอร่อยซาบซ่าและมีสกุลรุนชาติ ด้อยคำต้องได้รับการประคิดประคอง ร้อยกรองให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม โดยไม่มีด้อยคำประเภทพุ่มเพื่อแบบน้ำท่วมทุ่ง อีกทั้งต้องพิถีพิถันในการเรียบเรียงด้อยคำแต่ละคำเป็นวลี จากวลีเป็นประโยค และจากประโยคจนมาเป็นเรื่องราว การพูดต้องมีความกะทัดรัด ไม่เว้งว้าง โหวงเหวง หรือล่อยฟองเกินจริง ไม่มีการใช้สำนวนประเภทพรรณนาโวหารเหมือนนวนิยาย ไม่พูดเป็นด้อยคำร้อยกรองทั้งหมด ด้อยคำในสุนทรพจน์มีทั้งความหมายทางกว้างและทางลึก (คำว่า กว้าง หมายถึงมีประโยชน์หรือมีความหมายต่อผู้ฟังอย่างกว้างขวาง จำนวนมากหรือไม่จำกัดจำนวน คำว่าลึก หมายถึง ให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังอย่างลึกซึ้งถึงแก่นแต่สามารถปฏิบัติได้)

2. เค้นในประเด็น สุนทรพจน์มักนิยมพูดเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจน และทำให้การพูดพุ่งเข้าสู่จิตใจผู้ฟังได้อย่างรวดเร็วและไม่คลุมเครือ

ลักษณะ สตะเวทิน (2536, น.289-290) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่า จะเป็นการพูดที่ต้องอาศัยความสุภาพ อ่อนน้อม และความจริงใจเป็นหลักสำคัญ หลีกเลี่ยงการพูดโอ้อวดเกินความเป็นจริง เสียงที่ใช้ต้องน่าฟังและจริงจัง แต่ต้องระวังอย่าให้กระทบผู้หนึ่งผู้ใดเมื่อพูดไปแล้วจะก่อให้เกิดความเป็นมิตรหรือความสุขทางใจ เพื่อโน้มน้าวให้เกิดการปฏิบัติตามเพราะการพูดเพื่อเพิ่มพูนความปรารถนาดีนี้ เป็นการพูดเพื่อสร้างความนิยมและสนับสนุน ดังนั้นจึงควรพูดให้ผู้ฟังได้เข้าใจถึงบทบาทที่หน่วยงานมีส่วนรับผิดชอบถึงส่วนรวม

วิรัช ลภีรัตนกุล (2543, น. 222) กล่าวว่า ผู้พูดจะต้องเรียบเรียงสุนทรพจน์โดยการเลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะหรือโอกาส โดยผู้พูดอาจเรียบเรียงด้วยตนเองทั้งหมดก็ได้หรือบุคคลสำคัญบางคนมักใช้นักประชาสัมพันธ์หรือเลขานุการส่วนตัวเป็นผู้เรียบเรียงให้ทั้งหมดซึ่งผู้เขียนสุนทรพจน์ให้ผู้พูดสุนทรพจน์เราเรียกว่า “Ghost Writer” สุนทรพจน์ อาจจะสอดแทรกถ้อยคำ ประโยคที่มีความไพเราะ สละสลวย คมคาย เพื่อความประทับใจผู้ฟัง หากเป็นพิธีที่สำคัญหรือเป็นทางการ ผู้พูดหรือผู้กล่าวมักใช้การพูดแบบ Reading from Manuscript คือการพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องแม่นยำและป้องกันความผิดพลาด เรามักจะเห็นบุคคลสำคัญใช้วิธีนี้เสมอ ข้อสำคัญที่ควรระมัดระวังอย่างยิ่งในการกล่าวสุนทรพจน์ แบบอ่านจากต้นฉบับนี้ก็คือ ผู้กล่าวสุนทรพจน์ต้องฝึกซ้อมอ่านให้คล่องเสียก่อน จึงจะทำให้กล่าวได้อย่างราบรื่นไม่สะดุด ติดขัดหรืออ่านผิดอ่านถูก และสิ่งสำคัญที่ควรระมัดระวังอีกข้อ ก็คือ การกล่าวสุนทรพจน์แบบอ่านจากต้นฉบับนี้ ต้องอ่านแบบสลับส่ายการพูดกับผู้ฟัง จึงจะน่าสนใจ มิใช่ก้มหน้าก้มตาอ่านแบบตะลุยไปตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่เงยหน้ามองผู้ฟังซึ่งจะทำให้ขาดความประทับใจไปอย่างน่าเสียดาย

สมิต สัจฉกร (2547, น.142-143) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่า เป็นการพูดที่ใช้ในโอกาสพิเศษ จะต้องให้เหมาะสมกับผู้ฟังและกาลเทศะ โดยเน้นเงื่อนไขทางเวลา สถานที่ และเหตุการณ์โดยเฉพาะ ด้วยวัตถุประสงค์ประการเดียว หรือวัตถุประสงค์รวม ๆ เพื่อบอกเล่าการจูงใจและกระตุ้นเร้า อีกต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

1. อารมณ์ในแต่ละครั้งผู้พูดต้องไม่ทำให้อารมณ์ผู้ฟังผิดหวังหรือเสียอารมณ์ที่มีอยู่ในขณะนั้น
2. เนื้อหาสาระของการพูดสุนทรพจน์ ควรจะเป็นไปตามที่ผู้ฟังคาดหวังที่จะได้ยินควรเป็นเรื่องราว ที่เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
3. ภาษา ควรเป็นภาษาที่มีเสน่ห์ มีสีสันเรื่องรองชัดเจนและชวนฟัง แต่ควรหลีกเลี่ยงถ้อยคำหรือวลีที่หรุเลศจนเกินไป ผู้พูดควรระมัดระวังการใช้ภาษาซึ่งรู้ว่ามิใช่ใช้อย่างพรว้าเพื่อ

4. การนำเสนอ ผู้พูดควรแสดงออกถึงความเชื่อมั่นและยืนยันอย่างมั่นคง มีการพูดที่กลมกลืนกับโอกาส แสดงออกอย่างสง่างามอย่างเป็นกันเอง ผู้พูดควรแสดงความจริงใจไม่ควรปล่อยให้อารมณ์เป็นนายมากเกินไป

อำพล สุวรรณธาดา (2550, น.51) ได้ให้ข้อสังเกตกับลักษณะของการพูดสุนทรพจน์ไว้ว่าโดยทั่วไปแล้วควรมีการใส่ใจและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการใช้ภาษา ซึ่งมีหลักดังนี้

1. เนื้อหา เนื้อหาของการกล่าวสุนทรพจน์ต้องแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนลงท้าย

ส่วนนำ เป็นการบอกกล่าวให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้พูดเป็นใคร พูดในฐานะอะไร โอกาสใดแล้วนำเข้าสู่เนื้อหา

ส่วนเนื้อหา คือ หัวใจของสุนทรพจน์ ผู้พูดต้องแยกประเด็นให้ชัดเจน ติประเด็นให้แตก ขยายความให้ตรงประเด็น ยกตัวอย่างตามประเด็น อย่าให้ตกประเด็นที่สำคัญตรวจสอบได้ ต่อเติม หรือตัดประเด็นต่างๆ ให้เหมาะสมกับเวลา หลักฐานอ้างอิงต้องถูกต้อง ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดมักแทรกสำนวนโวหารไว้ในเนื้อหาเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง

ส่วนลงท้าย อาจทำได้หลายวิธี เช่นสรุปเนื้อหา เสนอข้อคิดเห็นหรือแนวทางปฏิบัติเน้นประเด็นสำคัญ ตั้งความหวัง หรือกระตุ้นให้คิดหรือทำต่อไป ด้วยการใช้ภาษา หรืออารมณ์ที่ชวนให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ฟัง

2. ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลที่ใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์จะต้องถูกต้อง ชัดเจน ไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง โดยเฉพาะพระราชริชวัตร พระบรมราโชวาท และพระราชกรณียกิจจะต้องมีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ไม่ควรพูดขึ้นมาลอยๆ โดยไม่ได้อ้างอิงที่มาที่ไปเช่น เมื่อจะกล่าวอ้างถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสก็ควรอ้างอิงถึงที่มาว่ากล่าวไว้ในโอกาสใด พระราชทานแก่ใคร

3. การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหา การใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ควรใช้ภาษาพูดหรือภาษาทางการที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กระชับ สื่อความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา มีการเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะสาขาหรือศัพท์เทคนิค ต้องใช้ให้เหมาะสม ดังที่ เป่ลี่อง ณ นคร (2529: 9) กล่าวว่าภาษาวิชาการจะมีศัพท์เทคนิคที่เป็นภาษาเฉพาะสำหรับวิชาการนั้น ๆ ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง จึงจะถือว่าใช้ภาษาเขียนได้ถูกระดับภาษา ภาษาเทคนิคไม่อาจเข้าใจกันทั่ว ๆ ไปได้ ดังนั้นในการเขียนเรื่องที่จะให้บุคคลทั่วไปอ่านก็ควรใช้คำเทคนิคให้น้อยที่สุดถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรอธิบายค่านั้นเสียก่อน จะเห็นได้ว่าลักษณะของสุนทรพจน์จะมีความคล้ายกันคือ ต้องแสดงการโน้มน้าวใจจง

ใจ และกระตุ้นความรู้สึกอยากมีส่วนร่วม ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ทั้ง อารมณ์ ภาษา เนื้อหา
 รสชาติของคำอีกด้วย

2.4.3 โครงสร้างทั่วไปของการกล่าวสุนทรพจน์

สวัตดี บรรเทิงสุข (2530, น.58) กล่าวว่าสุนทรพจน์ที่ดีต้องมีโครงสร้าง การพูดสุนทรพจน์ที่ดีก็ควรมีโครงสร้าง แต่โครงสร้างที่ดีในการพูดสุนทรพจน์นั้นมีส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ คำนำ
 เนื้อเรื่อง สรุป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนเปิดฉาก ตอนเปิดเรื่อง กระตุ้นให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะพูด
 - 1.1 เปิดฉากการพูดด้วยการเร้าความอยากรู้อยากเห็น
 - 1.2 เปิดฉากการพูดแบบพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์
 - 1.3 เปิดฉากด้วยเรื่องหรือตัวอย่างแปลก ๆ
 - 1.4 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยการตั้งคำถาม
 - 1.5 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยคติพจน์หรือคำกล่าวของบุคคลสำคัญ
 - 1.6 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยสิ่งที่อยู่ในความสนใจอย่างใหญ่หลวงของผู้ฟัง
 - 1.7 เปิดฉากเริ่มต้นด้วยการทำให้ตื่นตะลึง
 - 1.8 เปิดฉากเริ่มต้นด้วยเรื่องบังเอิญที่เกิดขึ้น
 - 1.9 อย่าเปิดฉากด้วยคำขบขัน
2. ขั้นตอนการสร้างเนื้อเรื่อง ประกอบด้วยเนื้อหาสาระลำดับความสำคัญอย่างชัดเจน
 - 2.1 ขึ้นรวบรวมเนื้อหาสาระ
 - 2.2 ขึ้นปะติดปะต่อเรื่องราว
 - 2.3 ขึ้นแยกความคิดและเนื้อหาเป็นหัวข้อใหญ่
 - 2.4 ขึ้นแยกแยะหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย
 - 2.5 ขึ้นพิจารณาเน้นหรือย้ำสิ่งที่สำคัญ
 - 2.6 ขึ้นเตรียมถ้อยคำ
 - 2.7 ขึ้นตรวจสอบและจัดระเบียบเนื้อเรื่อง
3. ปิดฉากการพูดสุนทรพจน์ตามตำราการพูด 5 ประการ ตอนจบเรื่อง สรุปความทิ้ง
 ท้ายให้ผู้ฟังนำไปคิด หรือฝากไว้ในความทรงจำตลอดไป
 - 3.1 ปิดฉากด้วยการรวบรวมจุดสำคัญ
 - 3.2 ปิดฉากด้วยการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ

3.3 ปิดฉากด้วยการนำคติพจน์หรือคำพังเพยมากล่าวอ้าง

3.4 ปิดฉากโดยอ้างคำสอนทางพระพุทธศาสนา

3.5 ปิดฉากโดยเร่งเร้าให้ถึงจุดสุดยอด

จากการศึกษาโครงสร้างของสุนทรพจน์ สิ่งที่ต้องมีนั่นก็คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และส่วนของการสรุป ซึ่งจะทำให้การแบ่งประเด็นการพูดและการนำเสนอมีความชัดเจนเป็นเอกภาพ และครบถ้วน

ปานใจ สุภาพ (2532, น.505) กล่าวถึงโครงสร้างการพูดสุนทรพจน์เกี่ยวกับการเตรียมตัวว่ามีโครงสร้างเช่นเดียวกับการพูดทั่วไป คือ ต้องมี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนคำนำ หรือส่วนคำเริ่มต้น ส่วนตัวเรื่อง หรือสาระของเรื่อง และส่วนสรุปจบหรือคำลงท้าย แต่เพิ่มเติมความพิถีพิถันเกี่ยวกับความเข้มข้นมากกว่าการพูดธรรมดาเท่านั้น

นอกจากนี้ ปานใจ สุภาพ (2532, น.510) ยังกล่าวถึงโครงสร้างทั่วไปของสุนทรพจน์อีกด้วยว่า ต้องแสดงออกมาจากหัวใจทั้ง 4 ห้อง คือ จากใจ ที่ขึ้นใจ ด้วยความตั้งใจ จนสุดหัวใจจากใจ (ห้องที่ 1) หมายถึงการแสดงออกมาจากความจริงใจ ไม่เสแสร้ง มีความมั่นใจและแน่ใจต่อผู้ฟังที่ขึ้นใจ (ห้องที่ 2) หมายถึง มีความรู้สึกรู้ว่าเข้าใจในเรื่องที่พูดอย่างกระจ่างแจ้ง ถูกต้องถ่องแท้ ไม่โมเม ยกเมฆ หรือเดา และเข้าใจทั้งทางกว้างและทางลึก ไม่เพียงผิวเผินหรือแจ้งแต่ด้วยความตั้งใจ (ห้องที่ 3) หมายถึงความกระหายอยากพูด กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง รู้สึกยินดีหรือดีใจที่ได้พูด ไม่เจือยเนือย หรือมีลักษณะอาการเบื่อเซ็ง จนสุดหัวใจ (ห้องที่ 4) เปรียบเหมือนการสวมวิญญาณลงไปในการพูดแต่ละคำ พุ่มเทการพูดจนสุดตัว ไม่อ้อมก่าลังมีความรู้สึกเหมือนตัวเองอยู่ในสถานการณ์นั้นจริงๆ (ระวังอย่าหลงผิดเป็นการแสดงละครเป็นอันขาด)

2.4.4 หลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์

ปิยนารถ พิทักษ์พรธรรม (2554) ได้เสนอหลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ไว้ว่า สุนทรพจน์ที่ดีควรนำเสนอข้อคิดใหม่ๆ โน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้เกิดความหรรษาหรือพอใจ คล้อยตาม และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ รู้สึกร่วมในความคิดสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะเบื้องต้น มี 4 ประการ คือ การเตรียมเนื้อหา (Matter) วิธีการนำเสนอ (Method) ภาษาลีลาการนำเสนอ (Manner) ซึ่งวงการได้สาระวาที่เรียกว่าเป็นองค์ประกอบหลัก จำง่าย ๆ ว่า 3 M's โดยจะเน้นที่การเตรียมเนื้อหาซึ่งเป็นแก่นสำคัญของสุนทรพจน์ประการสุดท้าย คือ การเตรียมคำถาม - คำตอบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเผยตัวตน ศักยภาพและความสามารถของผู้พูดของการแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์สากล

1. การเตรียมเนื้อหา (Matter)

สุนทรพจน์ที่ดึงดูดใจผู้ฟัง ต้องน่าสนใจ มีตรรกะ และสัมพันธ์เกี่ยวข้อง

น่าสนใจ (Interesting) คือ มีสาระ เป็นความคิดใหม่ เป็นจินตนาการ เป็นประสบการณ์ เป็นข้อเสนอแนะ หรือเป็นแง่ คัดของการแปรถ้อยคำ ของหัวข้อหลัก (Theme) ที่การแข่งขันกำหนด ด้วยมุมมองที่แตกต่างของผู้นำเสนอ พร้อมข้อเท็จจริง ตัวอย่างน่าสนใจ ทันท่วงทีเหตุการณ์และ สถานการณ์โลก

มีตรรกะ (Logic) คือการตีความ การวิเคราะห์ประเด็น ข้อเท็จจริง คำนิยาม หรือความคิด และสาระต่างๆ ที่นำเสนอ จะด้วยการแจกแจงเหตุผลและผล การเปรียบเทียบความเหมือนหรือต่าง การ บรรยายการจำกัดความ การจำแนก การจัดประเภท การกำหนดเงื่อนไข หรือการเสนอความคิดนอก กรอบ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลที่ยอมรับได้และมีการพัฒนาข้อมูล สนับสนุนกระจ่าง เพียงพอ

มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (Relevance) กับหัวข้อหลัก (Theme) ของการแข่งขันหรือพิธี การนั้นๆ กล่าวคือ การแปรคำใน หัวข้อหลัก ซึ่งจะเป็นกำหนดแนวหลักหรือแนวทางในการ นำเสนอความคิดรวบยอดของสุนทรพจน์นั้น ต้องตรงประเด็น และครอบคลุมถ้อยคำ ทั้งหมดของ หัวข้อหลัก อีกทั้ง เหตุผล ข้อเท็จจริง กรณีศึกษา ตัวอย่าง ตลอดจนการวิเคราะห์ การพัฒนาขยาย ความสาระทั้งหมด ต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้อง มีเอกภาพ และสะท้อนความคิดรวบยอดของสุนทรพจน์ ตาม ประเด็นหัวข้อหลัก

โดยทั่วไป กติกาสากลจะกำหนด ไม่ให้นำหัวข้อหลักมาเป็นชื่อของสุนทรพจน์ ฉะนั้น ในการเตรียมเนื้อหา ผู้พูดต้องเริ่มจากการแปรความถ้อยคำของหัวข้อหลักให้ครบถ้อยความ แล้ว ถามตนเองว่าจะพูดเรื่องอะไรที่สัมพันธ์ สะท้อนและพิสูจน์หัวข้อหลัก โดยพยายามคิดหลายๆ หัวข้อ หลายๆแง่มุม จากนั้นจึงเลือกหัวข้อที่ตนสนใจมากที่สุด สามารถค้นหาข้อมูลได้ และเป็น หัวข้อที่ผู้ฟังจะสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือการกระทำที่สร้างสรรค์ได้แล้ว นำเสนอ ความคิดรวบยอดว่าจะสื่ออะไรเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ซึ่งต้องสะท้อนและพิสูจน์หัวข้อหลัก

สุนทรพจน์อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งสมควรชมและศึกษาเป็นแบบด้วยมีจุดเด่นทั้งในแง่การ แปรหัวข้อหลักแบบองค์ รวมทั้งตรงประเด็น การนำเสนอแนวคิดที่สะท้อนหัวข้อหลักอย่างมี ประสิทธิภาพ วิธีที่กล่าวบทนำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงตรรกะ ในการเปรียบเทียบและเนื้อหาที่แน่นด้วย สาระความรู้ แนวคิด การยกตัวอย่างที่แหวกแนว ทันสมัย เปิดเผย และภาษา สีส่า

เมื่อกำหนดหัวข้อสุนทรพจน์จากหัวข้อหลักแล้ว ผู้พูดจะสามารถ กำหนดทิศทางการ ค้นหาข้อมูลได้อย่างมี จุดมุ่งหมาย โดยควรมุ่งหาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง บทความ บทบรรณาธิการ

สถิติ กรณีศึกษา บทวิเคราะห์ คำกล่าว ความคิด ซึ่งมีแง่มุมที่แตกต่างไปจากความคิดของตน แต่สัมพันธ์กับหัวข้อของสุนทรพจน์หรืออาจนำเสนอการวิเคราะห์ ประสบการณ์ของตนที่โดดเด่นและแตกต่างอย่างมีคุณค่ามาแนะนำเสนอ อย่างไรก็ดี ผู้นำนักของเนื้อหาต้องอยู่ที่ความคิดของผู้พูด ไม่ใช่ข้อเท็จจริงหรือบทวิเคราะห์ของผู้อื่น

2. การเตรียมวิธีการนำเสนอ (Method)

วิธีการนำเสนอ คือ กระบวนการเรียบเรียง จัดลำดับ โครงสร้างของเนื้อหา แม้ผู้กล่าวสุนทรพจน์แต่ละคนจะมีวิธีการพูดของตนเองซึ่งเป็นเอกลักษณ์ การนำเสนอโครงร่างเนื้อหาของสุนทรพจน์อย่างได้สัดส่วนจะทำให้สุนทรพจน์นั้น เข้าใจได้ง่าย มีพลัง มีประสิทธิผล ฉะนั้นการนำเสนอจึงต้องมีระบบ โดยการเตรียมวิธีการนำเสนอมีขั้นตอนดังนี้

เตรียมบทนำเปิดประเด็นที่น่าสนใจ (Interesting Opening) บทนำที่โดดเด่นดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง เพื่อโยงเข้าประเด็นของหัวข้อซึ่งสะท้อนหัวข้อหลัก จะกระตุ้นให้กรรมการหรือผู้ฟังจดจำสุนทรพจน์หรือผู้กล่าวได้ โดยอาจใช้บทกวี การอุปมาอุปมัย การกล่าวถึงสถิติ ตัวเลข เหตุการณ์ กรณีศึกษา ประวัติศาสตร์เด่นดัง หรือทันสมัยระดับโลก และโยงเข้าสู่ และเนื้อหาของสุนทรพจน์ในทางปฏิบัติ ผู้เขียนอาจเขียนบทนำท้ายสุดหลังจากได้สาระและข้อมูลของสุนทรพจน์แล้ว

กำหนดจุดประสงค์และทิศทาง (Purpose and Direction) ผู้กล่าวสุนทรพจน์ควรกำหนดจุดยืนที่เป็นแนวหลักอง หัวข้อเรื่องให้อย่างกระชับ ซึ่งอาจจะประสานกลมกลืนในส่วนของบทนำ มีการแจ้งหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการนำเสนอ มีตัวบ่งชี้จากประเด็นหนึ่งไปยังประเด็นหนึ่ง หรือจากข้อคิดไปสู่เหตุผล จากการวิเคราะห์ไปสู่ข้อมูล บทพิสูจน์และตัวอย่าง ตลอดจนบทย่อและบทสรุป ทำให้ผู้ฟังจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียบเรียงสาระของเนื้อเรื่อง มีตรรกะและครบถ้วน (Logical and Complete Sequence of Ideas) การเรียงลำดับ ประเด็นความคิด เหตุผล หัวข้อสนับสนุน และตัวอย่างขยายความ ต้องสมเหตุสมผลและครบถ้วน มีกาพัฒนาสาระตาม ทิศทางที่ตนเองกำหนด และวิเคราะห์อย่างกระชับ อีกทั้งมีตัวเชื่อมบ่งชี้ สาระบทย่อ และบทสรุปชัดเจน ง่ายต่อการติดตาม ความคิด

จัดสรรเวลาที่เหมาะสม (Good Timing) สุนทรพจน์ที่ดีต้องอยู่ในเวลาที่กำหนด และมีส่วนที่ที่เหมาะสม เวลาที่กำหนดในการกล่าวสุนทรพจน์แต่ละรายการจะเป็นแนวทางการคัดเลือก จัดสรรและแบ่งข้อมูล สาระของสุนทรพจน์นั้น สำหรับสุนทรพจน์ 5 นาที ผู้พูดอาจเกริ่นนำ 1 นาที จากนั้นจึงโยงบทนำ เข้าตัวเรื่องและประเด็นสาระหลัก ซึ่งควรใช้เวลา 3 นาทีในการนำเสนอข้อคิด เหตุผล โดยอาจนำเสนอ 2 - 3 ประเด็น แต่ละประเด็นต้องมีการอธิบาย วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และ

ตัวอย่าง ปริมาณของกรณีศึกษาหรือตัวอย่างขึ้นอยู่กับหัวข้อ ตัวอย่างที่ทันสมัยเป็นเหตุการณ์ร้อน ประเด็นแรงของโลกที่มีคุณภาพตัวอย่างเดียวอาจเพียงพอในการพิสูจน์โน้มน้าวจิตใจผู้ฟัง ทั้งนี้ การอธิบาย วิเคราะห์ เชื่อมโยง ข้อคิด เหตุและผล และตัวอย่างที่กระจ่าง จะทำให้การเสนอความคิด รวบรวมของสุนทรพจน์มีประสิทธิภาพสูงกว่าการกล่าวอ้างลอยๆ

สุนทรพจน์ที่มีความยาว 3 นาที ผู้พูดควรใช้เวลาในการเกริ่นนำ ไม่เกิน 30 วินาที บท ย่อและบทสรุปสั้นๆ 20 – 30 วินาที และควรใช้ประมาณ 1.45 - 2 นาที กับใจความหลักของบทสุนทร พจน์ นอกจากนี้ ผู้พูดต้องพูดไม่ต่ำกว่า 2 นาที และ ไม่เกิน 3.20 นาที สำหรับสุนทรพจน์ 5 นาที จะต้องพูดไม่ต่ำกว่า 4 นาทีและไม่เกิน 5.20 นาที สุนทรพจน์ที่มีความยาวเกิน เกณฑ์ที่กำหนดจะถูก หักคะแนน

เตรียมบทย่อที่หนักแน่นและบทสรุปที่กระตุ้นความคิด (Firm Summary and Thought - Provoking Conclusion)หลังจากนำเสนอความคิด เหตุผล บทวิเคราะห์ ข้อมูล กรณีศึกษา หรือ ตัวอย่างอย่างกระจ่างแล้วผู้พูดควรจัด เวลา เพื่อกล่าวย่อใจความหลักและประเด็นสำคัญ จากนั้นจึง กล่าวสรุปด้วยถ้อยคำ ความคิดที่จุดประกายให้เกิดการกระทำหรือความรู้สึกร่วม

โดยสรุปแล้ว บทหน้าที่โดดเด่นแหวกแนวจะดึงดูดผู้ฟังให้สนใจฟังตัวเรื่องที่ชัดเจน กระจ่าง มีตรรกะ สาระ การวิเคราะห์ พัฒนา มีตัวบ่งชี้ จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจ ติดตาม และบทสรุปที่ จับใจจะทำให้ผู้ฟังจดจำ สุนทรพจน์ได้ดี

3. การเตรียมวาทะภาษา ลีลาการนำเสนอ (Manner)

Manner เป็น M ตัวที่ 3 แก่นการพูดในที่ชุมชนในวงการการกล่าวสุนทรพจน์อาจ เรียกว่า “Delivery Skills” หมายถึงการใช้ภาษา (Verbal Language) และอวัจนภาษา (Non-Verbal Language) อย่างมีประสิทธิภาพ ในการสื่อ ความหมาย มีศิลปะสามารถโน้มน้าวผู้ฟังให้ สนใจและคล้อยตาม แบ่งเป็นสองประเภทคือ

3.1 การนำเสนอด้วยวาจา (Oral Presentation) คือ ศิลปะการนำเสนอด้วยการใช้ถ้อยคำ และอวัจนภาษาที่แสดง ด้วยเสียงในการสื่อสาร “ลีลาการใช้เสียง” (Vocal Style) เป็นอาวุธที่สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

ความดัง (Volume) เสียงที่ผู้พูดเปล่ง ควรอยู่ในระดับที่พอเหมาะกับสถานที่ ได้ยิน ชัดเจน และไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป ผู้พูดควรฝึกทั้งด้วยไมโครโฟน และปากเปล่า ความดังควรมี ระดับ หลากหลายอารมณ์ สะท้อนเนื้อหา และ สถานการณ์ เช่น ดังเมื่อกล่าวประเด็นร้อน เบาลง เมื่อเอ่ยสาระอ่อนไหว เป็นต้น

ระดับสูงต่ำของเสียง (Pitch) ถ้อยคำที่เปล่งเพื่อสื่อสาร ควรมีเสียงสูงต่ำ หลากหลาย

อารมณ์ และเนื้อหา และ ประสานกับความดัง เป็นหนึ่งเดียว แม้ภาษาไทยจะเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ ซึ่งจะทำให้มีเสียงสูงต่ำในการนำเสนออยู่แล้ว แต่ก็ยังสามารถปรับระดับสูงต่ำของเสียงตามอารมณ์ของเนื้อหาได้

จังหวะการพูด (Pace) สุนทรพจน์ที่สามารถโน้มน้าวจิตใจจะมีจังหวะจะโคนเหมาะสม ไม่อืดอาดไม่เร็วเกินไปจน ไร้เสน่ห์ ผู้กล่าวสุนทรพจน์ต้องฝึกช่วงจังหวะการพูดให้เหมาะสมกับลีลาของตน ทั้งนี้ต้องฝึกจับเวลาการพูดของตนให้อยู่ ในเวลาที่กำหนด

ช่วงหยุดพูด (Pause) คือ ช่วงความเงียบระหว่างคำ หรือวลี เพื่อแยกประเด็นที่นำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจ ช่วง ความเงียบ 1- 2 วินาทีควรใช้ให้ถูกจังหวะ ได้แก่ ก่อนนำเสนอประเด็นสำคัญและก่อนคำที่ต้องการเน้น เป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเรียกความสนใจให้ผู้ฟังจดจ่อรอคอยสิ่งที่จะได้ยิน ช่วงหยุดพูดยังเป็นเคล็ดลับที่หยุดเพื่อให้ผู้ฟังติดตาม และคิดตาม ไม่ใช่ช่วงความเงียบอันเกิดจากผู้พูดจำถ้อยคำที่จะกล่าวไม่ได้

น้ำเสียง (Tone) คุณภาพของเสียงที่เปล่งออกมาด้วยอารมณ์ที่หลากหลายจะต้อง ประสานกับความดัง และเสียงสูงต่ำ เพื่อให้เข้ากับสาระที่เร่าร้อน สงบ เศร้าสร้อย กร้าวแกร่ง หรือ นุ่มนวลตามความหมายของถ้อยคำ ในสาระของสุนทรพจน์ที่นำเสนอ

ความหลากหลายในลีลาของเสียง (Vocal Variety) การกล่าวสุนทรพจน์ต้อง คล่องแคล่วราบรื่น สดใส มีสีสัน สื่อ ความจริงใจ และเป็นมิตร ชาวชนไทยหลายคนเข้าใจผิดโดย คิดว่าการกล่าวสุนทรพจน์เป็นเช่นเดียวกับการเล่นละคร ซึ่งไม่ ถูกต้อง สุนทรพจน์ที่ดีไม่ใช่การท่องจำ แต่จะนำเสนอด้วยลีลาที่มีสีสัน มีพลัง มีอารมณ์ มีความหลากหลาย แต่เป็น ธรรมชาติ ไม่ เสแสร้ง

การออกเสียงถูกต้องและชัดถ้อยชัดคำ (Correct Pronunciation and Enunciation) สุนทรพจน์ที่ดี ต้องชัดเจนทุกถ้อยคำ และถูกต้อง ผู้พูดต้องฝึกออกเสียงพยัญชนะต้น ตัวควบกล้ำ ตัวสะกดสระ เสียงเน้น (Stress) วลี และประโยคอย่าง ถูกต้อง จะทำให้สุนทรพจน์ไพเราะ และ สามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมั่นใจและความเชื่อมั่น (Confidence and Authority) ผู้กล่าวสุนทรพจน์ที่มีความ มั่นใจในตนเอง และเชื่อมั่น ในสิ่งที่ตนพูด จะสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีพลัง ทำให้ผู้ฟังรับ ประเด็นความคิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องไม่ แสดงอาการหัยงโยโส หรือเป็นกันเองจนเกินไป

การใช้ภาษา (Use of Language) การกล่าวสุนทรพจน์เป็นการนำเสนอความคิดของตน ที่มีต่อหัวข้อหลัก (Theme) ในที่สาธารณะ ภาษาที่ใช้จึงต้องเป็นภาษาทางการ แม้วิธีการพูดควรเป็น ธรรมชาติด้วยลีลาแบบการสนทนาเล่าเรื่อง การใช้ ภาษา ถ้อยคำ รูปแบบ โครงสร้างประโยค เป็น

เรื่องละเอียด และมีแนวทางนำไปปฏิบัติได้

3.2 การนำเสนอด้วยอากัปกิริยา ลีลาท่าทาง (Visual Presentation) คือ อวจนภาษาเพื่อสื่อความหมาย เป็นกลยุทธ์ ที่ทำให้การกล่าวสุนทรพจน์มีประสิทธิภาพ หมายถึง

การใช้สายตา (Eye Contact) ซึ่งเป็นการใช้ภาษาที่สำคัญที่สุด ผู้พูดต้องสบตาผู้ฟัง โดยเฉพาะกรรมการตัดสิน ทุกคนอย่างเต็มตา เพื่อแสดงความเคารพ จริงใจ มั่นใจและเชื่อในสิ่งที่ตนพูดเพื่อดึงดูดใจผู้ฟัง สายตาต้องสอดคล้องกับการแสดงสีหน้า (Facial Expression) ซึ่งต้องสะท้อนความรู้สึก อารมณ์ ตามเนื้อหาและสาระที่นำเสนอ สายตาอาจแข็งกร้าว เร่าร้อน สีหน้าจริงจัง เมื่อต้องการการเปลี่ยนแปลงแก้ไข สายตาอ่อนโยน พร้อมใบหน้าที่มีรอยยิ้ม เมื่อพูดถึงเรื่องนุ่มนวล บริสุทธิ์ หรือรอยยิ้มเชิงตำหนิ เมื่อกล่าวถึงข้อบกพร่อง จุดอ่อนของระบบ เป็นต้น

การใช้ลีลาท่าทาง (Gestures) การเคลื่อนไหวของผู้พูดอย่างธรรมชาติเพื่อสื่อความในสิ่งที่กำลังนำเสนออย่างพอเหมาะ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญช่วยให้สุนทรพจน์มีพลังและมีน้ำหนัก อาทิ การใช้มือ (Hand Gesture) ประกอบคำพูด เพื่อโน้มน้าวจิตใจ เช่น การหงายมือหนึ่งหรือทั้งสองข้อมือออก และยื่นออกข้างลำตัว เพื่อแสดงความจริงใจ ความบริสุทธิ์ใจ การยกนิ้วชี้และนิ้วกลาง 2 นิ้วเพื่อแสดงว่ามี 2 ประเด็นที่ต้องการกล่าวถึง หรือการกำหมัด ยกมือสูงระดับไหล่ อารมณ์ กร้าวตอกย้ำความจำเป็นและปัญหาเป็นต้น อย่างไรก็ตาม การใช้ลีลาควรตระหนักว่าท่าทางต้องเป็นธรรมชาติ มีความหมาย ไม่ซ้ำซาก และสอดคล้องกับอารมณ์

ท่ายืน (Stance) ผู้พูดควรตรวจสอบว่าบนเวทีที่กล่าวสุนทรพจน์นั้นมีแท่นยืนบรรยายเป็นไมโครโฟนขาตั้ง หรือพูดโดยไม่มีไมโครโฟน เพื่อเตรียมท่ายืนให้เหมาะสม สุภาพ สง่างาม แข็งแรง อบอุ่นคลาย และเป็นธรรมชาติ

โดยสรุปแล้ว การเตรียมตัวในการกล่าวสุนทรพจน์นั้น เปรียบเหมือนการมีหัวใจครบ 4 ห้อง กล่าวคือ มี 3 M's: Matter, Method และ Manner อันได้แก่ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ และภาษา ลีลาในการนำเสนอ ซึ่งมีความสำคัญเท่าๆ กัน เนื้อหาที่ดี หากไม่มีการเรียบเรียงนำเสนออย่างมีระบบ และไม่มีศิลปะในการใช้วาจาและอวจนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพก็ไม่นับเป็นสุนทรพจน์ที่มีพลังดึงดูดความสนใจ

2.4.5 องค์ประกอบและกระบวนการของการจัดการความรู้เพื่อเตรียมกล่าวสุนทรพจน์

พรธิดา วิเชียรปัญญา (2547, น.43-54) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการจัดการความรู้ไว้ 4 ประการดังนี้คือ

1. การแสวงหาความรู้ (Knowledge Acquisition)
2. การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

3. การจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ (Knowledge Storage and Retrieval)

4. การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge Transfer and Utilization)

วิจารณ์ พานิช (2548) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการความรู้คือ กระบวนการที่เป็นเครื่องมือหรือวิธีการเพิ่มมูลค่าของกิจการขององค์กร กลุ่มบุคคล หรือเครือข่ายของกลุ่มบุคคลหรือองค์กร โดยการจัดการความรู้ไม่ได้มีความหมายเพียงแค่การนำ “ความรู้” มา “จัดการ” เท่านั้นแต่มีความหมายจำเพาะและลึกซึ้งซึ้งกว่านั้น การจัดการความรู้ประกอบด้วยกิจกรรมและกระบวนการต่อไปนี้

1. การขุดค้นและรวบรวมความรู้คัดเลือกเอาไว้เฉพาะความรู้ที่จำเป็นสำหรับการใช้ประโยชน์ ทั้งจากภายในองค์กรและภายนอกองค์กร นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมกับบริบทของสังคมและขององค์กร ถ้าไม่เหมาะสมก็ดำเนินการปรับปรุงก่อนนำมาใช้

2. การจัดหมวดหมู่ความรู้ให้เหมาะสมต่อการใช้งาน

3. การจัดเก็บความรู้เพื่อให้สามารถค้นหาได้ง่าย

4. การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้

5. การจัดกิจกรรมและกระบวนการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้

6. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกระดับความรู้

7. การสร้างความรู้ใหม่

8. การประยุกต์ใช้ความรู้

9. การเรียนรู้จากการใช้ความรู้

บดินทร์ วิจารณ์ (2547, น.34-35) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลักได้แก่

1. การกำหนดชนิดของทุนทางปัญญา หรือ องค์ความรู้ที่ต้องการเพื่อตอบสนองกลยุทธ์ขององค์กรหรือการปฏิบัติงานหรือการหาว่าองค์ความรู้หลัก ๆ ขององค์กรคืออะไรและเป็นองค์ความรู้ที่สามารถสร้างความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งได้ชัดเจน

2. การสร้างทุนทางปัญญาหรือการค้นหาใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วด้วยการส่งไปศึกษาเพิ่มเติม การสอนงานภายในองค์กร หรือหากเป็นองค์ความรู้ใหม่ อาจจำเป็นต้องหาจากภายนอกองค์กร จากที่ปรึกษาการเรียนรู้ จากความสำเร็จของผู้อื่นและการเปรียบเทียบ

3. การเสาะหาและการจัดเก็บองค์ความรู้ในองค์กรให้เป็นระบบทั้งองค์ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบสื่อต่างๆ (Explicit Knowledge) และในรูปแบบประสบการณ์ (Tacit Knowledge) ให้เป็นทุนความรู้ขององค์กร ซึ่งพร้อมต่อการยกระดับความรู้และขยายความรู้ให้ทั่วทั้งองค์กรได้โดยง่าย

ต่อไป

4. การแบ่งปัน แลกเปลี่ยน เผยแพร่ กระจาย ถ่ายโอนความรู้หลายรูปแบบและหลายช่องทาง เช่น การจัดงานสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การสอนงานหรือในรูปแบบอื่นๆ ที่มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันหรือมีการถ่ายโอนความรู้ในลักษณะเสมือนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระบบการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์

5. การใช้ประโยชน์ การนำไปประยุกต์ใช้งาน ก่อให้เกิดประโยชน์และผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นและเกิดเป็นปัญญาปฏิบัติการขยายผลให้ระดับความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันในองค์กรสูงขึ้น

จากกระบวนการของจัดการความรู้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยสรุปกระบวนการจัดการความรู้เพื่อเตรียมกล่าวสุนทรพจน์และนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การแสวงหาความรู้

- 1.1 สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและสืบค้นเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น
- 1.2 สืบค้นข้อมูลที่ต้องการ ได้ครบถ้วน
- 1.3 อธิบายหรือบอกแหล่งข้อมูลที่ต้องการได้

2. การสร้างองค์ความรู้

- 2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ได้
- 2.2 ข้อมูลที่นำมาใช้มีความถูกต้องครบถ้วน
- 2.3 นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจ

3. การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 3.1 มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่น
- 3.2 แบ่งปันและใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน
- 3.3 ปรึกษาและแก้ปัญหาพร้อมกัน

4. การบูรณาการความรู้

- 4.1 แปลงข้อมูลและนำมาบูรณาการได้อย่างเหมาะสม
- 4.2 เชื่อมโยงและผสมผสานข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 4.3 มีการสรุปและเปรียบเทียบข้อมูล

5. การสื่อสารกับบุคคลอื่น

- 5.1 รับ-ส่งข้อมูลได้ถูกต้อง แม่นยำ
- 5.2 สนทนาซักถาม สื่อสารกันภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม

5.3 ร่วมมือและช่วยเหลือกันทั้งภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม

กระบวนการของจัดการความรู้ที่กล่าวข้างต้นเป็นกระบวนการสำคัญในการเตรียมการกล่าวสุนทรพจน์ซึ่งเป็นความสามารถที่ขาดแคลนไม่ได้ของความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ เพราะเป็นความสามารถในการคิดค้นข้อมูลเพื่อเตรียมเนื้อหา กล่าว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกล่าวสุนทรพจน์

2.4.6 การประเมินผลการกล่าวสุนทรพจน์

การประเมินผลการพูด เป็นสิ่งจำเป็นในการฝึกให้เป็นนักพูดที่ดี และเป็นการช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้พัฒนาการพูดอย่างถูกวิธี ช่วยให้การพูดได้ผลคืออย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ฉัตรารุณ ตันนะรัตน์ (2526, น. 643) กล่าวว่า การประเมินผลที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการวิจารณ์การพูด และได้สรุปถึงประโยชน์ของการวิจารณ์การพูดได้ดังนี้คือ

1. ช่วยปรับปรุงการพูดของผู้พูดให้ดีขึ้น เมื่อผู้พูดมีจิตใจกว้างขวางยอมรับคำวิจารณ์แล้วก็จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนให้ดีขึ้น
2. ช่วยฝึกฝนผู้วิจารณ์ให้มีความตั้งใจฟังและรู้จักวิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่ได้ฟัง
3. ส่งเสริมให้ผู้วิจารณ์ได้ใช้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญาจากการสังเกตและจากการใช้ความรู้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์

4. ผู้วิจารณ์สามารถนำข้อติชมที่ได้จากการวิจารณ์การพูดนั้นมาใช้กับตนเอง สมิต สัชฌุกร (2547, น. 196-199) ได้บอกลักษณะของการประเมินการพูดสุนทรพจน์ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถประเมินความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ดังต่อไปนี้

1. ผลสำเร็จในการพูดทั่วไป
2. ท่าทีและการปรับตัว
3. น้ำเสียง
4. การออกเสียง
5. ลักษณะท่าทาง

สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2549, น.160) ได้ให้เกณฑ์การประเมินทักษะการพูดสุนทรพจน์ไว้ดังนี้

ด้าน “จังหวะ ทำนองการพูด” ซึ่งมีองค์ประกอบคือ

น้ำเสียงดัง ฟังชัด นุ่มนวล มั่นคง เข้มแข็ง น้ำเสียงกร้าวแกร่ง ใช้ถ้อยคำสุภาพดั่งกังวาน เน้นน้ำหนักของเสียงให้สอดคล้องเนื้อหา สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังคล้อยตามคำกล่าว เห็นดีด้วย

ด้าน “เนื้อหา” มีองค์ประกอบคือ

เนื้อหาครอบคลุม มีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุปได้ชัดเจน

ด้าน “การใช้ภาษา ออกเสียงอักขระ” มีองค์ประกอบคือ

การออกเสียงถูกต้องชัดเจน ถูกต้องในตัวควบกล้ำ ตัว ร,ล,ว ไม่มีเอื้ออ้า

ด้าน “บุคลิกภาพในการพูด” มีองค์ประกอบดังนี้

การแสดงออกสีหน้าท่าทางให้เหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือ มีชีวิตชีวา ชวนให้น่าติดตาม
การยืนตัวตรง ไม่กระดิกขา เสยผม แลบลิ้น

ทรงผม (นักเรียนหญิง) เรียบร้อย ไม่ปรกหน้า (นักเรียนชาย) ทรงนักเรียน สุภาพ

มือ บางครั้งออกท่าทางได้บ้าง แต่ไม่ควรมาก

สายตา ต้องถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์ผ่านดวงตา ควรใช้สายตามองผู้ฟังอย่าง

ทั่วถึง

จากการศึกษาการประเมินการพูดสุนทรพจน์ทำให้เห็นว่าผู้พูดต้องมีความเข้าใจ และสามารถสื่อสารกับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ทั้งจากเนื้อหา การใช้ภาษา น้ำเสียง รวมไปถึงบุคลิกภาพในการพูดซึ่งถือเป็นองค์ประกอบในการพูดสุนทรพจน์ให้ประสบความสำเร็จ

2.5 การคิดและบูรณาการทักษะการคิด

2.5.1 ความหมายของการคิด

การคิด (Thinking) เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมนุษย์ มีรูปแบบที่ซับซ้อน เป็นผลมาจากกระบวนการทางสมอง มีผู้ให้คำจำกัดความของการคิดไว้ดังนี้

โรส (Ross,1963, pp. 196-197) ให้ความหมายของการคิดว่าเป็น ปรากฏการณ์ทางสมองในลักษณะเชิงปัญหา หรือปรากฏการณ์ทางสมองซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายของจิตใจ ไม่ว่าจุดหมายนั้น มีสาเหตุมาจากในหรือนอกตัวผู้คิดก็ตาม

จายาสวาล (Jayaswal,1974, p.7) อธิบายว่า การคิดเป็นปฏิบัติของจิตมนุษย์ ซึ่งช่วยให้แต่ละคนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อม และยังช่วยให้แต่ละคนเกิดความพยายาม และสัมฤทธิ์ผลในจุดมุ่งหมายที่เขาต้องการ ดังนั้นการคิดจึงนำไปสู่การกระทำและการปรับตัวที่ดีขึ้นกว่าเก่า

บรูโน (Bruno,1980, p. 259) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการทางสมอง ที่ใช้สัญลักษณ์จินตภาพ ความคิดเห็น และความคิดรวบยอด แทนประสบการณ์ในอดีต ความเป็นไปได้ในอนาคต และความเป็นจริงที่ปรากฏ ดังนั้นการคิดจึงทำให้คนมีกระบวนการทางสมองในระดับสูง

ศรีสุรงค์ ทินะกุล (2542, p.8) ได้กล่าวถึงการให้คำจำกัดความของ Vinacke เกี่ยวกับการคิดว่าเป็นการจัดระบบและรูปแบบใหม่ของประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วให้เข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบัน

แสงเดือน ทวีสิน (2545, น. 191) กล่าวว่า Feldman ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการคิดว่าหมายถึง การนำข้อมูลมาปฏิบัติทางสมอง ข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นคำพูด ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ฯลฯ มนุษย์เป็นสัตว์ที่รู้จักคิด การคิดของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อนำมาใช้ในการตอบคำถาม แก้ปัญหา หรือปฏิบัติการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

โสภา ชูพิกุลชัย (2529, น. 116) กล่าวว่า การคิดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของความคิดเห็น การคิดเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งเพราะเป็นการแสดงถึงความเจริญของมนุษย์

ศิริโสภากย์ บุรพาเดชะ (2529, น.220) กล่าวว่า การคิด คือ กระบวนการเกิดสัญลักษณ์ในสมอง โดยที่บุคคลเข้าใจเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของต่างๆ และเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมองเห็นสิ่งนั้น ๆ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ

สุหาทิพย์ สกฤษีพัฒนา (2536, น.212) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการทางสมองที่ใช้สัญลักษณ์หรือภาพแทนสิ่งของ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

นิรัน ศรีประดิษฐ์ (2539, น. 37) กล่าวว่า การคิด เป็นกระบวนการทางสมองซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับจิตใจของมนุษย์ ยากยิ่งที่จะแยกจากกันได้ ดังนั้นการคิดจึงเป็นเครื่องมือที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ให้เป็นไปตามความถูกต้องเหมาะสม ในแนวทางที่สังคมต้องการ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2541, น.3) กล่าวว่า ความคิด เป็นกลไกของสมอง ที่เกิดขึ้นเกือบตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ ความคิดเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมองถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม สังคมรอบตัว และประสบการณ์ส่วนตัวดั้งเดิมของมนุษย์เอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2542, น. 551) กล่าวว่า การคิด เป็นพฤติกรรมภายในที่สังเกตได้จากการตอบสนองที่ปรากฏออกมาด้วยการใช้ภาษา หรือสัญลักษณ์อย่างอื่น ที่สะท้อนความคิดออกมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 11-12) ให้ความหมายของการคิดไว้ว่า การคิด เป็นกลไกทางสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ ที่ใช้ในการสร้างความคิดรวบยอดด้วยการจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับ และกระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล รวมถึงการสรุปอ้างอิงด้วยการจำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้อาจเป็นความจริงที่สัมผัสได้ หรือเป็นเพียงจินตนาการที่ไม่อาจสัมผัสได้ ตลอดจนเป็นกระบวนการ

เกี่ยวกับการนำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม การคิดเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมองถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อมสังคมรอบตัว และประสบการณ์ส่วนตัวดั้งเดิมของมนุษย์

นภเนตร ธรรมบวร (2545, น. 4) ได้ให้ความหมายของการคิดไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมอง การคิดมีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา การคิดเป็นการแยกแยะหรือการทำให้ประสบการณ์ที่ยากและซับซ้อน กลายเป็นเรื่องง่ายต่อการเรียนรู้

ชาติ แจ่มนุช (2545, น. 20-21) ได้สรุปความหมายของการคิดไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมอง โดยใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและข้อมูล หรือสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหา แสวงหาคำตอบ ตัดสินใจ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า การที่จะรู้ว่ามนุษย์คิดอะไร คิดอย่างไร จะต้องสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออก หรือคำพูดที่พูดออกมา

จากความหมายของการคิดที่มีผู้กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การคิด เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง และเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อาจเกิดขึ้นจากการได้รับสิ่งเร้าจากภายในและภายนอกมากระตุ้น หรือเกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลและประสบการณ์เดิม กับประสบการณ์ใหม่ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์

2.5.2 ความสำคัญของการคิด

กรมวิชาการ (2545ข, น. 1-2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดไว้ในคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ว่า การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่ได้เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำได้มากพอ จึงจะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทย จะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมทางภาษาที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาที่ถูกต้อง สละสลวยตามหลักภาษา อ่านวรรณคดีที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และสั่งสมมายาวนาน และอ่านวรรณกรรมต่างๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิต ที่จะทำให้ชีวิตคนและโลกทัศน์ของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพ

สังคมและวัฒนธรรม ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคตรวมถึงการศึกษาภูมิปัญญาทางภาษา ในท้องถิ่นต่าง ๆ การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษา จัดหลักสูตร และจัดการเรียนให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด สถานศึกษาสามารถ จัดการเรียนรู้สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และมีอิสระในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด สถานศึกษาสามารถยืดหยุ่นในการบริหารหลักสูตร และจัดการ ศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนเองได้มากขึ้น นอกจากนี้ หลักสูตรยังกำหนดให้ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีทักษะกระบวนการคิด การ จัดการ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถแสวงหาความรู้และพึ่งตนเอง ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเน้นการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถ ดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความคิด การปฏิบัติและการตัดสินใจด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

การพัฒนาทักษะการคิดจึงมีความสำคัญมาก และจำเป็นจะต้องสอนให้แก่ นักเรียน เพราะการคิดเป็นหนทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาของมนุษย์ จึงควรอย่างยิ่งที่ต้องหันมาให้ความ สนใจอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะการคิดให้แก่ นักเรียน

ชาติ แจ่ม นุช (2545, น. 8-12) ได้กล่าวถึงพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชว่า ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสำคัญของการคิด ความว่า การคิดนั้นอาจคิดได้หลายอย่าง จะคิดให้วิเศษ คือคิดแล้วทำให้เจริญงอกงามก็ได้ จะคิดให้หายณะ คือ คิดแล้วทำให้พินาศเสียหายก็ได้ การคิดให้เจริญจึงต้องมีหลักอาศัย หมายความว่า เมื่อคิดเรื่องใด สิ่งใด ต้องตั้งใจให้มั่นคงในความเป็นกลาง ไม่ปล่อยให้อคติอย่างหนึ่งอย่างใด ครอบงำ ให้มีแต่ ความจริงใจตรงตามเหตุตามผลที่ถูกแท้และเป็นธรรมและยังได้กล่าวถึงบุคคลสำคัญ นักการศึกษา นักจิตวิทยาและนักคิดหลายท่านซึ่ง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการคิดไว้ดังนี้

พระธรรมปิฎก (ประยูรค์ ปยุตโต) กล่าวว่า การรู้จักคิดหรือคิดเป็น เป็นองค์ประกอบที่ สำคัญยิ่งของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง คิดเป็นช่วยให้ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นดูเป็นฟังเป็นกินเป็นใช้ เป็นบริโภคเป็นคบหาเสวนาเป็น

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า ความคิดของมนุษย์เป็นส่วนที่สำคัญที่จะควบคุมบังคับให้คนเรารับผิดชอบในความถูกผิด ดีชั่ว ที่เรากระทำทั้งกาย วาจา และใจ เรื่องการคิดเป็นเรื่องที่ต้องฝึกฝน เป็นเรื่องที่ต้องสร้างขึ้นมาจากเล็กทีละน้อย

ขงจื้อ กล่าวว่า การเรียนโดยไม่คิด เสียเวลา คิดโดยไม่เรียนเข้ารกเข้าพงความสำคัญยิ่งในการศึกษา คือเรียนในเรื่องที่สงสัย สงสัยมากก็ทำให้เกิดความก้าวหน้ามาก สงสัยน้อยทำให้เกิดความก้าวหน้าน้อย

Dresel และ Mayhew กล่าวว่า การคิดมีความสำคัญต่อความเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพในระบอบประชาธิปไตย เพราะความสามารถในการคิดของบุคคลจะสามารถวิเคราะห์ปัญหา เลือกลงและตัดสินใจอย่างมีคุณภาพได้

Edward De Bono กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ความเจริญก้าวหน้าของศิลปะวิทยาการด้านต่าง ๆ เกิดจากการคิดของมนุษย์ มนุษย์นำความคิดมาสร้างเป็นผลผลิต

Burligh และ Wellington กล่าวว่า การสอนให้นักเรียนคิดเป็นนั่น เป็นวัตถุประสงค์สุดยอดของการเรียนการสอนทั้งปวง

อรพรรณ พรสีมา (2543, น. 3-4) กล่าวถึงความสำคัญของการคิดไว้ดังนี้

1. การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมอง
2. การคิดเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่แสดงให้เห็นให้ผู้อื่นรับรู้ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ
3. การคิดเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมอง
4. การคิดเปรียบเสมือนสายโลหิตที่แทรกอยู่ในทุก ๆ กิจกรรมของมนุษย์
5. การคิดเป็นปฏิกิริยาภายในสมองที่ได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้า
6. การคิดมีความหลากหลาย ทั้งวิธีการคิดและเป้าหมายในการคิด
7. การคิดเป็นทักษะที่พัฒนาได้ และจำเป็นต้องพัฒนาโดยเร่งด่วน
8. การคิดเป็นความสามารถที่ต้องสะสม ต้องฝึกทีละน้อย ๆ แต่ฝึกอย่างสม่ำเสมอ

พงษ์อินทร์ สุขขจร (2528, น.56) กล่าวว่า การคิดเป็นคุณสมบัติของมนุษย์ที่เจริญแล้ว เพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้ชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันที่อยู่ยากลำบากได้ คนที่ไม่ชอบคิด ย่อมจะตกเป็นเหยื่อของคนช่างคิด

ปราณี รามสูต (2542, น. 152) กล่าวว่า การคิดมีบทบาทต่อการแสดงออกหรือต่อพฤติกรรมของมนุษย์มาก และยังนำไปสู่การแก้ปัญหาและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ นับตั้งแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน

ฉันทนา ภาคบังกช (2528, น. คำนำ) กล่าวว่า การพัฒนาความสามารถในการคิดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะการคิดช่วยให้คนมีประสิทธิภาพ เป็นจุดเริ่มต้นให้คนเราแสดงออกในสิ่งที่คิดงาม เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ สามารถฝ่าฟันอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ได้ ดังนั้นจึงจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรให้เป็นผู้ที่คิดอย่างมีเหตุผลสามารถแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน ตลอดจนการแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาการคิดมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นอย่างยิ่ง การคิดเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ฝึกฝนได้ จึงควรส่งเสริมและฝึกฝนให้นักเรียนทุกคน ได้พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเต็มศักยภาพ

2.5.2 ความหมายของทักษะการคิด

มีผู้ให้ความหมายของทักษะการคิดไว้ดังนี้คือ

บลูม (Bloom, 1974, pp.17-20) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง “ความสามารถของกระบวนการทางสมองในการที่จะรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ มาประมวลผลเบื้องต้น แล้วใช้วิธีการคิดที่มีอยู่หรือเคยได้รับการฝึกฝนมาประมวลสรุป เพื่อแสดงออกเป็นผลผลิตของการคิด ความสามารถทางการคิดนี้แสดงออกเป็นพฤติกรรมเป็นลำดับขั้นตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงระดับสูงขึ้นไป”

วินเซน ไรอัน รุกจีโร (Vincent Ryan Ruggiero, 1988) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง “กิจกรรมทางสมองที่ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้ ตัดสินใจได้ และตอบสนองความต้องการที่จะเข้าใจได้โดยใช้กิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบของทักษะการคิด ได้แก่ การสังเกตอย่างรอบคอบ การจำ การสงสัย การจินตนาการ การสืบสอบ การแปล การประเมิน การตัดสินใจ”

ฟรานซิส ชราก (Francis Sharg, 1988) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง “กิจกรรมทางสมองที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ ลักษณะของทักษะการคิดมีลักษณะคล้ายคลึงกับทักษะการขับรถ ทักษะการพิมพ์ดีด และลักษณะการเล่นเทนนิส เป็นต้น เพราะฉะนั้นทักษะการคิดจึงเป็นทักษะที่ครูสามารถสอนให้แก่แก่นักเรียนได้”

ริชาร์ด เนลสัน-โจนส์ (Richard Nelson-Jones, 1990) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง “การตัดสินใจเลือกใช้ทักษะต่างๆตามลำดับในการแก้ปัญหา โดยผ่านกระบวนการภายในจิตใจ การเลือกใช้ทักษะการคิดของแต่ละคนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการใช้ทักษะของแต่ละคน อย่างไรก็ตามทักษะการคิดที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถแก้ไขและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้”

แบร์รี เค เบเยอร์ (Barry K. Beyer, 1991) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง การพินิจพิเคราะห์อย่างรอบคอบ เป็นการอธิบายกระบวนการเชื่อมโยงต่างๆภายในจิตใจอย่างถูกต้อง โดยใช้ทักษะดังนี้ การจำ การจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง การทำนาย การตัดสินใจการสังเคราะห์ การบ่งบอกความสัมพันธ์และการสรุปทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือของความคิดที่มีประสิทธิภาพ และถ้าใช้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การคิดในการสร้างความหมาย ความเข้าใจ และความรู้

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2544, น.118-119) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึงความสามารถย่อยๆในการคิดลักษณะต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของกระบวนการคิดที่ สลับซับซ้อน

อุทัย โปธิสุข และคณะ (2544, น.19) ได้ให้ความหมายของทักษะการคิดว่า หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกหรือแสดงพฤติกรรมของการใช้ความคิดอย่างชำนาญ ซึ่งคนแต่ละคนจะมีทักษะการคิดแตกต่างกัน

จากความหมายของทักษะการคิดที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการคิด หมายถึง ความสามารถทางสมองในการที่จะตัดสินใจใช้ทักษะเป็นองค์ประกอบของทักษะการคิด เช่น ทักษะการจำ ทักษะการจำแนก ทักษะการทำนาย ทักษะการสังเคราะห์ เป็นต้น โดยใช้้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนและใช้อย่างสม่ำเสมอ จนเกิดสะสมเป็นประสบการณ์ซึ่งจะทำให้เกิดความสามารถในการสร้างความหมาย ความเข้าใจ และความรู้

2.5.3 ความสำคัญของทักษะการคิด

ทักษะการคิดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังที่ โสภ ฐพิกุลชัย (2521) กล่าวไว้ว่า ทักษะการคิดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นการแสดงถึงความเจริญของมนุษย์ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีพในสังคมปัจจุบัน การที่บุคคลมีทักษะการคิดจะทำให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปได้อย่างราบรื่น เพราะการคิดจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้มีความรู้เท่าทัน และแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ หลวงวิจิตรวาทการ (2535) กล่าวว่า การคิดเป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ที่จะประสบความสำเร็จ ความสามารถเทียบเทียม ทนคน ทนเหตุการณ์เหล่านี้เป็นเครื่องช่วยอย่างสำคัญในวิถีทางดำเนินแห่งชีวิต

จากความสำคัญของทักษะการคิดที่มีต่อการดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์นั้น ทำให้นักการศึกษาเห็นความสำคัญของทักษะการคิดว่า ควรปลูกฝังให้นักเรียนควบคู่ไปกับการเรียน เนื้อหาวิชาการในโรงเรียน ทักษะการคิดนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะทักษะการคิดเป็นสิ่งที่ฝึกได้ ดังที่ กันยา สุวรรณแสง (2532) กล่าวว่า การคิดเป็นสิ่งที่หัดได้ การ

แก้ปัญหาย่อยเสมอช่วยให้คิดคล่อง มองหาวิธีแก้ปัญหาได้มากวิธีและความรู้เดิมที่มียังนำไปใช้แก้ปัญหาใหม่ๆ ได้อีก ในการศึกษาสมัยปัจจุบันเชื่อว่าการศึกษาเป็นการสอนคนให้รู้จักคิด ทักษะการคิดยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษามีคุณภาพโดยการนำทักษะการคิดมาฝึกฝนให้นักเรียน ควบคู่ไปกับการเรียนเนื้อหาวิชาการในโรงเรียน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดต่อการจัดการศึกษาดังนี้

ฉันทนา ภาคบงกช (2528) กล่าวว่า ทักษะการคิดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะการคิดช่วยให้คนมีประสิทธิภาพ เป็นจุดเริ่มต้นในการแสดงออกให้สิ่งที่ตั้งตามเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ได้

สมน อมรวิวัฒน์ (2533) กล่าวว่า ในกระบวนการศึกษาได้กล่าวถึงเรื่องการคิดเป็นอย่างมาก เป็นคุณสมบัติที่นักเรียนต้องมีความรู้คู่ไปกับการรู้และความสามารถ

เจ พี กิลฟอร์ด และราล์ฟ ฮอปเนอร์ (J.P. Guilford and Ralph Hoepfner, 1971) กล่าวว่า การพัฒนาให้บุคคลมีความสามารถในการใช้เหตุผลนั้นต้องเริ่มจากการส่งเสริมให้บุคคลเกิดทักษะการคิดซึ่งทักษะการคิดเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดทำ และเป็นสิ่งที่สามารถฝึกได้ ในการสอนควบคู่กับเนื้อหาวิชาตามปกติหรือในสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสม

เร เอช ฟอว์เบส (Ray H. Forbes, 1984) กล่าวว่า จุดประสงค์หลักของการจัดการศึกษา คือ การเตรียมคนเพื่อที่จะให้เขามีทักษะในการใช้ชีวิตอยู่รอดอย่างมีความสุข นั้นหมายถึง การฝึกทักษะให้มากเพื่อการทำงานในระดับสูง หรืองานสำหรับผู้ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ทักษะการคิดเป็นพื้นฐาน

วินเซนไรอัน รักจีโร (Vincent Ryan Ruggiero, 1988) กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการคิดสรุปได้ว่า ทักษะการคิดเป็นความสำคัญอันดับแรกต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าการเรียนรู้ปราศจากการคิดที่มีคุณภาพ เช่น ความรู้อันเนื่องมาจากการจดจำ รับรู้โดยไม่มี ความเข้าใจอย่างแท้จริงกับสิ่งเรานั้นๆ เป็นความรู้ที่ขาดความคิดอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกันได้ ความรู้ก็ไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวไกลต่อไปได้ ในที่สุดความรู้นั้นจะหายไปด้วยการลืม

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาข้างต้นเห็นได้ว่า ทักษะการคิดมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์จริงที่แตกต่างไปจากที่พบเห็นในโรงเรียนได้อย่างมีเหตุผล ครูจึงมีหน้าที่ในการช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้นักเรียนเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น ทักษะการคิดนั้นถือได้ว่าเป็นสื่อที่นำไปสู่การดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ หากบุคคลใดขาดทักษะในการคิด เมื่อ

เผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ก็จะไม่สามารถเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีทักษะการคิดจะเป็นผู้ที่รู้เท่าทันคนอื่น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

จากความสำคัญของทักษะการคิดดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญต่อทักษะการคิดในการจัดการศึกษา เห็นได้จากแนวดำเนินการในหลักสูตรตั้งแต่ประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาที่ให้มีการผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะการคิดจะช่วยให้มีการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา

2.5.4 องค์ประกอบของทักษะการคิด

เฟรนเคิล(Fraenkel, 1980, p.172) ได้กล่าวถึงทักษะที่เป็นองค์ประกอบของทักษะการคิดว่า การที่จะให้นักเรียนมีทักษะการคิดขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์รวมทั้งข้อมูลต่างๆที่มีอยู่ในตัวนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไรต้องมีพื้นฐานในเรื่องนั้นๆอยู่บ้างพอสมควร ดังนั้นเฟรนเคิลจึงได้วัดทักษะการคิดจากการบูรณาการเนื้อหาวิชาสังคมศึกษากับทักษะการคิด โดยประกอบด้วยทักษะต่างๆดังนี้

1. การสังเกต (observing) คือความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัส ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย สัมผัสกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความคิดและความรู้สึกในการตอบสนองต่องานนั้น โดยสามารถบอกหรือแสดงให้ทราบว่าสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง รวมถึงการบอกลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆที่เป็นข้อมูลได้

2. การบรรยาย (describing) คือ ความสามารถในการคิดและตอบสนองต่อข้อมูลที่เป็นวัตถุ ปรากฏการณ์ หรือสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นหลังจากที่สังเกตมาแล้ว โดยสามารถให้รายละเอียดการบอกลักษณะและคุณสมบัติของข้อมูลหรือปรากฏการณ์นั้นได้

3. การพัฒนามโนทัศน์ (developing concepts) คือ ความสามารถในการคิดกำหนดลักษณะเฉพาะและจัดประเภทหรือกลุ่มของข้อมูล และให้ชื่อประเภทหรือกลุ่มที่จัดไว้ตามลักษณะและคุณสมบัติร่วมของข้อมูล

4. การจำแนก (differentiating) คือ ความสามารถในการคิดเพื่อจัดกลุ่มหรือจัดประเภทหรือแยกแยะข้อมูลต่างๆที่เป็นมโนทัศน์

5. การให้คำจำกัดความ (defining) คือ ความสามารถในการคิดให้ความหมายและสรุปข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะและคุณสมบัติที่จำเป็นของมโนทัศน์นั้นได้

6. การเปรียบเทียบ (comparing and contrasting) คือ ความสามารถในการคิดนำข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดสิ่งที่เหมือนและแตกต่างหรือตรงข้ามกันได้โดยมีเหตุผล

7. การสรุปความ (generalizing) คือ ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์เข้าด้วยกันโดยมีเหตุผลและครอบคลุมสาระสำคัญทั้งหมดของข้อมูล

8. การทำนาย (predicting) คือ ความสามารถในการคิดนำหลักการหรือการสรุปความความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการคาดคะเนสถานการณ์อื่น ที่จะเกิดขึ้นใหม่หรือแตกต่างไปจากเดิม

9. การตั้งข้อสมมุติฐาน (hypothesizing) คือ ความสามารถในการคิดให้เหตุผลของการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ และตั้งข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน อดีต หรืออนาคต

10. การอธิบาย (explaining) คือ ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงความสำคัญของเหตุผลของข้อมูล การแสดงเหตุผล ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ และกฎเกณฑ์ของข้อมูลนั้นได้อย่างกระจ่างชัด

11. การเสนอแนวทางเลือก (offering alternatives) คือ ความสามารถในการคิดเสนอแนวทางเลือกพร้อมทั้งขั้นตอนในการตัดสินใจกระทำการใดสิ่งหนึ่งโดยใช้เหตุผลประกอบการเสนอแนวทางเลือกนั้น

ฟิชเชอร์ (Fisher, 1992) ได้สรุปองค์ประกอบของทักษะการคิดดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) คือ การจัดระบบความคิดโดยสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น เป็นความคิดใหม่ที่ได้มาจากการค้นหา การสร้างขึ้นสรุปทั่วไปจากสมมุติฐาน

2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) คือ การรู้จักคิดด้วยตนเองโดยมีเหตุผล ไม่ยอมรับหรือปฏิเสธง่าย ๆ แต่จะใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจ หรือประเมินค่าสิ่งต่างๆ

3. การแก้ปัญหา (Problem solving) คือ การแก้ปัญหาโดยอาศัยข้อเท็จจริงเป็นหลัก การแก้ไขปัญหามักจะต้องหรือเหมาะสม ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละคน

4. การเสริมสร้างเครื่องมือในการคิด (Instrumental enrichment) คือ การรู้จักฝึกใช้เครื่องมือต่างๆ ในการแก้ปัญหา เช่น การเล่นเกมที่ใช้ไหวพริบ ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

สมเจตน์ ไวยากรณ์ (2530, น.16) ได้สรุปการประชุมทางการศึกษาในระดับสูงที่ นิวเจอร์ซีย์ (New Jersey Board of Higher Education) เกี่ยวกับความสามารถที่จำเป็นขององค์ประกอบของทักษะการคิดดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกรายละเอียด และกำหนดสิ่งที่ปัญหาได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย และประเมินวิธีการในการแก้ปัญหา
 2. ความสามารถในการรู้จัก และเลือกใช้เหตุผลแบบอนุมานและอุปมาน และรู้จักความไม่ถูกต้องของเหตุผล
 3. ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ เช่น จากข้อเขียน คำพูด ตารางหรือรูปภาพ และสามารถโต้ตอบผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล
 4. ความสามารถในการเข้าใจ การสร้างและการใช้ความคิดรวบยอด ตลอดจนการขยายความคิดอย่างกว้างขวาง
 5. ความสามารถในการจำแนกข้อความจริงและความคิดเห็น
- ทิสนา แคมมณี (2534, น.2-4) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดทักษะการคิด สรุปได้ดังนี้

1. การสังเกต

คนสองคนอาจอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันหรือได้รับสิ่งเร้าเดียวกัน แต่เหตุใดคนหนึ่งจึงเกิดความคิด อีกคนหนึ่งไม่เกิดความคิด เช่น นกบินผ่านคน ๒ คน ซึ่งยืนอยู่ใกล้กัน แต่ทำไมคนหนึ่งจึงไม่เกิดความคิดอะไรเลย ทำไมอีกคนหนึ่งจึงเกิดความคิดว่า ถ้านกบินได้ คนก็น่าจะบินได้ จะเห็นได้ว่า คนที่ไม่เกิดความคิดอะไรขึ้นเลยนั้น อาจเป็นเพราะไม่ทันสังเกตเห็นหรือรับรู้ว่ามีนกบินผ่านไป ดังนั้นกระบวนการแรกที่ทำให้เกิดความคิด น่าจะเป็นการที่บุคคลมีโอกาสรู้ และสังเกตเห็นว่าสิ่งเร้าต่างๆที่ทำให้เกิดความคิดขึ้น

2. การเกิดความสงสัย

จากตัวอย่างในข้อแรก ซึ่งกล่าวว่า คนที่ไม่เกิดความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพราะไม่ได้รับรู้หรือสังเกตเห็นสิ่งเร้าในเรื่องนั้น เช่น คนที่ไม่คิดว่านกบินได้เพราะอะไร เพราะไม่ทันสังเกตเห็นนกบิน อย่างไรก็ตามมีคนจำนวนมากที่สังเกตเห็นนกบินอยู่ทุกวัน แต่ก็ไม่ได้เกิดความคิดอะไรขึ้น มีเพียงคนบางคนเท่านั้นที่เกิดความคิด เขาเกิดความคิดขึ้นเพราะอะไร เพราะเขาเห็นแล้วเกิดความสงสัย ถ้าเขาไม่เกิดความสงสัยเขาก็คงไม่คิดต่อ ดังนั้น การคิดนั้นนอกจากจะเกิดจากการรับรู้หรือสังเกตสิ่งเร้าแล้ว ยังเกิดความสงสัยในสิ่งนั้นด้วย

3. การอยากรู้คำตอบ

หลายคนเห็นนกบินผ่านมาและคิดสงสัยว่าทำไมนกบินได้ ในขณะที่คนอื่นอีกจำนวนมากไม่คิดอะไรเลย เช่นเดียวกันกับก็มีหลายคน que คิดสงสัยว่า ทำไมไม่นกบินได้และอยากรู้คำตอบในขณะที่คนอื่นอีกจำนวนมาก คิดแล้วทิ้งความคิดนั้นไป ไม่ได้คิดต่อไปว่าจะทำอะไรจึงจะสามารถหาคำตอบได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะมาคิดต่อไป ความคิดจึงยุติอยู่เพียงนั้น ดังนั้นการเกิดความรู้สึกอยากรู้คำตอบเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือน่าสนใจจะแสวงหาคำตอบ จึงนับว่าเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดการคิดต่อไป

4. การแสวงหาคำตอบ

คนจำนวนมากหยุดการคิดอยู่ตรงขั้นอยากรู้คำตอบเท่านั้น และปล่อยให้ความสงสัยติดข้องอยู่ในใจต่อไปเรื่อยๆ แต่บางคนอาจลงมือแสวงหาคำตอบต่อไป ถ้ามีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ หรือได้รับความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการแสวงหาคำตอบซึ่งการแสวงหาคำตอบนี้ต้องผ่านกระบวนการอีกหลายขั้นตอนดังนี้

4.1 การตั้งสมมติฐานหรือการคาดคะเนคำตอบ

เมื่อต้องการหาคำตอบในเรื่องที่สงสัย เราคงต้องมีเป้าหมายพอสมควรว่า เราควรจะไปหาตรงจุดไหน ที่ไหน และอย่างไร มิเช่นนั้นการหาคำตอบก็จะมีทิศทางซึ่งหวังความสำเร็จได้ยาก ดังนั้น ในการหาคำตอบจึงควรจำกัดเป้าหมายให้แคบลงและชัดเจนขึ้น โดยการคาดคะเนคำตอบก่อนว่าน่าจะเป็นอย่างไร เช่น เมื่อจะหาคำตอบว่า นกบินได้เพราะอะไร ถ้าเราคิดจะหาคำตอบของคำถามนี้ โดยไม่มีกรอบความคิดอยู่เลย เราก็ต้องหาไปอย่างไรทิศทาง เพราะฉะนั้นจึงต้องคิดคาดคะเนคำตอบไว้ก่อน เช่นนกบินได้ อาจเป็นเพราะอากาศพองตัวนกออยู่ เมื่อได้กรอบเช่นนี้แล้ว การหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามก็จะง่ายขึ้น แต่ในการคิดคาดคะเนคำตอบหรือการตั้งสมมติฐานนี้ก็ไม่ได้คิดขึ้นมาลอยๆ ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมหรือความรู้ใหม่มาช่วยผนวกกับการใช้เหตุผล และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือจินตนาการเข้าไปช่วยด้วย

4.2 การรวบรวมข้อมูล

เมื่อคิดคาดคะเนตอบในเรื่องที่สงสัยแล้ว การที่จะให้ได้ข้อมูลตรงกับวัตถุประสงค์ ก็ควรคิดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ซึ่งจะรวมเรื่องการคิดแจกแจงว่าข้อมูลที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะไปหาข้อมูลนั้นได้ที่ไหนและจะไปเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้อย่างไร การคิดวางแผนไว้ล่วงหน้าเช่นนี้ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สามารช่วยให้อการตอบข้อสงสัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อคิดวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูล การคิดในเรื่องนี้ก็คงจะสะดุดหยุดลง ถ้าไม่มีการลงมือ

ปฏิบัติจริง ดังนั้นการกระตุ้นให้ผู้คิดลงมือกระทำจริงตามที่คิด จึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการช่วยให้ผู้คิดมีการคิดต่อเนื่อง จนความสงสัยในเรื่องนั้นได้หมดไป

4.3 การพิจารณาข้อมูลและการสรุปข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาเพียงพอตามที่ได้คิดไว้แล้ว การที่จะตอบคำถามได้ต้องมีการนำข้อมูลมาพิจารณาว่า จะสนับสนุนหรือคัดค้านคำตอบได้อย่างไร การพิจารณาข้อมูลก็ต้องวิเคราะห์ข้อมูล คือ แยกแยะประเด็นต่างๆให้เห็นชัดเจน การแปลความหมายข้อมูล การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การหาความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆเป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังคงอาศัยการคิดสังเคราะห์ข้อมูล คือ การเชื่อมโยงข้อมูล การให้เหตุผล การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ ซึ่งประมวลกันได้แล้วจะสามารถสรุปได้ว่า คำตอบในเรื่องที่สงสัยนั้นควรจะเป็นอย่างไร

5. การทดสอบคำตอบ

คำตอบที่ได้มานั้นเป็นคำตอบที่ผ่านกระบวนการคิด โดยมีข้อมูลเป็นหลักฐานพอสมควร ซึ่งอาจสามารถจัดความสงสัยและเป็นที่ยอมรับ แต่คำตอบบางคำตอบที่สรุปได้อาจจำเป็นต้องนำไปทดสอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและแน่ใจว่าเชื่อถือได้ ซึ่งถ้าจำเป็นต้องมีการทดสอบก็ต้องมีการคิดต่อไปว่าจะทดสอบอะไรและดำเนินการอย่างไร

6. การสรุปคำตอบ

เมื่อพิจารณาข้อมูลแล้วได้คำตอบหรือทดสอบคำตอบแล้ว ผู้สงสัยก็จะได้คำตอบ กระบวนการคิดก็จะสิ้นสุดลงในเรื่องนั้น แต่ก็ควรมีเรื่องอื่นที่สืบเนื่องจากรื่องนั้นให้คิดต่อไปอย่างไรก็ตาม หากผู้สงสัยสามารถหาคำตอบได้โดยผ่านกระบวนการคิดทำมาเป็นลำดับขั้นตอนดังกล่าว ผู้สงสัยก็จะสามารถสรุปคำตอบและอธิบายคำตอบได้อย่างคล่องแคล่วและมีเหตุผล

ประกาศรี สืออำไพ (2537) ได้เสนอองค์ประกอบของทักษะการคิดสรุปได้ดังนี้

1. การคาดการณ์ ความคิดของคนเรานั้นมีพื้นฐานมาจากการคาดการณ์ เด่าทำนาย มีหลายเรื่องที่ทำให้ประหลาดใจ ตื่นตระหนก เพราะเป็นเรื่องที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน คนที่มีประสบการณ์มากมักจะคาดการณ์ได้ค่อนข้างถูกต้อง กับความเป็นจริงที่ตามมาภายหลัง การพัฒนาทักษะการคิด เริ่มจากการคาดการณ์ การนึก ถ้าระดับการคาดการณ์ลึกซึ้งถึงขั้นคาดหวังหรือฝันว่าไว้สื่อกาษาจะทำให้เกิดการคาดคิด

2. การตรึงตรอง การตรึงตรองนั้นจะมีลักษณะอาการครุ่นคิดนึกย้ำไปมา ทบทวน ใคร่ครวญ ยังมีความลังเลสงสัย ต้องการศึกษาค้นหาความจริงเป็นขั้นต่อไป มีหลายเรื่องที่เราต้องขอคิดดูก่อน นึกแล้วนึกอีกก่อนจะมีการตัดสินใจ การกระทำที่ประกอบขึ้นจึงมีความรอบคอบ

3. การวิเคราะห์ การแยกแยะความคิดที่กระจัดกระจายมาลำดับแยกข้อหาประเด็นสำคัญ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียด การวิเคราะห์จำเป็นต้องใช้การอ่านมาก ฟังมาก มาประกอบเป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงจึงจะสามารถแยกแยะได้ถูกต้องแท้จริง การวิเคราะห์นี้จำแนกเป็น 10 วิธีคือ

3.1 ค้นหาสาเหตุในสิ่งที่เป็นปัจจัยส่งผลสืบทอดกันมา ผู้คิดอาจคิดสอบสวนหรือตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบให้ได้ การหาสาเหตุจะช่วยเชื่อมโยงเรื่องให้สัมพันธ์กัน สามารถทบทวนต้นปลายของเรื่องได้ตลอด

3.2 จำแนกหมวดหมู่ คิดแยกแยะอย่างมีหลักเกณฑ์รวบรวมส่วนประกอบนำมาจัดประเภท

3.3 รู้เท่าทันความเป็นไปของธรรมชาติ เป็นการคิดเท่าทันความจริงคือ การรู้ลักษณะของเหตุและปัจจัยต่างๆทำให้สามารถสรุปผลได้อย่างถูกต้อง

3.4 คิดแก้ปัญหา พิจารณาที่ต้นเหตุ สืบสวนเรื่องที่คิดให้ตรงจุด ตรงเรื่อง อย่งตรงไปตรงมา มุ่งตรงต่อสิ่งที่ต้องทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย

3.5 พิจารณาหลักการ นำหลักความรู้และหลักปฏิบัติที่ดีงามมาตั้งเป็นจุดมุ่งหมายและขอบเขตแห่งคุณค่าของการกระทำอย่างเหมาะสม

3.6 วิเคราะห์คุณและโทษ เพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหา

3.7 เลือกประโยชน์แก่นสาร ดูประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมที่เกื้อกูลกันว่าเป็นคุณค่าที่เห็นว่าควรจะทำหรือคุณค่าแท้ที่ควรเลือกไว้จนได้แก่นสารที่แท้จริง

3.8 คิดอย่างมีสติ รู้สำนึก รู้เท่าทัน หาทางออกของเหตุการณ์เพื่อประเมินผลของการกระทำต่างๆด้วยหลักคุณธรรม

3.9 คิดในปัจจุบัน ตามสติระลึกที่กำหนดรู้อยู่ ฝึกอบรมจิตด้วยปัญญารับรู้ในภารกิจที่กำลังกระทำอยู่ในปัจจุบัน ดูพฤติกรรมความเป็นจริงอย่างถี่ถ้วน

3.10 คิดเชื่อมโยงกับการพูด คิดและพูดตอบในความจริงที่ละแ่มุม จำแนกส่วนประกอบโดยลำดับให้เห็นความสัมพันธ์ และเงื่อนไขของสาเหตุและผลแล้วสามารถตอบปัญหาได้ เป็นคำตอบสรุปเด็ดขาดหรือแยกแยะตอบ หรือตอบโดยย้อนถามหรือการหยุดปัญหานั้นเสียโดยไม่จำเป็นต้องตอบ

2.5.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิด

อรพรรณ พรสีมา (2543, น.11-12) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดของมนุษย์ว่าประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. สิ่งเร้า ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คิดเกิดความสนใจ เอาใจใส่ พิจารณา สังเกต และนำไปสู่ขั้นตอนของการคิด สิ่งเร้าอาจเป็นสภาพแวดล้อมที่บ้าน โรงเรียน ชุมชนหรืออาจเป็น คน สัตว์ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือแม้แต่การใช้คำถามให้เด็กคิด หรือความสงสัยที่เกิดขึ้นในใจเด็ก

2. สื่อและอุปกรณ์สำหรับช่วยคิด การคิดของเด็กแต่ละคน แต่ละวัย และการคิด เรื่องราวที่แตกต่างกัน อาจมีความจำเป็นต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยคิดต่าง ๆ กัน เช่นการคิด เกี่ยวกับรูปทรงเด็กบางคนอาจต้องการบล็อกช่วยในการคิด ในขณะที่เด็กบางคนอาจใช้ภาพนิ่งใน สมอง แต่เมื่อเด็กมีประสบการณ์แล้วอุปกรณ์อาจไม่จำเป็น อาจต้องใช้อุปกรณ์สำหรับตรวจสอบ ความถูกต้องของการคิด

3. ผู้ชี้แนะ ผู้ชี้แนะอาจเป็นใครก็ได้ที่ผู้คิดให้ความไว้วางใจและรู้สึกสบายใจที่จะ ปรึกษา เป็นกัลยาณมิตรของผู้คิดและสามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสม อาจเป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เพื่อน หรือญาติพี่น้องคนใดคนหนึ่ง หรือหลาย ๆ คนก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น.17-19) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อ การคิดของมนุษย์ไว้หลายประการด้วยกัน ได้แก่

1. พื้นฐานทางครอบครัว (Family background) พื้นฐานทางครอบครัวถือว่าเป็นปัจจัย หลักที่สำคัญต่อการพัฒนาการคิด นับแต่การเตรียมพร้อมด้านโภชนาการที่เอื้อให้เซลล์สมอง แข็งแรงสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นพื้นฐานสำคัญของวิถีคิด โดยอิทธิพลจากการเลี้ยงดู อาจทำให้นักเรียนกล้าคิด กล้าทดลอง ในขณะที่เด็กบางคนอาจกลัวที่จะ คิด กลัวที่จะมีความแตกต่าง รวมทั้งประสบการณ์ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตัว ของคนในครอบครัว ก็ส่งผลที่เป็นรากฐานทั้งความคิดและจิตใจ นักเรียนจะคิดได้ คิดดี ย่อมมาจาก รากฐานสำคัญคือครอบครัว

2. พื้นฐานความรู้ (Background of knowledge) การเรียนที่ได้มาจากการค้นกรองและ เก็บในรูปแบบความรู้ด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อวิถีคิดวิถีปฏิบัติ ความเชื่อ บุคลิกภาพทางความคิด ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพราะความรู้ที่ได้มีหลายรูปแบบ มีหลายขั้นตอนในการฝึกฝน แต่ถ้าจะเน้นให้ชัดเจน ระหว่างผู้ที่มีการศึกษาสูงกับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา จะมีวิธีการคิด แตกต่างกันคนละแนว คนละความเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากการฝึกฝนของแต่ละสาขาวิชา

3. ประสบการณ์ชีวิต (Experience of life) บทเรียนต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตเราทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ เป็นข้อมูลที่มีผลโดยตรง คนมีโอกาสเรียนรู้โลกได้กว้างมาก ได้ เห็นหลากหลายประสบการณ์ ย่อมมีวิธีการคิดที่หลากหลายกว่า และมีข้อมูลที่น่าไปใช้ในชีวิตจริง ได้มากกว่า

4. การทำงานของสมอง (Brain functioning) สมองของแต่ละคนที่เกิดมามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ละเอียดอ่อน ที่ทำให้ทุกคนมีเอกลักษณ์ทางความรู้สึกนึกคิด และบุคลิกภาพ รวมทั้งศักยภาพด้านต่างๆ ไม่เท่ากันตั้งแต่เกิดจนโต

5. วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อ และการปฏิบัติของคนอย่างมาก จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอีกด้านหนึ่ง

6. จริยธรรม (Morality) ผู้ที่มีจริยธรรมสูงย่อมมีกรอบในการคิดและการตัดสินใจ และการหาแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับผู้ที่มีขาดจริยธรรม

7. การรับรู้ (Perception) เป็นภาวะที่เราตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายใต้กลไกของสมอง จิตใจ ฯลฯ ที่มีผลต่อวิธีการคิดของคนเป็นอย่างมาก

8. สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นตัวกระตุ้นสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ต่อวิธีการคิดของนักเรียน

9. ศักยภาพทางการเรียนรู้ (Learning potential) นักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพการรับรู้อารมณ์ข้อมูล ในอัตราที่ต่างกัน ส่งผลให้แต่ละคนคิดได้ไม่เท่ากันคิดไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะมีประสบการณ์เหมือนกันก็ตาม

10. ประสาทรับรู้ (Sensory motor) จากประสาทรับรู้ เช่น หูพิการ ตาพิการ หรือการรับรู้ผิดปกติ ก็ทำให้วิธีการคิดแตกต่างกันออกไป และในทางตรงกันข้ามหากมีประสาทรับรู้ที่ฉับไว ก็สามารถรับรู้ข้อมูลได้รวดเร็วและละเอียดกว่าคนอื่น

อุษณีย์ อนุรุทรวงศ์ (2545, น. 7-9) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดของเด็กไทยไว้ดังนี้

1. พันธุกรรม หากพ่อแม่ปัญญาอ่อน ลูกหลานก็มีสิทธิ์เช่นกัน แต่โดยสายพันธุ์ของไทยเราแล้ว ไม่น่าจะเป็นลักษณะทางสายพันธุ์ที่ไม่ดี ตรงกันข้ามประเทศเราเป็นประเทศที่หลากหลายทางสายพันธุ์มากที่สุดประเทศหนึ่งทีเดียว เราไม่เคยห้ามคนต่างชาติต่างศาสนาไม่ให้แต่งงานกันหรือคนวรรณะเดียวกันต้องแต่งงานกัน (เพราะเราไม่มีวรรณะ)

2. โภชนาการ หรืออาหารที่รับประทานเข้าไป กินไม่พอ กินไม่เป็น ก็มีเซลล์ปัญญาต้อยได้ง่าย ๆ ผู้หญิงเมื่อทราบที่ตั้งครรภ์ ต้องรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมธาตุเหล็ก ไอโอดีน และโปรตีนให้เพียงพอ

3. มลภาวะ เด็กในกรุงถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยไอคิวสูงกว่าเด็กต่างจังหวัดแต่เด็กจำนวนไม่น้อยที่ไอคิวต่ำลง เพราะมลภาวะเป็นพิษจากอากาศ อาหาร และน้ำ จากการสำรวจพบว่า เด็กในเขตโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับสารพิษ ส่งผลให้เกิดผลเสียอย่างรุนแรงทั้งร่างกายและสติปัญญา

4. สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีสติปัญญาดี หรือรู้จักใช้สติปัญญาอย่างไร วิธีการเรียนรู้ของเด็กจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลถึงความคิด จิตใจและยังเป็นผลจากโครงสร้างการใช้สมองต่างกันอีกด้วย

5. ระดับความรู้ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีการศึกษาคดีเด็กมักมีสติปัญญาดีกว่าเด็กที่ ผู้ปกครองไม่ได้รับการศึกษา หรือการศึกษาน้อย

6. ภาวะทางอารมณ์-จิตใจ อารมณ์จิตใจเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นตัว ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางความคิดอย่างไร อยากคิดหรือไม่อยากคิด หากเด็กไม่อยากคิดเพราะ อารมณ์ไม่ดีอยู่บ่อย ๆ หรือเป็นประจำ เด็กก็อาจมีเซลล์ปัญญาต่ำได้ หากเป็นมาก ๆ เซลล์สมองก็ฝ่อ ได้เหมือนกัน

คุณภาพการคิดของมนุษย์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัจจัยดังกล่าวถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่จะส่งผลให้เกิดทักษะการคิดที่ดีของมนุษย์ ถ้าบุคคลมีปัจจัยพื้นฐานดี ก็จะ ส่งผลให้มีทักษะและสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดได้เป็นอย่างดีด้วย

2.5.6 ประเภทของทักษะการคิด

ทักษะการคิดอาจจัดเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภทคือ (ทิสนา แคมมณี, 2544:118-140)

1. ทักษะการคิดพื้นฐาน (Basic Skills) แบ่งเป็นทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป

1.1 ทักษะการสื่อความหมาย (Communication Skills) หมายถึง ทักษะการรับสารที่แสดงถึงความคิดของผู้อื่นเข้ามาเพื่อรับรู้ ตีความแล้วจดจำและเมื่อต้องการที่เจาะลึก เพื่อนำมาเรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดเห็นของตนให้แก่ผู้อื่น โดยแปลงความคิดให้อยู่ในรูปภาษาต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อความ คำพูด ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ ฯลฯ

ทักษะการสื่อความหมายประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ที่สำคัญคือการฟัง (Listening) การอ่าน (Reading) การรับรู้ (Perceiving) การจดจำ (Managing) การจำ (Remembering) การคงสิ่งที่เรียนไปแล้วไว้ภายหลังการเรียนนั้น (Retention) การบอกความรู้ได้จากตัวเลือกที่กำหนดให้ (Recognizing) การบอกความรู้ออกมาด้วยตนเอง (Recalling) การใช้ข้อมูล (Using Information) การบรรยาย (Describing) การอธิบาย (Explaining) การทำให้กระจ่าง (Clarifying) การพูด (Speaking) การเขียน (Writing) และการแสดงออกถึงความหมายของตน

1.2 ทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป หมายถึง ทักษะการคิดที่จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานการคิดขั้นสูงที่มีความ

สลับซับซ้อนซึ่งคนเราจำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่างๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ทักษะการคิดที่เป็นแกนประกอบด้วย การสังเกต (Observing) การสำรวจ (Exploring) การตั้งคำถาม (Questioning) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Gathering) การระบุ (Identifying) การจำแนกแยกแยะ (Discriminating) การจัดลำดับ (Ordering) การเปรียบเทียบ (Comparing) การจัดหมวดหมู่ (Classifying) การสรุปอ้างอิง (Inferring) การแปล (Translating) การตีความ (Interpreting) การเชื่อมโยง (Connecting) การขยายความ (Elaborating) การให้เหตุผล (Reasoning) และการสรุปย่อ (Summarising)

2. ทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดที่ซับซ้อน หมายถึงทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้น และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆทักษะในแต่ละขั้น ทักษะการคิดขั้นสูงจึงจะพัฒนาได้เมื่อผู้เรียน ได้ผ่านการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนเกิดความชำนาญแล้ว

ทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วย การสรุปความ (Drawing Conduction) การให้คำจำกัดความ (Defining) การวิเคราะห์ (Analyzing) การผสมผสานข้อมูล (Integrating) การจัดระบบความคิด (Organizing) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructing) การกำหนดโครงสร้างความรู้ (Structuring) การแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างความรู้ใหม่ (Restructuring) การค้นหาแบบแผน (Finding Patterns) การหาความเชื่อพื้นฐาน (Finding Underlying Assumption) การคาดคะเนหรือการพยากรณ์ (Predicting) การตั้งสมมติฐาน (Formulating Hypothesis) การทดสอบสมมติฐาน (Testing Hypothesis) การตั้งเกณฑ์ (Establishing Criteria) การพิสูจน์ความจริง (Verifying) และการประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

สมาคมนิเทศและพัฒนาลูกสูตร (Association for Supervision and Curriculum Development, 1988 cited in Davis and Rimm, 1993, p.233) ได้เสนอทักษะการคิดที่เป็นแกน (core thinking skills) ไว้ดังนี้คือ

1. ทักษะการมุ่งกำหนดทิศทางและเป้าหมาย (focusing skills) เป็นทักษะที่มุ่งตรงไปที่ข้อมูลที่ได้เลือกแล้ว ประกอบด้วย

1.1 การระบุหรือนิยามปัญหา (defining problems) เป็นความสามารถในการทำ ความชัดเจนกับสภาพปัญหา

1.2 การตั้งจุดมุ่งหมาย (setting goals) เป็นความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย

2. ทักษะการรวบรวมข้อมูล (information gathering skills) เป็นทักษะการหาข้อมูลโดยตรงกับประเด็นปัญหา ประกอบด้วย

2.1 การสังเกต (observing) เป็นการใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันเพื่อรวบรวมข้อมูลจากวัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆ

2.2 การตั้งคำถาม (questioning) เป็นการค้นหาข้อมูลใหม่โดยการใช้การสร้างคำถามขึ้น

3. ทักษะการจำ (remembering skills) เป็นทักษะการเก็บและเรียกข้อมูลมาใช้ ประกอบด้วย

3.1 การเข้ารหัสข้อมูล (encoding) เป็นการเก็บข้อมูลอยู่ในความจำระยะยาว

3.2 การเรียกข้อมูลกลับ (recalling) เป็นการเรียกข้อมูลกลับจากความจำระยะยาว

4. ทักษะการจัดระเบียบข้อมูล (organizing skills) เป็นการจัดเรียงเรียงข้อมูลให้ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบด้วย

4.1 การเปรียบเทียบ (comparing) เป็นการสังเกตความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะ 2 สิ่งหรือมากกว่า

4.2 การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (classifying) เป็นการจัดกลุ่มของข้อมูลตามคุณลักษณะเฉพาะ

4.3 การจัดลำดับ (ordering) เป็นการจัดลำดับก่อนหลังตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. ทักษะการวิเคราะห์ (analyzing skills) เป็นทักษะที่แสดงความชัดเจนในการระบุและบอกความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบสำคัญและคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วย

5.1 การระบุคุณลักษณะและองค์ประกอบสำคัญ (identifying attributes and components) โดยระบุจากลักษณะและส่วนต่างๆของข้อมูล

5.2 การระบุความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ และแบบแผนขององค์ประกอบเหล่านั้น (Identifying relationship and patterns)

6. ทักษะการสร้าง (generating skills) เป็นทักษะการใช้ความรู้เดิมร่วมกับข้อมูลใหม่ ประกอบด้วย

6.1 การอ้างอิง (inferring) เป็นการหาเหตุผลนอกเหนือจากข้อมูลที่ได้มา

6.2 การทำนาย (predicting) เป็นการคาดการณ์หรือคาดคะเนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

6.3 การขยายความ (elaborating) เป็นการใช้ความรู้เดิมในการเพิ่มเติมความหมายให้กับข้อมูลใหม่และเชื่อมโยงกับโครงสร้างเดิม

6.4 การนำเสนอข้อมูล (representing) เป็นการเพิ่มเติมความหมายใหม่โดยมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของข้อมูล

7. ทักษะการบูรณาการ (integrating skills) เป็นการเชื่อมโยงและผสมผสานข้อมูลประกอบด้วย

7.1 การสรุปความ (summarizing) เป็นการย่อข้อมูลให้กะทัดรัด และมีประสิทธิภาพ

7.2 การสร้างโครงสร้างใหม่ (restructuring) เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่ไปพร้อมกับข้อมูลใหม่

8. ทักษะการประเมิน (evaluation skills) เป็นการประเมินความมีเหตุผลและคุณภาพของความคิด

8.1 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน (establishing criteria) การตั้งมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการตัดสิน

8.2 การตรวจสอบความเป็นจริง (verifying) การยืนยันความถูกต้อง

8.3 การระบุความผิดพลาด (identifying errors) เป็นการอ้างเหตุผลที่ผิดจากความ เป็นจริง

2.5.7 ความหมายของการบูรณาการ

สำหรับความหมายของคำว่า บูรณาการ นั้น อาจพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ ความหมายทั่วไป คือ การทำให้สมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วยย่อยๆ ที่สัมพันธ์ ซึ่งอาศัยกันอยู่เข้ามาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมส่วนอีก ความหมายหนึ่งเป็นความหมายในสาขาวิชาทางศึกษาศาสตร์หรือคุรุศาสตร์บูรณาการหมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขา วิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการ เรียนการสอน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีบูรณาการ คือ เน้นที่องค์รวมของความรู้มากกว่าเนื้อหาของแต่ละวิชา และเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญยิ่งกว่าการบอก เนื้อหาของครูการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จำเป็นจะต้องได้ผู้สอนที่ดีเพื่อทำหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและส่งเสริมการพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีผู้ให้ความหมายของการบูรณาการไว้ดังนี้คือ

พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต) (ม.ป.ป อ้างถึงใน สุมณ อมรวิวัฒน์ 2544, น.2) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า หมายถึง “การทำให้หน่วยย่อยๆทั้งหลายที่สัมพันธ์อาศัยซึ่งกัน

และกัน เข้ามาร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว”

สาโรช บัวศรี (อ้างถึงในสุนน อมรวิวัฒน์ 2544, น.6) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า หมายถึง “การมีการสมดุล หรือการมีความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น และพึงประสงค์ยิ่งในชีวิตของมนุษย์ทุกคน”

กรมวิชาการ(2544, น.1) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า หมายถึง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ และทักษะในศาสตร์ต่างๆมากกว่า 1 วิชาขึ้นไปรวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราว โครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหา หรือแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง”

สุนน อมรวิวัฒน์(2544, น.9) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า หมายถึง “ (๑.๑) ความสมบูรณ์ (๑.๒.)ความเต็ม (๑.๓)ความพอดี(๑.๔)ความสมดุล(๑.๕)ความผสมกลมกลืน(๑.๖)มีสัดส่วนพอเหมาะ(๑.๗)สนองวัตถุประสงค์(๑.๘)เป็นเอกภาพ”

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว(ผู้รวบรวม, 2545:4) ได้รวบรวมความหมายของการบูรณาการ หมายถึง “การนำความรู้มารวบรวมประมวลไว้ในหน่วยเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของหน่วยบูรณาการ ซึ่งหน่วยบูรณาการนี้ จะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของการใช้ชีวิตอีกด้วย เพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ต้องอาศัยหลายอย่างมาผสมกลมกลืนกัน เพื่อทำให้เกิดความสุข ไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ”

พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2545) ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า หมายถึง “การทำให้สมบูรณ์ (Integration) คือการทำหน่วยย่อยๆที่สัมพันธ์กันมาผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบสมบูรณ์ในตัวเอง”

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำให้หน่วยย่อยๆทั้งหลาย มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียวโดยให้มีความสมดุลและสมบูรณ์ในตัว

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ

สมปอง ศรีวิชัย (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยพายัพ ผลการศึกษาพบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการ ดังนี้ การสำรวจความต้องการของผู้เรียนว่าผู้เรียนต้องการเรียนรู้อะไร เพราะจะเป็นการสร้างแรงจูงใจ และ

ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนแล้ว ประการต่อมาคือ การคัดเลือกเนื้อหา ในส่วนนี้สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ เนื้อหานั้นจะต้องน่าสนใจและนำไปใช้ได้กับชีวิตจริง และเนื้อหานั้นต้องเรียงลำดับความสำคัญ ก่อนหลัง ง่ายไปหายาก เมื่อได้เนื้อหาแล้วก็นำมาทำแผนจัดประสบการณ์ ในการวางแผนจัด ประสบการณ์ นั้น จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ว่าในเนื้อหานั้นๆ ต้องการให้นักศึกษาทำอะไรได้ หลังจากจบเนื้อหานั้นแล้ว และจะใช้กิจกรรมและสื่อการสอนอะไรบ้างเพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ เนื้อหาได้ดีขึ้น จากนั้นก็นำไปสอน และประการสุดท้ายคือ การประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องของ หลักสูตร และนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรควรจะคำนึงถึงผู้เรียน เป็นศูนย์กลางว่า ผู้เรียนต้องการเรียนอะไรและควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกพูดมากๆ เพื่อนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักศึกษา หลังจากนำหลักสูตรไปใช้แล้วมีข้อสังเกตว่า ผู้เรียนภาษาไทยจะเรียน ได้ดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ หลักสูตรที่ใช้สอน จะต้องเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ นอกจากนั้นแล้วผู้สอนยังต้องสร้างแรงจูงใจ ซึ่งสามารถทำได้ ทั้งช่วงการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและในระหว่างการเรียนการสอน

ชาติ ศรีพุทธาธรรม (2548) ได้พัฒนาบทเรียนเสริมทักษะการพูดคำไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวันด้วยเทคนิคท่องจำคำสัมผัสสำหรับชาวต่างชาติที่พูดภาษาจีนเป็นภาษาแม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนเสริมทักษะการพูดคำไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยเทคนิคท่องจำคำสัมผัสมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เพราะมีการวางแผนสร้างบทเรียนที่มีวิธีการ สอนแบบใหม่โดยแบ่งขั้นตอนการเรียนรู้ เป็น 3 ขั้นตอน คือ การนำเสนอเนื้อหาใหม่ การใช้เทคนิค ท่องจำคำสัมผัส การถ่ายโอนเพื่อการสื่อสาร และใช้ศัพท์อักษรมาช่วยในการจำคำศัพท์ 2) ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน บทเรียนนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการ เรียนรู้ของภาษาและทดลองวิธีการสอน การสร้างบทเรียน การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนภาษาไทยที่เป็นชาวต่างชาติไม่เบื่อหน่ายและสนใจที่จะเรียนพูดภาษาไทยมากยิ่งขึ้น 3) ความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากมหาวิทยาลัยยูนาน นอร์มอน จำนวน 16 คน ต่อบทเรียนเสริมทักษะการพูดคำไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยเทคนิคท่องจำคำสัมผัส สำหรับ ชาวต่างชาติที่พูดภาษาจีนเป็นภาษาแม่ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง

วิลักษณ์ ศรีป่าซาง (2548) ได้สร้างหนังสือภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติขึ้นพบว่า 1) ผลการสร้างหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ มีคุณค่าดี สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนชาวต่างชาติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหนังสือโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ผู้เรียน

วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์ ออกแบบหนังสือ สร้างหนังสือและประเมินหนังสือ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชาวต่างชาติที่มีต่อหนังสือเรียนภาษาไทยเบื้องต้น พบว่านักเรียน มีความคิดเห็นที่ดีมากต่อหนังสือ แสดงให้เห็นว่าหนังสือที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความน่าสนใจ กล่าวคือ หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหา บทสนทนา คำศัพท์ น่าสนใจ ใช้ภาษาและอธิบายคำศัพท์เข้าใจง่าย นักเรียนสามารถใช้บทสนทนาในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ แม่นแย้ม (2544 : 2) ที่ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ไว้ว่า “บทสนทนาที่ใช้ควรสั้นและเป็นจริง” การสื่อสารหมายถึงการ ได้ยิน การพูด การฟัง เพื่อทำตามโดยฟังและพูด ฟังแล้วตอบ คำถาม นักเรียนควรเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกให้เป็นผู้ฟังและพูดในสถานการณ์จริง กล่าวโดยสรุป การสร้างหนังสือเรียนภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ เป็นการสร้างสื่อการสอนที่เป็น ประโยชน์ต่อนักเรียนชาวต่างชาติที่ต้องการ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับคนไทยในชีวิตประจำวัน

วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2549) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างประเทศที่เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่าด้านการพัฒนาเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น สำหรับชาวต่างประเทศ ยึดหลักการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น และเน้นการแก้ปัญหาตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน หลังจากผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วผู้เรียนทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 60 ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนได้คะแนนต่ำสุดร้อยละ 64 และคะแนนสูงสุดร้อยละ 85 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เฉลี่ยเกินร้อยละ 60 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนและการประเมิน โดยเพื่อนของผู้เรียนที่เป็นคนไทย พบว่า ผู้เรียนและเพื่อนผู้เรียนที่เป็นคนไทยมีความคิดเห็น ที่สอดคล้องกันว่าผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนหลังจากเรียนจบหลักสูตร โดยมีความสามารถด้านการฟังและการพูด ดีกว่าด้านการอ่าน และการเขียน

อารีรักษ์ พันธุ์เขียน (2549) ที่สร้างบทเรียนภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับผู้หนีภัยจากการสู้รบชาวกะเหรี่ยงแดง โดยการวิเคราะห์ผู้เรียนและวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อกำหนดเนื้อหา ในบทเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน พบว่าหลังจากที่ผู้เรียน ได้เรียนบทเรียนภาษาไทย ผู้เรียนมีความมั่นใจและมีความกล้าที่จะพูดภาษาไทยกับชาวไทย ผู้เรียน รู้สึกมีความสุขที่ได้เรียนภาษาไทยและสามารถเข้าใจภาษาไทยได้ ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียน

นุสรรา มัตชูถิ (2551) ได้ศึกษาทฤษฎีการจำ กลวิธีปัญญา และกลวิธีทดแทนในการเรียนภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยศึกษากับผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่และผู้เรียนที่

พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความแตกต่างของวัฒนธรรมมีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนภาษา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่ใช้มีลำดับความถี่การใช้กลวิธีการเรียนภาษาเหมือนกัน โดยเรียงจากกลวิธีที่ใช้มากที่สุด คือ กลวิธีปัญญา กลวิธีทดแทน และกลวิธีกรำ ตามลำดับอย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ มีความถี่การใช้กลวิธีปัญญาสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาญี่ปุ่น 2) วิธีการสอนที่เหมาะสมกับกลวิธีการเรียนผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีระดับความถี่การใช้แต่ละกลวิธีแตกต่างกัน อย่างเห็นได้ชัด โดยกลวิธีปัญญาใช้มากที่สุด ส่วนกลุ่มที่พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ระดับความถี่ การใช้แต่ละกลวิธีไม่มีความแตกต่างกันมาก แต่ละกลวิธีมีระดับการใช้ใกล้เคียงกัน ผู้สอนควรให้ความสนใจและศึกษาลักษณะการใช้กลวิธีการเรียนของผู้เรียนเพื่อปรับการสอนให้เหมาะสม และช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ 3) กลวิธีการสอนกับระดับความสามารถทางภาษางานวิจัยครั้งนี้วิจัยผู้เรียนภาษาไทยที่มีความสามารถค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นผู้ที่มีการใช้กลวิธีการเรียนหลากหลาย จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้บอกข้อมูลย้อนหลังว่า ระหว่างการเรียนภาษาไทยระดับเบื้องต้น หรือระยะแรกในการเรียนภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างได้ใช้กลวิธีการเรียน เช่น กลวิธีการแปล กลวิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ กลวิธีปัญญา กลวิธีทดแทน กลวิธีกรำ 4) แรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษา ผู้เรียนภาษาไทยทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยเนื่องจากผู้เรียนอยากเป็นส่วนหนึ่งของสังคม อยากมีกิจกรรมร่วมกับคนไทย อยากมีเพื่อนเป็นคนไทย ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีในการเรียน และอยากประสบความสำเร็จในการเรียน จึงพยายามเลือกใช้กลวิธีเพื่อช่วยให้การเรียนภาษาไทยให้ประสบผลสำเร็จ

วนิดา กริฟฟิท (2554) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า: 1. การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้นได้หลักสูตรที่มีคุณภาพในระดับมาก มีผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับ ชาวต่างชาติได้ เพราะหลักสูตรได้สร้างขึ้นมาจากแนวคิด การพัฒนาหลักสูตร และตัวหลักสูตร ที่นักการศึกษาสร้างขึ้นและได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของชาวต่างชาติ รวมไปถึง วัฒนธรรม อายุ สัญชาติของชาวต่างชาติ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตรงตามความต้องการและเหมาะสม กับชาวต่างชาติมากที่สุด เพราะปัญหาในการจัดการเรียนการสอนส่วนมากจะมาจากจัดการเรียนรู้ ไม่ตรงกับความต้องการและสถานภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชาวต่างชาติ จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย สำหรับชาวต่างชาติ เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรที่สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการอย่างมีระบบ 4 ระยะ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น พบว่า

ชาวต่างชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้หลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรได้มาตรฐาน และมีคุณภาพดีพอในการนำไปใช้กับชาวต่างชาติ 3. ชาวต่างชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร โดยใช้หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารแบบ 3 P นั้น ได้ผลดี เพราะชาวต่างชาติมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2.6.2 งานวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับทักษะการพูดและกล่าวสุนทรพจน์

พงศกร สมมิตร (2552) ได้พัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด โดยใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด ในการพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ โดยใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูดนั้น ทำให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด ได้พัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ให้ดีขึ้นตามลำดับเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนที่สามารถทำให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองในเรื่องการพูดสุนทรพจน์ และมีขั้นตอนอย่างชัดเจน ในการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ตลอดจนให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูดได้ประยุกต์ความรู้ เทคนิค วิธีการเพื่อปรับใช้ในการพูดสุนทรพจน์ในโอกาสต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง(2559) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การให้คะแนนและข้อกำหนดในการจัดการแข่งขันการใช้ความสามารถด้านภาษาไทยและการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยในชุมชน ครั้งที่ 10 (ปี 2559) ว่า หลักเกณฑ์การให้คะแนนในการแข่งขัน จะได้รับการกำหนดโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขันฯ ในภาพรวมและคณะกรรมการตัดสินฯ หรือร่วมกันคณะกรรมการฯ จะให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระของเรื่อง การใช้ภาษา บุคลิกภาพและการแสดงออก รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

2.6.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการทักษะการคิด

จินดา ยัญทิพย์ (2547) ได้พัฒนากระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และเมตาคอกนิชัน

การวิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ความสามารถในการคิด และความสามารถในการสรุปย่อความ หลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับ

นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครสวรรค์ จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 55 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 53 คน นักเรียนกลุ่มทดลองเรียน โดยใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเรียน โดยใช้การสอนแบบปกติ ระยะเวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบวัดความสามารถในการคิด และแบบวัดความสามารถในการสรุปข้อความ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า: 1. กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย 11 ขั้นตอน คือ ก่อนการอ่าน 1) ขั้นการสำรวจ 2) ขั้นการกระตุ้น 3) ขั้นการวางแผน ระหว่างการอ่าน 4) ขั้นการเลือกข้อมูลสำคัญ 5) ขั้นการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับข้อมูลใหม่ 6) ขั้นการค้นหาใจความสำคัญ 7) ขั้นการประเมินผลระหว่างการอ่านหลังการอ่าน 8) ขั้นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน 9) ขั้นการขยายความรู้ 10) ขั้นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 11) ขั้นการประเมินผลหลังการอ่าน กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้โดยการบูรณาการทักษะการคิดเข้าไปในขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน ทักษะการคิด มี 11 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการระบุ ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการเรียงลำดับ ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการทำนาย ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการขยายความ ทักษะการให้เหตุผล และทักษะการสรุปข้อความ 2. ผลการศึกษาการใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่า 1).นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2).นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิด หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3).นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสรุปข้อความหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

กัมปนาท บริบูรณ์(2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการ

เห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวคิดเป็น โดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์
พลเมือง โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิด
ตามแนวความคิดเป็น โดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ขึ้นตอนในการ
วิจัยมี 4 ขึ้นตอน 1) การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดเป็นและข้อมูลของโรงเรียนวิวัฒน์
พลเมือง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดสอบประสิทธิผลของ
หลักสูตร 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน โรงเรียน
วิวัฒน์พลเมือง กองทัพเรือ 1 ปี 2549 รุ่น 2 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการคิดเป็น
แบบสอบถามความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรม คู่มือฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตาม
แนวคิดเป็น โดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ประกอบด้วย เนื้อหาสาระ
ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย แผนกิจกรรมฝึกอบรม 6 ด้าน คือ 1. รู้จักตนเองและคุณค่าของตนเอง
2. การสื่อสาร 3. การจัดการกับปัญหา 4. การทำงานร่วมกัน 5. การสร้างเป้าหมายในชีวิต 6. คุณธรรม
จริยธรรม ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพดีและ
มีความเหมาะสมเพียงพอต่อการนำไปใช้ ส่วนการหาประสิทธิผลของหลักสูตร สรุปได้ว่าผลการ
เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง หลังการทดลองใช้
หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผล
การเปรียบเทียบการคิดเป็นของนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง หลังการทดลองใช้หลักสูตร
ฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และผล
การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจากนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองที่เข้ารับการ
ฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

นอกจากนี้การอภิปรายกลุ่มย่อย เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง
และการจัดกิจกรรมต่างๆ พบปัญหาในเรื่องของงบประมาณ บุคลากร การประสานงาน ซึ่งจะต้อง
ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น ในกลุ่มมีการเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับคู่มือวิทยากร จำนวนกิจกรรมและจำนวนครั้งในการฝึกอบรม ตลอดจน
รูปแบบของสื่อการฝึกอบรม

ที่ระพรรณ ทองศูนย์(2556, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนา
หลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้การวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 12 คน จาก 79 โรงเรียน ในอีสานใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรฝึกอบรมครู แบบประเมินตนเองก่อน/หลังฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินหลักสูตร แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินตนเองของผู้นิเทศ แบบประเมินตนเองของผู้รับการนิเทศ แบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่แบบอิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้

1.การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากการสัมภาษณ์บุคคลและการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลักสูตรประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การวัดและประเมินผล คำอธิบายรายวิชา เพื่อให้ครูนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

2.หลักสูตรฝึกอบรมมีจำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ได้รับการออกแบบและพัฒนาโดยใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรได้ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร PSAMN MODEL ซึ่งประกอบด้วย หน่วยการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง การวางแผนพัฒนาหลักสูตร การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(Planning:P) หน่วยการฝึกอบรมที่ 2 การเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรอิงมาตรฐานกับหลักสูตรสถานศึกษา (Standard based Curriculum : S) หน่วยการฝึกอบรมที่ 3 นำแนวคิดการจัดการความรู้(CSKTL)มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ หน่วยการฝึกอบรมที่ 4 การบริหารจัดการหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(Management System: M) หน่วยการฝึกอบรมที่ 5 การสร้างเครือข่ายหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(Networking : N)

3.การทดลองใช้หลักสูตร พบว่าครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.การประเมินหลักสูตรและการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า หลักสูตรประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การวัดและประเมินผล คำอธิบายรายวิชา เพื่อให้ครูนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสม

ว่าที่ร้อยโทธนพงศ์ จันทชุม(2552, น.บ.ทศด้อย) ได้ทำการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนวิชาโครงการ โดยใช้วิธีการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 5 กลุ่มตามลักษณะของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาโครงการจากสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนวิชาโครงการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยนำผลการวิจัยที่ได้ไปประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซิปป (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม(Daniel L. Stufflebeam)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม โดยการรวบรวมข้อมูลความต้องการของครูผู้สอนวิชาโครงการ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วิเคราะห์หลักสูตร และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การฝึกอบรมคือ เพื่อเพิ่มความรู้ทักษะและเจตคติของครูผู้สอนวิชาโครงการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 12 หัวข้อเรื่อง โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นครูผู้สอนวิชาโครงการ จำนวน 10 คน/รุ่น ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมหลักสูตร 5 วัน
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ความสอดคล้องของหัวข้อฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบ ผลปรากฏว่า ดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ .97 และ .99 ตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกันสูง โดยนำหลักสูตรฝึกอบรมรวมทั้งเครื่องมือต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง แล้วนำไปทดลองใช้ปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84.96 และ 88.24 และผลการปฏิบัติมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84 ค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยของแบบทดสอบทั้ง 12 หัวข้อเรื่อง เท่ากับ .88 แสดงว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นสูงมากสรุปว่า หลักสูตรนี้สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้
3. การประเมินกระบวนการ เมื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ 84.64/87.06 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 94.7 มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75
4. การประเมินผลผลิต โดยได้ติดตามผลการสอนของครูผู้สอนวิชาโครงการที่เข้ารับ

การอบรม ผลปรากฏว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจการสอนของครูผู้สอนวิชาโครงการภาคทฤษฎีโดยรวมอยู่ในระดับดีเลิศ และการสอนภาคปฏิบัติอยู่ในระดับดี คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนวิชาโครงการภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.09 และคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาต่อครูผู้สอนวิชาโครงการ พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41

สันดร แก้วเกิดมี(2542, น. 93-99)ได้ทำการประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model มีวัตถุประสงค์ในการประเมิน 4 ด้าน คือ ประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 31 คน ครูผู้สอน จำนวน 340 คน รวม 371 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้บริหาร มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านผลผลิตน่าพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นต่อการสื่อสารสำหรับคนไทยในยุคปัจจุบัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ภาษาอังกฤษเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศที่ 1 ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนมีครูวิชาเอกภาษาอังกฤษหรือได้รับการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพียงพอ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. ครูผู้สอน มีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านผลผลิตน่าพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้เห็นว่า อัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรภาษาอังกฤษกำหนดไว้ในแต่ละชั้นเรียนมีความเหมาะสมและเพียงพอ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง กระบวนการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพียงพอ มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านผลผลิต น่าพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้คือ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตและด้านปัจจัยเบื้องต้น

อุทุมพร ชื่นวิญญา (2545, น.183-190) ได้ทำการประเมินหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา ซึ่งใช้กรอบการประเมินโดยประยุกต์ตามแบบจำลอง CIPP โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต โดยศึกษากับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบศึกษาเอกสาร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านบริบท พบว่า เรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนมีคุณวุฒิตามรายวิชาที่สอน และมีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับคัดเลือก มีความพร้อมทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก อาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับรายวิชาและสอดคล้องกับหลักสูตรระดับปานกลาง การจัดสอนเสริมกับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์และช่วงเวลาการสอนเสริมอยู่ในระดับปานกลาง การนิเทศครูผู้สอนมีการนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้อยู่ในระดับมาก การจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษา และจามประสบการณ์การสอนของครูอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมีความสามารถอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการสื่อสารให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ความเชื่อมั่นของการใช้ภาษาอังกฤษมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปแล้ว จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การพูดการกล่าวสุนทรพจน์ ทักษะการคิด การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและการประเมินหลักสูตรทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยการสำรวจความต้องการจากความคิดเห็นของนักศึกษาแล้วพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรมและประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมด้วยรูปแบบ

CIPP Model ครอบคลุมประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต
ของหลักสูตรฝึกอบรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริง โดยในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด การกล่าวสุนทรพจน์ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การคิดและการบูรณาการทักษะการคิด

ส่วนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 3 การสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน จากความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความปรารถนาจะเข้าร่วมการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยในข้อที่ 1 และ 2 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แล้วร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาต่างๆ แนวทางการประเมินในแต่ละหน่วย แล้วนำร่างหลักสูตรดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรดังกล่าวตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้หลักสูตรสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำหลักสูตรที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยของคณะภาษาและวรรณคดีเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดลองวัด

สองครั้ง (One Group Pretest- Posttest Design) ตลอดจนประเมินความสามารถในการคิดค้นและ
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยตลอดการฝึกอบรมเพื่อประเมินคุณภาพของ
หลักสูตรและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการประเมินหลักสูตรในด้าน
วัตถุประสงค์ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านผู้เรียน ด้านสิ่งสนับสนุน ด้านการจัดการเรียนการ
สอน ด้านการวัดประเมินผล การดำเนินการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนจาก
ผู้เข้ารับการอบรม

โดยสรุปแล้ว กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี
สาขารัฐประชาชนจีน มีขั้นตอนดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยด้วยการบูรณาการทักษะการคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์และทักษะการคิด - ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก - การสำรวจสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนโดยใช้แบบสอบถาม	- เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน - นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย จำนวน 28 คน	- ข้อมูลเกี่ยวกับการพูด การกล่าวสุนทรพจน์ และทักษะการคิด - ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน - ความต้องการในการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
<p>2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน</p>	<p>ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม</p>	<p>- กำหนดโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย</p> <p>- ประเมินโครงร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>- พัฒนาเครื่องมือประกอบหลักสูตร</p>	<p>- ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1</p> <p>- ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน</p>	<p>- โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย</p> <p>- โครงร่างหลักสูตรที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>- เครื่องมือประกอบหลักสูตร</p>
<p>3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม</p>	<p>- ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม</p>	<p>- นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย จำนวน 25 คน</p>	<p>คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น</p>

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
4. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชน	ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม	- ประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง - ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดย CIPP Model - ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์	- ข้อมูลจากการทดลองใช้หลักสูตร - นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย จำนวน 25 คน	- หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ทฤษฎีการคิดและการบูรณาการทักษะการคิด

วิธีดำเนินการ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด การกล่าวสุนทรพจน์ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การคิดและการบูรณาการทักษะการคิด

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด การกล่าวสุนทรพจน์ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การคิดและการบูรณาการทักษะการคิด หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยยังศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดและทักษะการคิด เพื่อนำไปใช้ในการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยใช้ข้อมูลในส่วนที่ 1 มาเป็นแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่ต้องการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดสำหรับการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยและอาจารย์สอนภาษาไทย โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอก และมีประสบการณ์สอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาจีน หรือเคยเป็นกรรมการตัดสินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยและอาจารย์สอนภาษาไทย โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอก และมีประสบการณ์สอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาจีน หรือเคยเป็นกรรมการตัดสินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (รายชื่อตามภาคผนวก ก)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ความต้องการในการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย แนวทางและวิธีการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน และความคิดเห็นอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคม 2558

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ผู้วิจัยประมวลข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป

ส่วนที่ 3 การสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนจากส่วนที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในส่วนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

ความต้องการในการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน เพื่อนำข้อสรุปที่ได้ไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยของคณะภาษาและวรรณคดีเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว๋างซี จำนวน 41 คน (รายชื่อตามภาคผนวก ก)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการปานกลาง ต้องการน้อย ต้องการน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษามาหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha Coefficient (α) ของครอนบาคมาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามอยู่ที่ .877 (ภาคผนวก ง)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นได้คืนมา 35 ฉบับ และผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วเลือก 28 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดลำดับความต้องการเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรและชั่วโมงฝึกอบรมโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความต้องการ
4.50 – 5.00	ต้องการมากที่สุด
3.50 – 4.49	ต้องการมาก
2.50 – 3.49	ต้องการปานกลาง
1.50 – 2.49	ต้องการน้อย
1.00 – 1.49	ต้องการน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนด โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องกับลักษณะ
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยและประเมิน โครงร่างหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย การดำเนินงานในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 การสร้างโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการเขียน โครงร่างหลักสูตรที่
ต้องการพัฒนา โดยนำลักษณะความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยที่ต้องการพัฒนา มา
พัฒนาเป็นหลักสูตร ในขณะที่เดียวกัน วิเคราะห์และคัดเลือกทักษะการคิดที่จำเป็น เพื่อนำไป
สอดแทรกในกระบวนการฝึกอบรม ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของ โครงร่างหลักสูตรมี
ดังนี้

1.สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรม

การพูด มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ประกอบกิจการ
งานใดหรือคบหาสมาคมกับผู้ใด ก็ต้องสื่อสารด้วยการพูดเสมอ จึงมักพบว่า ผู้ที่ประสบ
ความสำเร็จในกิจการงานการคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคม
ส่วนรวม ล้วนแต่เป็นคนที่มีความสามารถในการพูดทั้งสิ้นส่วนหนึ่งของการพูดสามารถสอนและ
ฝึกได้ อาจกล่าวได้ว่า การพูดเป็น "ศาสตร์" มีหลักการและกฎเกณฑ์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ถึงขั้น
เป็นที่พอใจอีกส่วนหนึ่งเป็นความสารถพิเศษหรือศิลปะเฉพาะตัวของผู้พูดแต่ละบุคคล

การพูดสุนทรพจน์จัดเป็นการพูดอย่างเป็นทางการ สุนทรพจน์มาจากคำว่า สุนทร +
พจน์ แปลว่า ถ้อยคำที่มีความไพเราะและดีงาม ดังนั้นการพูดสุนทรพจน์จึงต้องเรียบเรียงถ้อยคำ
ให้ไพเราะสละสลวย ให้ข้อคิดและจรรโลงใจผู้ฟัง ผู้พูดจึงต้องเตรียมเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับ
โอกาสหรือสถานการณ์ที่ได้รับเชิญ ในบางโอกาสก็ใช้การอ่านจากต้นฉบับ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับสาร
ที่จรรโลงใจและสัมผัสถ้อยคำภาษาที่มีความไพเราะ สละสลวย

ทักษะการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ถือว่าเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งสำหรับนักศึกษา
จีนเอกภาษาไทยระหว่างศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยตลอดจนเป็นทักษะพิเศษในการประกอบอาชีพ
ด้วย เพราะภาษาในสุนทรพจน์จะต้องเรียบเรียง หรือเรียงความอย่างเป็นขั้นตอน ราบรื่นและ
สละสลวย ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย ชัดเจน กระชับ มีข้อมูลที่อ้างอิงได้ มีตัวอย่างที่
เหมาะสม ลีลาการพูดน่าฟัง น่าติดตาม

ดังนั้น การฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์
ภาษาไทยจะให้นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยได้มีการพัฒนาทักษะการพูดและกล่าวสุนทรพจน์อย่าง
มีขั้นตอน ได้เรียนรู้ทั้งทางค่านทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถใช้ความคิดในการค้นหาข้อมูล การ

เลือกใช้ภาษาและลีลาระหว่างการเตรียมกล่าว เพิ่มความเชื่อมั่นในการแสดงออกให้ปรากฏตลอดจนสามารถประเมินและปรับปรุงการกล่าวด้วยตนเอง

2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยมีหลักการดังนี้

2.1. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นพัฒนาความรู้ ทักษะการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำไปฝึกให้มีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

2.2. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนการสอนภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี

2.3. เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ

2.4. เป็นหลักสูตรที่นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติงาน (Task-Based Learning:TBL) มาปรับใช้ในการฝึกอบรม โดยเน้นกิจกรรมการปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ใช้แนวคิดพื้นฐานของความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) โดยมีการสำรวจสภาพความต้องการในการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยขาดความรู้ความเข้าใจของการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ และนักศึกษาจีนเหล่านี้มีความต้องการได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการกล่าวสุนทรพจน์เป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านทฤษฎีหรือการปฏิบัติ โดยเฉพาะต้องการฝึกการออกเสียงภาษาไทย เพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง และพัฒนาบุคลิกภาพ

4. จุดหมายของหลักสูตรฝึกอบรม

เมื่อนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะมีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

4.1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ได้แก่ ความหมายของการพูด ความสำคัญของการพูด องค์ประกอบของการพูด จุดมุ่งหมายของการพูด ประเภทของการพูด หลักการพูด หลักปฏิบัติในการพูด คุณสมบัติของผู้พูดที่ดี คุณธรรมและจริยธรรมของผู้พูด ลักษณะ

ของสุนทรพจน์ ความหมายของสุนทรพจน์ องค์ประกอบของสุนทรพจน์ หลักปฏิบัติในการกล่าวสุนทรพจน์ การประเมินกล่าวสุนทรพจน์

4.2. ความสามารถในการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วย

4.2.1 การคิดค้นและแสวงหาความรู้

4.2.2 การบูรณาการความคิด

4.2.3 การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4.3. ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วย

4.3.1 การใช้ภาษาไทย

4.3.2 การใช้ลีลาในการกล่าว

4.3.3 บุคลิกภาพในการแสดงออกให้ปรากฏ

4.3.4 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไข

5. หน่วยการฝึกอบรม

โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ที่มีรายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ (3 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ (9 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 4 การแสดงออกให้ปรากฏในการกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 5 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไขกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

ส่วนที่ 2 การประเมิน โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการนำโครงร่างหลักสูตรที่สร้างไว้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร

วิธีดำเนินการ ในส่วนนี้เป็นการประเมินคุณภาพของโครงร่างหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ เพื่อหาข้อบกพร่องต่างๆ และได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดประสงค์ของการประเมิน

ในการประเมินโครงร่างหลักสูตรครั้งนี้ จะประเมินใน 2 ลักษณะคือ

1.1. การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นการพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร ซึ่ง ได้แก่ สภาพปัญหาและความต้องการ หลักการของหลักสูตร จุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการวัดผล ว่ามีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

1.2. การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร เป็นการพิจารณาว่าประเด็นต่าง ๆ ในองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ทำหน้าที่ประเมินในครั้งนี้นำประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการฝึกอบรม ด้านการกล่าวสุนทรพจน์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง โดยให้ผู้ประเมินชุดนี้ประเมินทั้งความเหมาะสม และความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความเหมาะสม ตั้งแต่เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในโครงร่างหลักสูตรใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาคือ สอดคล้อง ไม่น่าใจ และไม่สอดคล้อง จำนวน 18 ข้อ โดยแบบประเมินทั้ง 2 ตอนมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดของโครงร่างหลักสูตร
- 2) กำหนดประเด็นที่จะทำการประเมินและเขียนเป็นข้อคำถาม
- 3) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำเป็นแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

4. การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง พร้อมกับนำโครงร่างหลักสูตร และแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่านที่กล่าวข้างต้น ตอบโดยอิสระและรับกลับด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.50 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดค่าเฉลี่ยความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้ามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.50 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.2. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหา สื่อและการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องและกำหนดความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ความไม่แน่ใจว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมไม่มีความสอดคล้อง

ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ต้องปรับปรุง

6.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence = IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2529: 95)

7. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร โดยนำผลจากการประเมินโครงร่างของหลักสูตร รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นเกณฑ์ในการแก้ไขปรับปรุง ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินว่าโครงร่างหลักสูตรยังไม่สมบูรณ์

ส่วนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือประกอบหลักสูตร

การวิจัยศึกษาในส่วนนี้จะสร้างเครื่องมือ 3 ประเภท เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการฝึกอบรม มีดังนี้

- 1. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการ

กล่าวสุนทรพจน์ จำนวน 30 ข้อ

2. แบบประเมินความสามารถในการคิดค้น จำนวน 15 ข้อ

3. แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ
ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ใช้วัดความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร เกณฑ์การตรวจคะแนนให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูก นอกนั้นให้คะแนน 0

3) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และความเหมาะสมของภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาไปทดลองใช้กับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน โดยการตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนแล้ว นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าความยาก(p) และหาค่าอำนาจจำแนก(r)และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก(p) ระหว่าง .20 -.80 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก(r)ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้แก่ ข้อที่ 1 , 3 ,4, 5 , 10, 11, 12, 14, 15 ,16, 18, 20 ,21, 22, 23, 25, 26, 27, 28 ,29, 30 แล้ว ปรับแก้ข้อสอบข้อที่ 2, 6, 17, 24 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบมาคำนวณหาความเที่ยงทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่า .59 (ภาคผนวก ง)

2.แบบประเมินความสามารถในการคิดค้น จำนวน 15 ข้อ

1) ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับทักษะการคิด ความสามารถในการคิดค้น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบประเมินความสามารถในการคิดค้น เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 15

ข้อ เพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมที่เกิดความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ

- 3 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ดี
- 2 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ปานกลาง
- 1 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ปรับปรุง

3) นำแบบประเมินความสามารถในการคิดค้น ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการคิด และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และความเหมาะสมของภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จำนวน 20 ข้อ

แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย โดยใช้สังเกตการแสดงผลออกในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง ตลอดการฝึกอบรม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย เป็นแบบสำรวจรายการ เพื่อใช้สังเกตการแสดงผลออกของผู้เข้าร่วมการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมที่เกิดความสามารถและร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

3) นำแบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการกล่าวสุนทรพจน์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และความเหมาะสมของภาษา ได้ค่าความเหมาะสม 4.20 ค่าความสอดคล้อง 0.6-1

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร

วิธีดำเนินการ การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำโครงร่างหลักสูตรที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเต็มรูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตรและความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

แผนการทดลองใช้หลักสูตรครั้งนี้ โดยใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest design (Campbell and Stanley, 1963:7) ดังนี้

	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
R	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	R	แทนการสุ่มตัวอย่าง
	X	แทนการได้รับการทดลองฝึกอบรมตามหลักสูตร
	T ₁	แทนการทดสอบวัดความรู้ก่อนการฝึกอบรม
	T ₂	แทนการทดสอบวัดความรู้หลังการฝึกอบรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยของคณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซี จำนวน 25 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

3.1 เอกสารหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่ คู่มือผู้สอน คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม อุปกรณ์การฝึกอบรม สื่อ และกิจกรรมต่าง ๆ

3.2 แบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ใช้วัดความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ซึ่งผ่านการตรวจสอบด้วยสูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเที่ยง .59

3.3 แบบประเมินความสามารถในการคิดค้น

3.4 แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

4. ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยกำหนดการทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ระหว่างวันที่ 11 เมษายน – 20 เมษายน 2559 เป็นเวลา 10 วัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent sample

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการคิดค้น โดยใช้สังเกตการ แสดงออกในการคิดค้นของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมิน

- 3 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ดี
- 2 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ปานกลาง
- 1 หมายถึง การแสดงออกของผู้เข้าร่วมการอบรมในระดับ ปรับปรุง

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี โดยใช้สังเกตความสามารถในการกล่าวสุนทร พจน์ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสามารถอยู่ในระดับดีเลิศ
3.50 – 4.49	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก
2.50 – 3.49	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสามารถอยู่ในระดับดี
1.50 – 2.49	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสามารถอยู่ในระดับพอใช้
1.00 – 1.49	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสามารถอยู่ในระดับไม่พอ

6. สถิติที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent sample

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง และ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์

วิธีดำเนินการ ในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้ CIPP Model

1.การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยใช้ CIPP Model ซึ่งผลการประเมิน ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท (Context) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลผลิต (Product) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อ พัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย ระดับปริญญา ตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 56 ข้อ โดยมีรายการ ประเมินด้านบริบท 5 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า 30 ข้อ ด้านกระบวนการ 16 ข้อ ด้านผลผลิตการเรียนรู้ 5

ข้อ และประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อเพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

2. การปรับปรุงหลักสูตร หลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยจะนำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยต่อไป

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยของคณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี จำนวน 25 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความคิดเห็นมากที่สุด มีความคิดเห็นมาก มีความคิดเห็นปานกลาง มีความคิดเห็นน้อยและมีความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยมีรายการประเมินด้านบริบท (Context) 5 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 30 ข้อ ด้านกระบวนการ (Process) 16 ข้อและด้านผลผลิต (Product) 5 ข้อ ทั้งหมดเป็น 56 ข้อ

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อยและมีความพึงพอใจน้อยที่สุดจำนวน 10 ข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha Coefficient (α) ของครอนบาคมาตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามอยู่ที่ .703 (ภาคผนวก ง)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.50-4.49	มีความคิดเห็นมาก
2.50-3.49	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.50-2.49	มีความคิดเห็นน้อย
0.50-1.49	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50-4.49	มีความพึงพอใจมาก
2.50-3.49	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50-2.49	มีความพึงพอใจน้อย
0.50-1.49	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ถ้าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าผู้เข้าร่วมการอบรมมีความเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพ แต่ถ้ามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.50 ผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยประมวลข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากนักศึกษาที่มีต่อการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

6.สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 สูตรการหาค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 104)

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน
 n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนคู่ทั้งหมด
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
 $\sum x$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.1 คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร (ศรีสะอาด บุญชม) 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 คำนวณหาความเที่ยงของแบบทดสอบโดยวิธีของคูเคอร์-ริชาร์ดสัน สูตร KR-20 (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2545)

$$r_u = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(\frac{\sigma_t^2 - \sum pq}{\sigma_t^2} \right)$$

- เมื่อ r_u คือ ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบ
 k คือ จำนวนข้อสอบ
 p คือ สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อคำถาม
 q คือ สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อคำถาม ($q = 1 - p$)
 σ_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนสอบทั้งหมด

2.3 คำนวณหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การวิเคราะห์ความยากง่ายเป็นการวิเคราะห์รายข้อ ใช้สูตร (เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545)

$$p = \frac{R}{N}$$

- เมื่อ p คือ ค่าความยากของข้อคำถามแต่ละข้อ
 R คือ จำนวนผู้ที่ตอบข้อคำถามนั้นถูก
 N คือ จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.4 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การหาอำนาจจำแนก เป็นการดูความเหมาะสมของรายข้อว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนได้จริง หรือจำแนกผู้ที่มีคุณลักษณะสูงจากผู้มีคุณลักษณะต่ำได้ ใช้สูตร (เขาวดี วิบูลย์ศรี, 2545)

$$r = \frac{R_U - R_L}{N}$$

- เมื่อ r คือ ค่าอำนาจจำแนก
 R_U คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
 R_L คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
 N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2.5 คำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบตามความต้องการพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยและแบบสอบตามความพึงพอใจต่อ

หลักสูตรฝึกรวมใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha Coefficient (α) ของครอนบาค(บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99)

$$\text{เมื่อ } \alpha = \frac{\sum_{i=1}^K S_i^2}{K-1} \left[\frac{\sum_{i=1}^K S_i^2}{\sum_{i=1}^K S_i^2} \right]$$

K แทนจำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทนผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_i^2 แทนความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) แบบ Dependent Sample วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตร (กาญจนา วัฒนา, 2548)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n-1$$

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวน คู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

- 4.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - 4.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
 - 4.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม
 - 4.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม
- ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งต้องอาศัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกและข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การคิดและการบูรณาการทักษะการคิด สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่ต้องการพัฒนา พบว่า นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่เข้าร่วมการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยมีทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียนอย่างดี สามารถสื่อความหมายได้ตรง พูดภาษาไทยได้คล่อง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องในเรื่องต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหาของบทกล่าวสุนทรพจน์

- 1) การเรียงลำดับเนื้อหาไม่ถูกต้อง
- 2) ข้อมูลที่นำมากล่าวขาดความสร้างสรรค์
- 3) เนื้อหาหรือบทกล่าวขาดความคิดเห็นของตนเอง
- 4) การยกตัวอย่างขาดความน่าเชื่อถือ
- 5) การลงท้ายหรือปิดฉากไม่ประทับใจพอ

2. ด้านการใช้ภาษาและลีลาในการกล่าว

- 1) เลือกระดับคำพูดไม่ค่อยเหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส
- 2) การใช้สำนวนโวหารมากเกินไป หรือล้าสมัยนานโบราณเกินไป
- 3) ใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ
- 4) การออกเสียงภาษาไทยและสำเนียงที่มักจะมีเพี้ยน
- 5) ท่วงทำนองของเสียงไม่มีระดับที่แตกต่างกัน ไม่สามารถสื่ออารมณ์ไปถึงผู้ฟัง
- 6) เสียงการกล่าวไม่ดังพอ

3. ด้านบุคลิกและการแสดงออก

- 1) ขาดความเชื่อมั่นในการกล่าว
- 2) การกล่าวไม่เป็นธรรมชาติ
- 3) ขาดการฝึกซ้อมก่อนเข้าประกวด ทำให้ผู้ประกวดตื่นเวที

นอกจากนี้แล้ว ผู้เชี่ยวชาญยังมีความเห็นว่า นักศึกษาจีนขาดความเข้าใจหลักเกณฑ์การประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย จึงทำให้นักศึกษาขาดความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการเตรียมความพร้อมกล่าวสุนทรพจน์

ส่วนที่ 2 ผลการสอบถามความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนจากส่วนที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในส่วนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน(ภาคผนวก ข) ไปสอบถามนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยจำนวน 28 คน ได้สรุปผลดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาจีนเอก
ภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความสามารถใน
การกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

รายการความต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
1.วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม				
1.1 เพื่อพัฒนาการคิดค้น	4.36	.78	มาก	3
1.2 เพื่อพัฒนาการใช้ภาษาและลีลา	4.57	.63	มากที่สุด	1
1.3 เพื่อพัฒนาการประมวลความคิด	4.32	.77	มาก	4
1.4 เพื่อพัฒนาการกำหนดจดจำ	4.54	.69	มากที่สุด	2
1.5 เพื่อพัฒนาการแสดงออกให้ปรากฏ	4.14	.71	มาก	5
รวม	4.39	.78	มาก	
2.เนื้อหาการอบรม				
2.1 คุณต้องการออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้อง	4.43	1.00	มาก	5
2.2 คุณต้องการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	4.50	.92	มากที่สุด	3
2.3 คุณต้องการใช้คำให้สละสลวย				
2.4 คุณต้องการฝึกพัฒนาการลำดับความคิด	4.42	.88	มาก	6
2.5 คุณต้องการฝึกพัฒนาความคิดวิเคราะห์	4.57	.57	มากที่สุด	1
2.6 คุณต้องการฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	4.35	.62	มาก	7
2.7 คุณต้องการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง	4.18	.72	มาก	8
2.8 คุณต้องการฝึกพัฒนาบุคลิกภาพ	4.46	.69	มาก	4
2.9 คุณต้องการฝึกพูดเป็นประจำ	3.89	.92	มาก	9
รวม	4.54	.69	มากที่สุด	2
	4.37	0.81	มาก	
3.กระบวนการฝึกอบรม				
3.1 คุณต้องการฟังคำบรรยายจากอาจารย์				
3.2 คุณต้องการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.00	.61	มาก	4
3.3 คุณต้องการทำงานเป็นกลุ่ม	3.71	1.12	มาก	6
3.4 คุณต้องการมีการค้นคว้าข้อมูลระหว่าง ฝึกอบรม	4.07	.86	มาก	2
	4.11	.96	มาก	1
3.5 คุณต้องการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน				
3.6 คุณต้องการการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.04	.69	มาก	3
รวม	4.00	.72	มาก	5
	4.22	.84	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการความต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับ
4. สิ่งสนับสนุนในการฝึกอบรม				
4.1 คุณต้องการคู่มือการฝึกอบรมที่เหมาะสม	3.71	.85	มาก	7
4.2 คุณต้องการเอกสารการฝึกอบรมที่เพียงพอ	4.14	.71	มาก	3
4.3 คุณต้องการสื่อการเรียนที่ทันสมัย	4.00	.77	มาก	5
4.4 คุณต้องการการเรียนรู้ผ่านการดูวีดิทัศน์	4.04	.88	มาก	4
4.5 คุณต้องการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.61	.63	มากที่สุด	1
4.6 คุณต้องการสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสม	4.00	.90	มาก	6
4.7 คุณต้องการระยะเวลาการฝึกอบรมที่เพียงพอ	4.43	.69	มาก	2
รวม				
5. การประเมินผลการฝึกอบรม	4.13	.82	มากที่สุด	
5.1 คุณต้องการให้อาจารย์ประเมินผลงานของคุณ				
5.2 คุณต้องการให้เพื่อนประเมินผลงานของคุณ	4.57	.69	มากที่สุด	1
5.3 คุณต้องการประเมินผลงานด้วยตัวเอง				
รวม	4.14	.89	มาก	2
	3.86	1.04	มาก	3
	4.19	.92	มาก	
โดยรวม	4.23	.83	มาก	

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านการวิเคราะห์เป็นดังนี้

1) ด้านวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม นักศึกษามีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.39 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 นักศึกษาต้องการพัฒนาการใช้ภาษาและลีลาเป็นอันดับที่ 1 นักศึกษาต้องการพัฒนาการกำหนดจดจำเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการพัฒนาการคิดค้นเป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการพัฒนาการประมวลความคิดเป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการพัฒนาการแสดงออกให้ปรากฏเป็นอันดับที่ 5

2) ด้านเนื้อหาการฝึกอบรม นักศึกษามีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาการลำดับความคิดเป็นอันดับที่

1 นักศึกษาต้องการฝึกพูดเป็นประจำเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 5 นักศึกษาต้องการใช้คำให้สละสลวยเป็นอันดับที่ 6 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาความคิดวิเคราะห์เป็นอันดับที่ 7 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นอันดับที่ 8 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาบุคลิกภาพเป็นอันดับที่ 9

3) ด้านกระบวนการฝึกอบรม นักศึกษามีความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84 นักศึกษาต้องการมีการค้นคว้าข้อมูลระหว่างการฝึกอบรมเป็นอันดับที่ 1 นักศึกษาต้องการทำงานเป็นกลุ่มเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนเป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการฟังคำบรรยายจากอาจารย์เป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอันดับที่ 5 นักศึกษาต้องการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นอันดับที่ 6

4) ด้านสิ่งสนับสนุนในการฝึกอบรม นักศึกษามีความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 นักศึกษาต้องการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อย่าง หลากหลายเป็นอันดับ 1 นักศึกษาต้องการระยะเวลาการฝึกอบรมที่เพียงพอเป็นอันดับ 2 นักศึกษาต้องการเอกสารการฝึกอบรมที่เพียงพอเป็นอันดับ 3 นักศึกษาต้องการการเรียนรู้ผ่านการดูวีดิทัศน์ เป็นอันดับ 4 นักศึกษาต้องการสื่อการเรียนที่ทันสมัยเป็นอันดับ 5 นักศึกษาต้องการสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสมเป็นอันดับ 6 นักศึกษาต้องการคู่มือการฝึกอบรมที่เหมาะสมอันดับ 7

5) ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม นักศึกษามีความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ประเมินผลงานเป็นอันดับ 1 นักศึกษาต้องการให้เพื่อนประเมินผลงานเป็นอันดับ 2 นักศึกษาต้องการประเมินผลงานด้วยตัวเองอันดับ 3

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการสร้างโครงร่างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้เขียน โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีเนื้อหาประกอบด้วยนี้

- 1.สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร
- 2.หลักการของหลักสูตร
- 3.แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
- 4.จุดหมายของหลักสูตร
- 5.หน่วยการฝึกอบรม (หน่วยที่ 1-5)

ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

หลังจากผู้วิจัยได้ร่างหลักสูตรตามข้อมูลพื้นฐานแล้ว ได้นำร่างหลักสูตรเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณาพร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษามาทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการฝึกอบรม ด้านการกล่าวสุนทรพจน์ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบคุณภาพของโครงร่างหลักสูตร ผลการประเมินคุณภาพของโครงร่างหลักสูตรนำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร

โครงร่างหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรม			
1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.2	.45	มาก
1.2 มีความสมเหตุสมผล	4.2	.45	มาก
1.3 ตรงกับสภาพความต้องการและความเป็นจริงในสังคม	4.4	.55	มาก
1.4 แนวทางในการแก้ปัญหาเหมาะสม	4.2	.84	มาก
รวม	4.25	.55	มาก
2. หลักการของหลักสูตร			
2.1 มีความเป็นไปได้สมเหตุสมผล	4.4	.89	มาก
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.8	.45	มากที่สุด
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4.2	.84	มาก
รวม	4.47	.74	มาก
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม			
3.1 มีความชัดเจน	4.2	.45	มาก
3.2 มีความเป็นไปได้	4.4	.55	มาก
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.4	.55	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

โครงร่างหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
3.4 ครอบคลุมความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ ภาษาไทยที่กำหนด	4.0	.00	มาก
รวม	4.25	.44	มาก
4. คำโครงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม			
4.1 การจัดเรียงลำดับ	4.4	.89	มาก
4.2 ครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้	4.2	.84	มาก
4.3 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปใช้ให้บรรลุ เป้าหมาย	4.4	.89	มาก
4.4 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปปฏิบัติจริง	4.2	.84	มาก
รวม	4.3	.80	มาก
5. กิจกรรมการเรียนการสอน			
5.1 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุ	4.2	.45	มาก
5.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม (ส่งเสริมการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง)	4.0	.00	มาก
5.3 เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลา	4.2	.45	มาก
5.4 มีความน่าสนใจ	3.8	.84	มาก
รวม	4.05	.51	มาก
6. สื่อการเรียนการสอน			
6.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	3.8	.45	มาก
6.2 ส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุจุดประสงค์ได้	4.0	.71	มาก
รวม	3.9	.57	มาก
7. การวัดและประเมินผล			
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	4.0	.00	มาก
7.2 ตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร ฝึกอบรมได้	4.2	.45	มาก
รวม	4.1	.32	มาก
8. การประเมินหน่วยการเรียนรู้			
8.1 มาตรฐานการเรียนรู้มีความชัดเจน	4.4	.55	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

โครงร่างหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
8.2 สารสำคัญมีความชัดเจน	4.2	.45	มาก
8.3 จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน	4.4	.55	มาก
8.4 เนื้อหาช่วยในการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4.2	.45	มาก
8.5 กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม	4.0	.71	มาก
8.6 กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ได้	4.2	.84	มาก
8.7 สื่อการเรียนการสอนเหมาะสม	4.0	.71	มาก
8.8 สื่อการเรียนการสอนช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.0	.71	มาก
8.9 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อย่างจริง	4.2	.84	มาก
8.10 การวัดและประเมินผลสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้	4.2	.84	มาก
รวม	4.18	.63	มาก
โดยรวม	4.2	.61	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าโครงร่างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .61 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .55 2) ด้านหลักการของหลักสูตรของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .74 3) ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .44 4) ด้านเนื้อหาโครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .80 5) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 6) ด้านสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .57 7)

ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .32 8)ด้านการประเมินหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .63

4.3 ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเต็มรูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน ได้ผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ดังแสดงในตาราง 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การทดสอบ	n	ค่าเฉลี่ย	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p
ก่อนใช้หลักสูตร	25	13.60	4.07	122	800	16.698	*<0.01
หลังใช้หลักสูตร	25	18.48	2.55				

ตารางที่ 4.3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี หลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนใช้หลักสูตร 13.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.07 และค่าเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตร 18.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.55 ค่าพัฒนาโดยรวม 122 ค่าที่ 16.698

2. ผลการประเมินความสามารถในการคิดค้น โดยใช้สังเกตการแสดงออกในการคิดค้นของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการคิดค้นสำหรับ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี

ความสามารถในการคิดค้น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การแสวงหาความรู้			
1.1 สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและ สืบค้นเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น	2.12	.52	ปานกลาง
1.2 สืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน	2.20	.50	ปานกลาง
1.3 อธิบายหรือนอกแหล่งข้อมูลที่ต้องการได้	1.88	.78	ปานกลาง
รวม	2.07	.62	ปานกลาง
2. การสร้างองค์ความรู้			
2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างเป็นความรู้ ใหม่ได้	1.52	.58	ปานกลาง
2.2 ข้อมูลที่นำมาใช้มีความถูกต้องครบถ้วน	2.12	.43	ปานกลาง
2.3 นำเสนอข้อมูลได้น่าสนใจ	1.52	.65	ปานกลาง
รวม	1.72	.63	ปานกลาง
3. การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น			
3.1 มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่น	2.24	.43	ปานกลาง
3.2 แบ่งปันและใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน	2.04	.67	ปานกลาง
3.3 ปรึกษาและแก้ปัญหาร่วมกัน	1.88	.66	ปานกลาง
รวม	2.05	.61	ปานกลาง
4. การบูรณาการความรู้			
4.1 แปลงข้อมูลและนำมาบูรณาการได้อย่าง เหมาะสม	1.56	.65	ปานกลาง
4.2 เชื่อมโยงและผสมผสานข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1.40	.50	ปานกลาง
4.3 มีการสรุปและเปรียบเทียบข้อมูล	2.20	.40	ปานกลาง
รวม	1.72	.63	ปานกลาง
5. การสื่อสารกับบุคคลอื่น			
5.1 รับ-ส่งข้อมูลได้ถูกต้อง แม่นยำ	2.64	.48	ดี
5.2 สนทนาซักถาม สื่อสารกันภายในกลุ่มและ/หรือ ระหว่างกลุ่ม	1.92	.57	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความสามารถในการคิดค้น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5.3 ร่วมมือและช่วยเหลือกันทั้งภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม	1.88	.52	ปานกลาง
รวม	2.14	.63	ปานกลาง
โดยรวม	1.94	.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมมีความสามารถในการคิดค้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .60 โดยมีรายละเอียดเป็นรายด้านดังนี้

1) ด้านการแสวงหาความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 2) ด้านการสร้างองค์ความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 3) ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 4) ด้านการบูรณาการความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 5) ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

3. ผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี โดยใช้สังเกตความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คนและวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบความสามารถ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การเตรียมเนื้อหา			
1.1 คำนำ (การแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง)	4.32	.47	ดีมาก
1.2 เนื้อเรื่อง ผู้เข้าแข่งขันพูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้	3.88	.59	ดีมาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

องค์ประกอบความสามารถ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.3 การดำเนินเรื่อง พูดยืดลำดับความสำคัญของเรื่อง เรื่องที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง	3.60	.49	ดีมาก
1.4 การสรุปของเรื่องที่เล่า	4.24	.59	ดีมาก
1.5 ตรงตามเวลาที่กำหนด	4.84	.46	ดีเลิศ
1.6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.80	.69	ดี
1.7 มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า	2.88	.71	ดี
1.8 มีไหวพริบในการแก้ปัญหา	2.72	.66	ดี
1.9 ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรมสามารถทำตามได้	2.36	.69	พอใช้
รวม	3.52	1.01	ดีมาก
2. การใช้ภาษาและลีลา			
2.1 ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้น และ กาลเทศะ	3.64	.56	ดีมาก
2.2 ไวยากรณ์ถูกต้องตามหลักภาษา	3.48	.64	ดี
2.3 ถ้อยคำสำนวนกระชับรัดกุมได้ใจความ	3.04	.60	ดี
2.4 ลีลาวาทศิลป์ชวนฟัง	3.04	.60	ดี
2.5 น้ำเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการ พูดได้ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง	3.28	.66	ดี
2.6 ออกเสียงอักขระที่ถูกต้อง			
2.7 ระดับเสียง จังหวะและอัตราเร็วเหมาะสม	3.68	.79	ดีมาก
รวม	3.40	.75	ดี
3. บุคลิกและการแสดงออก	3.37	.71	ดี
3.1 ปรากฏตัวด้วยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการ ประหม่า			
3.2 กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่อง ที่พูด หรือเนื้อหา	3.56	.70	ดีมาก
3.3 การแต่งกายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่พูด	3.16	1.01	ดี
3.4 ขณะพูดมองผู้ฟังได้อย่างเป็นธรรมชาติ	3.84	.54	ดีมาก
รวม	3.12	.77	ดี
	3.42	.83	ดี
โดยรวม	3.44	.88	ดี

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.44 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน.88 โดยมีรายละเอียดเป็นรายด้านดังนี้

- 1) ด้านการเตรียมเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน1.01
- 2) ด้านการใช้ภาษาและลีลาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน0.71
- 3) ด้านบุคลิก และการแสดงออกอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน0.83

4.4 ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมของกลุ่ม ตัวอย่าง และปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์

1. ผลการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ CIPP Model

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านบริบท

ด้านบริบท	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
วัตถุประสงค์			
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน	4.28	0.54	มาก
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน	4.40	0.58	มาก
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับสถานภาพของ ผู้เรียน	4.40	0.50	มาก
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง	4.48	0.51	มาก
5. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของ สังคม	4.48	0.51	มาก
รวม	4.41	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านบริบทอยู่ในระดับมาก โดย มีค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน0.53

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านปัจจัยเบื้องต้น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
หลักสูตร			
1.จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยเหมาะสม	4.56	0.51	มากที่สุด
2.มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.68	0.48	มากที่สุด
3.มีการจัดแผนการอบรมตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.68	0.48	มากที่สุด
4.ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.56	0.51	มากที่สุด
5.มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน	4.64	0.49	มากที่สุด
รวม	4.62	0.49	มากที่สุด
อาจารย์ผู้สอน			
6. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์ เหมาะสมกับการอบรม	4.48	0.51	มาก
7. อาจารย์สอนโดยวิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.60	0.50	มากที่สุด
8. อาจารย์สอนตรงตามเนื้อหา และเวลาที่กำหนด	4.80	0.41	มากที่สุด
9.อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ	4.84	0.37	มากที่สุด
10.อาจารย์มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนและผู้เรียน	4.96	0.20	มากที่สุด
11.อาจารย์มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสม	4.88	0.33	มากที่สุด
12.อาจารย์มีความยุติธรรมต่อผู้เรียนทุกคน	4.76	0.44	มากที่สุด
13.อาจารย์เลือกกิจกรรมมอบหมายให้ผู้เรียนทำ เหมาะสมกับเวลา	4.76	0.52	มากที่สุด
14.อาจารย์ตรวจงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ และแจ้งผลการตรวจให้ผู้เรียนทราบทุกครั้ง	4.80	0.41	มากที่สุด
15.อาจารย์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบและปรึกษาออกชั้นเรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
รวม	4.77	0.43	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ผู้เรียน			
16. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรอบรม	3.92	0.86	มาก
17. มีความสัมพันธ์อันดีต่ออาจารย์ผู้สอน	4.48	0.59	มาก
18. มีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน	4.48	0.59	มาก
19. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	4.60	0.50	มาก
20. มีนิสัยรักการเรียนรู้ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.48	0.51	มาก
21. มีความประพฤติเรียบร้อย	4.76	0.44	มากที่สุด
22. จำนวนผู้เรียนในชั้นมีความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.68	0.48	มากที่สุด
23. ได้รับการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสม	4.76	0.52	มากที่สุด
24. ได้รับการจัดระบบการช่วยเหลือผู้เรียนที่เหมาะสม	4.76	0.44	มากที่สุด
25. ได้รับคำปรึกษาจากผู้อบรมนอกชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.72	0.54	มากที่สุด
รวม	4.56	0.60	มากที่สุด
สิ่งสนับสนุน			
26. มีคู่มือหลักสูตรที่เพียงพอ	4.48	0.51	มาก
27. มีสื่อการเรียนที่เหมาะสม	4.56	0.58	มากที่สุด
28. ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้	4.68	0.48	มากที่สุด
29. มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.68	0.48	มากที่สุด
30. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	4.68	0.48	มากที่สุด
รวม	4.62	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.65	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49
- 2) ด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43
- 3) ด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60
- 4) ด้านสิ่งสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
การจัดการเรียนการสอน			
1.การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะการอบรม และ วัตถุประสงค์การอบรม	4.32	0.69	มาก
2.กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.56	0.58	มากที่สุด
3.วิธีการสอนกระตุ้นการคิดต่างๆ	4.64	0.57	มากที่สุด
4.การใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสม	4.64	0.57	มากที่สุด
5.อาจารย์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.68	0.48	มากที่สุด
6.อาจารย์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือซักถามข้อ สงสัย	4.76	0.44	มากที่สุด
7.อาจารย์เลือกกิจกรรม มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำเหมาะสมกับ เวลา	4.72	0.54	มากที่สุด
8.มีการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ของอาจารย์และผู้เรียน	4.36	0.49	มาก
9.มีการจัดการเรียนการสอนที่อิงพัฒนาการของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้เต็ม ศักยภาพ	4.52	0.59	มากที่สุด
10.มีการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะนอกชั้น เรียน	4.60	0.65	มากที่สุด
11.มีการประเมินผลการอบรมในแต่ละหน่วย	4.56	0.58	มากที่สุด
รวม	4.58	0.57	มากที่สุด
การวัดประเมินผล			
12.มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน	4.48	0.51	มาก
13.วิธีการประเมินผลมีความหลากหลาย	4.40	0.58	มาก
14.วิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการ เรียนการสอน	4.64	0.49	มากที่สุด
15.มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน	4.56	0.58	มากที่สุด
16.มีการประกาศผลการเรียนแก่ผู้เรียน	4.64	0.49	มากที่สุด
รวม	4.54	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.57	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57

2) ด้านการวัดประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักสูตรฝึกอบรมด้านผลผลิตการเรียนรู้

ด้านผลผลิตการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน			
1.ด้านความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์	4.68	0.48	มากที่สุด
2.ด้านความสามารถในการคิดค้นและแสวงหาความรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
3.ด้านการบูรณาการความคิด	4.60	0.50	มากที่สุด
4.ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.64	0.49	มากที่สุด
5.ด้านความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์	4.64	0.49	มากที่สุด
รวม	4.63	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านผลผลิตการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ด้านผลผลิตความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม	4.00	.71	มาก

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
2.การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย การเรียนรู้	3.92	.81	มาก
3.การอำนวยความสะดวกของวิทยากรในระหว่างการ ฝึกอบรม	3.96	.73	มาก
4.การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของ หน่วยการเรียนรู้	3.92	.76	มาก
5.ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.60	.58	มากที่สุด
6.การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.32	.75	มาก
7.การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการ เรียนรู้	4.00	.71	มาก
8.การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.24	.72	มาก
9.การจัดบรรยากาศการฝึกอบรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	4.12	.44	มากที่สุด
10.ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลัง การฝึกอบรม	4.52	.51	มาก
โดยรวม	4.16	.71	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.71

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ CIPP Model

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.ด้านบริบท	4.41	0.53	มาก
2.ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.65	0.52	มากที่สุด
3.ด้านกระบวนการ	4.57	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
4.ด้านผลผลิต			
4.1.การเรียนรู้	4.63	0.48	มากที่สุด
4.2 ความพึงพอใจ	4.16	0.71	มาก
รวม	4.32	0.68	มาก
โดยรวม	4.54	.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผลการประเมินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านบริบทของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52

3) ด้านกระบวนการของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

4) ด้านผลผลิตของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

2. การปรับปรุงหลักสูตร หลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ปรากฏว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีข้อเสนอแนะต่างๆ สรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1) เนื้อหาสาระในการอบรมเป็นภาษาไทยทั้งหมด ผู้สอนต้องมีคำอธิบายภาษาจีนช่วยบรรยายเพื่อทำให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจมากขึ้น

2) กิจกรรมระหว่างการอบรมควรมีความกระชับมากขึ้น

3) เวลาของการอบรมยังไม่เพียงพอ

4) นักศึกษายังขาดการฝึกหัดในการประเมินกล่าวสุนทรพจน์ของตัวเอง

ผู้วิจัยได้นำปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นการวิจัยลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการ ในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
4. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาสภาพความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน พบว่าความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านการวิเคราะห์เป็นดังนี้

- 1) ด้านวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม นักศึกษาต้องการพัฒนาการใช้ภาษาและลีลาเป็นอันดับที่ 1 นักศึกษาต้องการพัฒนาการกำหนดจดจำเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการพัฒนาการ

คิดค้นเป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการพัฒนาการประมวลความคิดเป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการพัฒนาการแสดงออกให้ปรากฏเป็นอันดับที่ 5

2) ด้านเนื้อหาการฝึกอบรม นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาการลำดับความคิดเป็นอันดับที่ 1 นักศึกษาต้องการฝึกพูดเป็นประจำเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องเป็นอันดับที่ 5 นักศึกษาต้องการใช้คำให้สละสลวยเป็นอันดับที่ 6 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาความคิดวิเคราะห์เป็นอันดับที่ 7 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นอันดับที่ 8 นักศึกษาต้องการฝึกพัฒนาบุคลิกภาพเป็นอันดับที่ 9

3) ด้านกระบวนการฝึกอบรม นักศึกษาต้องการมีการค้นคว้าข้อมูลระหว่างการฝึกอบรมเป็นอันดับที่ 1 นักศึกษาต้องการทำงานเป็นกลุ่มเป็นอันดับที่ 2 นักศึกษาต้องการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนเป็นอันดับที่ 3 นักศึกษาต้องการฟังคำบรรยายจากอาจารย์เป็นอันดับที่ 4 นักศึกษาต้องการการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นอันดับที่ 5 นักศึกษาต้องการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นอันดับที่ 6

4) ด้านสิ่งสนับสนุนในการฝึกอบรม นักศึกษาต้องการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ อย่าง หลากหลายเป็นอันดับ 1 นักศึกษาต้องการระยะเวลาการฝึกอบรมที่เพียงพอเป็นอันดับ 2 นักศึกษาต้องการเอกสารการฝึกอบรมที่เพียงพอเป็นอันดับ 3 นักศึกษาต้องการการเรียนรู้ผ่านการดูวีดิทัศน์ เป็นอันดับ 4 นักศึกษาต้องการสื่อการเรียนที่ทันสมัยเป็นอันดับ 5 นักศึกษาต้องการสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสมเป็นอันดับ 6 นักศึกษาต้องการคู่มือการฝึกอบรมที่เหมาะสมอันดับ 7

5) ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ประเมินผลงานเป็นอันดับ 1 นักศึกษาต้องการให้เพื่อนประเมินผลงานเป็นอันดับ 2 นักศึกษาต้องการประเมินผลงานด้วยตัวเองอันดับ 3

5.2.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรพบว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .61 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1)ด้านปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .55 2)ด้านหลักการของหลักสูตรของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .74 3)ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .44 4)ด้านเค้าโครงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .80 5) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม

ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 6) ด้านสื่อการเรียนการสอนของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .57 7) ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .32 8) ด้านการประเมินหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .63

5.2.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยพบว่า ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี หลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนใช้หลักสูตร 13.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.07 และค่าเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตร 18.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.55 ค่าพัฒนาโดยรวม 122 ค่าที 16.698

2. ผลการประเมินความสามารถในการการคิดค้น พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการคิดค้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .60 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการแสวงหาความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 2) ด้านการสร้างองค์ความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 3) ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 4) ด้านการบูรณาการความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 1.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 5) ด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

3. ผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย พบว่า ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .88 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการเตรียมเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.01 2) ด้านการใช้ภาษาและลีลาอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 3) ด้านบุคลิกและการแสดงออกอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83

5.2.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .58 ซึ่งถือว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ด้านบริบทของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52
- 3) ด้านกระบวนการของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56
- 4) ด้านผลผลิตของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56

5.3 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน มีผลการวิจัยที่นำมาอภิปราย ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.3.1 ผลการศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่านักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจะตระหนักดีว่า การได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ระดับมณฑล เป็นการยืนยันความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาไทยระดับดีได้ Howard (2012) ได้เสนอความคิดว่า การแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์ถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถใช้ประเมินทักษะความสามารถการสื่อสารภาษาต่างประเทศของผู้เรียน โดยการประเมินดีนี้จะเป็นการประเมินทักษะการใช้ภาษาได้ทั้ง 4 ทักษะ ด้วยการเป็นเครื่องมือการประเมินความสามารถในการใช้ภาษา การจะเข้าแข่งขันแล้วประสบความสำเร็จจึงเป็นเรื่องยากและท้าทายมาก

นอกจากนี้ไม่เพียงแต่นักศึกษาที่เรียนภาษาไทยจะมองเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมการกล่าวสุนทรพจน์เท่านั้น อาจารย์ที่สอนภาษาไทยของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาต่างก็ให้ความสำคัญและสนใจกับการกล่าวสุนทรพจน์มาก ทั้งนี้เนื่องจากถือว่าเป็นการกล่าวสุนทรพจน์เป็น

การพูดขึ้นสูง เป็นการพูดที่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ งดงาม มีความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างพิถีพิถัน เลือกสรรคำที่สละสลวย มีความหมายที่ชัดเจน มีจุดประสงค์เพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ปฏิบัติตาม เรียกร้องหรือเชิญชวนให้คล้อยตาม(สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง,2556) ดังนั้นผู้ที่มีระดับความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทยได้ดีเท่านั้นที่จะสามารถกล่าวสุนทรพจน์ได้ และหากนักศึกษาระดับบัณฑิตสามารถกล่าวสุนทรพจน์ได้ดี น่าประทับใจ สถาบันการศึกษาที่เป็นต้นสังกัดของนักศึกษาที่จะได้รับการยอมรับในเรื่องการสอนภาษาไทยที่ยอดเยี่ยม ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้สื่อสารภาษาไทยในระดับสูง ดังที่ Howard (2012) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนจะสามารถกล่าวสุนทรพจน์ได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับ การเรียนการสอนภาษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับที่ Scarino and Liddicoat (2009) ได้เสนอแนะว่า การประเมินการสื่อสารด้วยการกล่าวสุนทรพจน์ เป็นการประเมินทักษะการสื่อสารโดยรวมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ เป็นการประเมินว่าผู้เรียนเรียนอะไรมา เรียนอย่างไร และนำมาประยุกต์ใช้ได้มากน้อยเพียงที่สำคัญอย่างหนึ่ง

กล่าวได้ว่าด้วยเหตุที่การกล่าวสุนทรพจน์เป็นเครื่องมือประเมินความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทย และคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งครูผู้สอนและนักศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้ดีที่สุด เพื่อจะได้เข้าร่วมการแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย และประสบความสำเร็จในการแข่งขัน

5.3.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย พบว่าโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งผลเนื่องมาจากหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้พิจารณาความคิดเห็นว่าสอดคล้อง เหมาะสมเหลืออยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้ตามจุดมุ่งหมายได้อย่างมีคุณภาพตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรที่มีขั้นตอนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมของไทเลอร์ (Tyler, 1950: 11) ทาบา(Taba, 1962: 422-425) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 16-17)และ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537: 58-77) ตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเริ่มตั้งแต่การสำรวจความต้องการการวางหลักสูตร การประเมินโครงสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรซึ่งผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวสุนทรพจน์จำนวน 5 คนและการสำรวจความต้องการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดเป็นโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริง มีการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้องของของ โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วปรับปรุงตาม

ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้ร่างหลักสูตรที่สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพรหม ทองศูนย์(2556:บทคัดย่อ)ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1.การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากการสัมภาษณ์บุคคลและการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2.การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 3.การทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

5.3.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

5.3.3.1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนพบว่าผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรีหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถการกล่าวสุนทรพจน์ของศึกษาจีนเอกภาษาไทยที่ผ่านการฝึกอบรมได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อาจเกิดจากส่วนประกอบของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ สื่อ กิจกรรม วิธีการฝึกอบรม รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระพรหม ทองศูนย์(2556:บทคัดย่อ)พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05และงานวิจัยของวนิดา กริพพิท (2554)พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น พบว่าชาวต่างชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้หลักสูตรภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรได้มาตรฐาน และมีคุณภาพดีพอในการนำไปใช้กับชาวต่างชาติ

5.3.3.2 ผลการศึกษาศาสนาความสามารถในการคิดค้นของนักศึกษาจีนพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการคิดค้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยได้พัฒนาความสามารถการคิดค้นระหว่างกระบวนการจัดการความรู้ในการฝึกอบรม โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1.การจุดค้นและรวบรวมความรู้คัดเลือกเอาไว้เฉพาะความรู้ที่จำเป็นสำหรับการใช้ประโยชน์ทั้งจากภายในองค์กรและภายนอกองค์กร นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความเหมาะสมกับบริบทของสังคมและขององค์กร ถ้าไม่เหมาะสมก็ดำเนินการปรับปรุงก่อนนำมาใช้ 2. การจัดหมวดหมู่ความรู้ ให้เหมาะสมต่อการใช้งาน 3. การจัดเก็บความรู้เพื่อให้สามารถค้นหาได้ง่าย 4. การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ 5. การจัดกิจกรรมและกระบวนการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ 6. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกระดับความรู้ 7. การสร้างความรู้ใหม่ 8. การ

ประยุกต์ใช้ความรู้ 9. การเรียนรู้จากการใช้ความรู้(วิจารณ์ พานิช ,2548: ออนไลน์) นอกจากนี้แล้ว นักศึกษาจีนยัง ได้มีการบูรณาการทักษะการคิดในการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดา ยัญทิพย์ (2547) พบว่า การพัฒนาทักษะการคิดนั้น สามารถนำมาใช้สอนและฝึกได้ โดยครูผู้สอน สามารถบูรณาการทักษะการคิดเข้าไปสอดแทรกทุกชั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนและ สอดคล้องกับแนวคิดเฟรนเคิล(Fraenkel, 1980:171-208)ที่สรุปว่า ทักษะการคิดเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ การคิดจะเกิดผลได้ขึ้นอยู่กับทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด และเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ สามารถนำทักษะการคิดมาบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาและพัฒนาความคิดของ ตนเองขึ้นได้

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทร พจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้นำ ทักษะการคิดที่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับการกล่าวสุนทรพจน์ทั้งหมด 14 ทักษะมาบูรณาการใน การฝึกอบรม มีทั้งทักษะการคิดพื้นฐานและทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดที่ซับซ้อน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Anderson et al.(1994 cited in Splitter, 1995:14-26) ที่กล่าวถึง วิธีการที่มี ประสิทธิภาพในการสอนทักษะการคิดว่าการสอนการคิดที่ดีควรสอน ทักษะการคิดระดับสูงและ ระดับต่ำในเวลาเดียวกัน เนื่องจากทักษะต่างๆ มีความเท่าเทียมและมีความสัมพันธ์กันแต่มีความ แตกต่างกันที่ระดับความซับซ้อน

5.3.3.3 ผลการศึกษาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย พบว่า ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับดี หลักเกณฑ์การให้คะแนนในการแข่งขันสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับ นักศึกษาจีนเอกภาษาไทย โดยทั่วไปแล้ว จะได้รับการกำหนดโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขันฯ ในภาพรวมและคณะกรรมการตัดสินฯ หรือร่วมกัน คณะกรรมการฯ จะให้ความสำคัญกับเนื้อหา สาระของเรื่อง การใช้ภาษา บุคลิกภาพและการแสดงออก รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า(สถาน กสุลาใหญ่ ณ นครหนานหนิง, 2559)

จากผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษา จีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเตรียมเนื้อหาอยู่ใน ระดับดีมาก สามารถแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง พูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้ พูดเรียงลำดับ ความสำคัญของเรื่องที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง สามารถสรุปของเรื่องที่เล่า ตรง ตามเวลาที่กำหนด มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่าซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอำพล สุวรรณ ชาติ (2550: 51) ได้ให้ข้อสังเกตกับลักษณะของการพูดสุนทรพจน์ไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วควรมีการ ใส่ใจและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการใช้ภาษา ซึ่งมีหลักดังเช่น 1. เนื้อหา เนื้อหาของการกล่าว

สุนทรพจน์ต้องแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนลงท้าย 2. ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลที่ใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์จะต้องถูกต้อง ชัดเจน ไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง จะต้องไม่แหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ไม่ควรพูดขึ้นมาลอยๆ โดยไม่ได้อ้างอิงที่มาที่ไป 3. การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหา

จากผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการด้านการใช้ภาษาและลีลาอยู่ในระดับดี สามารถพูดด้วยคำสำนวนกระชับรัดกุมได้ใจความ ลีลาวาทศิลป์ชวนฟัง น่าเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการพูดได้ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง ระดับเสียง จังหวะ และอัตราเร็วเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลักษณะ สตะเวทิน (2536: 289-290) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่า จะเป็นการพูดที่ต้องอาศัยความสุภาพ อ่อนน้อม และความจริงใจเป็นหลักสำคัญ หลีกเลี่ยงการพูดโอ้อวดเกินความเป็นจริง เสียงที่ใช้ต้องนำฟังและจริงจัง แต่ต้องระวังอย่าให้กระทบผู้หนึ่งผู้ใดเมื่อพูดไปแล้วจะก่อให้เกิดความเป็นมิตรหรือความสุขทางใจ เพื่อโน้มน้าวให้เกิดการปฏิบัติตาม

จากผลการประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการด้านบุคลิกและการแสดงออกอยู่ในระดับดี สามารถปรากฏตัวด้วยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการประหม่า กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด ขณะพูดมองผู้ฟังได้อย่างเป็นธรรมชาติหรือเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมิต สัจฉกร (2547: 142-143) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่าเป็นการพูดที่ใช้ในโอกาสพิเศษ จะต้องให้เหมาะสมกับผู้ฟังและกาลเทศะ โดยเน้นเงื่อนไขทางเวลา สถานที่และเหตุการณ์ โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงอารมณ์ในแต่ละครั้งผู้พูดต้องไม่ทำให้อารมณ์ผู้ฟังผิดหวังหรือเสียอารมณ์ที่มีอยู่ในขณะนั้น ผู้พูดควรแสดงออกถึงความเชื่อมั่นและยืนยันอย่างมั่นคง มีการพูดที่กลมกลืนกับโอกาส แสดงออกอย่างสง่างามอย่างเป็นกันเอง ผู้พูดควรแสดงความจริงใจไม่ควรปล่อยให้อารมณ์เป็นนายมากเกินไป

5.3.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

5.3.4.1 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับสถานภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงอย่างที่เชย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

(Saylor, Alexander and Lewis. 1981, น. 28 - 39) ได้เสนอว่า นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายในแต่ละประเด็นควรบอกถึงขอบเขตของหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler. 1949: 1) ในการกำหนดจุดมุ่งหมายและกล่าวถึงจุดประสงค์ต่างๆว่า นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดจุดประสงค์ทั่วไป (General Objectives) โดยศึกษาข้อมูล 3 แหล่ง คือ เนื้อหาวิชาจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลผู้เรียน และข้อมูลสังคม จุดประสงค์ทั่วไปนี้ จะเป็นจุดประสงค์ชั่วคราว (Tentative Objectives) จากจุดประสงค์ชั่วคราว จะถูกถ่วงน้ำหนักจากข้อมูลด้านปรัชญาการศึกษา ปรัชญาสังคม ที่สถานศึกษายึดถืออยู่ และด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งจะตัดทอนจุดประสงค์ที่ไม่จำเป็นออก และทำให้จุดประสงค์มีความชัดเจนขึ้น จุดประสงค์ที่ได้นี้จะ เป็นจุดประสงค์ที่แท้จริงในการพัฒนาหลักสูตร

5.3.4.2 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้ประเมินทั้งด้านหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนและสิ่งสนับสนุน พบว่า หลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยเหมาะสม มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการจัดแผนการอบรมตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดในการออกแบบหลักสูตรของเชย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981: 28 - 39) ว่าหลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้วนักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเลือกและจัดเนื้อหาสาระ เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ รูปแบบหลักสูตรที่เลือกแล้ว ควรให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่างๆของสังคม และปรัชญาการศึกษา

5.3.4.3 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะการอบรม และวัตถุประสงค์การอบรม กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เลือกกิจกรรม มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำเหมาะสมกับเวลา มีการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเสริม เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ของอาจารย์และผู้เรียน วิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างที่ปัญญา สาร(2537) ได้เสนอหลักการกว้างๆที่ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติในการจัดฝึกอบรมไว้หลายประการ เช่น จัดเนื้อหาวิชาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ตรง หรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือตรงกับที่ได้แจ้งให้ผู้เข้ารับการศึกษาทราบ สร้างภาพของการเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในสถานที่

อบรมให้นำเรียน นำสนใจ นำอยู่ นำมีความสุข ไม่มีบรรยากาศที่เคร่งเครียดเกินไป หรือสนุกสนานเฮฮาจนเกินไป ควรมีโอกาสปฏิบัติ หรือ ให้ผู้รับการฝึกอบรมมีโอกาสร่วมอภิปรายอย่างทั่วถึงในทุกเรื่องที่สอน ผู้สอนทุกคนควรระลึกอยู่เสมอว่า ผู้รับการฝึกอบรมต่างก็มีปัญหาเฉพาะของตน มีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน มีระดับการศึกษาหรือประสบการณ์หรือความชำนาญงานต่างกัน มีความอดทนที่จะสนใจต่างกันสนใจในเรื่องต่างๆ ไม่เหมือนกัน ผู้สอนควรจะต้องสังเกตให้ดี และหาทางเปลี่ยนกิจกรรมทันทีที่ผู้รับการฝึกอบรมขาดความสนใจหรือไม่เข้าใจ ควรมีวิธีสอนแปลกๆ ใหม่ ๆ หรือ มีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาเข้าช่วยและควรมีการประเมินผลการฝึกอบรมเป็นระยะๆ เพื่อทราบข้อบกพร่องและหาทางแก้ไข

5.3.4.4 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านผลผลิตการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ ด้านความสามารถในการคิดค้น และแสวงหาความรู้ ด้านการบูรณาการความคิด ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศกร สมมิตร(2552) เรื่องการพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด โดยใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด ในการพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ โดยใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูดนั้น ทำให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด ได้พัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ให้ดีขึ้น ตามลำดับเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนที่สามารถทำให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้เห็นข้อดี และข้อบกพร่องของตนเองในเรื่องการพูดสุนทรพจน์ และมีขั้นตอนอย่างชัดเจน ในการแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น ตลอดจนทำให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด ได้ประยุกต์ความรู้ เทคนิค วิธีการเพื่อปรับใช้ในการพูดสุนทรพจน์ในโอกาสต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

5.3.4.5 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจกับการจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การอำนวยความสะดวกของวิทยากรในระหว่างการฝึกอบรม การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการฝึกอบรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของกัมปนาท บริบูรณ์(2550:บทคัดย่อ) พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

จากนักเรียน โรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

จากผลการประเมินการใช้หลักสูตรสามารถอภิปรายผลได้ว่า หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ดังนี้ 1. การศึกษาความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม 2. การกำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหา และประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมของการพัฒนาหลักสูตร 3. การนำไปใช้ 4. การวัดผลประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาหลักสูตร 2. การกำหนดและประสบการณ์การเรียนรู้ 3. การนำหลักสูตรไปใช้ 5. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร (สังค อุทรานันท์, 2532: 38-43; Oliva.1992:171-175; Saylor, Alexander and Lewis. 1981: 28 – 39)

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำหลักสูตรฝึกอบรม ไปใช้

การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ สถานศึกษาควรดำเนินการต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างละเอียด เพื่อปรับสาระและกิจกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
2. ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมสำหรับการฝึกอบรม โดยเน้นกิจกรรมเป็นหลัก
3. จัดเตรียมทรัพยากรและสื่อประกอบฝึกอบรมให้มีเพียงพอแก่ผู้เข้าฝึกอบรม
4. สร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยให้เป็นหลักสูตรรายวิชา เพื่อให้มีเนื้อหาครบถ้วนและชั่วโมงสอนเพียงพอ
2. ควรศึกษาทักษะการคิดมากขึ้น และประเมินทักษะการคิดของผู้เข้ารับการอบรมได้ พัฒนาระหว่างฝึกอบรม
3. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นเนื้อหา ไม่เน้นกระบวนการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรรณิการ์ อัสวทรเดชา. (2553). *การสื่อสารของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขจรศักดิ์ หาญณรงค์. (2532). *กระบวนการฝึกอบรม*. ใน *คู่มือการปฏิบัติงานหัวหน้าฝ่ายพัฒนาบุคคล สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เด็รอวัลย์ ลีมอภิชาติ. (2531). *หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา: แนวทางการวางแผน การเขียน โครงการ และการบริหาร โครงการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สยามศิลป์ การพิมพ์.
- จารุณี กองพลพรหม, และคนอื่นๆ. (2546). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา งามสุทธิ. (2531). *การพูด (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ฉลวย สุรสิทธิ์. (2517). *วิชาการพูด*. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- ฉัตรวรุณ ดันนะรัตน์. (2515). *หลักวาทการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2528). *สอนให้คิด: โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). *การสอนกระบวนการคิด: ทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยนันท์ นันทพันธ์. (2539). *เขียนคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ให้ประทับใจ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดบุ๊คเซ็น.
- ชาติ แจ่มนุษ. (2545). *สอนอย่างไรให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- จูนสจันท์ วงศ์สุวรรณ. (2547). *การพูดเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: เทคนิค 19.

- ถวายงานผ่านภาษา "ตามรอยพระยุคลบาทช่วยชาติได้อย่างไร": รวบบทสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ชนะการประกวดระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548. (2549). กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฯ.
- ทวีป อภิสัทธ์. (2536). เทคนิคการเป็นวิทยากรและนักฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์. (2543). พูดได้พูดเป็น. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพ.
- ทิตนา เขมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี, และคนอื่นๆ. (2555). การนำเสนอรูปแบบเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรครุศึกษา (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- นันทา ขุนภักดี. (2529). การพูด. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- นิพนธ์ ศศิธร. (255). หลักการพูดต่อชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นรินทร์ จุลทรัพย์. (2542). กลุ่มสัมพันธ์สำหรับการฝึกอบรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: งานส่งเสริมการผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2526). การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรีชา ช้างขวัญอิน. (2517). พื้นฐานของการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา หิรัญประดิษฐ์. (2544). การวิเคราะห์การใช้ภาษาไทยในเอกสารทางด้านธุรกิจการพิมพ์ [An analysis of Thai usage in printed media for the printing business] (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: ฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช.
- ป๊วย อิงภากรณ์. (2511). คำพูดและข้อเขียน. พระนคร: บำรุงสาส์น.
- ปานใจ สุภาพ. (2528). ตัวอย่างและแนวทางการพูด เกี่ยวกับปัญหาและเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันที่ถูกหลักเกณฑ์ตามหลักวิชาการพูด. กรุงเทพฯ: สถาบันการพูดแบบการพูด.
- พะอบ โปษะกฤษณะ. (2510). การพูด. พระนคร: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2549). *หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป: หลักการและวิธีดำเนินการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2534). *เอกสารการสอนชุดวิชา 22211 ภาษาไทย 1* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2545). *การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน*. นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2550). *แนวการศึกษาชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา*. นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2551). *เอกสารการสอนชุดวิชา 24403 การวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาเตรียมประสบการณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. (2542). *การพูดเพื่อการประชาสัมพันธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เพชรบุรี: คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ลักขณา สตะเวทิน. (2536). *หลักการพูด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วิจิตร อาวะกุล. (2534). *เพื่อการพูด การฟัง และการประชุมที่ดี* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2526). *วาทนิเทศและวาทศิลป์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมจิต ชิวปรีชา. (2535). *วาทวิทยา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาติ กิจบรรยง. (2549). *ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอ็มไอที คอนซัลติ้ง.
- สมบัติ การจนารักพงศ์. (2545). *เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. (2529). *หลักการพูด* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: โครงการผลิตตำรา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สมิต สัจฉกร. (2547). *การพูดต่อชุมชนมุขม*. กรุงเทพฯ: สายธาร.

- สวนิต ขมภักย์, และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2525). *หลักการพูดขั้นพื้นฐาน: สังเขปสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวาทยวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวนิต ขมภักย์, และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2538). *หลักการพูดขั้นพื้นฐาน: สังเขปสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สวัสดิ์ บรรเทิงสุข. (2537). *เทคนิคการพูด* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ฉบับแกระ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด* *ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุเมธ แสงนันทนวล, ผู้รวบรวม. (2540). *พูดอย่างไรให้สัมฤทธิ์ผล*. กรุงเทพฯ: บุ๊คแบงก์.
- สุเมธ แสงนันทนวล, และไอศูรย์ ตีรัตน์, ผู้รวบรวม. (2540). *แนวทางตัวอย่างการพูดในโอกาส* *ต่างๆ*. กรุงเทพฯ: บุ๊คแบงก์.
- สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อภิชาต พุกสวัสดิ์. (2553). *การสำรวจผลงานวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของการสื่อสารเพื่อการ* *ประชาสัมพันธ์* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- อภิรักษ์ อนุชานันท์, และราชนันท์ มีศรี. (2549). *การบูรณาการทักษะการคิดที่ใช้ในการสื่อสาร (การ* *อ่าน การเขียน และการพูด) ในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ*. กรุงเทพฯ: คณะครุ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยพร พานิช, และคนอื่นๆ. (2543). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- อุดมพงษ์ อิศราวัตร. (253-). *เทคนิคการเป็นวิทยากรและการกล่าวสุนทรพจน์*. กรุงเทพฯ: เรจินา.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2556). *ทักษะความคิด: พัฒนาอย่างไร*. กรุงเทพฯ: อินทร์ณ.

วิทยานิพนธ์

- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2541). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างเครื่องมือสอบมาตรฐานฝีมือ* *นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี (ปริญญา* *นิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- กอบกิจ ตันท์เจริญรัตน์. (2536). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรทางสุขภาพเพื่อเสริมสร้างสุขภาพของผู้สูงอายุ (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทิมา แสงเลิศอุทัย. (2550). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินดา ชัญทิพย์. (2547). การพัฒนากระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และเมตาคอกนิชัน (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2546). การพัฒนาหลักสูตรซ่อมเสริมทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ วารี. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐฐันรี ฤทธิรัตน์. (2557). ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและปัญหาในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านผลึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นฤมล ศราษพันธุ์. (2546). การพัฒนารูปแบบการสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับครูศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พงศกร สมมิตร. (2552). การพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด โดยใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลมโซย เจริญวงศ์. (2528). การนำเสนอโปรแกรมการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูด ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา กริฟฟิท. (2554). การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับชาวต่างชาติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิยะดา รัตนสุวรรณ. (2547). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของอาจารย์พยาบาล (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมปอง ศรีวิชัย. (2545). การพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น สำหรับนักศึกษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยพายัพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิริพรรณ ศรีรักษาแก้ว. (2546). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการพูดปากเปล่าในที่ชุมชน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุพรรณิการ์ สิทธิสังข์. (2550). การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์วิชาการพูดเชิงสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านแม่ใจ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสถียร แป้นเหลือ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้นำองค์กรกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อติญาณ์ ศรีเกษตริน. (2543). การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำสำหรับนักศึกษาพยาบาล (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

- Airasian, P. W. (1997). *Classroom assessment* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Bartz, W. H., & ERIC Clearinghouse on Languages and Linguistics. (1979). *Testing oral communication in the foreign language classroom*. Arlington, Va: Center for Applied Linguistics.
- Beyer, B. K. (1991). *Teaching thinking skills: A handbook for secondary school teachers*. Boston: Allyn and Bacon.
- Beyer, B. K., & Backes, J. D. (1990). Integrating Thinking Skills into the Curriculum. *Principal*, 69(3), 18-21.
- Bloom, B. S., and others. (Eds.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. New York: Longmans.
- Carroll, B. J. (1982). *Testing communicative performance: An interim study*. Oxford: Pergamon Press.
- Doll, R. C. (1992). *Curriculum improvement: Decision making and process*. Boston: Allyn and Bacon.
- Gredler, M. E. (1999). *Classroom assessment and learning*. New York: Longman.
- Hart, D. (1994). *Authentic assessment: A handbook for educators*. Menlo Park, Calif: Addison-Wesley.
- Howard, M. (2014). Japanese speech night at the primary school level: Advocacy through language learning Kalamunda Christian School. In *National Symposium on Japanese Language Education Proceedings 2012: Creating the Future The Japan Foundation, Sydney Melbourne Centre for Japanese Language Education*, pp. 83-94.
- Johnson, D. W., & Johnson, F. P. (1996). *Joining together: Group theory and group skills* (6th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Krech, D. (1962). *Individual in society: A textbook of social psychology*. New York: McGraw-Hill.
- Nitko, A. J. (2001). *Educational assessment of students*. Upper Saddle River, NJ: Merrill.
- Oliva, P. F. (1992). *Developing the curriculum*. New York: Harper Collins.

- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (1993). *Curriculum: Foundations, principles and issues* (2nd ed.). Boston, Mass: Allyn and Bacon.
- Popham, W. J. (1993). *Educational evaluation* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Popham, W. J. (2002). *Classroom assessment: What teachers need to know* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Robinson, D. G., & Robinson, J. C. (1989). *Training for impact: How to link training to business needs and measure the results*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Planning curriculum for schools*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Scarino, A., & Liddicoat, A. (2009). *Teaching and learning languages: A guide*. Carlton South, Vic: Curriculum Corporation.
- Searle, J. R. (1978). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Silberman, M. L., & Auerbach, C. (1998). *Active training: A handbook of techniques, designs, case examples, and tips*. San Francisco, Calif: Jossey-Bass Publishers.
- Smith, B. O., Stanley, W. O., & Shores, J. H. (1950). *Fundamentals of curriculum development*. Yonkers-on-the-Hudson, NY: World Book.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Turrell, M. (1980). *Training analysis: A guide to recognizing training needs*. Plymouth (Estover PL6 7PZ) [England]: Macdonald & Evans.
- Tyler, R. W. (1971). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Vella, J. K. (1995). *Training through dialogue: Promoting effective learning and change with adults*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Zacharis, J. C., & Bender, C. C. (1976). *Speech communication: A rational approach*. New York: Wiley.

รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญชั้นสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิทยานิพนธ์
3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
4. รายชื่อนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ปีการศึกษา ๒๕๕๗
5. รายชื่อนักศึกษาที่ร่วมการฝึกอบรม

2.รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	อ.ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โกศล
สถาบันการศึกษา	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ตำแหน่ง	คณบดี
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ชื่อ-นามสกุล	ดร.ไพทยา มีศักดิ์
สถาบันการศึกษา	University of Canberra
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ชื่อ-นามสกุล	ผศ.ดร.ฉิน ชั่วหง
สถาบันการศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	รองคณบดีฝ่ายวิจัย
สถานที่ทำงาน	คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ชื่อ-นามสกุล	รศ.โหวว สุขฉ่าย
สถาบันการศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ชื่อ-นามสกุล	ผศ.หยาง ว่างเจียน
สถาบันการศึกษา	มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี

3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชื่อ-นามสกุล	รศ.ดร. ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษย์
สถาบันการศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อ-นามสกุล	อ.ดร. พงษ์ภิญญา โฉมแก้ว
สถาบันการศึกษา	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ตำแหน่ง	คณบดี
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ชื่อ-นามสกุล	ผศ.ดร. นลิน ชิวหงษ์
สถาบันการศึกษา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	รองคณบดีฝ่ายวิจัย
สถานที่ทำงาน	คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ชื่อ-นามสกุล	ผศ.หยาง ว่างเจี้ยน
สถาบันการศึกษา	มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี
ชื่อ-นามสกุล	ดร. ไททยา มีสัจย์
สถาบันการศึกษา	University of Canberra
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4.รายชื่อนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย คณะภาษาและวรรณคดีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี ปีการศึกษา ๒๕๕๗

1	Guo Qingping	21	Huang Bei	41	Gu Xinyi
2	Huang Zhenhua	22	Huang Yingmei		
3	Huang Shuting	23	Cao Dan		
4	Wei Xiaoling	24	Pan ChunTing		
5	Su Yuting	25	Liang Huan Jun		
6	Wei Danni	26	Zhou Fei Yan		
7	Liu Yue	27	Lai Chunqin		
8	Wen Qiangyan	28	Wang Junli		
9	Wu Jiayue	29	Liu Ruya		
10	Liao Yingbin	30	Shi Shiqi		
11	Yan Jiansi	31	Qin Yuting		
12	Chen Jiahui	32	Qin Yuying		
13	He Zhidong	33	Zhou Zhengning		
14	Lei Cailing	34	He Zhumei		
15	Zhu Feiyu	35	Xie Qi'an		
16	Wang Chongyu	36	Jiang Wenhai		
17	Jiang Qiuping	37	Wen Jiayao		
18	He Yangchenma	38	Lin liping		
19	Liang Meiliang	39	Wu Xuexin		
20	Zhang Ying	40	Yi Renjie		

5.รายชื่อนักศึกษาที่ร่วมการฝึกอบรม

1	MS.Zhu Feiyu
2	MS. Su Yuting
3	MS. Chen Jiahui
4	MS. Liu Yue
5	MS.Jiang Qiuping
6	MS. Wu Jiayue
7	MS.Guo Qingping
8	MS.Yan Jiansi
9	MS.Cao Dan
10	MS. He Zhumei
11	MS. Shi Shiqi
12	MS. Liang Huan Jun
13	MS. Wu Xuexin
14	MS.Xie Qi'an
15	MS.Zhou Feiyan
16	MS.Qin Yuying
17	MS. Gu Xinyi
18	MS.Qin Yuting
19	MS.Liu Ruya
20	MR. Zhou Zhengning
21	MS.Wen Jiayao
22	MS.Lin Liping
23	MR. Wang Junli
24	MR. Liao Yingbin
25	MR. He Zhidong

DRU

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน
2. แบบสอบถามเรื่องการศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
3. แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
4. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน(Prettest) เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์พร้อมเฉลยคำตอบ
5. แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน(Posttest) เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์พร้อมเฉลยคำตอบ
6. แบบประเมินความสามารถในการคิดค้นของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
7. แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
8. แบบประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ
9. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
เกี่ยวกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน

ชื่อ..... ตำแหน่ง.....

1. ท่านเคยสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาจีนหรือไม่

.....

2. ท่านเคยเป็นกรรมการตัดสินการประกวดสุนทรพจน์หรือไม่

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อความสามารถการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน และผู้เข้าประกวด

.....

4. ท่านคิดว่าอะไรเป็นข้อบกพร่องหรืออุปสรรคสำคัญของนักศึกษาจีน ในการพูดสุนทรพจน์

.....

5. ท่านคิดว่าอะไรเป็นจุดแข็งของนักศึกษาจีน ในการพูดสุนทรพจน์

.....

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเกณฑ์การให้คะแนน และมีอะไรที่ท่านคิดว่าควรแก้ไข

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม
เรื่องการศึกษาสภาพความต้องการในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน
(นักศึกษา)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาจีน เอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยซึ่งจะนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 เนื้อหาการฝึกอบรม

ส่วนที่ 3 ระยะเวลาการฝึกอบรม

ส่วนที่ 4 สิ่งสนับสนุนในการฝึกอบรม

ส่วนที่ 5 การประเมินผลการฝึกอบรม

ข้อมูลต่างๆที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบตามข้อเท็จจริงและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

CHEN YANYAN

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายการ	สภาพความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม					
1.1.คุณสามารถพัฒนาการคิดค้น					
1.2.คุณสามารถพัฒนาการใช้ภาษาและลีลา					
1.3.คุณสามารถพัฒนาการประมวลความคิด					
1.4.คุณสามารถพัฒนาการกำหนดจดจำ					
1.5.คุณสามารถพัฒนาการแสดงออกให้ปรากฏ					
ส่วนที่ 2 เนื้อหาการฝึกอบรม					
2.1.คุณต้องการออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้อง					
2.2.คุณต้องการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
2.3.คุณต้องการใช้คำให้สละสลวย					
2.4.คุณต้องการฝึกพัฒนาการลำดับความคิด					
2.5.คุณต้องการฝึกพัฒนาความคิดวิเคราะห์					
2.6.คุณต้องการฝึกพัฒนาความคิดสร้างสรรค์					
2.7.คุณต้องการเพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง					
2.8.คุณต้องการฝึกพัฒนาบุคลิกภาพ					
2.9.คุณต้องการฝึกพูดเป็นประจำ					
ส่วนที่ 3 กระบวนการฝึกอบรม					
3.1.คุณต้องการฟังคำบรรยายจากอาจารย์					
3.2.คุณต้องการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3.3.คุณต้องการทำงานเป็นกลุ่ม					
3.4.คุณต้องการมีการค้นคว้าข้อมูลระหว่างการฝึกอบรม					
3.5.คุณต้องการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียน					

รายการ	ความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.6.คุณต้องการการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
ส่วนที่ 4 ถึงสนับสนุนในการฝึกอบรม					
4.1.คุณต้องการคู่มือการฝึกอบรมที่เหมาะสม					
4.2.คุณต้องการเอกสารการฝึกอบรมที่เพียงพอ					
4.3.คุณต้องการสื่อการเรียนที่ทันสมัย					
4.4.คุณต้องการการเรียนรู้ผ่านการคู่มือทัศน					
4.5.คุณต้องการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
4.6.คุณต้องการสถานที่ฝึกอบรมที่เหมาะสม					
4.7.คุณต้องการระยะเวลาการฝึกอบรมที่เพียงพอ					
ส่วนที่ 5 การประเมินผลการฝึกอบรม					
5.1.คุณต้องการให้อาจารย์ประเมินผลงานของคุณ					
5.2.คุณต้องการให้เพื่อนประเมินผลงานของคุณ					
5.3.คุณต้องการประเมินผลงานด้วยตัวเอง					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินโครงร่าง
หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นเครื่องมือทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ใช้ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบด้านต่างๆของหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

แบบประเมินฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆซึ่งจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความชัดเจนและความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอรบกวนเวลาของท่านครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าว

CHEN YANYAN

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ในแต่ละรายการ โดยทำเครื่องหมาย “ √ ” ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของค่าน้ำหนักดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรม					
1.1 มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....
1.2 มีความสมเหตุสมผล.....
1.3 ตรงกับสภาพความต้องการและความเป็นจริงในสังคม.....
1.4 แนวทางในการแก้ปัญหาเหมาะสม.....
2. หลักการของหลักสูตร					
2.1 มีความเป็นไปได้สมเหตุสมผล.....
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง.....
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ.....
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม					
3.1 มีความชัดเจน.....
3.2 มีความเป็นไปได้.....
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เรียน.....
3.4 ครอบคลุมความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยที่กำหนด.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4. คำโครงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม					
4.1 การจัดเรียงลำดับ.....
4.2 ความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้.....
4.3 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย.....
4.4 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปปฏิบัติจริง.....
5. กิจกรรมการเรียนการสอน					
5.1 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุ.....
5.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม (ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง).....
5.3 เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลา.....
5.4 มีความน่าสนใจ.....
6. สื่อการเรียนการสอน					
6.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้.....
6.2 ส่งเสริมให้กิจกรรมบรรลุจุดประสงค์ได้.....
7. การวัดและประเมินผล					
7.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน.....
7.2 ตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมได้.....
8. การประเมินหน่วยการเรียนรู้					
8.1 มาตรฐานการเรียนรู้มีความชัดเจน.....
8.2 สาระสำคัญมีความชัดเจน.....
8.3 จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน.....
8.4 คำโครงเนื้อหาช่วยในการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้.....
8.5 กิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม.....
8.6 กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ได้.....

**ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเงินเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรี
सारณรัฐประชาชนจีน**

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
ในแต่ละรายการ โดยทำเครื่องหมาย “ ✓ ” ลงในช่องระดับความสอดคล้องที่ตรงกับความคิดเห็นของ
ท่าน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของค่าน้ำหนักดังนี้

- 1 หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ความไม่แน่ใจว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมไม่มีความสอดคล้อง

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
	1	0	-1
1.สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับ หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม.....
2.สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม.....
3.สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับ แนวทางการแก้ปัญหา.....
4.สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับ โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม.....
5.หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ฝึกอบรมสะท้อนความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
6.หลักการกับโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม.....
7.จุดมุ่งหมายกับโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม.....
8.จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมกับกิจกรรมการเรียนการสอน...
9.จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล.....
10.โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมกับกิจกรรมการเรียนการสอน...
11. โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล.....
12. กิจกรรมการเรียนการสอนกับสื่อการเรียนการสอน.....

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
	1	0	-1
13.กิจกรรมการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล.....
14.เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ในหลักสูตรฝึกอบรม.....
15.เนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนในหลักสูตรฝึกอบรม.....
16.เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม.....
17.กิจกรรมกับความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย....
18.จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์			
ในหน่วยที่ 1.....
ในหน่วยที่ 2.....
ในหน่วยที่ 3.....
ในหน่วยที่ 4.....
ในหน่วยที่ 5.....

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

()

ผู้ประเมิน

แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน(Pretest)
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

คำชี้แจง

โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด โดยเลือกเขียน ก. ข. ค. หรือ ง. เพียงคำตอบเดียวลงใน ()

1) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

- ก. การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้อย่าง ถูกต้องและมีหลักเกณฑ์
- ข. การพูดคือกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยมีภาษา น้ำเสียงและอากัปกริยา
- ค. การพูดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยในการสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยใช้เสียง รหัส หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ
- ง. การพูดเป็นการสื่อสารฝ่ายเดียว มีผู้ให้การสื่อสารฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

2) คำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

- ก. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติที่ถูกต้อง
- ข. เพื่อให้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง
- ค. เพื่อนินทาคนอื่นและระบายอารมณ์
- ง. เพื่อให้ความบันเทิง

3) คำอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

- ก. การพูดที่ดีจะช่วยในการสร้างมนุษยสัมพันธ์และเป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่ดีที่สุด
- ข. การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น ทำให้รู้จักวางตัวได้ดีขึ้นกริยาท่าทางไม่เคอะเขิน แต่งกายเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- ค. การพูดที่ดีสามารถโน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อเรื่องในสิ่งที่ดีงามและประพฤติปฏิบัติได้ สังคมนั้นก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข
- ง. การพูดช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อความต้องการของตน

4) คำอธิบายเกี่ยวกับการพูดโดยฉับพลันหรือกะทันหัน ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน(Posttest)
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

คำชี้แจง

โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด โดยเลือกเขียน ก. ข. ค. หรือ ง. เพียงคำตอบเดียวลงใน ()

1) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดคือกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยมีภาษา น้ำเสียงและอากัปกิริยา

ข. การพูดเป็นการสื่อสารฝ่ายเดียว มีผู้ให้การสื่อสารฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

ค. การพูดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยในการสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยใช้เสียง รหัส หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

ง. การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีหลักเกณฑ์

2) คำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. เพื่อนินทาคนอื่นและระบายอารมณ์

ข. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติที่ถูกต้อง

ค. เพื่อให้ความบันเทิง

ง. เพื่อให้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง

3) คำอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อความต้องการของตน

ข. การพูดที่ดีจะช่วยในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และเป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่ดีที่สุด

ค. การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น ทำให้รู้จักวางตัวได้ดีขึ้นกิริยาท่าทาง ไม่เคอะเขิน แต่งกายเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ง. การพูดที่ดีสามารถโน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อเรื่องในสิ่งที่ตั้งแถมและประพฤติปฏิบัติได้ สังคมนั้นก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข

- 4) คำอธิบายเกี่ยวกับการพูดโดยฉับพลันหรือกะทันหัน ข้อใดไม่ถูกต้อง ()
- ก. การพูดที่ผู้พูดไม่รู้ตัวมาก่อน
 - ข. ผู้พูดต้องคุมสติให้มั่น อย่าประหม่าหรือตกใจตื่นตื่นจนเกินไป
 - ค. ผู้พูดจะพูดในเรื่องอะไรก็ได้ ไม่ต้องกำหนดเวลาพูด
 - ง. จะต้องพูดไม่ได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าในด้านเนื้อเรื่องที่จะพูด
- 5) การพูดที่ต้องเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเงิน ตัวเลข สถิติ ควรใช้วิธีการพูดแบบใด ()
- ก. การพูดโดยอาศัยอ่านจากร่างหรือต้นฉบับ
 - ข. การพูดแบบท่องจำจากร่าง
 - ค. การพูดแบบกะทันหัน
 - ง. การพูดจากความทรงจำ
- 6) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่มีโอกาสเตรียมตัวมาก่อน ()
- ก. การตอบข้อซักถาม
 - ข. การได้วาที
 - ค. การบรรยาย
 - ง. การอภิปราย
- 7) การพูดแบบใดที่มีลักษณะคล้ายกับการสนทนามากที่สุด ()
- ก. การพูดโทรศัพท์
 - ข. การเล่าเรื่อง
 - ค. การสัมภาษณ์
 - ง. การบรรยาย
- 8) การพูดแบบใดที่เป็นการพูดซักถามแสดงความคิดเห็นระหว่างบุคคลสองฝ่าย ()
- ก. การเรียนการสอน
 - ข. การบรรยายสรุป
 - ค. การสัมภาษณ์
 - ง. การอภิปราย
- 9) การพูดแบบใดที่ผู้พูดควรมีพรสวรรค์ในการพูดมากที่สุด ()
- ก. การพูดแบบเร้าอารมณ์
 - ข. การพูดแบบให้ความบันเทิง
 - ค. การพูดแบบจูงใจหรือชักชวน
 - ง. การพูดแบบบอกเล่าหรือบรรยาย
- 10) การประชุมที่นิยมจัดกันทั่วไปในหน่วยงานต่างๆเรียกว่าอะไร ()
- ก. การปาฐกถา
 - ข. การวินิจฉัยปัญหา

ค.การสัมมนา

ง.สุนทรพจน์

11) การพูดต่อประชุมชนประเภทใดมีความบกพร่องน้อยที่สุด ()

ก.การพูดโดยฉับพลัน

ข.การพูดโดยอาศัยต้นร่าง

ค.การพูดโดยวิธีการท่องจำ

ง.การพูดโดยการอ่านจากต้นร่าง

12) ข้อใดเป็นผลดีของการ “พูดเป็น” ()

ก.พูดแล้วมีคนเชื่อถือ

ข.พูดแล้วคนฟังมีความสุข

ค.พูดแล้วประสบความสำเร็จ

ง.พูดแล้วสามารถพลิกผันได้ตามสถานการณ์

13) การรู้จักวิเคราะห์ผู้ฟัง มีผลดีต่อผู้พูดอย่างไร ()

ก.ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

ข.ทำให้สามารถชนะใจผู้ฟังได้

ค.ทำให้สามารถผูกมิตรกับผู้ฟังได้ดี

ง.ทำให้ทราบพื้นฐานความสนใจของผู้ฟัง

14) การพูดมีประสิทธิผล มีข้อแนะนำง่าย ๆ อย่างไร ()

ก.พูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ข.พูดให้นุ่มนวลแต่ใช้เสียงดังพอควร

ค.พูดให้ชัดเจน กระชับรัด

ง.พูดน้อยแต่ได้ความมาก

15) ส่วนวนคำในข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพูด ()

ก. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่วอัปราชัย

ข. ปากปราศรัย ใจเชือดคอ

ค. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

ง. สำเนียงส่อภาษา กิริยาสะท้อนใจ

16) “การพูดในโอกาสต่างๆ โดยการใช้ภาษาที่ไพเราะเหมาะสมกับโอกาสนั้นๆ” ข้อความดังกล่าวตรงกับข้อใด ()

- ก.การให้คำปรึกษา ข.การเล่าเหตุการณ์
ค.การให้คำแนะนำ ง.สุนทรพจน์

17) ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสุนทรพจน์ ()

- ก.ใช้ในพิธีการหรือโอกาสสำคัญ
ข.ใช้ในการกล่าวแนะนำบุคคล
ค.ใช้ในการกล่าวรายงานการจัดงาน
ง.ใช้ในการแสดงความกตัญญูของงาน

18) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของสุนทรพจน์ ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

- ก.คำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการ
ข.เป็นการพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย
ค.เป็นการพูดที่เป็นทางการ หรือในพิธีการใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก
ง.เป็นการพูดของสองคนขึ้นไป ผู้พูดต้องเรียบเรียงถ้อยคำและข้อความที่จะพูดเป็นอย่างดี

19) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกล่าวสุนทรพจน์มีอะไรบ้าง ()

- ก.เนื้อหา ข.ภาษา
ค.การนำเสนอ ง.ถูกทุกข้อ

20) ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของเนื้อหาสุนทรพจน์ ()

- ก.ส่วนนำ ข.ส่วนเนื้อหา
ค.ส่วนลงท้าย ง.ส่วนเพิ่ม

21) “ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ถ้าคนไทยทุกคนไม่ช่วยอนุรักษ์ไว้ ภาษาไทยจะเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไปได้อย่างไร”ข้อความนี้ มีการใช้ภาษาพูดเพื่อโน้มน้าวใจอย่างไร ()

- ก.การใช้ภาษาพูดเชิงคำถาม ข.การใช้ภาษาพูดเชิงเสนอแนะ
ค.การใช้ภาษาพูดเชิงขอร้อง ง.การใช้ภาษาพูดเชิงวิงวอน

22) ระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับ ()

ก.ตัวบุคคล และโอกาส ข.ผู้รับสาร
ค.ตัวสาร ง.ผู้ส่งสาร

23) ส่วนภาษาไทยในข้อใดมีความสำคัญในการสื่อสารมากที่สุด ()

ก.ส่วนการสื่อสารมวลชน และโฆษณา
ข.ส่วนภาษาสามัญ
ค.ส่วนภาษาการประพันธ์
ง.ทุกข้อรวมกัน

24) ในการใช้ภาษาของผู้พูด ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ ()

ก.ผู้ฟัง ข.พื้นฐานของผู้ฟัง
ค.ผู้ฟัง โอกาส และสถานที่ ง. ผู้ฟัง และ โอกาสของผู้ฟัง

25) ข้อใดไม่ควรใช้ในการเปิดฉากการกล่าวสุนทรพจน์ ()

ก.เปิดฉากด้วยคำขบขัน
ข.เปิดฉากด้วยการตั้งคำถาม
ค.เปิดฉากด้วยการเร้าความอยากรู้อยากเห็น
ง.เปิดฉากด้วยคติพจน์หรือคำกล่าวของบุคคลสำคัญ

26) ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการสร้างเนื้อเรื่อง ()

ก.ขั้นรวบรวมเนื้อหาสาระ ข.ขั้นตรวจสอบและจัดระเบียบเนื้อเรื่อง
ค.ขั้นแยกแยะหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย ง.ขั้นวิเคราะห์ผู้ฟัง

27) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่เป็นทางการ ()

ก.การกล่าวสดุดี ข.การกล่าวคำปราศรัย
ค.การกล่าวรายงาน ง.การพูดโฆษณาสินค้า

28) น้ำเสียงในข้อใด แสดงความพึงพอใจ ()

ก.ว้าย! ตาเถร ข.อู๊ย! ตายตาย
ค.โ๊ะะ! อะไรนี่ ง.อู๊ย! น่ารัก

29) บุคคลที่มีมารยาทที่ดีในการพูด ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมในข้อใด ()

ก.พูดแสดงท่าทางเป็นกันเองเต็มที่

ข.ใช้ภาษาเข้าใจง่าย

ค.แข็งตูดผู้ฟัง

ง.ออกเสียงควบกล้ำชัดเจนทุกคำ

30) ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการวิจารณ์การพูดและประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ ()

ก.ช่วยฝึกฝนผู้วิจารณ์ให้มีความตั้งใจฟังและรู้จักวิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่ได้ฟัง

ข.ช่วยปรับปรุงการพูดของผู้พูดให้ดีขึ้น เมื่อผู้พูดมีจิตใจกว้างขวางยอมรับคำวิจารณ์แล้วก็จะ
แก้ไขข้อบกพร่องของตนให้ดีขึ้น

ค.ส่งเสริมให้ผู้วิจารณ์ได้ใช้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญาจากการสังเกตและจากการใช้
ความรู้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์

ง.ผู้วิจารณ์สามารถนำข้อบกพร่องของผู้พูดไปเผยแพร่

ขอให้ทุกท่านโชคดี

แบบประเมินความสามารถในการคิดค้นของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน		
		1	2	3
1. การแสวงหาความรู้	1. สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและสืบค้นเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น			
	2. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการ			
	3. อธิบายหรือบอกแหล่งข้อมูลที่ต้องการ			
2. การสร้างองค์ความรู้	1. นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ได้			
	2. ข้อมูลที่นำมาใช้มีความถูกต้อง			
	3. นำเสนอข้อมูลได้น่าสนใจ			
3. การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่น			
	2. แบ่งปันและใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน			
	3. ปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน			
4. การบูรณาการความรู้	1. แปลงข้อมูลและนำมาบูรณาการ ได้อย่างเหมาะสม			
	2. เชื่อมโยงและผสมผสานข้อมูลอย่างเป็นระบบ			
	3. มีการสรุปและเปรียบเทียบข้อมูล			
5. การสื่อสารกับบุคคลอื่น	1. รับ-ส่งข้อมูลได้ถูกต้อง แม่นยำ			
	2. สนทนาซักถาม สื่อสารกันภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม			
	3. ร่วมมือและช่วยเหลือกันทั้งภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม			

แบบประเมิน
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน		ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
เนื้อหา (45 คะแนน)	1.คำนำ (การแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง)					
	2.เนื้อเรื่อง ผู้เข้าแข่งขันพูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้					
	3.การดำเนินเรื่อง พูดเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง					
	4.การสรุปของเรื่องที่เล่า					
	5.ตรงตามเวลาที่กำหนด					
	6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
	7.มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า					
	8.มีไหวพริบในการแก้ปัญหา					
	9.ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรมสามารถทำตามได้					
การใช้ภาษา และลีลา (35 คะแนน)	10.ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้น และกาลเทศะ					
	11.ไวยากรณ์ถูกต้องตามหลักภาษา					
	12.ถ้อยคำสำนวนกระชับรัดกุมได้ใจความ					
	13.ลีลาวาทศิลป์ชวนฟัง					
	14.น้ำเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการพูดได้ ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง					
	15.ออกเสียงอักขระที่ถูกต้อง					
	16.ระดับเสียง จังหวะและอัตราเร็วเหมาะสม					
บุคลิกและการ แสดงออก (20 คะแนน)	17.ปรากฏตัวด้วยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการประหม่า					
	18.กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด หรือเนื้อหา					
	19.การแต่งกายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่พูด					
	20.ขณะพูดมองผู้ฟัง ได้อย่างเป็นธรรมชาติ					
รวม						

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการประเมินบริบท

บริบทการประเมินบริบทเป็นการนำแนวคิดและปรัชญาในการจัดการศึกษา สภาพ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งบริบทเหล่านี้จะนำไปสู่การ กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เหมาะสม

โปรดอ่านและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของคุณ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะมีความสามารถในการ ประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

4.1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ได้แก่ ความหมายของการพูด ความสำคัญของการพูด องค์ประกอบของการพูด จุดมุ่งหมายของการพูด ประเภทของการพูด หลักการพูด หลักปฏิบัติในการพูด คุณสมบัติของผู้พูดที่ดี คุณธรรมและจริยธรรมของผู้พูด ลักษณะ ของสุนทรพจน์ ความหมายของสุนทรพจน์ องค์ประกอบของสุนทรพจน์ หลักปฏิบัติในการกล่าว สุนทรพจน์ การประเมินกล่าวสุนทรพจน์

4.2. ทักษะในการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้าน การคิดค้นและ แสวงหาความรู้ การบูรณาการความคิด การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4.3. ทักษะในการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้านการใช้ภาษาไทย การใช้ สื่อในการกล่าว บุคลิกภาพในการแสดงออกให้ปรากฏ การประเมินและการปรับปรุงแก้ไข

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
๑. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน					
๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
๓. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับสถานภาพของผู้เรียน					
๔. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กับสถานการณ์จริง					
๕. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร

โปรดอ่านและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของคุณ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
หลักสูตร					
๑. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยเหมาะสม					
๒. มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
๓. มีการจัดแผนการอบรมตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน					
๔. ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
๕. มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน					
อาจารย์ผู้สอน					
๑. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์ เหมาะสมกับการอบรม					
๒. อาจารย์สอนโดยวิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๓. อาจารย์สอนตรงตามเนื้อหา และเวลาที่กำหนด					
๔. อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตเรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ					
๕. อาจารย์มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ ของคนและผู้เรียน					
๖. อาจารย์มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสม					
๗. อาจารย์มีความยุติธรรมต่อผู้เรียนทุกคน					
๘. อาจารย์เลือกกิจกรรมมอบหมายให้ผู้เรียนทำ เหมาะสมกับเวลา					
๙. อาจารย์ตรวจงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ และแจ้งผลการตรวจให้ ผู้เรียนทราบทุกครั้ง					
๑๐. อาจารย์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบและปรึกษาออกชั้นเรียน					
ผู้เรียน					
๑. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษาตามหลักสูตรอบรม					
๒. มีความสัมพันธ์อันดีต่ออาจารย์ผู้สอน					
๓. มีความสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนในชั้นเรียน					
๔. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
๕. มีนิสัยรักการเรียนรู้ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
๖. มีความประพฤติเรียบร้อย					
๗. จำนวนผู้เรียนในชั้นมีความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐาน					
๘. ได้รับการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสม					
๙. ได้รับการจัดระบบการช่วยเหลือผู้เรียนที่เหมาะสม					
๑๐. ได้รับคำปรึกษาจากผู้นอกระบบนอกชั้นเรียนอย่างเหมาะสม					
สิ่งสนับสนุน					
๑. มีคู่มือหลักสูตรที่เพียงพอ					
๒. มีสื่อการเรียนที่เหมาะสม					
๓. ห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้					
๔. มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
๕. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับกระบวนการของหลักสูตร

โปรดอ่านและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของคุณ

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอน					
๑. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะการอบรม และ วัตถุประสงค์การอบรม					
๒. กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๓. วิธีการสอนกระตุ้นการคิดต่างๆ					
๔. การใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสม					
๕. อาจารย์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
๖. อาจารย์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือซักถามข้อสงสัย					
๗. อาจารย์เลือกกิจกรรม มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำเหมาะสมกับเวลา					

แบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการ
เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านความพึงพอใจในการฝึกอบรม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านเพียงระดับเดียว

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. การจัดสถานที่ฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมตลอดการฝึกอบรม					
2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
3. การอำนวยความสะดวกของวิทยากรในระหว่างการฝึกอบรม					
4. การกำหนดเวลาในการฝึกอบรมแต่ละกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้					
5. ความชัดเจนของเนื้อหาสาระของแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
7. การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
8. การประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
9. การจัดบรรยากาศการฝึกอบรมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้					
10. ความรู้ความสามารถและประโยชน์ที่ได้รับภายหลังการฝึกอบรม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
หลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าว
สุนทรพจน์ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย
ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน

พัฒนาโดย

CHEN YANYAN

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี สาธารณรัฐประชาชนจีนได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต(กศ.ด.) สาขาหลักสูตรและการสอนของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยด้วยกระบวนการคิดเชิงบูรณาการและการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยเชื่อว่าการพูดมีความสำคัญเป็นอันมากไม่ว่าจะเป็นวัยใด เพศใด อาชีพอะไร คบหาสมาคมกับผู้ใด ต้องใช้การพูดมากที่สุดเพราะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจได้ละเอียด ลึกซึ้ง กว้างขวาง ชัดเจน และรวดเร็ว ดังนั้นหากต้องการพูดให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องอาศัยหลักวิชาการพูดและการฝึกฝน เพราะการพูดเป็นทั้ง “ศิลป์” และ “ศาสตร์” ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน จนเกิดความชำนาญมีการฝึกพูดทุกชั้นตอนและต้องมีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติและถ่ายทอด ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังหลักสูตรในการฝึกอบรมนี้ จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจในเนื้อหาและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ รวมทั้งเพิ่มพูนทักษะการคิดและความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์

อย่างไรก็ตาม หากมีข้อบกพร่องใดๆของหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้และน้อมรับการแก้ไขด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง ประโยชน์ใดๆที่ผู้เข้ารับการอบรมได้จากหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดีดังกล่าว แต่คงจารย่ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์ของผู้วิจัย ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์งานวิจัยครั้งนี้

CHEN YANYAN

ผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	3
สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร.....	3
หลักการของหลักสูตร.....	3
แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร.....	4
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	4
โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม.....	5
สื่อการฝึกอบรม.....	6
ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม.....	6
ผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	6
การประเมินผลการฝึกอบรม.....	6
ตารางการฝึกอบรม.....	6
2. คู่มือการสอน.....	8
3. หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและกล่าวสุนทรพจน์.....	11
4. หน่วยที่ 2 การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์.....	43
5. หน่วยที่ 3 การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์.....	75
6. หน่วยที่ 4 การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์.....	91
7. หน่วยที่ 5 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไขกล่าวสุนทรพจน์.....	107

บทที่ 1

บทนำ

1.สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร

การพูด มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ประกอบกิจการงานใดหรือคบหาสมาคมกับผู้ใด ก็ต้องสื่อสารด้วยการพูดเสมอ จึงมักพบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจการงานการคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ล้วนแต่เป็นคนที่มีความสามารถในการพูดทั้งสิ้นส่วนหนึ่งของการพูดสามารถสอนและฝึกได้ อาจกล่าวได้ว่า การพูดเป็น "ศาสตร์" มีหลักการและกฎเกณฑ์เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ถึงขั้นเป็นที่พอใจอีกส่วนหนึ่งเป็นความสารถพิเศษหรือศิลปะเฉพาะตัวของผู้พูดแต่ละบุคคล

การพูดสุนทรพจน์จัดเป็นการพูดอย่างเป็นทางการ สุนทรพจน์มาจากคำว่า สุนทร + พจน์ แปลว่า ถ้อยคำที่มีความไพเราะและดีงาม ดังนั้นการพูดสุนทรพจน์จึงต้องเรียบเรียงถ้อยคำให้ไพเราะสละสลวย ให้ข้อคิดและจรรโลงใจผู้ฟัง ผู้พูดจึงต้องเตรียมเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับโอกาสหรือสถานการณ์ที่ได้รับเชิญ ในบางโอกาสก็ใช้การอ่านจากต้นฉบับ เพื่อให้ผู้ฟังได้รับสารที่จรรโลงใจและสัมผัสถ้อยคำภาษาที่มีความไพเราะ สละสลวย

ทักษะการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ถือว่าเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทยระหว่างศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยตลอดจนเป็นทักษะพิเศษในการประกอบอาชีพด้วย เพราะภาษาในสุนทรพจน์จะต้องเรียบเรียง หรือเรียงความอย่างเป็นขั้นตอน ราบรื่นและสละสลวย ถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาไทย ชัดเจน กระชับรัดกุม มีข้อมูลที่อ้างอิงได้ มีตัวอย่างที่เหมาะสม สีสการพูดน่าฟัง น่าติดตาม

ดังนั้น การฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยจะให้นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยได้มีการพัฒนาทักษะการพูดและกล่าวสุนทรพจน์อย่างมีขั้นตอน ได้เรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถใช้ความคิดในการค้นหาข้อมูล การเลือกใช้ภาษาและลีลาระหว่างการเตรียมกล่าว เพิ่มความเชื่อมั่นในการแสดงออกให้ปรากฏตลอดจนสามารถประเมินและปรับปรุงการกล่าวด้วยตนเอง

2.หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์

ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยมีหลักการ ดังนี้

2.1. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นพัฒนาความรู้ ทักษะการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อนำไปฝึกให้มีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

2.2. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนการสอนภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี

2.3. เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ

2.4. เป็นหลักสูตรที่นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติงาน (Task-Based Learning:TBL) มาปรับใช้ในการฝึกอบรม โดยเน้นกิจกรรมการปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ใช้แนวคิดพื้นฐานของความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) โดยมีการสำรวจสภาพความต้องการในพัฒนาความสามารถการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า นักศึกษาจีนเอกภาษาไทยขาดความรู้ความเข้าใจของการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ และนักศึกษาจีนเหล่านี้มีความต้องการได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการกล่าวสุนทรพจน์เป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านทฤษฎีหรือการปฏิบัติ โดยเฉพาะต้องการฝึกการออกเสียงภาษาไทย เพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง และพัฒนาบุคลิกภาพ

4.วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะมีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

4.1.ด้านความรู้เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ได้แก่ ความหมายของการพูด ความสำคัญของการพูด องค์ประกอบของการพูด จุดมุ่งหมายของการพูด ประเภทของการพูด หลักการพูด หลักปฏิบัติในการพูด คุณสมบัติของผู้พูดที่ดี คุณธรรมและจริยธรรมของผู้พูด ลักษณะของสุนทรพจน์ ความหมายของสุนทรพจน์ องค์ประกอบของสุนทรพจน์ หลักปฏิบัติในการกล่าว

สุนทรพจน์ การประเมินกล่าวสุนทรพจน์

4.2. ทักษะในการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้าน

4.2.1 การคิดค้นและแสวงหาความรู้

4.2.2 การบูรณาการความคิด

4.2.3 การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4.3. ทักษะในการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะด้าน

4.3.1 การใช้ภาษาไทย

4.3.2 การใช้ลีลาในการกล่าว

4.3.3 บุคลิกภาพในการแสดงออกให้ปรากฏ

4.3.4 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไข

5. โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม

โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ที่มีรายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ (3 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ (9 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 4 การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 5 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไขกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

6. สื่อการฝึกอบรม

การกำหนดสื่อประกอบการฝึกอบรมจะสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งจะประกอบด้วย

6.1. คู่มือผู้สอน เพื่อให้ผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย

6.1.1 ชื่อหน่วย

6.1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

6.1.3 สารสำคัญ

6.1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.5 กิจกรรมการเรียนการสอน

6.1.6 สื่อการเรียนการสอน

6.1.7 การวัดและประเมินผล

6.2. สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย สรุปเนื้อหาสาระสำคัญของแต่ละหน่วย พร้อม
โปรเจคเตอร์และคอมพิวเตอร์

6.3. ใบความรู้ตั้งแต่หน่วยที่ 1-5

6.4. แบบฝึกหัด แบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ

6.5. เอกสารประกอบการฝึกอบรม และวัสดุอุปกรณ์

7.ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

ระยะเวลาในการดำเนินการฝึกอบรม 10 วัน วันละ 3 ชั่วโมง ทั้งหมด 30 ชั่วโมง

8.ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

นักศึกษาเอกภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติกว๋างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

9.การประเมินผลการฝึกอบรม

การวัดและประเมินผลผลการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

1.ด้านความรู้ ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.ด้านทักษะการคิดค้น ใช้แบบสังเกตทักษะการคิดค้นและประมวลข้อมูลขณะ

ดำเนินการฝึกอบรม

3.ด้านความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ ใช้แบบประเมินการกล่าว

4.ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าว
สุนทรพจน์ภาษาไทย

10.ตารางการฝึกอบรม

เวลา	หัวข้อฝึกอบรม
ครั้งที่ 1	เพื่อการสื่อสารและแนะนำวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

ครั้งที่ 2	การตั้งหัวข้อสุนทรพจน์และการคิดค้นข้อมูล
ครั้งที่ 3	การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์
ครั้งที่ 4	โครงสร้างของสุนทรพจน์
เวลา	หัวข้อฝึกอบรม
ครั้งที่ 5	การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์
ครั้งที่ 6	การปรับปรุงแก้ไขร่างสุนทรพจน์และกำหนดการจดจำ
ครั้งที่ 7	การแสดงออกให้ปรากฏ
ครั้งที่ 8	การฝึกบุคลิกภาพในการกล่าวสุนทรพจน์
ครั้งที่ 9	การพัฒนาไปประเมินการกล่าวสุนทรพจน์
ครั้งที่ 10	การประเมินและปรับปรุงแก้ไข

บทที่ 2

คู่มือการสอน

1. คำแนะนำสำหรับผู้สอน

1.1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมทั้งฉบับอย่างลึกซึ้ง

1.2. ศึกษาคู่มือการสอนทั้งฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) โดยให้ดำเนินการสอนตามขั้นตอนที่กำหนดให้

1.3. วางแผนการจัดเตรียมห้องเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้และเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

1.4. เตรียมสื่อการเรียนการสอนให้ครบ และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ โปรเจคเตอร์ ใบงานตั้งแต่หน่วยที่ 1-5 และแบบประเมินต่าง ๆ

1.5. บทบาทของผู้สอน

1.5.1 ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนให้เป็นผู้สนับสนุน ผู้ให้กำลังใจ ผู้ช่วยเหลือแนะนำแหล่งความรู้หรือเป็นแบบอย่างที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษา

1.5.2 กระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงออกเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะและเจตคติทางบวก ทางด้านการพูดและการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษา

1.5.3 บันทึกปัญหาการจัดการเรียนการสอน การใช้หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

เมื่อนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะมีความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย

2.1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ ได้แก่ ความหมายของการพูด ความสำคัญของการพูด องค์ประกอบของการพูด จุดมุ่งหมายของการพูด หลักการพูด หลักปฏิบัติในการพูด คุณสมบัติของผู้พูดที่ดี คุณธรรมและจริยธรรมของผู้พูด

2.2 ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้าน

2.2.1 การคิดค้นและแสวงหาความรู้

2.2.2 การใช้ภาษาไทยและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์

2.2.3 บุคลิกภาพในการแสดงออกให้ปรากฏ

2.3 มีเจตคติทางบวกต่อการกล่าวสุนทรพจน์ ซึ่งประกอบด้วย

2.3.1 สนใจ ใฝ่รู้เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

2.3.2 ฝึกฝนการกล่าวสุนทรพจน์สม่ำเสมอ

2.3.3 มีความมั่นใจในเวลาพูดภาษาไทยและกล่าวสุนทรพจน์

3. โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม

โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ที่มีรายละเอียดดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ (3 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 2 การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ (9 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 3 การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 4 การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

หน่วยที่ 5 การประเมินและการปรับปรุงแก้ไขกล่าวสุนทรพจน์ (6 ชั่วโมง)

4. กิจกรรมการฝึกอบรม

เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ลงมือกระทำด้วยตนเองและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการเรียนรู้ร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่ม ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการติดต่อสื่อสารทั้งภายในกลุ่มและภายนอกกลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จนเกิดการยอมรับและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป ดังนั้นในการสอนทุกครั้งจึงยึดการเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นแนวทางหลัก ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

4.1. การวิเคราะห์และกำหนดหัวข้อและประเด็นที่จะกล่าว

4.2. การกำหนดกลุ่มหรือทีม

4.3. การกำหนดที่ปรึกษาและแหล่งการเรียนรู้

4.4. การวางแผนการฝึกฝน

4.5. การดำเนินการฝึกฝนตามแผน

4.6. การนำเสนอผลการเรียนรู้และแสดงออกเพื่อเข้าร่วมการประกวด

5. สื่อการฝึกอบรม

สื่อการเรียนการสอนประกอบด้วย

5.1. คู่มือผู้สอน เพื่อให้ผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย

5.1.1 ชื่อหน่วย

5.1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

5.1.3 สารสำคัญ

5.1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

5.1.5 กิจกรรมการเรียนการสอน

5.1.6 สื่อการเรียนการสอน

5.1.7 การวัดและประเมินผล

5.2. สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย สรุปเนื้อหาสาระสำคัญของแต่ละหน่วย พร้อมโปรแกรมเตอร์และคอมพิวเตอร์

5.3. ใบความรู้ตั้งแต่หน่วยที่ 1-5

5.4. แบบฝึกหัด แบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ

5.5. เอกสารประกอบการฝึกอบรม และวัสดุอุปกรณ์

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

6.1. ด้านความรู้ ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

6.2. ด้านความสามารถในการคิดค้น ใช้แบบสังเกตความสามารถการคิดค้นและประมวลข้อมูลขณะดำเนินการฝึกอบรม

6.3. ด้านความสามารถในกล่าวสุนทรพจน์ ใช้แบบประเมินการกล่าวสุนทรพจน์

6.4. ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมเชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

บทที่ 3

หน่วยที่ 1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

2. สาระสำคัญ

การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้และความคิด ตลอดจนความรู้สึก และความต้องการของผู้พูด ไปยังผู้ฟัง ซึ่งมีคำพูดและน้ำเสียง อากัปกริยาเป็นสื่อหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นการถ่ายทอดความในใจให้ ผู้ฟังรู้นั่นเอง การพูดนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งในชีวิต

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การพูดมีความสำคัญเป็นอันมาก ไม่ว่าจะเป็นวัย เพศ อาชีพประกอบกิจการงานหรือคบหาสมาคมกับใคร จะต้องใช้การพูดมากที่สุด เพราะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจได้ละเอียด ลึกซึ้ง กว้างขวาง ชัดเจนและรวดเร็ว ฉะนั้น หากต้องการพูดให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก็ต้องอาศัยหลักวิชาการพูด และการฝึกฝน เพราะการพูดเป็นทั้ง “ศิลป์” และ “ศาสตร์”

“ศิลป์” ต้องอาศัยการฝึกฝน จนเกิดความชำนาญ มีการฝึกพูดทุกชั้นตอน

“ศาสตร์” มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติและถ่ายทอด

การพูดที่ดีจะต้องรู้ทั้งทฤษฎี คือกฎเกณฑ์ที่วางไว้และรู้ทั้งปฏิบัติ คือ การฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้รู้จักพูดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังฝึกอบรม “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์”แล้ว นักศึกษาสามารถ

3.1 อธิบายความหมายของการพูดได้

3.2 อธิบายความสำคัญของการพูดได้

3.3 อธิบายประเภทต่างๆของการพูดได้

- 3.4 อธิบายความหมายของสุนทรพจน์ได้
- 3.5 อธิบายลักษณะของการพูดสุนทรพจน์ได้
- 3.6 อธิบายโครงสร้างทั่วไปของการพูดสุนทรพจน์ได้
- 3.7 อธิบายวิธีการประเมินผลการพูดสุนทรพจน์ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

4.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงนักศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมและคุณค่าของการได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันให้นักศึกษาได้รับทราบ

- นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คนและให้นักศึกษาเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม พร้อมทั้งตั้งชื่อกลุ่ม

- นักศึกษาร่วมกันระบุนปัญหาเกี่ยวกับการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของตนเอง

- นักศึกษาในแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปปัญหาของกลุ่ม 1 ปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมกันสรุปปัญหาในประเด็นความรู้ ทักษะในการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

- นักศึกษาและอาจารย์สนทนาซักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของการพูดและกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยในเรื่องของความหมายการพูด ความสำคัญของการพูดและสุนทรพจน์โดยการสนทนาและใช้สไลด์อิเล็กทรอนิกส์

4.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาศึกษาใบความรู้ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

- หัวหน้ากลุ่มให้สมาชิกในกลุ่ม (กลุ่มเดิมในขั้นนำ) สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเด็น “ความสามารถในการพูดและกล่าวสุนทรพจน์” จากนั้นจึงให้สมาชิกแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้มาบูรณาการ สังเคราะห์และเขียน อธิบายสรุปความหมายของการพูด ความหมายของสุนทรพจน์ และแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ปัญหาใน

การพูดภาษาไทยและอุปสรรคของการพูดสุนทรพจน์ภาษาไทย” ลงในกระดาษ

- หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปความหมายและแสดงความคิดเห็นในประเด็นข้างต้นเป็นข้อสรุปของกลุ่มย่อย

- นักศึกษานำเสนอข้อสรุปของกลุ่มย่อยในกลุ่มใหญ่และให้กลุ่มใหญ่ร่วมกันสรุปเป็นข้อสรุปของกลุ่มใหญ่

- นักศึกษาเขียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในแบบบันทึกใบงาน โดยในแบบบันทึกใบงานจะประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญดังนี้

1) ความหมายของการพูด

2) ความหมายของสุนทรพจน์

3) ข้อสรุปความคิดเห็นในประเด็น “ปัญหาในการพูดภาษาไทยและอุปสรรคของการพูดสุนทรพจน์ภาษาไทย” ของตนเอง

4) ข้อสรุปความคิดเห็นในประเด็น “ความสามารถในการพูดและกล่าวสุนทรพจน์” ของกลุ่มย่อย

4.3 ขั้นสรุป

- อาจารย์และนักศึกษาสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในหน่วยที่ 1 อย่างสั้น ๆ

- อาจารย์ประเมินผลการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 2 ให้นักศึกษาไปศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

5.สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารประกอบการเรียนการสอนหน่วยที่ 1

- สไลด์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมโปรเจกเตอร์และคอมพิวเตอร์

- แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน

6.การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ เกณฑ์การตรวจคะแนนให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูก นอกนั้นให้คะแนน 0

แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน(Pretest)
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

คำชี้แจง

โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด โดยเลือกเขียน ก. ข. ค. หรือ ง.
เพียงคำตอบเดียวลงใน ()

1) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก.การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้อย่าง ถูกต้อง และมีหลักเกณฑ์

ข.การพูดคือกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยมีภาษา น้ำเสียงและอากัปกิริยา

ค.การพูดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยในการ สื่อ ความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกันโดยใช้เสียง รหัส หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

ง.การพูดเป็นการสื่อสารฝ่ายเดียว มีผู้ให้การสื่อสารฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

2) คำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก.เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติที่ถูกต้อง

ข.เพื่อให้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง

ค.เพื่อนินทาคนอื่นและระบายอารมณ์

ง.เพื่อให้ความบันเทิง

3) คำอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก.การพูดที่ดีจะช่วยในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และเป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่ดี ที่สุด

ข.การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น ทำให้รู้จักวางตัวได้ดีขึ้นกิริยาท่าทางไม่ เตะอะเงิน แต่งกายเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ค. การพูดที่ดีสามารถโน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อเรื่องในสิ่งที่ดีงามและประพฤติปฏิบัติ
ดีได้ สังคมนั้นก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข

ง. การพูดช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อความ
ต้องการของตน

4) คำอธิบายเกี่ยวกับการพูดโดยจับพจน์หรือกะทันหัน ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดที่ผู้พูด ไม่รู้ตัวมาก่อน

ข. จะต้องพูดไม่ได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าในด้านเนื้อเรื่องที่จะพูด

ค. ผู้พูดต้องคุมสติให้มั่น อย่าประหม่าหรือตกใจตื่นเต้นจนเกินไป

ง. ผู้พูดจะพูดในเรื่องอะไรก็ได้ ไม่ต้องกำหนดเวลาพูด

5) การพูดที่ต้องเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเงิน ตัวเลข สถิติ ควรใช้วิธีการพูดแบบใด
()

ก. การพูดแบบกะทันหัน

ข. การพูดโดยอาศัยอ่านจากร่างหรือต้นฉบับ

ค. การพูดแบบท่องจำจากร่าง

ง. การพูดจากความทรงจำ

6) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่มีโอกาสเตรียมตัวมาก่อน ()

ก. การบรรยาย

ข. การอภิปราย

ค. การตอบข้อซักถาม

ง. การโต้วาที

7) การประชุมที่นิยมจัดกันทั่วไปในหน่วยงานต่างๆเรียกว่าอะไร ()

ก. การสัมมนา

ข. การวินิจฉัยปัญหา

ค. การปาฐกถา

ง. สุนทรพจน์

8) การพูดต่อประชุมชนประเภทใดมีความบกพร่องน้อยที่สุด ()

ก. การพูดโดยอาศัยต้นร่าง

ข. การพูด โดยการอ่านจากต้นร่าง

ค. การพูด โดยจับพยางค์

ง. การพูด โดยวิธีการท่องจำ

9) ข้อใดเป็นผลดีของการ “พูดเป็น” ()

ก. พูดแล้วมีคนเชื่อถือ ข. พูดแล้วคนฟังมีความสุข

ค. พูดแล้วประสบความสำเร็จ ง. พูดแล้วสามารถพลิกผันได้ตามสถานการณ์

10) การพูดมีประสิทธิผล มีข้อแนะนำง่าย ๆ อย่างไร ()

ก. พูดให้ชัดเจน กระชับรัด

ข. พูดน้อยแต่ได้ความมาก

ค. พูดให้นุ่มนวลแต่ใช้เสียงดังพอควร

ง. พูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

11) ส่วนวนคำในข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพูด ()

ก. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

ข. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่วอัปราชัย

ค. สำเนียงส่อภาษา กิริยาสื่อสกุล

ง. ปากปราศรัย ใจเชื่อถือ

12) “การพูดในโอกาสต่างๆ โดยการใช้ภาษาที่ไพเราะเหมาะสมกับโอกาสนั้นๆ”

ข้อความดังกล่าวตรงกับข้อใด ()

ก. สุนทรพจน์ ข. การเล่าเหตุการณ์

ค. การให้คำแนะนำ ง. การให้คำปรึกษา

13) ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสุนทรพจน์ ()

ก. ใช้ในการกล่าวแนะนำบุคคล

ข. ใช้ในการแสดงความคืบหน้าของงาน

ก.ใช้ในพิธีการหรือโอกาสสำคัญ

ง.ใช้ในการกล่าวรายงานการจัดงาน

14) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของสุนทรพจน์ ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก.เป็นการพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย

ข.เป็นการพูดที่เป็นทางการ หรือในพิธีการใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก

ค.คำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการ

ง.เป็นการพูดของสองคนขึ้นไป ผู้พูดต้องเรียบเรียงถ้อยคำและข้อความที่จะพูดเป็นอย่างดี

15) ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของเนื้อหาสุนทรพจน์ ()

ก.ส่วนนำ

ข.ส่วนเนื้อหา

ค.ส่วนเพิ่ม

ง.ส่วนลงท้าย

16) “ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ถ้าคนไทยทุกคนไม่ช่วยอนุรักษ์ไว้ ภาษาไทยจะเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไปได้อย่างไร” ข้อความนี้ มีการใช้ภาษาพูดเพื่อโน้มน้าวใจอย่างไร ()

ก.การใช้ภาษาพูดเชิงขอร้อง

ข.การใช้ภาษาพูดเชิงวิงวอน

ค.การใช้ภาษาพูดเชิงคำถาม

ง.การใช้ภาษาพูดเชิงเสนอแนะ

17) ระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับ ()

ก.ตัวสาร

ข.ผู้ส่งสาร

ค.ผู้รับสาร

ง.ตัวบุคคล และโอกาส

18) สำนวนภาษาไทยในข้อใดมีความสำคัญในการสื่อสารมากที่สุด ()

ก.สำนวนภาษาสามัญ

ข.สำนวนภาษาการประพันธ์

ค. จำนวนการสื่อสารมวลชน และโฆษณา

ง. ทุกข้อรวมกัน

19) ในการใช้ภาษาของผู้พูด ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ ()

ก. ผู้ฟัง

ข. พื้นฐานของผู้ฟัง

ค. ผู้ฟัง และ โอกาสของผู้ฟัง

ง. ผู้ฟัง โอกาส และสถานที่

20) ข้อใดไม่ควรใช้ในการเปิดฉากการกล่าวสุนทรพจน์ ()

ก. เปิดฉากด้วยการตั้งคำถาม

ข. เปิดฉากด้วยการเร้าความอยากรู้อยากเห็น

ค. เปิดฉากด้วยคำขบขัน

ง. เปิดฉากด้วยคติพจน์หรือคำกล่าวของบุคคลสำคัญ

21) ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการสร้างเนื้อเรื่อง ()

ก. ชั้นวิเคราะห์ผู้ฟัง

ข. ชั้นรวบรวมเนื้อหาสาระ

ค. ชั้นแยกแยะหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย

ง. ชั้นตรวจสอบและจัดระเบียบเนื้อเรื่อง

22) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่เป็นทางการ ()

ก. การพูดโฆษณาสินค้า

ข. การกล่าวคำปราศรัย

ค. การกล่าวสดุดี

ง. การกล่าวรายงาน

23) น้ำเสียงในข้อใด แสดงความพึงพอใจ ()

ก. อู๊ย! น่ารัก

ข. ้วย! ตาเถร

ค. อู๊ย! ตายตาย

ง. โอ๊ะ! อะไรนี่

24) บุคคลที่มีมารยาทที่ดีในการพูด ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมในข้อใด ()

ก. พูดเชิงดูถูกผู้ฟัง

ข. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย

ค. แสดงท่าทางเป็นกันเองเต็มที่

ง. ออกเสียงควบกล้ำชัดเจนทุกคำ

- 25) ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการวิจารณ์การพูดและประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ ()
- ก. ช่วยปรับปรุงการพูดของผู้พูดให้ดีขึ้น เมื่อผู้พูดมีจิตใจกว้างขวางยอมรับคำวิจารณ์แล้วก็จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนให้ดีขึ้น
 - ข. ผู้วิจารณ์สามารถนำข้อบกพร่องของผู้พูดไปเผยแพร่
 - ค. ช่วยฝึกฝนผู้วิจารณ์ให้มีความตั้งใจฟังและรู้จักวิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่ได้ฟัง
 - ง. ส่งเสริมให้ผู้วิจารณ์ได้ใช้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญาจากการสังเกตและจากการใช้ความรู้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์

ขอให้ทุกท่านโชคดี

แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน(Posttest)
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

คำชี้แจง

โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด โดยเลือกเขียน ก. ข. ค. หรือ ง. เพียง
คำตอบเดียวลงใน ()

1) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดคือกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง
โดยมีภาษา น้ำเสียงและอากัปกิริยา

ข. การพูดเป็นการสื่อสารฝ่ายเดียว มีผู้ให้การสื่อสารฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

ค. การพูดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยในการ
สื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกันโดยใช้เสียง รหัส หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

ง. การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง
และมีหลักเกณฑ์

2) คำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. เพื่อนินทาคนอื่นและระบายอารมณ์

ข. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ที่สนคดีที่ถูกต้อง

ค. เพื่อให้ความบันเทิง

ง. เพื่อให้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง

3) คำอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการพูด ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อความ
ต้องการของตน

ข. การพูดที่ดีจะช่วยในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และเป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่ดี

ที่สุด

ก. การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น ทำให้รู้จักวางตัวได้ดีขึ้น ใช้จ่ายเงินไม่
เกะเขิน แต่งกายเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ง. การพูดที่ดีสามารถ โน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อเรื่องในสิ่งที่ดีงามและประพฤติปฏิบัติ
ดีได้ สังคมนั้นก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข

4) คำอธิบายเกี่ยวกับการพูด โดยจับพล้นหรือกะทันหัน ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. การพูดที่ผู้พูดไม่รู้ตัวมาก่อน

ข. ผู้พูดต้องคุมสติให้มั่น อย่าประหม่าหรือตกใจตื่นตื่นจนเกินไป

ค. ผู้พูดจะพูดในเรื่องอะไรก็ได้ ไม่ต้องกำหนดเวลาพูด

ง. จะต้องพูดไม่ได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าในด้านเนื้อเรื่องที่จะพูด

5) การพูดที่ต้องเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเงิน ตัวเลข สถิติ ควรใช้วิธีการพูดแบบใด ()

ก. การพูดโดยอาศัยอ่านจากร่างหรือต้นฉบับ

ข. การพูดแบบท่องจำจากร่าง

ค. การพูดแบบกะทันหัน

ง. การพูดจากความทรงจำ

6) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่มีโอกาสเตรียมตัวมาก่อน ()

ก. การตอบข้อซักถาม

ข. การโต้วาที

ค. การบรรยาย

ง. การอภิปราย

7) การประชุมที่นิยมจัดกันทั่วไปในหน่วยงานต่างๆ เรียกว่าอะไร ()

ก. การปาฐกถา

ข. การวินิจฉัยปัญหา

ค. การสัมมนา

ง. สุนทรพจน์

8) การพูดต่อประชุมชนประเภทใดมีความบกพร่องน้อยที่สุด ()

- ก. การพูดโดยฉับพลัน
- ข. การพูดโดยอาศัยต้นร่าง
- ค. การพูดโดยวิธีการท่องจำ
- ง. การพูดโดยการอ่านจากต้นร่าง

9) ข้อใดเป็นผลดีของการ “พูดเป็น” ()

- ก. พูดแล้วมีคนเชื่อถือ
- ข. พูดแล้วคนฟังมีความสุข
- ค. พูดแล้วประสบความสำเร็จ
- ง. พูดแล้วสามารถพลิกผันได้ตามสถานการณ์

10) การพูดมีประสิทธิผล มีข้อเสนอแนะอย่างไร ()

- ก. พูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
- ข. พูดให้นุ่มนวลแต่ใช้เสียงดังพอควร
- ค. พูดให้ชัดเจน กะทัดรัด
- ง. พูดน้อยแต่ได้ความมาก

11) ส่วนใดในข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพูด ()

- ก. พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่วอัปราชัย
- ข. ปากปราศรัย ใจเชือดคอ
- ค. พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
- ง. สำเนียงส่อภาษา กิริยาสะท้อนสกุล

12) “การพูดในโอกาสต่างๆ โดยการใช้ภาษาที่ไพเราะเหมาะสมกับโอกาสนั้นๆ”

ข้อความดังกล่าวตรงกับข้อใด ()

- ก. การให้คำปรึกษา
- ข. การเล่าเหตุการณ์
- ค. การให้คำแนะนำ
- ง. สุนทรพจน์

13) ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสุนทรพจน์ ()

ก. ใช้ในพิธีการหรือโอกาสสำคัญ

ข. ใช้ในการกล่าวแนะนำบุคคล

ค. ใช้ในการกล่าวรายงานการจัดงาน

ง. ใช้ในการแถลงความคืบหน้าของงาน

14) คำอธิบายเกี่ยวกับความหมายของสุนทรพจน์ ข้อใดไม่ถูกต้อง ()

ก. คำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการ

ข. เป็นการพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย

ค. เป็นการพูดที่เป็นทางการ หรือในพิธีการ ใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็น

หลัก

ง. เป็นการพูดของสองคนขึ้นไป ผู้พูดต้องเรียบเรียงถ้อยคำและข้อความที่จะพูดเป็น

อย่างดี

15) ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของเนื้อหาสุนทรพจน์ ()

ก. ส่วนนำ

ข. ส่วนเนื้อหา

ค. ส่วนลงท้าย

ง. ส่วนเพิ่ม

16) “ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ถ้าคนไทยทุกคนไม่ช่วยอนุรักษ์ไว้ ภาษาไทยจะเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไปได้อย่างไร” ข้อความนี้ มีการใช้ภาษาพูดเพื่อโน้มน้าวใจอย่างไร ()

ก. การใช้ภาษาพูดเชิงคำถาม

ข. การใช้ภาษาพูดเชิงเสนอแนะ

ค. การใช้ภาษาพูดเชิงขอร้อง

ง. การใช้ภาษาพูดเชิงวิงวอน

17) ระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนั้นขึ้นอยู่กับ ()

ก. ตัวบุคคล และ โอกาส

ข. ผู้รับสาร

ค. ตัวสาร

ง. ผู้ส่งสาร

18) ส่วนภาษาไทยในข้อใดมีความสำคัญในการสื่อสารมากที่สุด ()

ก. ส่วนการสื่อสารมวลชน และโฆษณา

ข. ส่วนภาษาสามัญ

ค. ส่วนภาษาการประพันธ์

ง. ทุกข้อรวมกัน

19) ในการใช้ภาษาของผู้พูด ควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ ()

ก. ผู้ฟัง

ข. พื้นฐานของผู้ฟัง

ค. ผู้ฟัง โอกาส และสถานที่

ง. ผู้ฟัง และ โอกาสของผู้ฟัง

20) ข้อใดไม่ควรใช้ในการเปิดฉากการกล่าวสุนทรพจน์ ()

ก. เปิดฉากด้วยคำขบขัน

ข. เปิดฉากด้วยการตั้งคำถาม

ค. เปิดฉากด้วยการเร้าความอยากรู้อยากเห็น

ง. เปิดฉากด้วยคติพจน์หรือคำกล่าวของบุคคลสำคัญ

21) ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการสร้างเนื้อเรื่อง ()

ก. ขั้นรวบรวมเนื้อหาสาระ

ข. ขั้นตรวจสอบและจัดระเบียบเนื้อเรื่อง

ค. ขั้นแยกแยะหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย

ง. ขั้นวิเคราะห์ผู้ฟัง

22) ข้อใดเป็นการพูดที่ไม่เป็นทางการ ()

ก. การกล่าวสดุดี

ข. การกล่าวคำปราศรัย

ค. การกล่าวรายงาน

ง. การพูดโฆษณาสินค้า

23) น้ำเสียงในข้อใด แสดงความพึงพอใจ ()

ก. วิวัย! ตาเถร

ข. อู๊ย! ต้ายตาย

ค. โเอ๊ะ! อะไรนี่

ง. อู๊ย! น่ารัก

24) บุคคลที่มีมารยาทที่ดีในการพูด ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมในข้อใด ()

ก. พูดแสดงท่าทางเป็นกันเองเต็มที่

ข. ใช้ภาษาเข้าใจง่าย

ค. เชีงดูถูกผู้ฟัง

ง. ออกเสียงควบกล้ำชัดเจนทุกคำ

25) ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการวิจารณ์การพูดและประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ ()

ก. ช่วยฝึกฝนผู้วิจารณ์ให้มีความตั้งใจฟังและรู้จักวิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่ได้ฟัง

ข. ช่วยปรับปรุงการพูดของผู้พูดให้ดีขึ้น เมื่อผู้พูดมีจิตใจกว้างขวางยอมรับคำวิจารณ์แล้วก็จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนให้ดีขึ้น

ค. ส่งเสริมให้ผู้วิจารณ์ได้ใช้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญาจากการสังเกตและจากการใช้ความรู้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์

ง. ผู้วิจารณ์สามารถนำข้อบกพร่องของผู้พูดไปเผยแพร่

ขอให้ทุกท่านโชคดี

ใบความรู้ 1 ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

การพูดเป็นการสื่อสารที่สำคัญยิ่งในชีวิตประจำวัน มนุษย์ทุกคนต้องอาศัยการพูดในการรับสารและส่งสาร มีผู้นิยามความหมายของการพูดไว้คล้ายคลึงกันได้แก่

ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (2543: 13) ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดคือกระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่ง ไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยมีภาษา น้ำเสียงและอากัปกิริยาเป็นสื่อ นอกจากนี้ยังให้ความหมายต่อไปอีกว่า การพูดคือ การแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก โดยใช้ภาษาและเสียง สื่อความหมาย

สมิต สัจฉกร (2547: 11) กล่าวว่า การพูดคือ พฤติกรรมในการสื่อสารความรู้สึกนึกคิด ถ่ายทอดซึ่งกันและกันและระหว่างผู้พูดฝ่ายหนึ่งกับผู้ฟังฝ่ายหนึ่ง ด้วยการใช้อยุทธศาสตร์หลายระบบพร้อมกัน ได้แก่ เสียง ภาษา และอากัปกิริยา การพูดเป็นการสื่อสาร 2 ฝ่ายในระบบทางคู่ หรือทุติยวิธี มีผู้ให้การสื่อสาร ฝ่ายหนึ่งกับผู้รับการสื่อสารอีกฝ่ายหนึ่ง

สวนิต ขมาภัย และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2538: 2) ได้ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดคือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงอากัปกิริยาทำทางเพื่อถ่ายทอดความคิด ความคิด ความรู้ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง

สมชาติ กิจยรรยง (2548: 13) ได้กล่าวถึงการพูดว่า การพูดเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและมีหลักเกณฑ์ ซึ่งหากเรามีความบริสุทธิ์ใจต่อสิ่งที่เราคิดต่อผู้อื่น ก็จะเกิดความสำเร็จในการพูด

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2529ก: 6) กล่าวว่า การพูด เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยในการสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยใช้เสียง รหัสหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น และความต้องการจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟังให้ได้ผลตรงตามความมุ่งหมายของผู้พูด เช่น ต้องการให้เกิดความรู้สึก เกิดความเข้าใจหรือจูงใจให้คล้อยตามความคิดเห็นของผู้พูด

สุขุม นวลสกุล (2540 ก: 12) ได้ให้คำจำกัดความของการพูดไว้อย่างน่าสนใจว่าการพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีอานุภาพมากที่สุดในโลก การพูดเป็นสัญลักษณ์แห่งความเข้าใจระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

จากความหมายของการพูด สรุปได้ว่า การพูด คือพฤติกรรมและสัญลักษณ์ทางภาษาที่แสดงออกมาอย่างชัดเจนโดยใช้เสียงในการสื่อความหมาย เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอารมณ์ ความคิดเห็น ความต้องการ เพื่อให้เกิดผลตามที่ผู้พูดมีเจตนา

ความสำคัญของการพูด

ทีนวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (2543: 6) ได้กำหนดความสำคัญของการพูด ซึ่งเป็นกลวิธีที่จะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ออกเป็น 5 ประการ นั่นก็คือ

1. เพื่อให้รู้จักการสื่อสารด้วยคำพูดที่ถูกต้องซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญในการทำงานร่วมกัน

2. เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับการเป็นผู้นำที่ดี โดยผู้นำต้องเป็นคนพูดเป็น

3. เพื่อเป็นการวางรากฐานประชาธิปไตย

4. เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์

5. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

นอกจากนี้การพูดยังช่วยให้ได้ประโยชน์ทางอ้อมอีกมากมาย เช่น ได้สังคม ได้เพื่อนได้ปรับปรุงความรู้ ทักษะคิด ทักษะ อยู่เสมอ เหนือสิ่งอื่นใด หากได้นำความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพูดไปประยุกต์เข้ากับงานอาชีพแล้ว จะทำให้งานที่ทำอยู่แล้วดีขึ้นอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้ ต้องมีการฝึกอย่างมีขั้นตอน มีระยะเวลา มีพี่เลี้ยงที่ดี เข้าอกเข้าใจ และต้องนำไปใช้อย่างเหมาะสม

สมชาติ กิจจรยง (2548: 19) ได้อธิบายความสำคัญของการพูดไว้ว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น หรือข้อคิดต่อผู้ฟัง โดยใช้ เสียง ภาษา อากัปกิริยาภาพ ฯลฯ เพื่อให้คนฟังรับรู้

ซึ่งกระบวนการดังกล่าวก็มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง
2. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้ความบันเทิง
4. เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือ ซึ่งการทำงานให้ผู้ฟังเชื่อได้นั้น ผู้พูดควรจะต้องปฏิบัติได้ดังนี้

- เชื่อตัวเองก่อน ก่อนที่จะพูดให้ผู้อื่นเชื่อ
- ต้องเสนอข้อมูลหนักแน่น มีเหตุผล
- ย่อเรื่องให้ง่าย และกระชับเพื่อให้คนฟังเข้าใจ
- ท่าทีของผู้พูดน่าเชื่อถือ

สวัสดี บรรณาทิงสุข (2537: 21) ได้กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของการพูดว่าการพูด เป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่สำคัญของมนุษย์ มนุษย์ใช้การพูดเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ทำให้มนุษย์สามารถดำรงเป็นชุมชนน้อยใหญ่ ตลอดจนเป็นประเทศอยู่ได้ เพราะคนในสังคมนั้นใช้การพูดสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ ความรู้สึก ความคิดเป็น และความต้องการ จึงทำให้เข้าใจกันได้ อยู่รวมกันได้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถใช้การพูดเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาเหล่านั้นได้และกล่าวถึงความสำคัญของการพูดในด้านต่างๆพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการสื่อสาร การพูดช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้ถูกต้องเหมาะสม ช่วยในการติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการของคน

2. ด้านการเข้าสมาคมและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพูดจะเป็นสื่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันอยู่เสมอ คนเราจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทำงานร่วมกันได้ ต้องพูดจากันรู้เรื่อง การพูดที่ดีจะช่วยให้การสร้างมนุษยสัมพันธ์และเป็นเครื่องมือในการเข้าสมาคมที่ดีที่สุด

3. ด้านศาสนา ศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อ ดังนั้นการจะชักจูงให้คนอื่นเชื่อหรือเกิดความชอบหรือมีทัศนคติคล้อยตามต้องใช้ศิลปะในการพูดอย่างมาก ผู้ใดสามารถพูดโน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อเรื่องในสิ่งที่ดีงามและประพฤติปฏิบัติดีได้สังคมนั้นก็จะอยู่กันอย่างสงบสุข

4. ด้านการปกครอง มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดวางระเบียบสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นเพื่อให้คนในสังคมได้ยึดถือปฏิบัติในแนวเดียวกันเพื่อความสงบสุขของสังคมนั้น

5. ด้านพัฒนาบุคลิกภาพการพูดเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกลักษณะความฉลาดนิสัยใจคอ และทัศนคติของผู้พูด การรู้จักพูดให้ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้ฟัง เหมาะกับกาลเทศะ อย่างมีขั้นตอนตามหลักการพูด จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้น ทำให้รู้จักวางตัวได้ดียิ่งขึ้นกริยาท่าทางไม่เคอะเขิน แต่งกายเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความน่ารักและเป็นกันเองกับคนทั่วไป

6. ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย หากคนส่วนใหญ่ในสังคมรู้จักพูดในสิ่งที่ควรพูด รู้จักนิ่งในสิ่งที่ควรนิ่ง กล่าวออกความเห็น กล่าวคัดค้านในสิ่งที่ไม่ชอบไม่ควร เราจะพัฒนาสังคมให้เป็นประชาธิปไตยได้เร็วกว่านี้

7. ด้านการประกอบอาชีพ แทบทุกอาชีพจำเป็นต้องใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพทั้งสิ้น อาจเป็นเครื่องมือประกอบอาชีพโดยตรง หรือโดยอ้อม คนเราจะประกอบอาชีพใดก็ตามต้องมีความรู้ในสาขาวิชาชีพของตนเป็นอย่างดี แต่ถ้าหากได้นำความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพูดไปประยุกต์เข้ากับงานอาชีพแล้ว จะทำให้งานที่ทำอยู่ดียิ่งขึ้นอย่างแน่นอน เช่น ทนายความ จิตแพทย์ นักการเมือง พ่อค้าแม่ค้า ฯลฯ

8. ด้านการสอน การสอนเป็นการใช้ศิลปะและความสามารถในการพูดมากที่สุดอย่างหนึ่ง เพราะผู้สอนต้องถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นและชี้แจงเหตุผลต่อศิษย์ ศิษย์จะรับเอาความรู้ไปเป็นประโยชน์ในการดำรงชีพเพื่อพัฒนาสังคมและช่วยเหลือประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไป

ขณะที่สมิต รัชฎกร (2547: 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูด ว่า การพูดเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้ มิใช่สัญชาตญาณ ที่มีมาแต่กำเนิด ความสามารถที่จะเป็นนักพูดที่ดีจึงอาจศึกษาและฝึกฝนได้

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความสำคัญของการพูดไว้มากมาย ดังนี้

วิรัช ลภีรัตนกุล (2526: 2) ให้ความสำคัญของการพูดไว้ว่าพฤติกรรมของการพูดของมนุษย์มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานของเรา ทั้งนี้เพราะมนุษย์ต้องใช้การพูดเสมอ และใช้คำพูดเป็นสื่อบุคคล หรือเป็นวิถีทางหนึ่งในการถ่ายทอดชักนำเอาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนออกตีแผ่แสดงให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจ

สนิท สัตโยภาส (2531: 131) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดในการเรียนการสอนว่า นักเรียนจะเรียนวิชาใดก็ตามทั้งครูและนักเรียนต้องใช้การพูดและการฟังเป็นสื่อ หากนักเรียนมีทักษะในการพูดและการฟังแล้ว ย่อมเป็นรากฐานสนับสนุนให้เกิดทักษะในการเขียนและการอ่านตามมาอย่างแน่นอน

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2537: 3) กล่าวว่า ในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ที่มีภาษาใช้ ได้ยกย่องความสำคัญของการพูดได้ประดุจ “สิ่งทิพย์” ที่สามารถบันดาลให้เกิดความมหัศจรรย์ทั้งในทางเลวและทางเลิศขึ้นได้เสมอมาทุกยุคทุกสมัย โดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น

จากความสำคัญของการพูดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ การพูดมีความสำคัญต่อทุกคน ทุกคนต้องอาศัยการพูดในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดสร้าง

ความเข้าใจที่ดีต่อกัน นอกจากนี้การพูดยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับชีวิต และเป็นพื้นฐานในการศรัทธาและความเชื่อมั่นในบุคลิกภาพให้แก่บุคคลนั้น ๆ อีกด้วย

ประเภทต่างๆของการพูด

สวัสดี บรรเทิงสุข (2554: 26) ได้พิจารณาการพูดในที่ชุมนุมชนที่พบเห็นกันอยู่ โดยทั่วไปแล้วแยกแยะคุณเนื้อหาและโอกาสที่พูดต่างๆกัน ก็จะพบว่าอาจจำแนกเป็น 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1.ปาฐกถา หรือการบรรยาย (Lecture) ได้แก่ การพูดที่องค์ปาฐกมุ่งให้ผู้ฟังทราบข้อความรู้ต่างๆ เป็นสำคัญ การพูดในลักษณะนี้จึงมีหัวข้อเรื่องแสดงไว้ชัดเจนและเป็นการพูดโดยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขาวิชาข้อเท็จจริงและเนื้อหาสาระของการพูดจึงนับเป็นจุดเด่นของการพูดแบบนี้ แต่การแสดงความคิดเห็นของผู้พูดก็มีส่วนสำคัญไม่น้อยเหมือนกัน

2.สุนทรพจน์ (Speech) การพูดในที่ชุมนุมชนมิใช่เป็นสุนทรพจน์เสมอไป เพราะการพิจารณาว่าการพูดครั้งใดเป็นสุนทรพจน์หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาโอกาสที่พูดและบุคคลที่พูดประกอบกันไปด้วย โดยทั่วไปแล้วผู้กล่าวสุนทรพจน์ ย่อมเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องอย่างสูง ซึ่งได้แก่ผู้มีชื่อเสียงหรือบุคคลที่อยู่ในความสนใจอย่างใหญ่หลวงของประชาชน

สุนทรพจน์มิใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นบ่อยๆจนพำร่าเพื่อ เพราะต้องพิจารณารลเทศะกัน อย่างพิถีพิถัน จุดเด่นของสุนทรพจน์ประการหนึ่งก็คือ ความไพเราะของการใช้ภาษาและการเรียงร้อยถ้อยคำ ความคมคายและเฉียบแหลมแห่งการใช้ความคิดของผู้พูด

3.โทสต์ (Toast) เป็นคำกล่าวหรือการพูดสั้นๆเนื่องในพิธีบางอย่าง กระเด็ดไปข้าง กระจุ่มกระจิมมากกว่าที่จะเป็นพิธีที่มโหฬาร บางท่านให้ข้อคิดเห็นว่า โทสต์ คือ การพูด “อะไรเล็กๆน้อยๆ” ที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

4.การพูดเกี่ยวกับทางการเมือง (Oration) เป็นการพูดที่แตกต่างไปจากแบบต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้ว นับเป็นการพูดที่ปฏิบัติกันช้านานตั้งแต่สมัยกรีกโบราณเป็นต้นมา

นอกจากนี้แล้ว การพูดยังสามารถแบ่งตามวิธีพูดมี 4 ประเภท คือ

1.การพูดโดยฉับพลันหรือกะทันหัน (The Impromptu speech) ได้แก่การพูดที่ผู้พูดไม่รู้ตัวมาก่อนจะต้องพูดไม่ได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้าทั้งในด้านเนื้อเรื่องที่จะพูด แต่ก็ได้รับเชิญหรือได้รับมอบหมายให้พูด เช่น การพูดกล่าวอวยพรในวันเกิด กล่าวอวยพรคู่บ่าวสาว กล่าวต้อนรับผู้มา

เขียน กล่าวขอบคุณผู้มีอุปการะสนับสนุน การพูดกะทันหันนี้ หากผู้พูดได้รับเชิญในลักษณะดังกล่าวข้อที่ควรปฏิบัติเพื่อให้การพูดประสบความสำเร็จ ก็ควรปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

- ต้องคุมสติให้มั่น อย่าประหม่าหรือตกใจตื่นเต้นจนเกินไป ทำจิตใจให้ปกติและสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองด้วยการสร้างความพึงพอใจและ ความยินดีที่จะได้พูดในโอกาสเช่นนั้น

- ให้นึกถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่เรียนรู้หรือได้พบเห็นมา ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีมีประโยชน์แก่ผู้ฟังและเป็นเรื่องราวที่เข้ากับ บรรยากาศที่จะพูดแม้ว่าขณะนั้นจะมีเวลาโอกาสสั้นๆ ก่อนจะพูดก็ควรนึกคิดรวมทั้งขณะที่เดินจากที่นั่ง ไปยังที่จะพูด

- กำหนดเรื่องที่จะพูดให้ชัดเจน กำหนดเวลาพูดให้เหมาะสมกับโอกาสและงานนั้นๆ อย่าพูดไปโดยไม่มีการกำหนดหัว เรื่องและกำหนดเวลาไว้เพราะจะมีผลให้การพูดไม่ดี คนฟังก็เบื่อหน่าย

2.การพูดโดยการเตรียมการมาล่วงหน้า (The Extemporaneous) การพูดแบบนี้เป็นการพูด ที่ผู้พูด ได้มี โอกาสเตรียมตัวมาก่อนคือ ผู้พูดรู้ว่าตนเองได้รับเชิญหรือจะต้องพูดในเรื่องอะไรบ้าง จึงต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเท่าที่ โอกาสเวลาจะอำนวยให้ ดังนั้นการเตรียมในเรื่องต่างๆ ที่จะพูดเป็นคุณสมบัติสำคัญที่นักพูดจะต้องปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ

3.การพูด โดยอาศัยอ่านจากต้นฉบับ (The speaking frommanuscripts) การพูดประเภทนี้เป็นการพูดตามต้นฉบับที่เขียนขึ้นซึ่งเป็นการเตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี ส่วนมากเป็นการพูดทางพิธีการต่าง ๆ สำคัญๆ เช่น การกล่าวเปิดงานการกล่าวรายงาน การกล่าวเปิดประชุม การกล่าวรายงานการประชุม การกล่าวคำปราศรัย การกล่าวคำสดุดีการกล่าวคำให้โอวาท การกล่าวต้อนรับที่เป็นพิธีการสำคัญๆ ฯลฯ

การพูดประเภทนี้ผู้พูดจะต้องฝึกฝนตนในเรื่องการอ่านต้นฉบับให้คล่อง การฝึกสายตาเวลาพูดการฝึกอ่านย่อหน้าวรรคตอนและคำศัพท์ที่ยากตลอดทั้งสำนวนการพูดให้เหมาะสม

4.การพูด โดยวิธีท่องจำ (The memorized speaking) การพูดลักษณะนี้เป็นการพูด ที่ผู้พูดจะต้องเตรียมตัวท่องจำเนื้อหาอย่างละเอียดจากเอกสาร ตำรา หนังสือต่างๆ อย่างแม่นยำ เช่น การท่องจำตัวเลข จำสุภาษิตคำพังเพย เนื้อหาที่สำคัญๆ การพูดแบบนี้เป็นการพูดที่ผู้พูดจะต้องใช้ความเพียรพยายามมากในการจดจำเนื้อหา และจะต้องมีเวลาในการเตรียมตัว เช่น การเทศน์ของพระสงฆ์ การสวดอ้อนวอนบวงสรวงพิธีกรรมของพราหมณ์ การทำพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ และการทำพิธีกรรมของศาสนาต่างๆ เป็นต้น

ความหมายของสุนทรพจน์

ปานใจ สุภาพ (2532: 505) ได้ให้ความหมายของคำว่า สุนทรพจน์ ว่ามาจากคำว่า “สุนทร + พจน์” สุนทร แปลว่า ไพเราะเพราะพริ้ง อ่อนหวาน หลีกแหลม ลึกซึ้งกินใจ คมคาย สละสลวย พจน์ ก็คือ คำพูด ดังนั้น สุนทรพจน์ จึงหมายถึง การพูดที่มีถ้อยคำประเภทประทับใจผู้ฟัง เจาะลึกเข้าไปยังก้นบึ้งของหัวใจและมีความหมายทางจิตวิทยาอย่างลึกซึ้ง

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 288) กล่าวว่าสุนทรพจน์ คือ การพูดที่ใช้ในโอกาสสำคัญ โดยผู้พูดจะต้องใช้ถ้อยคำและภาษาให้งดงาม มักเป็นการพูดของคนคนเดียว ผู้พูดต้องเรียบเรียง ถ้อยคำและข้อความที่จะพูดเป็นอย่างดี รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องและเหมาะสมกับโอกาส ส่วนนวนโวหารต้องไพเราะ สละสลวย กินใจ ไม่หยาบคาย ไม่กระทบกระเทียบเปรียบเปรย ผู้ฟังฟังแล้วรู้สึกเป็นมิตร ซาบซึ้งและประทับใจ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2543: 222) ได้อธิบายความหมายของการพูดสุนทรพจน์ว่าเป็น การพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่งดงาม สละสลวย และเป็นคำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญ กล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น นายกรัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (UN) เป็นต้น อีกทั้งยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่า การพูดสุนทรพจน์ คือเป็นการพูดในที่ชุมชน และเป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ แต่ในบางโอกาสผู้พูดอาจแทรกทัศนคติความคิดเห็นที่น่าสนใจไว้ด้วยก็ได้

อำพล สุวรรณธาดา (2550: 34) กล่าวถึง การพูดสุนทรพจน์ว่าเป็น การพูดที่เป็นทางการหรือในพิธีการใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก อาจจะมีภาษาถิ่นภาษาเฉพาะอาชีพหรือภาษาต่างประเทศมาปะปนได้บ้างในกรณีใช้ประกอบคำอธิบายขยายความ และยกตัวอย่างเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คำคะนอง คำพวน หรือคำหยาบ จะมีในการกล่าวสุนทรพจน์ไม่ได้เลย

เมื่อสุนทรพจน์มีความหมายดังกล่าว คุณค่าหรือรสชาติของสุนทรพจน์ จึงเน้นไปที่ความรู้สึกอันเกิดจากการฟัง สำหรับผู้ฟัง และการรู้จักประดิษฐ์ถ้อยคำ ประคองศิลปะการนำดอกไม้บานาชนิดมาร้อยเป็นพวงมาลัย ของผู้พูด

จากความหมายของสุนทรพจน์ที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า สุนทรพจน์ก็คือ คำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการ คำกล่าวแสดงความรู้สึกที่ต่ออย่างเป็นพิธีการในที่ประชุม คำพูดที่ดีงาม ไพเราะจับใจ การพูดสุนทรพจน์มักมีในพิธีสำคัญ เช่น พิธีต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญพิธีได้รับตำแหน่งสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดีหรือกล่าวในงานฉลองระลึกถึงบุคคลสำคัญ วันสำคัญ ระดับชาติ หรือเป็นการกล่าวในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อสร้างสรรค์จรโลงใจ เป็นคำพูดที่

แสดงความปรารถนาดีในทางการเมือง การกล่าวสุนทรพจน์เป็นเรื่องสำคัญยิ่งมักได้รับการยกย่องว่าเป็นการพูดชั้นยอด

ลักษณะของการพูดสุนทรพจน์

ปานใจ สุภาพ (2532: 505) ได้กล่าวถึงลักษณะของสุนทรพจน์ว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นการพูดต่อชุมชน
2. เป็นการพูดสั้น ๆ
3. เป็นการพูดปากเปล่า (ถ้าอ่าน ไม่เรียกว่าการพูดสุนทรพจน์ ควรเป็นการอ่านสุนทรพจน์ เพราะคุณค่าและความรู้สึกทางจิตวิทยาแตกต่างกันมาก)
4. เป็นการพูดที่เป็นพิธีรีตองหรือในโอกาสสำคัญต่าง ๆ
5. เป็นการพูดที่มีการเตรียมการและซักซ้อมมาแล้วอย่างจริงจัง ๆ ไม่ใช่คิดไปพูดไป เพราะจะทำให้การพูดเกิดภาวะฉุกฉลิว ขลุ่ยขลัก ขาดคุณค่า ไม่น่าฟัง

นอกจากนี้การพูดสุนทรพจน์ยังมีลักษณะเด่นที่ ปานใจ สุภาพ (2532: 508) ได้เพิ่มเติมคือ

1. เเด่นในรสชาติของคำ เนื่องจากสุนทรพจน์มีลักษณะเด่นในรสชาติของคำ ผู้พูดจึงต้องสรรหาถ้อยคำประเภทเอรีดอรร้อยชาบซ่าและมีสกุลรุนชาติ ถ้อยคำต้องได้รับการประคิดประดอย ร้อยกรองให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม โดยไม่มีถ้อยคำประเภทฟุ่มเฟือยแบบน้ำท่วมทุ่ง อีกทั้งต้องพิถีพิถันในการเรียบเรียงถ้อยคำแต่ละคำเป็นวลี จากวลีเป็นประโยค และจากประโยคจนมาเป็นเรื่องราว การพูดต้องมีความกะทัดรัด ไม่เว้งว้าง โหวงเหวง หรือล่อยฟ่องเกินจริง ไม่มีการใช้สำนวนประเภทพรรณนาโวหารเหมือนนวนิยาย ไม่พูดเป็นถ้อยคำร้อยกรองทั้งหมด ถ้อยคำในสุนทรพจน์มีทั้งความหมายทางกว้างและทางลึก (คำว่า กว้าง หมายถึงมีประโยชน์หรือมีความหมายต่อผู้ฟังอย่างกว้างขวาง จำนวนมากหรือไม่จำกัดจำนวน คำว่าลึก หมายถึง ให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังอย่างลึกซึ้งถึงแก่นแต่สามารถปฏิบัติได้)

2. เเด่นในประเด็น สุนทรพจน์มักนิยมพูดเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพชัดเจน และทำให้การพูดพุ่งเข้าสู่จิตใจผู้ฟังได้อย่างรวดเร็วและไม่คลุมเครือ

ลักษณะ สตะเวทิน (2536: 289-290) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่า จะเป็นการพูดที่ต้องอาศัยความสุภาพ อ่อนน้อม และความจริงใจเป็นหลักสำคัญ หลีกเลี่ยงการพูดโอ้อวดเกินความเป็นจริง เสียงที่ใช้ต้องน่าฟังและจริงจัง แต่ต้องระวังอย่าให้กระทบผู้หนึ่งผู้ใดเมื่อพูดไป

แล้วจะก่อให้เกิดความเป็นมิตรหรือความสุขทางใจ เพื่อโน้มน้าวให้เกิดการปฏิบัติตามเพราะการพูด เพื่อเพิ่มพูนความปรารถนาดีนี้ เป็นการพูดเพื่อสร้างความนิยมและสนับสนุน ดังนั้นจึงควรพูดให้ผู้ฟังได้เข้าใจถึงบทบาทที่หน่วยงานมีส่วนรับผิดชอบถึงส่วนรวม

วิรัช กลิรัตน์กุล (2543: 222) กล่าวว่า ผู้พูดจะต้องเรียบเรียงสุนทรพจน์โดยการเลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะหรือโอกาส โดยผู้พูดอาจเรียบเรียงด้วยตนเองทั้งหมดก็ได้ หรือบุคคลสำคัญบางคนมักใช้นักประชาสัมพันธ์หรือเลขานุการส่วนตัวเป็นผู้เรียบเรียงให้ทั้งหมด ซึ่งผู้เขียนสุนทรพจน์ให้ผู้พูดสุนทรพจน์เราเรียกว่า “Ghost Writer” สุนทรพจน์ อาจจะสอดแทรกถ้อยคำ ประโยคที่มีความไพเราะ สละสลวย คมคาย เพื่อความประทับใจผู้ฟัง หากเป็นพิธีที่สำคัญหรือเป็นทางการ ผู้พูดหรือผู้กล่าวมักใช้การพูดแบบ Reading from Manuscript คือการพูดแบบอ่านจากต้นฉบับ ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องแม่นยำและป้องกันความผิดพลาด เรามักจะเห็นบุคคลสำคัญใช้วิธีนี้เสมอ ข้อสำคัญที่ควรระมัดระวังอย่างยิ่งในการกล่าวสุนทรพจน์ แบบอ่านจากต้นฉบับนี้ก็คือ ผู้กล่าวสุนทรพจน์ต้องฝึกซ้อมอ่านให้คล่องเสียก่อน จึงจะทำให้กล่าวได้อย่างราบรื่นไม่สะดุด ดิดขัดหรืออ่านผิดอ่านถูก และสิ่งสำคัญที่ควรระมัดระวังอีกข้อ ก็คือ การกล่าวสุนทรพจน์แบบอ่านจากต้นฉบับนี้ ต้องอ่านแบบลีลาคล้ายการพูดกับผู้ฟัง จึงจะน่าสนใจ มิใช่ก้มหน้าก้มตาอ่านแบบตะลุยกไปตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่เงยหน้ามองผู้ฟังซึ่งจะทำให้ขาดความประทับใจไปอย่างน่าเสียดาย

สมิต สัจฉกร (2547: 142-143) ได้กล่าวถึงลักษณะการพูดสุนทรพจน์ว่า เป็นการพูดที่ใช้ในโอกาสพิเศษ จะต้องให้เหมาะสมกับผู้ฟังและกาลเทศะ โดยเน้นเงื่อนไขทางเวลา สถานที่และเหตุการณ์โดยเฉพาะ ด้วยวัตถุประสงค์ประการเดียว หรือวัตถุประสงค์รวม ๆ เพื่อบอกเล่าการจงใจและกระตุนเร้า อีกต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

1. อารมณ์ในแต่ละครั้งผู้พูดต้องไม่ทำให้อารมณ์ผู้ฟังผิดหวังหรือเสียอารมณ์ที่มีอยู่ในขณะนั้น
2. เนื้อหาสาระของการพูดสุนทรพจน์ ควรจะเป็นไปตามที่ผู้ฟังคาดหมายที่จะได้ยิน ควรเป็นเรื่องราว ที่เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
3. ภาษา ควรเป็นภาษาที่มีเสน่ห์ มีลีลาเรื่องราวรองชัดเจนและชวนฟัง แต่ควรหลีกเลี่ยงถ้อยคำหรือวลีที่หยาบคายเกินไป ผู้พูดควรระมัดระวังการใช้ภาษาซึ่งรู้ว่ามิใช่ข้อควรทำเพื่อ
4. การนำเสนอ ผู้พูดควรแสดงออกถึงความเชื่อมั่นและยืนยันอย่างมั่นคง มีการพูดที่กลมกลืนกับ โอกาส แสดงออกอย่างสง่างามอย่างเป็นกันเอง ผู้พูดควรแสดงความจริงใจไม่ควรปล่อยให้ อารมณ์เป็นนายมากเกินไป

อำพล สุวรรณธาดา (2550: 51) ได้ให้ข้อสังเกตกับลักษณะของการพูดสุนทรพจน์ไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วควรมีการใส่ใจและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการใช้ภาษา ซึ่งมีหลักดังนี้

1.เนื้อหา เนื้อหาของการกล่าวสุนทรพจน์ต้องแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนลงท้าย

- ส่วนนำ เป็นการบอกกล่าวให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้พูดเป็นใคร พูดในฐานะอะไร โอกาสใด แล้วนำเข้าสู่เนื้อหา

- ส่วนเนื้อหา คือ หัวใจของสุนทรพจน์ ผู้พูดต้องแยกประเด็นให้ชัดเจน ติประเด็นให้แตก ขยายความให้ตรงประเด็น ยกตัวอย่างตามประเด็น อย่าให้ตกประเด็นที่สำคัญตรวจสอบได้ ต่อเติม หรือตัดประเด็นต่างๆ ให้เหมาะสมกับเวลา หลักฐานอ้างอิงต้องถูกต้อง ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดมักแทรกสำนวนโวหารไว้ในเนื้อหาเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง

- ส่วนลงท้าย อาจทำได้หลายวิธี เช่นสรุปเนื้อหา เสนอข้อคิดเห็นหรือแนวทางปฏิบัติ เน้นประเด็นสำคัญ ตั้งความหวัง หรือกระตุ้นให้คิดหรือทำต่อไป ด้วยการ ใช้ภาษา หรือการที่ชวนให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ฟัง

2.ข้อมูลถูกต้อง ข้อมูลที่ใช้ในการกล่าวสุนทรพจน์จะต้องถูกต้อง ชัดเจน ไม่บิดเบือน จากความเป็นจริง โดยเฉพาะพระราชกรณียวัตร พระบรมราโชวาท และพระราชกรณียกิจจะต้องมีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ไม่ควรพูดขึ้นมาลอยๆ โดยไม่ได้อ้างอิงที่มาที่ไปเช่น เมื่อจะกล่าวอ้างถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสก็ควรอ้างอิงถึงที่มาว่ากล่าวไว้ในโอกาสใด พระราชทานแก่ใคร

3.การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหา การใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ควรใช้ภาษาพูดหรือภาษาทางการที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กระชับ สื่อความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา มีการเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะสาขาหรือศัพท์เทคนิค ต้องใช้ให้เหมาะสม ดังที่ เปลื้อง ณ นคร (2529: 9) กล่าวว่าภาษาวิชาการจะมีศัพท์เทคนิคที่เป็นภาษาเฉพาะสำหรับวิชาการนั้น ๆ ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง จึงจะถือว่าใช้ภาษาเขียนได้ถูกระดับภาษา ภาษาเทคนิคไม่อาจเข้าใจกันทั่ว ๆ ไปได้ ดังนั้นในการเขียนเรื่องที่จะให้บุคคลทั่วไปอ่านก็ควรใช้คำเทคนิคให้น้อยที่สุดถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรอธิบายคำนั้นเสียก่อน จะเห็นได้ว่าลักษณะของสุนทรพจน์จะมีความคล้ายกันคือ ต้องแสดงการโน้มหน้าใจของใจ และกระตุ้นความรู้สึกลอยอกมีส่วนร่วม ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ทั้ง อารมณ์ ภาษาเนื้อหา รสชาติของคำอีกด้วย

โครงสร้างทั่วไปของการพูดสุนทรพจน์

สวัสดี บรรเทาสุข (2530: 58) กล่าวว่าสุนทรพจน์ที่ดีต้องมีโครงสร้าง การพูดสุนทรพจน์ที่ดีก็ควรมีโครงสร้าง แต่โครงสร้างที่ดีในการพูดสุนทรพจน์นั้นมีส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนเปิดฉาก ตอนเปิดเรื่อง กระตุ้นให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะพูด

1.1 เปิดฉากการพูดด้วยการเร้าความอยากรู้อยากเห็น

1.2 เปิดฉากการพูดแบบพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์

1.3 เปิดฉากด้วยเรื่องหรือตัวอย่างแปลก ๆ

1.4 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยการตั้งคำถาม

1.5 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยคติพจน์หรือคำกล่าวของบุคคลสำคัญ

1.6 เปิดฉากขึ้นต้นด้วยสิ่งที่อยู่ในความสนใจอย่างใหญ่หลวงของผู้ฟัง

1.7 เปิดฉากเริ่มต้นด้วยการทำให้ตื่นตะลึง

1.8 เปิดฉากเริ่มต้นด้วยเรื่องบังเอิญที่เกิดขึ้น

1.9 อย่าเปิดฉากด้วยคำขบขัน

2. ขั้นตอนการสร้างเนื้อเรื่อง ประกอบด้วยเนื้อหาสาระลำดับความสำคัญอย่างชัดเจน

2.1 ขั้นรวบรวมเนื้อหาสาระ

2.2 ขั้นปะติดปะต่อเรื่องราว

2.3 ขั้นแยกความคิดและเนื้อหาเป็นหัวข้อใหญ่

2.4 ขั้นแยกแยะหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อย

2.5 ขั้นพิจารณาเน้นหรือย้ำสิ่งที่สำคัญ

2.6 ขั้นเตรียมถ้อยคำ

2.7 ขั้นตรวจสอบและจัดระเบียบเนื้อเรื่อง

3. ปิดฉากการพูดสุนทรพจน์ตามตำราการพูด 5 ประการ ตอนจบเรื่อง สรุปความทิ้งท้ายให้ผู้ฟังนำไปคิด หรือฝากไว้ในความทรงจำตลอดไป

3.1 ปิดฉากด้วยการรวบรวมจุดสำคัญ

3.2 ปิดฉากด้วยการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติ

3.3 ปิดฉากด้วยการนำคติพจน์หรือคำพังเพยมากล่าวอ้าง

3.4 ปิดฉากโดยอ้างคำสอนทางพระพุทธศาสนา

3.5 ปิณฑากโดยเร่งเร้าให้ถึงจุดสุดยอด

จากการศึกษาโครงสร้างของสุนทรพจน์ สิ่งที่ต้องมีนั่นก็คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และส่วนของการสรุป ซึ่งจะทำให้การแบ่งประเด็นการพูดและการนำเสนอมีความชัดเจนเป็นเอกภาพ และครบถ้วน

ปานใจ สุภาพ (2532: 505) กล่าวถึงโครงสร้างการพูดสุนทรพจน์เกี่ยวกับการเตรียมตัวว่ามีโครงสร้างเช่นเดียวกับการพูดทั่วไป คือ ต้องมี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนคำนำ หรือส่วนคำเริ่มต้น ส่วนตัวเรื่อง หรือสาระของเรื่อง และส่วนสรุปจบหรือคำลงท้าย แต่เพิ่มเติมความพิถีพิถันเกี่ยวกับความเข้มข้นมากกว่าการพูดธรรมดาเท่านั้น

นอกจากนี้ ปานใจ สุภาพ (2532: 510) ยังกล่าวถึงโครงสร้างทั่วไปของสุนทรพจน์อีกด้วยว่า ต้องแสดงออกมาจากหัวใจทั้ง 4 ห้อง คือ จากใจ ที่ขึ้นใจ ด้วยความตั้งใจ จนสุดหัวใจจากใจ (ห้องที่ 1) หมายถึงการแสดงออกมาจากความจริงใจ ไม่เสแสร้ง มีความมั่นใจและแน่ใจต่อผู้ฟังที่ขึ้นใจ (ห้องที่ 2) หมายถึง มีความรู้สึกว่าเขาใจในเรื่องที่พูดอย่างกระจ่างแจ้ง ถูกต้องดั่งแท้ ไม่โมเม ยกเมฆ หรือเคา และเข้าใจทั้งทางกว้างและทางลึก ไม่เพียงผิวเผินหรือแง่เดียวด้วยความตั้งใจ (ห้องที่ 3) หมายถึงความกระหายอยากพูด กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง รู้สึกยินดีหรือดีใจที่ได้พูด ไม่เฉื่อยเนือย หรือมีลักษณะอาการเบื่อเซ็ง จนสุดหัวใจ (ห้องที่ 4) เปรียบเหมือนการสวมวิญญาณลงไปในการพูดแต่ละคำ ท่ามทนาการพูดจนสุดตัว ไม่ยอมกำลังมีความรู้สึกเหมือนตัวเองอยู่ในสถานการณ์นั้นจริง ๆ (ระวังอย่าหลงผิดเป็นการแสดงละครเป็นอันขาด)

การประเมินผลการพูดสุนทรพจน์

การประเมินผลการพูด เป็นสิ่งจำเป็นในการฝึกให้เป็นนักพูดที่ดี และเป็นการช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้พัฒนาการพูดอย่างถูกวิธี ช่วยให้การพูดได้ผลดีอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์ (2526: 643) กล่าวว่า การประเมินผลที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการวิจารณ์การพูด และได้สรุปถึงประโยชน์ของการวิจารณ์การพูดได้ดังนี้คือ

1. ช่วยปรับปรุงการพูดของผู้พูดให้ดีขึ้น เมื่อผู้พูดมีจิตใจกว้างขวางยอมรับคำวิจารณ์แล้วก็จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนให้ดีขึ้น
2. ช่วยฝึกฝนผู้วิจารณ์ให้มีความตั้งใจฟังและรู้จักวิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่ได้ฟัง
3. ส่งเสริมให้ผู้วิจารณ์ได้ใช้ความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญาจากการสังเกตและจากการใช้ความรู้ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์

4. ผู้วิจารณ์สามารถนำข้อติชมที่ได้จากการวิจารณ์การพูดนั้นมาใช้กับตนเอง
สมิต สัมภูกร (2547: 196-199) ได้บอกลักษณะของการประเมินการพูดสุนทรพจน์ซึ่ง
เป็นเกณฑ์ที่สามารถประเมินความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ดังต่อไปนี้

1. ผลสำเร็จในการพูดทั่วไป
2. ท่าทีและการปรับตัว
3. น้ำเสียง
4. การออกเสียง
5. ลักษณะท่าทาง

สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2549:160) ได้ให้เกณฑ์
การประเมินทักษะการพูดสุนทรพจน์ไว้ดังนี้

ด้าน “จังหวะ ทำนองการพูด” ซึ่งมีองค์ประกอบคือ

- น้ำเสียงดัง พังชัด นุ่มนวล มั่นคง เข้มแข็ง น้ำเสียงกร้าวแกร่ง ใช้ถ้อยคำสุภาพดั่ง
กังวาน เน้นน้ำหนักของเสียงให้สอดคล้องเนื้อหา สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังคล้อยตามคำกล่าว
เห็นดีด้วย

ด้าน “เนื้อหา” มีองค์ประกอบคือ

- เนื้อหาครอบคลุม มีค่าน่า เนื้อเรื่อง สรุปลงได้ชัดเจน

ด้าน “การใช้ภาษา ออกเสียงอักขระ” มีองค์ประกอบคือ

- การออกเสียงถูกต้องชัดเจน ถูกต้องในตัวควบกล้ำ ตัว ร,ล,ว ไม่มีเอื้ออำ

ด้าน “บุคลิกภาพในการพูด” มีองค์ประกอบดังนี้

- การแสดงออกสีหน้าท่าทางให้เหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือ มีชีวิตชีวา ชวนให้น่าติดตาม

- การยืนตัวตรง ไม่กระดิกขา เหยยผม แลบลิ้น

- ทรงผม (นักเรียนหญิง) เรียบร้อย ไม่ปรกหน้า (นักเรียนชาย) ทรงนักเรียน สุภาพ

- มือ บางครั้งออกท่าทางได้บ้าง แต่ไม่ควรมาก

- สายตา ต้องถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์ผ่านดวงตา ควรใช้สายตามองผู้ฟังอย่าง

ทั่วถึง

จากการศึกษาการประเมินการพูดสุนทรพจน์ทำให้เห็นว่าผู้พูดต้องมีความเข้าใจ และ
สามารถสื่อสารกับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ทั้งจากเนื้อหา การใช้ภาษา น้ำเสียง รวมไปถึงบุคลิกภาพใน
การพูดซึ่งถือเป็นองค์ประกอบในการพูดสุนทรพจน์ให้ประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- _____. (2526). การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภลัย สุวรรณธาดา.(2554).การประกวดสุนทรพจน์.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พงศกร สมมิตร.(2552).การพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
ด้านการพูด โดยใช้กระบวนการค่ายอัจฉริยะนักพูด.ปริญญาานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จินดา งามสุทธิ. (2531). การพูด. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉลวย สุรสิทธิ์. (2517). วิชาการพูด. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- ฉัตรารุณ ต้นนะรัตน์. (2515). หลักวาทการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ฐนสัจันท์ วงศ์สุวรรณะ . (2547) . การพูดกับการพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: หจก.19.
- ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. (2537). วิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูด. ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะ
ทางภาษา หน่วยที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นันทา ขุนภักดี. (2529). การพูด. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- นิพนธ์ ศศิธร. (2534). หลักการพูดต่อชุมชนมุข. (พิมพ์ครั้งที่ 5), กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

แบบบันทึกใบงาน 1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

วันที่.....เดือน.....ปี.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านใบความรู้เรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์”
จบแล้ว ให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. ความหมายของการพูด

.....
.....
.....
.....

๒. ความหมายของสุนทรพจน์

.....
.....
.....
.....

๓. จงสรุป “ปัญหาในการพูดภาษาไทยและอุปสรรคของการพูดสุนทรพจน์ภาษาไทย” ของแต่ละคน
ในกลุ่ม

.....
.....
.....
.....

๔. จงสรุปความคิดเห็นในประเด็น “ความสามารถในการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์” ของกลุ่ม

.....
.....
.....
.....

บทที่ 4
หน่วยที่ 2
เรื่อง การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์
เวลา 9 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ศึกษากำหนดหัวข้อกล่าวสุนทรพจน์ได้
- 1.2 เพื่อให้ศึกษาค้นหาข้อมูลตามหัวข้อกล่าวได้
- 1.3 เพื่อให้ศึกษาเขียนโครงสร้างของสุนทรพจน์ได้
- 1.4 เพื่อให้ศึกษาวิเคราะห์บทสุนทรพจน์ได้

2. สาระสำคัญ

การพูดสุนทรพจน์ นับว่าเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของบรรดาผู้บริหาร นักการเมือง นักปกครอง โดยเฉพาะการพูดสุนทรพจน์ในงานพิธีสำคัญต่างๆ

การเตรียมตัวสำหรับการพูดสุนทรพจน์จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการร่าง การเขียนสุนทรพจน์ ตลอดจนการฝึกซ้อมการพูดสุนทรพจน์ ก่อนนำออกไปพูดจริงๆ

สุนทรพจน์ที่ดีควรนำเสนอข้อคิดใหม่ๆ โน้มน้ำใจผู้ฟังให้เกิดความหรรษาหรือพอใจ คล้อยตาม และกระตือรือร้น ให้เกิดแรงบันดาลใจ รู้สึกร่วมในความคิดสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะเบื้องต้น ในหน่วยนี้มี 4 ประการ คือ การเตรียมเนื้อหา (Matter) วิธีการนำเสนอ (Method) ภาษาลีลาการนำเสนอ (Manner) ซึ่ง วงการได้สาระวาที่เรียกว่า เป็นองค์ประกอบหลักง่ายๆ ว่า 3 M's โดยจะเน้นที่การเตรียมเนื้อหา ซึ่งเป็นแก่นสำคัญของสุนทรพจน์ประการสุดท้าย คือ การเตรียมคำถาม – คำตอบซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเผยตัวตน ศักยภาพ และความสามารถ ของผู้พูดของการแข่งขันรากล่าสุนทรพจน์สากล

1. การเตรียมเนื้อหา (Matter)
2. การเตรียมวิธีการนำเสนอ (Method)
3. การเตรียมวาทะภาษา ลีลาการนำเสนอ (Manner)

บทความที่เขียนเพื่อมาพูดสุนทรพจน์ มี 3 ประเภท

1. ประเภทให้ความรู้แก่ผู้ฟัง เช่น เมืองของฉัน วิธีการทำผัดไทย ซึ่งจะเป็นการอธิบายเกี่ยวกับคนหรือสิ่งของ อธิบายวิธีทำ/วิธีใช้

2. ประเภทส่งอิทธิพลต่อความคิดเห็น ทำทาง ความรู้สึกของผู้ฟัง เช่น หัวข้อการกลั่นแกล้ง และการฆ่าตัวตายของเด็ก

3. ประเภทสุนทรพจน์เพื่อการเข้าสังคม เช่น คำกล่าวในงานแต่งงาน

โดยสุนทรพจน์ทั้ง 3 ประเภทไม่ได้แบ่งแยกกันอย่างชัดเจน มีบางส่วนที่ซ้อนกันอยู่ โครงสร้างและขั้นตอนของสุนทรพจน์ประกอบด้วย

- คำนำ หรือการเริ่มต้น (Introduction)

- เนื้อเรื่อง หรือสาระสำคัญของเรื่อง (Discussion)

- สรุปจบ หรือการลงท้าย (Conclusion)

"ขึ้นต้นให้ตื่นเต้น ตอนกลางให้กลมกลืน และตอนจบให้จับใจ" ซึ่งแบ่งโครงสร้างของสุนทรพจน์เป็นสัดส่วน ได้ดังนี้

คำนำ ๕ - ๑๐ %

เนื้อเรื่อง ๘๐ - ๘๐ %

สรุปจบ ๕ - ๑๐ %

เทคนิคการกล่าวสุนทรพจน์

1. กล่าวนำอาจจะยกเหตุการณ์สำคัญอาจจะยกเหตุการณ์ที่น่าสนใจ เริ่มต้นให้น่าสนใจ

2. ในส่วนเนื้อหานั้นกล่าวแล้วต้องแบ่งประเด็นและอาจจะมีกรยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างจะทำให้น่าสนใจ

3. สุดท้ายคือการลงท้าย การลงท้ายจะเรียกคะแนนสุดท้ายของกรรมการ ได้จะมียกกลอน

4. เทคนิคขึ้นต้นกับลงท้ายอย่าใช้เทคนิคเดียวกันจะน่าเบื่อ เริ่มพูดก็ขึ้นกลอนให้เร้าใจ กรรมการหรือผู้ฟังเริ่มสนใจตอนขึ้นต้น ถ้าขึ้นเป็นบทกวีลงท้ายไม่ต้องเป็นบทกวี แต่ถ้าตอนขึ้นต้นอาจจะพูดถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน พอลงท้ายอาจจะลงท้ายด้วยคำคมภาษิต ข้อคิดเตือนใจ หรือจะเป็นการเน้นย้ำจำเป็นที่จะต้องจดจำทั้งท้ายว่าอย่างไร ก็เป็นเรื่องของการเตรียมขั้นตอนของการกล่าวสุนทรพจน์

3.จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังฝึกอบรม “การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์”แล้ว นักศึกษาสามารถ

- 3.1 กำหนดหัวข้อกล่าวสุนทรพจน์ได้ด้วยตนเอง
- 3.2 ค้นหาข้อมูลตามหัวข้อกล่าวได้
- 3.3 เขียนโครงสร้างของสุนทรพจน์ได้
- 3.4 วิเคราะห์บทสุนทรพจน์ได้

4.กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอน (1) (3 ชั่วโมง)

4.1.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- อาจารย์สนทนาซักถามเพื่อให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน โดยมีแนวคำถามดังนี้

? นักศึกษารู้จักขั้นตอนการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์หรือไม่

? นักศึกษารู้จักแหล่งข้อมูลภาษาไทยหรือไม่ มีอะไรบ้าง

? นักศึกษารู้จักองค์ประกอบของโครงสร้างบทสุนทรพจน์หรือไม่

จากนั้นอาจารย์บรรยาย แนวคิด ลักษณะของสุนทรพจน์และความสำคัญ ความจำเป็นในการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์

4.1.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาคิดถึงเรื่องที่ยากจะนำมาเขียน เช่น เรื่องที่น่าโมโห เรื่องที่ประหลาดใจ เรื่องที่ดีใจ เรื่องที่ประทับใจ

- นักศึกษาแต่ละคนตัดสินใจเลือกเรื่องที่ยากจะพูดและเขียนหัวข้อลงในแบบบันทึกใบงาน 2 โดยให้แต่ละคนนำเสนอเรื่องของตนเอง คนละ 1 นาที ขณะที่คนในกลุ่มนำเสนอเรื่องตนเอง ไม่มีการแสดงความคิดเห็นหรือคุยกัน(ใช้ภาษาไทย) หลังจากพูดจบให้มีการแสดงความคิดเห็นตั้งคำถาม เช่น ทำไมถึงเลือกพูดเรื่องนี้ อธิบายของตนเองจนครบ เลือกหัวข้อที่ดีที่สุดในกลุ่ม

- นักศึกษาในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอเรื่องและหัวข้อที่ตนเองอยากเขียนที่สุด โดยอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจน

- อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะในเรื่องและหัวข้อที่เพื่อนนำเสนอ

- นักศึกษาแต่ละคนกำหนดเรื่องและหัวข้อที่ตนจะเขียนในการจดโน้ตไอดีที่อยากจะเสนอ ใช้รูปมายแมป(mind map)

- นักศึกษาแต่ละคนกำหนดแหล่งการเรียนรู้ เว็บไซต์ที่สามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลได้ หรือสอบถามผู้รู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

- นักศึกษาแต่ละคนดำเนินการค้นหาข้อมูลตามเรื่องและหัวข้อที่ตนจะเขียน

4.1.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมสรุปขั้นตอนการเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมสรุปแหล่งข้อมูลภาษาไทย

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 2 ให้นักศึกษาไปศึกษาเกี่ยวกับการเขียนโครงสร้างสุนทรพจน์

พจน์

4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน (2) (3 ชั่วโมง)

4.2.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมกันเสนอแนะแนวทางการเขียนโครงสร้างสุนทรพจน์

จากนั้นอาจารย์บรรยาย เรื่องการเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์ สอนโดยบอกความแตกต่างระหว่างการเขียนเรียงความทั่วไปกับบทสุนทรพจน์ สอนว่าสุนทรพจน์คืออะไร วิธีการจดบันทึก การเลือกหัวข้อ

4.2.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาแต่ละคนคิด โครงเรื่องที่เขียน และลองเรียงลำดับเรื่องราวดู และลองเชื่อมโยงด้วยคำสันธานดู

- นักศึกษาแต่ละคนเขียน โครงเรื่องที่คิดไว้ลงในแบบบันทึกใบงาน 2

- อาจารย์ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น

4.2.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์สรุปสาระสำคัญในหน่วยที่ 2 อย่างสั้นๆ ในเรื่องการเตรียมบทสุนทรพจน์และการเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์

4.3 กิจกรรมการเรียนรู้ (1) (3 ชั่วโมง)

4.3.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- นักศึกษาและอาจารย์สนทนา ซักถามเกี่ยวกับหลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ การเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์และการค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลในการเขียน เพื่อเป็นการทบทวนความรู้การเรียนการสอนครั้งที่แล้ว

- นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและให้นักศึกษาเลือกหัวหน้ากลุ่ม จากนั้นหัวหน้ากลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปโครงสร้างสุนทรพจน์ที่จะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.3.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มศึกษาตัวอย่างบทสุนทรพจน์ “ภาษาไทย ภาษาชาติ”และเปรียบเทียบกับประเด็นสรุปจากโครงสร้างสุนทรพจน์ที่ดี

- นักศึกษาร่วมกันทบทวน สืบค้น สรุป วิเคราะห์ เปรียบเทียบและสังเคราะห์ผลงานของตนเองจากการเขียน โครงสร้างสุนทรพจน์ เพื่อปรับเปลี่ยนข้อมูลที่มีอยู่เกี่ยวกับหัวข้อที่จะเขียน และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนๆและอาจารย์

- นักศึกษาในแต่ละกลุ่มอ่านร่างครั้งที่ 1 และให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน จากนั้นจึงเขียนร่างครั้งที่ 2 (ให้เสนอแนะกันเองระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพราะเป็นทั้งคนฟัง อีกทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระงานของอาจารย์ผู้สอนด้วย) แล้วเลือกโครงสร้างบทสุนทรพจน์ที่ดีที่สุดของกลุ่ม

4.3.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมสรุปประเด็นวิเคราะห์ตัวอย่างบทสุนทรพจน์

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 3 ให้นักศึกษาไปศึกษาบทสุนทรพจน์ 3 บทตามที่อาจารย์แนะนำ

5.สื่อการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการเรียนการสอนหน่วยที่ 2
- สไลด์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมโปรเจกเตอร์และคอมพิวเตอร์

6.การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินความสามารถในการคิดค้น โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการคิดค้น
ผ่านเกณฑ์โดยได้คะแนนในแต่ละรายการประเมินไม่น้อยกว่า 1 คะแนน

แบบประเมินความสามารถในการคิดค้น

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน		
		1	2	3
1. การแสวงหาความรู้	1. สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและสืบค้นเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น			
	2. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน			
	3. อธิบายหรือบอกแหล่งข้อมูลที่ต้องการได้			
2. การสร้างองค์ความรู้	1. นำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาสร้างเป็นความรู้ใหม่ได้			
	2. ข้อมูลที่นำมาใช้มีความถูกต้องครบถ้วน			
	3. นำเสนอข้อมูลได้น่าสนใจ			
3. การแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่น			
	2. แบ่งปันและใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน			
	3. ปรึกษาและแก้ปัญหาร่วมกัน			
4. การบูรณาการความรู้	1. แปลงข้อมูลและนำมาบูรณาการได้อย่างเหมาะสม			
	2. เชื่อมโยงและผสมผสานข้อมูลอย่างเป็นระบบ			
	3. มีการสรุปและเปรียบเทียบข้อมูล			
5. การสื่อสารกับบุคคลอื่น	1. รับ-ส่งข้อมูลได้ถูกต้อง แม่นยำ			
	2. สนทนาซักถาม สื่อสารกันภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม			
	3. ร่วมมือและช่วยเหลือกันทั้งภายในกลุ่มและ/หรือระหว่างกลุ่ม			

ใบความรู้ 2 การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์

โครงสร้างสุนทรพจน์ที่ดี

ก่อนที่จะเริ่มต้นเขียนสุนทรพจน์เรื่องใด จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนการเขียน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือการวางโครงเรื่องในการเขียนนั่นเอง เพื่อให้การเขียนเรียงลำดับเข้าใจง่าย เมื่อนำไปพูดก็ให้เป็นภาษาพูดที่เข้าใจง่าย เรียงตามลำดับเหตุการณ์ รวมทั้งการเลือกสรรถ้อยคำให้ สละสลวย ชื่นต้นอย่างประทับใจ เนื้อเรื่องชวนติดตาม จบแล้วอยากอ่านหรืออยากฟังอยากพูดอีก

การจัดระเบียบเนื้อหาสาระของสุนทรพจน์หรือคำกล่าวปราศรัยมีความจำเป็น เช่นเดียวกับการวางแผนล่วงหน้าในการทำงานให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้เมื่อรวบรวม เนื้อหาสาระได้เพียงพอแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการนำมาคัดเลือกให้ได้ข้อความที่จะต้องใช้เป็นเนื้อ เรื่อง โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการพูดให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ให้ประโยชน์ แก่ผู้ฟังที่เสียเวลานั่งฟังเราพูดหรือไม่

เรื่องที่พูดถ้าหากว่าเป็นเรื่องที่ผู้พูดสนใจและผู้ฟังสนใจแล้วก็ทำให้การบรรยายมี บรรยากาศที่ดี ทำให้ผู้พูดมีความมั่นใจและการพูดที่ได้สาระสนุกสนาน ดังนั้น การเรียบเรียงคำ กล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ที่ดีต้องจัดวางเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่จะพูดในโอกาส นั้น

ความสำคัญของการสร้าง โครงเรื่องจึงนับว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกับการสร้างบ้าน หรือสร้างอาคารเพื่อให้เป็นหลักยึดเหนี่ยว มีความเป็นระเบียบและต่อเนื่องกันอย่างมีระบบ โดยรวบรวมแบ่งแยกความคิดใหญ่ๆ ให้เป็นหมวดหมู่เป็นข้อใหญ่ข้อย่อยลดหลั่นกันไป

โครงสร้างสุนทรพจน์ไม่ว่าเรื่องใดๆก็ตาม มีการแบ่งความสัมพันธ์หรือ โครงเรื่องการ พูดไว้ 3 ส่วน ได้แก่ อารัมภบท เนื้อเรื่องและสรุป หากคิดเนื้อหาของเรื่องทั้งหมดก็อาจแบ่งแยก เนื้อหาออกเป็นอัตราส่วนคือ คำนำหรืออารัมภบทประมาณ 5 ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ เนื้อหาสาระ 80 เปอร์เซ็นต์ บทสรุป 5 ถึง 10 เปอร์เซ็นต์

การเขียนคำนำหรืออารัมภบทนั้นนับว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจ สำคัญในการพูดเพื่อจูงใจคน การเขียนต้องยึดหลักความสนใจของผู้ฟังเป็นสิ่งสำคัญ บางครั้งจะต้อง เขียนไว้ว่าตอนไหนเป็นเรื่องของคำนำ ตอนไหนเป็นเรื่องของการอภิปรายขยายความ และตอนใด เป็นการสรุป

เนื้อหาสาระและใจความสำคัญของเรื่องนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับคำนำ มีการแบ่ง

ข้อความออกเป็นตอนๆ มีการเลือกใจความให้เหมาะสมกับความมุ่งหมาย เป็นการอธิบายขยายความให้ชัดเจน ความมุ่งหมายในแต่ละย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์กัน มีการเลือกใจความที่เหมาะสมสัมพันธ์กัน ต้องขยายความให้ชัดเจนและมีเหตุผล

สิ่งสำคัญคือ หัวข้อเรื่อง ความมุ่งหมาย และใจความสำคัญต้องให้สัมพันธ์กันอย่าให้สับสน มีการแยกแยะใจความสำคัญของตัวเรื่องและข้อความที่สนับสนุนใจความสำคัญ รายละเอียดบางอย่างรวมทั้งตัวอย่างและสถิติ การรวบรวมข้อเท็จจริงจะต้องให้ครบถ้วน การใช้ถ้อยคำที่ประทับใจผู้ฟัง

ในส่วนที่เป็นบทสรุปนั้นควรเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้ฟัง เพื่อให้เรื่องราวชัดเจนแจ่มแจ้ง ขึ้นต้นด้วยวิธีเขียนสรุปหรือวิธีวงวนให้ประทับใจผู้ฟัง นอกจากนี้ในบทสรุปต้องให้ผู้ฟังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ควรพูดซ้ำในรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วในตัวเรื่อง

อย่างไรก็ตาม การจัดเรียงลำดับหรือการเขียนแบบเรียงความก็มีความจำเป็นมากทีเดียว ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจแจ่มชัดและตรงตามวัตถุประสงค์ของเรื่อง อาจเรียงลำดับได้หลายวิธีด้วยกัน กล่าวคือ

ประการแรก การเรียงลำดับตามเวลา ซึ่งเป็นการเรียงข้อความตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ถ้าเรื่องนี้เหมาะสมในเรื่องการพูดเพื่อให้ความรู้ข่าวสารแก่ประชาชน ก็เรียงลำดับตามเหตุการณ์ เช่น การพูดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การเล่าเรื่องวิวัฒนาการของสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ยังเหมาะกับการพูดถึงเรื่องราวพัฒนาการของสิ่งต่างๆ ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

ประการที่สอง การเรียงลำดับสถานที่หรือภูมิศาสตร์ เช่น การพูดเพื่อเล่าเรื่องการเดินทาง การพูดถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องทางภูมิศาสตร์ ทิศทาง มีการเริ่มจากจุดเริ่มต้นไปตามลำดับสถานที่ เช่น จากเหนือไปได้ ตะวันออกไปตะวันตก จากข้างล่างไปข้างบน หรือจากศูนย์กลางไปรอบนอก ไม่ปล่อยให้วกกลับไปมาซึ่งจะทำให้เกิดความสับสน

ประการที่สาม เรื่องที่มีความสำคัญให้จัดเรียงขึ้นก่อน ติดตามด้วยเรื่องที่มีความสำคัญน้อยกว่าตามลำดับ หากพูดเป็นเรื่องทางวิชาการหรือเรื่องสลับซับซ้อน ก็ให้เริ่มจากหัวข้อที่ง่ายที่สุด ไปยังเรื่องที่ยากที่สุด

ทั้ง 3 แบบดังกล่าวอาจนำมาใช้แบบผสมกัน เช่น หัวข้อใหญ่มีการเรียงลำดับเวลา และหัวข้อย่อยมีการรวบรวมแบบจัดลำดับสถานที่

นอกจากนี้อาจมีแบบการตอบปัญหาแล้วเสนอวิธีแก้ไข เพื่อเป็นการให้ความรู้และเป็นการจูงใจ มีการแสดงเหตุผลจากการเกิดขึ้นของเรื่องนั้นๆ แบบเรียบเรียงที่มีการเสนอเป็นข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นแบบที่เสนอข้อพิสูจน์เกี่ยวกับความเห็น ทฤษฎี หรือข้อความใดๆ ที่ถูกต้องใช้ได้เป็นผลคืออย่างไร

สำหรับการพูดเพื่อการจูงใจนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมสุนทรพจน์หรือคำปราศรัย ที่จะต้องมีการดึงความสนใจ ปลุกหรือกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความปรารถนาให้เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะลงมือปฏิบัติตาม

สุนทรพจน์หรือคำกล่าวคำปราศรัยที่ดี ผู้เขียนร่างสุนทรพจน์ต้องนึกอยู่เสมอว่าในขณะที่ร่างต้องสมมติตัวเองว่าจะต้องเป็นผู้พูดด้วยเริ่มต้นการใช้ถ้อยคำที่เรียกว่า “จูงใจไปให้ลุกขึ้น” และพูดให้เห็นผลลัพท์ตาม มีตัวอย่างหรือข้อสนับสนุนเรียกร้องให้มีการกระทำตามที่พูด เมื่อพูดแล้วมีคนสนใจผู้ฟังมีความอยากรู้ ผู้ฟังพอใจ หลับตาเห็นภาพ จนกระทั่งลงมือปฏิบัติตามก็ถือว่าประสบความสำเร็จในการพูด

การเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์

การพัฒนาสุนทรพจน์มีส่วนที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ผู้นำ ผู้ปกครอง ซึ่งการพัฒนาสุนทรพจน์นี้ เราควรคำนึงถึง เรื่องของ การตั้งชื่อเรื่อง การขึ้นต้น เนื้อเรื่อง การสรุปจบ จุดมุ่งหมายของการพูด การลำดับ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงเวลาพูด จังหวะในการพูด การเน้นการย้ำ จังหวะการหยุดพูด ฯลฯ

สำหรับสุนทรพจน์ที่ดีไม่ควรจะมีความยาวเกิน 20 นาที เพราะหากยาวมากๆจะทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่ายได้ สุนทรพจน์ที่ดีต้องมีทิศทางไปในทางเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง มีวรรคทอง มีการใช้ถ้อยคำที่กินใจเห็นภาพพจน์ มีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไข ฝึกซ้อมตลอดเวลา ก่อนนำไปพูดจริง มีโครงสร้างสุนทรพจน์ ผู้ฟังฟังแล้วเกิดพลังเกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ฉะนั้น ผู้ที่ต้องการร่าง ต้องการเขียน ต้องการพูด สุนทรพจน์ให้ได้ดี จึงต้องมีการฝึกฝนเรียนรู้ อีกทั้งควรรหาสุนทรพจน์ของบรรดานักพูดชื่อดัง มาอ่านมาศึกษาวิเคราะห์ ก็จะทำให้เราสามารถ ร่าง เขียน พูด สุนทรพจน์ได้เป็นอย่างดี

การเขียนโครงเรื่องเป็นวิธีที่ดีในการจัดการความคิดและข้อมูลที่ค้นคว้ามาหากคุณกำลังเตรียมร่างสุนทรพจน์ เตรียมเขียนเรียงความ หรือกระทั่งเขียนแผนการการศึกษา มาดูขั้นตอนแรกเพื่อเริ่มเขียนโครงเรื่องกัน

1.เลือกหัวข้อ ไม่ว่าจะงานของคุณจะเป็นแบบพินิจพิเคราะห์ โน้มน้าว ให้ข้อมูล เป็นงานวิจัย หรือรวมทุกอย่างไว้ด้วยกัน คุณต้องเลือกมุ่งประเด็นไปที่หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งเพื่อที่ความคิดของคุณจะได้ไม่กระจัดกระจาย

ในขั้นนี้ ยังไม่เป็นไรหากหัวข้อที่คุณคิดไว้จะกว้างแทนที่จะตีกรอบให้แคบลงจนได้ใจความหลักที่เฉพาะเจาะจง ตัวอย่างเช่น เมื่อเริ่มคิดหัวข้อ แทนที่จะตีกรอบความคิดให้แคบลงแต่แรกจนได้หัวข้อว่า “แนวคิดของชนชาติฝรั่งเศสต่อกลุ่มนักต่อสู้เพื่ออิสรภาพมาร์กซ์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง” คุณอาจจะหาข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับชีวิตของคนฝรั่งเศสในสมัยที่ยอรมณี เข้ามายึดครองก่อนก็ได้

คุณอาจเขียนโครงเรื่องของงานประเภทสร้างสรรค์ได้เช่นกัน เช่น งานวรรณกรรม โดยคุณต้องคิดถึงหัวข้อหลักที่จะศึกษา (เช่น การประยุกต์บทละครแฮมเลตของเชกสเปียร์ให้เป็นแนวสติมฟังก์) เช่นเดียวกับงานเขียนประเภทอื่น เพียงแต่คุณจะไม่มีความหลักและโครงเรื่องของคุณก็จะดำเนินไปตามโครงสร้างของวรรณกรรม (เช่น เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเรื่อง เป็นต้น)

2.กำหนดวัตถุประสงค์หลักของงานเขียน การกำหนดเป้าหมายของงานเขียนไม่เพียงแต่จะทำให้คุณรู้ทิศทางที่หัวข้อกำลังดำเนินไป แต่ยังจะช่วยให้คุณวางโครงสร้างของงานเขียนได้อย่างมีหลักการ คุณอาจข้ามขั้นตอนนี้ไปได้หากคุณต้องเขียนเรียงความอย่างเป็นทางการเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์หลักของงานเขียนอยู่แล้ว แต่ถ้าไม่ คุณก็ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าคุณต้องการให้งานชิ้นนี้บรรลุเป้าหมายใด

คุณอาจเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของสองสิ่งโดยใช้ทักษะการเชื่อมโยงและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเข้าถึงบทวิเคราะห์ของงานทั้งสองชิ้น ขั้นตอนนี้ดังกล่าวจะซับซ้อนกว่าการสรุปประเด็นทั่ว ๆ ไป แต่โดยทั่วไปแล้วก็ไม่ได้ต้องค้นคว้าข้อมูลจากภายนอกมากมายอะไรนัก

3.นำเสนอเหตุและผล แสดงให้เห็นว่าทำไมบางสิ่งถึงเกิดขึ้น (การนำเสนอรูปแบบนี้จะ เป็นประโยชน์มากหากคุณกำลังเขียนเรียงความประวัติศาสตร์เพราะคุณจะมีโอกาสได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์และผลกระทบของสิ่งนั้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นเอง)

4.จำกัดความและวิเคราะห์แง่มุมหรือประเด็นของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตัวอย่างเช่น คุณอาจจะพูดถึงคตินิยมสิทธิสตรีและพูดถึงความเป็นมาของคำ ๆ นี้ คตินิยมสิทธิสตรีประเภทต่าง ๆ และอธิบายว่าคนแต่ละกลุ่มมีความเห็นอย่างไรต่อแนวคิดดังกล่าว

นำเสนอความคิดของฝั่งใดฝั่งหนึ่ง (โดยคุณควรจะให้ข้อมูลหรือเอ่ยถึงฝั่งที่คิดตรงข้าม

คล้ายเช่นกัน)

หาหลักฐานมาสนับสนุนและสรุปประเด็น เมื่อเขียนเรียงความ คุณต้องหาหลักฐานที่เฉพาะเจาะจงมาสนับสนุนข้อสรุปและประเด็นสำคัญที่คุณนำเสนอเสมอ ไม่ว่าคุณจะแค่เขียนเรียงความเล่าเกี่ยวกับตัวเอง เขียนเรียงความเพื่อโน้มน้าว (เรียงความประเภทนี้ยังต้องมีหลักฐานมายืนยันเลขล่ะ) หรือเรียงความสร้างสรรค์ก็ตาม

5. รวบรวมข้อมูลมาสนับสนุน โดยข้อมูลที่อาจเป็นการอ้างอิงคำพูด สถิติ ทฤษฎี ภาพจุดหันเหของเหตุการณ์ หรือความรู้สึกส่วนตัวที่คุณมีต่อเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่คุณกำลังเขียนด้วย คุณให้คิดว่าข้อมูลเหล่านี้สนับสนุนสิ่งที่คุณกำลังเขียนหรือเปล่า ถ้าคุณพบว่าหลักฐานหรือความคิดบางอย่างขัดแย้งกัน คุณต้องอธิบายให้ได้ว่าทำไมความคิดเหล่านั้นจึงไม่ถูกต้อง ไม่ใช่มองข้ามเรื่องเหล่านั้นไปเลย

เพิ่มเติมข้อเสนอของคุณด้วยหลักฐาน ข้อมูลยืนยันที่เป็นลายลักษณ์อักษรและตัวอย่างต่าง ๆ การเพิ่มหลักฐานที่หามาลงในโครงร่างจะทำให้โครงสร้างรายงานดูน่าเชื่อถือมากขึ้น จากนั้นลองพิจารณาหาจุดอ่อนของงานชิ้นนี้ดู

ถ้าคุณกำลังหาข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงเพื่อมาสนับสนุนงานวรรณกรรม (งานเขียนประเภทนี้จะเขียนโครงร่างต่างจากงานเขียนวิชาการอยู่สักหน่อย) เป็นการดีหากคุณหาข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรื่อง ตัวละคร เสื้อผ้า อาหาร ฯลฯ เพราะคุณต้องทำให้เรื่องของคุณดูน่าเชื่อถือมากที่สุด เมื่อคุณจดข้อมูลสำหรับเขียนโครงร่าง อย่าลืมจดหมายเลขหน้าของหนังสือและจุดที่มาของข้อมูลลงไปด้วย เวลาคุณกลับมาอ่านดูเพื่อเขียนโครงร่างจริง ๆ จะได้หาเจอง่าย ๆ ใจล่ะ

6. เลือกประเภทโครงร่างที่เหมาะสมกับคุณ การเขียนโครงร่างเป็นหัวข้อจะใช้ข้อความสั้น ๆ ทั่ว ๆ ไปและอาจเป็นประโยชน์หากคุณอยากให้โครงร่างมีความยืดหยุ่น ส่วนการเขียนโครงร่างเป็นประโยคจะเขียนด้วยประโยคสมบูรณ์และจะให้ข้อมูลที่ซับซ้อนและละเอียดกว่า

ลองเขียนโครงร่างเป็นหัวข้ออย่างหลวม ๆ คุณก่อนแล้วค่อยเปลี่ยนไปเขียนเป็นประโยคเมื่องานดำเนินไป

โครงร่างทั้งสองชนิดไม่ได้มีอะไรแตกต่างกันมาก แต่คุณสามารถนำประโยคที่เขียนในโครงร่างชนิดที่สองมาใส่ในรายงานหรือการนำเสนอได้เช่นกัน

การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลในการเขียน

การเขียนและการพูดที่ดี จำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในที่หลากหลาย ซึ่งจะต้อง

อาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลในที่ต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยการค้นคว้าเพื่อแสวงหาได้หลายวิธี เพราะหากไม่มีข้อมูลแล้วก็จะยากที่จะเขียนให้น่าอ่าน หรือเมื่อจะนำไปพูดก็ต้องเริ่มต้นจากการเขียนเพื่อรวบรวมข้อมูลไว้ก่อน เนื้อหาสาระที่เราต้องการและเรื่องที่คุณฟังอยากจะเป็นเรื่องที่เราแสวงหาได้ ทั้งนี้ ผู้เขียนร่างคำกล่าวปราศรัยจะต้องมีความอดทนและเสียสละเวลาในเรื่องหาข้อมูลพอสมควร

นักพูดหรือบุคคลสำคัญที่กล่าวสุนทรพจน์หรือคำกล่าวปราศรัยที่ประสบความสำเร็จ ต่างก็ยอมรับกันว่า การพูดที่ประสบความสำเร็จนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การเตรียมตัวในการพูดให้มีเนื้อหา สาระ มีเหตุมีผล มีการผสมกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างความรู้สึกและเหตุผล การเตรียมความคิด ในการถ่ายทอดจากผู้พูด ไปยังผู้ฟัง

เนื้อหาสาระที่จะต้องพูด จะต้องมีการเตรียมตัวและมีการกำหนดเอาไว้ล่วงหน้าว่า จะต้องพูดอย่างไรจึงจะทำให้เกิดความประทับใจและผู้ฟังได้รับประโยชน์มากที่สุด เพราะผู้ฟังที่ หนึ่งฟังเราพูดเขาจะต้องตั้งความหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการฟัง ดังนั้น ก่อนที่จะมีการพูดใน แต่ละครั้งจึงจำเป็นที่จะต้องมีการร่างเอาไว้ก่อนพูด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดพลาด และ ขณะเดียวกันเพื่อให้การพูดเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การร่างเอาไว้ก็เรียกได้ว่าเป็นการวางแผนการพูดเอาไว้ ทำให้การพูดนั้นมีน้ำหนักน่าฟัง มีสาระที่ผู้ฟังสนใจและได้รับประโยชน์ครบถ้วน

ก่อนที่จะเริ่มต้นพูด ก็ต้องมีการตรวจสอบร่างที่เขียนเอาไว้ว่าเรื่องที่จะพูดนั้นมีเหตุมีผล และมีข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือเพียงใด เรื่องที่จะพูดนั้นมีอะไรบ้างที่รู้ที่อยู่แล้ว และยังมีอะไรอีกบ้างที่ ยังไม่รู้ซึ่งจะต้องค้นคว้าต่อไป

เนื้อหาสาระของเรื่องที่จะพูด ต้องเตรียมเนื้อเรื่องให้ครบสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่ สามารถทำได้ หมายถึงให้มีเนื้อหาสาระที่กว้างขวางจึงจะได้รับความสนใจจากผู้ฟัง เพราะว่ามีเนื้อ เรื่องมากจึงจะต้องค้นคว้าหาความรู้ให้มาก

ความรู้ที่ได้รับมาอาจแบ่งเป็นความรู้เดิมที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียนและประสบการณ์ ความรู้ที่อีกส่วนหนึ่งได้จากการค้นคว้าซึ่งเป็นความรู้ใหม่ การค้นคว้าเพื่อแสวงหาความรู้ อาจ ได้มา หลายวิธีด้วยกัน

การอ่านหนังสือ คำกล่าวที่ว่า “หนังสือคือโลกกว้าง” นับว่าเป็นเรื่องจริงที่จะต้องหา ความรู้เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในโลกนี้ นั้นได้บรรจุเรื่องราวลงไป ในหนังสือต่างๆ จึงเป็นความ จริงประการหนึ่งว่า “ทุกครั้งที่เปิดหนังสือออกอ่าน ย่อมมีความรู้ใหม่เกิดขึ้นเสมอ” การอ่านหนังสือ เป็นการหาความรู้ที่สะดวกที่สุด ข้อสำคัญต้องอ่านเป็น มิใช่อ่านตะลุมไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์

หนังสือเป็นแหล่งข่าวสารความรู้และความเคลื่อนไหวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หนังสือประวัติศาสตร์ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

ความรู้รอบตัวที่ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หาได้จากหนังสือพิมพ์รายวันหรือรวมความรู้รอบตัวต่างๆซึ่งให้ความรู้ทั่วไป ลัทธิและความเชื่อทางศาสนา รวมทั้งประเพณีต่างๆสุภามิต วรรณคดี นอกจากนี้ก็มักเกี่ยวกับสุนทรพจน์ ปาฐกถาหรือข้อความที่มีผู้กล่าวไว้และได้รับการยกย่อง

การฟัง ข้อมูลที่นำมาเขียนหรือนำมาพูดอีกประการหนึ่งได้จากการฟัง เพราะการได้ยินได้ฟังมากย่อมมีความรู้และมีข้อมูลมากและสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการพูดหรือในการเรียนได้ การสนทนา การสนทนาจะช่วยให้เราได้รับความรู้และข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง การสนทนากับผู้ที่มีความรู้จะทำให้ได้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน ซึ่งถ้าเป็นผู้ที่สามารถพูดคุยให้ความสนุกสนานก็ยังได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานด้วย

การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้และความสามารถ เพื่อนำแนวความคิดและประสบการณ์ของบุคคลผู้นั้นมาใช้ในการเขียนและการพูดเป็นวิธีการที่ดีอีกทางหนึ่ง การสัมภาษณ์เป็นการสนทนาที่ผู้สัมภาษณ์ได้มีการวางแผนไว้ก่อนว่าจะถามอะไรบ้าง ผู้สัมภาษณ์ย่อมได้รับข้อมูลตามที่ต้องการ การสัมภาษณ์หรือการสอบถามอาจทำได้โดยตรงหรือทางจดหมาย

นอกจากนี้การหาข้อมูลอีกประการหนึ่งก็คือการท่องเที่ยว “การท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ” หากเราเป็นคนสังเกต จดจำ และสอบถามความรู้จากสถานที่ต่างๆจะทำให้ได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง การท่องเที่ยวนอกจากจะได้ความรู้แล้วยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วย

การท่องเที่ยวเป็นการหาความรู้โดยเข้าไปสัมผัสกับสถานที่โดยตรง เพราะเป็นวิธีการสังเกตการณ์ที่ดีมีการดำเนินงานอย่างครบถ้วน ถูกต้องแม่นยำและปราศจากความลำเอียง และสามารถแยกจุดเด่นจากการสังเกตการณ์ได้ด้วย

ข้อมูลเพื่อการเขียน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักเขียนจำเป็นที่จะต้องแสวงหาทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม การเลือกสรรข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์สามารถนำมาเขียนคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ ทำให้ข้อเขียนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเขียนเพื่อเตรียมสำหรับการพูดนั้นต้องทำให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย ใช้ภาษาง่ายๆสั้นและกะทัดรัด เหมาะสมกับผู้ฟังเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่เขาสามารถเข้าใจได้หรืออยู่ในความสนใจของกลุ่มผู้ฟังนั้นๆ ตัวเลขบางอย่างก็ไม่จำเป็นที่จะต้องนำมาพูดให้เกิดความสับสน หรือบางทีพูดไป

แล้วผู้ฟังไม่สามารถจดจำได้ก็ไม่มีประโยชน์อะไร และเป็นการเสียเวลาในการพูดเรื่องอื่นที่สำคัญกว่าได้อีกมากมาย

ความสมบูรณ์ของการพูดในทุกโอกาสจึงขึ้นอยู่กับข้อมูลที่เตรียมเขียนเอาไว้ด้วย ดังนั้นนักเขียนร่างคำปราศรัยและสุนทรพจน์จึงต้องตระหนักในเรื่องนี้ด้วย

การเขียนอาร์มบทหรือเปิดเรื่อง

การเขียนคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ มีลักษณะการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนเรียงความประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาท่านเรียกการเขียนเช่นนี้ว่า “เรียงความวาทศิลป์” โครงสร้างในการเขียนจึงมีลักษณะคือมีคำนำหรืออาร์มบท อาจเรียกอีกอย่างว่า “เปิดเรื่อง” ต่อจากการเปิดเรื่องแล้วก็เป็นเนื้อเรื่อง และตอนท้ายก็เป็นการปิดเรื่องหรือสรุปเรื่องทั้งหมด ทั้งสามส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันในลักษณะของเรียงความที่ดี

เขียนอย่างไรจึงจะนำไปพูดแล้วเกิดความประทับใจแก่ผู้ฟังนั้นเป็นเรื่องที่นักเขียนร่างคำกล่าวปราศรัยจะต้องพิจารณาเลือกสรรข้อความที่เหมาะสมกับกลุ่มประชาชนที่เราากำลังจะพูดด้วย การกล่าวขึ้นต้นอย่างประทับใจก็เสมือนว่าประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง

เรื่องที่น่ามากล่าวเริ่มเรื่องต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป เรื่องที่เป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่นๆ ในขณะนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ผู้ฟังมีความใกล้ชิดและคุ้นเคย มีความแปลกใหม่ และเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคนเหล่านั้น ความขัดแย้งและอารมณ์ขันเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่

ข้อควรระวังก็คือต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะต้องพูด เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน ผู้ฟังเมื่อฟังแล้วเกิดขวัญกำลังใจ เกิดความนิยมเลื่อมใสศรัทธา เกิดความรักและเคารพนับถือเพิ่มขึ้น เป็นการสร้างภาพพจน์ทางบวกนั่นเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับการพูดที่เป็นการสร้างศัตรู การพูดด้วยความเมามันในอารมณ์ของตนเอง แต่คนอื่นฟังแล้วเศร้าใจว่าไม่น่าจะพูดอย่างนั้น การพูดในลักษณะเช่นนี้เรียกว่า “คนพูดสนุก แต่คนฟังไม่สนุกด้วย” เมื่อพูดแล้วต้องหาวิธีหลบหลีกบรรดาสารพัดอาวุธให้ดีและหนีให้ทันด้วย

เมื่อเริ่มต้นพูด บางคนอาจเกิดอาการประหม่าเกินไป ลืมทุกอย่างที่เตรียมมาอย่างดีหรือออกนอกเรื่องนอกประเด็น จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเพราะเรื่องที่ควรพูดก็ไม่ได้พูด เรื่องที่ไม่ควรพูดก็นำมาพูด ดังนั้น การมีร่างคำกล่าวปราศรัยเตรียมไว้ก็ทำให้เกิดความมั่นใจ ได้อีกทางหนึ่ง อย่าง

น้อยก็ได้มีโอกาสทบทวนข้อมูลที่เตรียมไว้ก่อนพูด ทำให้เกิดความมั่นใจได้มากกว่าไม่ได้เตรียมข้อมูลอะไรมาเลยเพราะจะทำให้เกิดความไม่มั่นใจในตัวเอง และเสียบุคลิกภาพไปอย่างน่าเสียดาย

การเขียนอาร์มภทหรือการพูดนำเรื่องนับว่าเป็นด่านแรกที่เรียกร้องความสนใจจากผู้ฟัง หากประชาชนผู้ฟังสนใจแล้วก็นับว่าเป็นความสำเร็จแล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการชักจูงใจให้ผู้ฟังติดตามฟังในโอกาสต่อไปในเรื่องที่จะพูด เพราะฉะนั้น การพูดในตอนเริ่มต้นนี้ ต้องทำให้เกิดความประทับใจและเร้าใจมากที่สุด มิฉะนั้นแล้วการพูดจะประสบความสำเร็จและไม่มี ความหมายอะไร การพูดอาร์มภทเป็นการนำเข้าสู่เรื่อง การพูดจะได้รับความสำเร็จหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับ การเริ่มต้นที่ดีด้วย

คำขึ้นต้นที่จะต้องกล่าวอาร์มภทต้องเป็นเรื่องที่สามารถปลุกผู้ฟังให้ตื่น เร้าใจ เกิดความอยากรู้อยากเห็นทำให้ผู้ฟังหันมาให้ความสนใจ ฟังแล้วประทับใจเหมือนไม่เคยฟังที่ไหนมาก่อน และถ้าเป็นเรื่องใหม่ที่ได้รับฟังเป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสฟังก็ยิ่งดี

อย่างไรก็ตาม คำขึ้นต้นที่นิยมใช้กันมากและเป็นคำขึ้นต้นแบบขอไปทีมีหลายอย่างและไม่สามารถกระตุ้นหรือเร้าความสนใจของผู้ฟังเท่าที่ควร เช่น ก่อนอื่น ...ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติ... ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้มาพูดเรื่อง... ฯลฯ

นอกจากนี้ก็เป็นคำกล่าวในลักษณะที่ถ่อมตนหรือขอแก้ตัว เช่น ขออภัยที่มาสาย เนื่องจากการจราจรติดขัดมาก... ขออภัยเรื่องนี้ไม่เคยพูดมาก่อนและไม่ได้เตรียมตัวมาพูด

คำขึ้นต้นที่ต้องกล่าวอาร์มภทที่ยกมาเป็นตัวอย่างเหล่านี้ ทำให้ผู้ฟังเสียเวลาในการฟังมาก เพราะเมื่อมาสายแล้วยังมาพูดเรื่องส่วนตัวและขอแก้ตัว นักเขียนร่างคำกล่าวปราศรัยและนักพูดไม่ควรนำไปใช้ เพราะไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังเท่าที่ควรจะได้รับจากการฟัง

ดังนั้น คำอาร์มภทที่ไม่ดีและไม่ควรนำมาใช้ส่วนใหญ่จึงเป็นคำแถลงออกตัวขออภัยในเรื่องพื้นๆธรรมดาๆที่ใครก็รู้ และเป็นเรื่องที่ไม่ต่อเชื่อมโยงกับเนื้อเรื่องที่พูด

การกล่าวขึ้นต้นด้วยประโยคที่ยาวยืดเยื้อ ถ้อยคำที่ใช้กันพร่ำเพรื่อจนปราศจากความหมาย คำถามที่ไม่เข้าเรื่อง เช่น “ท่านเคยหยุดคิดบ้างไหม” ก็ไม่ควรนำมาใช้

เริ่มต้นการพูดที่ดีต้องพยายามเข้าสู่เรื่องหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่จะพูดให้มากที่สุด เพราะอาร์มภทนอกเรื่องนั้นทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน การพูดที่ไม่สอดคล้องกับประเด็นหรือใจความสำคัญของเนื้อเรื่องจะเหมือนกับพาผู้ฟังเดินทางอ้อม ทำให้เสียเวลาความศรัทธาไม่น่าเชื่อถือเสียเวลาในการฟัง ไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควรจะได้รับ

นักพูดและนักเขียนคำกล่าวปราศรัยที่ดีต้องเริ่มต้นการพูดอาร์มภทที่ดี ซึ่งได้แก่

ข้อความหรือคำถามที่ฟังแล้วน่าฟัง น่าสงสัย แปลก ตื่นใจ เร้าใจ น่าตกใจ หรือสะเทือนอารมณ์ สะเทือนใจอย่างที่ไม่ถึง

หากนึกไม่ออกหรือคิดไม่ออกว่าจะพูดอะไรดี ควรกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องที่กำลังพูดอยู่นั้นให้สัมพันธ์กับประโยชน์ที่ผู้ฟังจะได้รับ ย่อมได้รับความสนใจจากผู้ฟังมากกว่าเรื่องอื่น

การกล่าวนำด้วยเรื่องตลกขบขัน เพื่อสร้างบรรยากาศ “กันเอง” กล่าวถึงความสัมพันธ์ ความศรัทธา ความสนใจ และความรู้อื่นๆ ร่วมกันเพื่อผูกมิตรกับผู้ฟัง

อารัมภบทด้วยเรื่องแปลกใหม่ กล่าวถึง โอกาส ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประชุม การสัมมนา หรือเหตุที่ต้องมาพบปะกัน

กล่าวอารัมภบทสรรเสริญคนฟังอย่างแหลมคมและจริงใจ เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับความสนใจมากกว่าเรื่องอื่น การกล่าวเปิดเรื่องหรืออารัมภบทจึงเป็นเรื่องสำคัญในการพูดทุกครั้งที่จะต้องมีการเตรียมตัวพอสมควรทีเดียว

การเขียนเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ

การเขียนเนื้อหาสาระเพื่อเตรียมการพูด นับว่ามีความสำคัญสำหรับการพูด เพราะเนื้อหาเป็นส่วนสำคัญที่ถัดจากคำนำหรือการกล่าวอารัมภบท เนื้อหาสาระที่เขียนลงในร่างที่จะพูด ผู้เขียนร่างคำกล่าวสุนทรพจน์จึงต้องคิดพิจารณาว่าควรจะพูดอย่างไรจึงจะให้สาระความรู้แก่ผู้ฟังให้มากที่สุด ขณะเดียวกันก็เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟังด้วย

จากโครงเรื่องที่เราร่างเอาไว้จะเป็นแนวทางในการที่เราเริ่มต้นการเขียนว่าควรมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ สามารถดึงความสนใจจากผู้ฟังอยู่ตลอดเวลา การเน้นข้อความและการใช้ถ้อยคำที่มีพลังเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่ค่อยได้ยิน ได้ฟังมากนัก แต่เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานการณ์ในขณะนั้น รวมทั้งที่เป็นข่าวอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ และถ้าเป็นข่าวใหม่ด้วยก็ยิ่งได้รับความสนใจจากประชาชนและผู้ฟังโดยทั่วไป

เนื้อหาสาระต้องมีความชัดเจนแจ่มแจ้ง และที่สำคัญต้องพิจารณาด้วยว่าผู้ที่จะนำไปกล่าวสุนทรพจน์หรือกล่าวคำปราศรัยนั้น สามารถพูดออกเสียงได้ชัดเจนเหมาะสมกับฐานะของผู้พูด นอกจากนี้แล้วก็ต้องเป็นคำพูดที่คนทั่วไปเข้าใจได้ ไม่ใช่เป็นคำศัพท์เฉพาะที่คนทั่วไปไม่อาจเข้าใจได้ ต้องเป็นคำพูดง่ายๆ ฟังแล้วไม่ต้องใช้ความคิดมากและเกิดความสับสน ฟังแล้วเกิดความเข้าใจประทับใจตลอดการฟัง ดังนั้นการขยายความหรือการอธิบายเนื้อหาสาระแก่ผู้ฟังจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องคิดพิจารณาว่า เมื่อพูดไปแล้วนั้นผู้ฟังเกิดความสงสัยหรือสังเกตทำที่ปฏิบัติแล้ว

เป็นอย่างไร สีน้าของผู้ฟังเป็นอย่างไรบ้าง

การเขียนจากเรื่องที่ยากให้เป็นเรื่องที่ย่าย ในร่างคำกล่าวปราศรัยนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อการอธิบายข้อความความบางอย่างที่ยากต่อการเข้าใจ การเปรียบเทียบ การอ้างอิงหลักฐาน ตลอดทั้งข้อพิพจน์ต่างๆ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

การอุปมาหรือการเปรียบเทียบ เป็นวิธีการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟัง เช่น การขยายความด้วยการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันของสิ่งที่จะบอกกล่าวกับผู้ฟังที่เคยรู้จักหรือเข้าใจดีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเกิดจินตนาการหรือเห็นภาพในจิตใจ เกิดความรู้สึกเป็นภาพพจน์ มองเห็นสภาพความเป็นจริงหรือเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้เด่นชัดยิ่งขึ้น

การเปรียบเทียบมีหลาย เช่น การเปรียบเทียบระหว่างสิ่งของประเภทเดียวกันว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เปรียบเทียบโดยการใช้ข้อความที่แตกต่างกันหรือคำตรงกันข้ามการเพ้อโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่ง และการเปรียบเทียบด้วยเรื่องสมมติ

วิธีการยกตัวอย่าง ได้แก่ การเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นเพื่อขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การยกตัวอย่างให้เห็นจริงเห็นจัง ซึ่งทำให้ผู้ฟังสนใจติดตามฟังเรื่องที่พูดอยู่ตลอดเวลา การให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์และความคิดคล้อยตามอยู่ตลอดเวลา การยกตัวอย่างนิทานควรเป็นเรื่องง่ายๆ ไม่ยืดยาวเกินไปให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง อาจเป็นนิทานและอาจเป็นเรื่องสมมติที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน

การใช้สถิติหรือข้อมูลตัวเลขเพื่อการอ้างอิงนั้นควรใช้เท่าที่จำเป็น เพราะผู้ฟังจะเบื่อหน่ายและจะต้องคิดตามอยู่ตลอดเวลา เว้นแต่เป็นตัวเลขที่สำคัญและเห็นว่ามีความจริงและเป็นเรื่องน่ารู้จริงๆ การใช้สถิติต้องพิจารณาให้ดูว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะพูดโดยตรง ควรระวังการใช้ข้อความอย่าใช้มากเกินไปจะทำให้เกิดความสับสนน่าเบื่อ ไม่ควรเสนอตัวเลขที่ละเอียดเกินไป ควรเสนอสถิติที่สอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้ฟัง จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจและติดตามเรื่องได้ง่าย ที่มาของตัวเลขและสถิติต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

หากไม่จำเป็นแล้วก็ไม่ควรอ้างตัวเลขสถิติที่ตนเองไม่แน่ใจ เพราะหากผู้ฟังรู้ดีและจับได้ว่าเป็นเรื่องไม่จริงแล้วก็จะเกิดความเสื่อมเสีย การพูดในโอกาสต่อไปก็ไม่มีใครเชื่อถืออีก การแนะนำให้ผู้ฟังไปค้นคว้าหาได้ด้วยตนเองก็เป็นทางออกอีกทางหนึ่ง และการใช้คำพูดที่เรียกว่า “ประมาณ” เท่าไรจะดูดีกว่าหากเป็นเรื่องที่เราไม่ทราบตัวเลขที่แน่นอน เพราะถึงจะผิดพลาดก็เป็นเรื่องที่ยกยให้ได้แต่ก็ควรเป็นประมาณการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และอย่าให้เป็นเรื่องการพูดเกินความจริง ไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือได้

การอ้างอิงหลักฐานและคำกล่าวของบุคคลสำคัญหรือข้อความจากแหล่งที่มา เช่น

คำพูดของคุณคนสำคัญ นักวิชาการ หนังสือพิมพ์ ตำราประวัติศาสตร์ คำพิพากษาศาลฎีกา วรรณคดี คัมภีร์ คำพังเพยและสุภาษิตต่างๆ เป็นต้น เป็นข้อมูลที่นักเขียนร่างคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ จะต้องรู้จักการเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์กับการพูดเรื่องนั้นๆ

สิ่งที่ได้เคยกล่าวมาแล้วว่า เนื้อหาสาระนี้เป็นข้อความที่จะต้องเขียนมากที่สุดกว่าคำนำ เรื่องหรืออารมณ์บทที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นเรื่องเดียวกันและเป็นการขยายความสอดคล้องใน เนื้อหาสาระตั้งแต่เริ่มต้นของเรื่อง เมื่อถึงในส่วนเนื้อเรื่องก็ควรเป็นเรื่องเดียวกันกับเรื่องที่กำลังพูด อยู่ในขณะนั้น เพราะหากเป็นคนละเรื่องแล้วก็อาจทำให้เกิดความสับสนได้

การเขียนเนื้อเรื่องที่แบ่งเป็นตอนๆหรือแบ่งเป็นประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองหรือสาม โดยการเขียนเป็นย่อหน้าจะทำให้การนำไปพูดชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อจบย่อหน้าแรกก็อาจหยุดหายใจพัก นิดหนึ่งเพื่อให้ผู้ฟังติดตาม ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับความสะดวกกว่าที่ไม่มีการหยุดพัก การเขียนย่อ หน้าจึงเป็นเรื่องสำคัญในการร่างคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์

เนื้อหาสาระที่ดีของการเขียนเพื่อเตรียมการพูด จึงเป็นเรื่องที่นักเขียนและนักพูดควรให้ ความสนใจอยู่มากทีเดียว

การเขียนสรุปหรือปิดเรื่อง

เมื่อมีการกล่าวเปิดเรื่องก็ต้องมีการกล่าวปิดเรื่อง ซึ่งหมายถึงการกล่าวสรุปเรื่องราว ต่างๆ ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว การกล่าวปิดเรื่องก็เป็นส่วนสำคัญเช่นเดียวกับการเปิดเรื่อง แม้ว่าการ เขียนในส่วนนี้จะมีเนื้อหาสาระไม่มากนัก แต่นับว่าเป็นส่วนที่จะต้องสร้างความประทับใจเมื่ออ่าน เรื่องราวหรือพูดมาแล้วทั้งหมด พูดหรือเขียนอย่างไรให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านประทับใจก็อยู่ในส่วนนี้ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาและเสียเวลาคิดอยู่มากกว่าจะใช้ถ้อยคำอย่างไรดี

นักปราชญ์ทางด้านภาษาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเขียนเรียงความว่า การเขียนเรียงความ หรือบทความที่ไม่มีคำนำเรื่องก็เปรียบเสมือนคนที่ไม่มีหัวหรือหัวขาด และการเขียนเรียงความที่ไม่ มีบทสรุปก็คือคนที่ขาดหาง คำเปรียบเทียบกับกล่าวนี้จึงเป็นเรื่องน่าคิดพิจารณาในการเขียนเรื่องให้ น่าอ่านและการกล่าวปราศรัยที่ประทับใจผู้ฟัง

การเขียนที่สมบูรณ์แบบจึงต้องประกอบด้วยส่วนประกอบในรูปแบบที่ครบถ้วน ชวน อ่าน เมื่ออ่านแล้วก็อยากอ่านอีกหลายครั้ง ฟังแล้วก็อยากฟังอีกหลายหนเพราะไม่น่าเบื่อ

ความสามารถในการถ่ายทอดในเรื่องการเขียนและการพูดจึงไม่ใช่ความสามารถที่มีมา ตั้งแต่เกิด แต่การแสวงหาความสนใจของแต่ละคนก็เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับความสนใจ บางคนอาจ

เป็นความสามารถเฉพาะตัวมากกว่าคนอื่นมาตั้งแต่เกิดก็อาจจริงอยู่บ้าง แต่ความสามารถดังกล่าว หากไม่แสวงหาเพิ่มเติมก็ไม่อาจทำให้บุคคลผู้นั้นมีชื่อเสียงโด่งดังได้ ดังนั้น จึงมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่เสมอว่าระหว่าง “พรสวรรค์” กับ “พรแสวง” อะไรสำคัญกว่ากัน

ตอนท้ายของการพูดจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับนักพูดและนักเขียน นับเป็นจุดสุดยอดที่จะสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟังยิ่งกว่าตอนต้นเสียอีก

การพูดสรุปในตอนท้ายของการพูด ถือเป็นโอกาสที่ดีของนักพูดหรือนักเขียนคำกล่าวปราศรัย ที่จะได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาที่ยังคลุมเครืออยู่ให้แจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะเท่าที่ได้พูดมาทั้งหมดนั้นหากยังพรัมวอยู่ก็สามารถทำความเข้าใจและพูดให้กระชับยิ่งขึ้น

หากว่ายังไม่เป็นที่กระจ่างแจ้ง ก็จะต้องระดมการพูดและเน้นหนักเนื้อหาสาระที่ต้องการพูดให้เข้าใจผู้ฟังให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือหรือเพื่อให้กระทำตาม

จุดใดบ้างที่ต้องการเน้นมากที่สุดเพื่อให้การพูดเด่นชัดและฝังแน่นในความทรงจำ มีการจำแนกหัวข้อที่สำคัญเมื่อต้องการให้ผู้ฟังจดจำไว้เป็นแนวยึดถือซึ่งเป็นการพูดในทางวิชาการ การทบทวนความรู้ทั่วไปก็เป็นวิธีการที่ใช้กันมาก โดยเฉพาะเป็นการบรรยายและการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้

การยกคำคม คำขวัญ หรือสุภาษิตมาอ้างเปรียบเทียบ เพื่อให้จำได้ง่ายและประทับใจผู้ฟัง ไม่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเบื่อหน่าย ทำให้การฟังมีชีวิตชีวาน่าเก็บ ไปคิดหลังจากที่ได้รับฟังแล้ว

อย่างไรก็ตาม การเขียนคำปิดเรื่องหรือการกล่าวสรุปนั้นต้องมีข้อที่ฟังละเว้นหลายประการด้วยกัน กล่าวคืออย่าขอโทษ เพราะเป็นการแสดงว่าขาดความเชื่อมั่นในเรื่องที่ตนพูด ถ้าเราตั้งใจดี ผู้ฟังย่อมเห็นใจเอง

ข้อสำคัญที่ต้องคำนึงถึงอีกประการหนึ่งคือ อย่าจบอย่างกะทันหันหรือเย็นเฉื่อยและการจบลงอย่างไม่มีปี ไม่มีขลุ่ย กับการปล่อยให้ผู้ฟังถอนหายใจเฮือกแล้วเฮือกอีกสอง อย่างนี้ไม่ได้เลย

อย่าตั้งประเด็นของเรื่องขึ้นมาใหม่อีก เพราะจะเป็นการเริ่มพูดใหม่แทนที่จะเป็นการสรุปจบ เรียกว่าพูดแล้วจบไม่ลงหรือหาลานจอดเครื่องบินไม่พบ ทำให้เกิดความสับสนและเสียเวลาในการฟัง ไม่สามารถสร้างความประทับใจให้ผู้ฟังได้ และอย่าสรุปนอกเรื่อง

นอกจากนี้อย่าปล่อยให้เรื้อลุ่มเมื่อจบ เพราะเมื่อคนฟังสนใจเข้าใจ และประทับใจมาตั้งแต่ต้นแล้วก็อย่าให้หลุดมือไปได้ ต้องกุมหัวใจคนฟังไว้จนกระทั่งคำพูดสุดท้าย ทั้งท้ายด้วยคำพูดที่ก้องกังวานในหูของคนฟังตลอดไป ผังลึกลึกอยู่ในความทรงจำ และอยู่ในความครุ่นคิดตราบนานเท่านาน

นานเท่านั้น

ขณะเดียวกัน การกล่าวคำปราศรัยส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติกันจนเคยชินนั้นมักจะละเลยข้อที่ฟังละเว้นหรือการใช้ถ้อยคำที่ทำให้การพูดขาดประสิทธิภาพ เช่น เมื่อจะจบก็มักกล่าวว่า ขอจบ... ขอขุดิ... ไม่มากก็น้อย...ขออภัย...ขอโทษ...ขอบคุณ...ฯลฯ

เรื่องที่จะต้องจบให้ประทับใจยังมีอีกมาก จึงไม่ควรเริ่มต้นของการจบโดยเริ่มต้นการใช้ข้อความดังกล่าว เพราะฟังแล้วจะทำให้การพูดได้รับความเชื่อถือน้อยลง โดยเฉพาะหากผู้ฟังเป็นผู้มีความรู้และสามารถวิเคราะห์การพูดได้แล้ว เขาจะรู้สึกว่าคุณพูดเป็นผู้ที่ด้อยความรู้และประสบการณ์ เมื่อเตรียมตัวไม่พร้อมแล้วก็ไม่ควรมาพูดเมื่อพูดแล้วต้องพูดให้ดีที่สุด

ดังนั้น การสรุปจบที่ประทับใจผู้ฟังมากที่สุดนั้นจึงไม่ใช่เรื่องง่ายๆ แต่ต้องคิดพิจารณาหาเหตุผล เช่น จบแบบสรุปความ หรือเป็นข้อคิดหลังจากที่ได้ฟังแล้วเป็นการฝากข้อคิดแก่ผู้ฟัง จบแบบเปิดเผยตอนสำคัญของเรื่องที่ปิดเอาไว้ เมื่อจบก็เป็นการเปิดเผยเรื่องที่ผู้ฟังอยากรู้ เป็นเรื่องที่ชอบเงื่อนไขเอาไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้ผู้ฟังติดตามเรื่องโดยตลอด

นอกจากนี้การจบด้วยคำพูดของบุคคลสำคัญ คำพังเพย หรือสุภาษิต มักเป็นเรื่องที่ประสบความสำเร็จในการพูดมาแล้วมากมาย เพราะทำให้จำได้ง่ายมีข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการฟังนำไปปฏิบัติได้

อย่าลืมว่า การพูดหรือการเขียนคำกล่าวปราศรัยที่ดีนั้นอยู่ที่คำขึ้นต้นและสำคัญที่สุดก็คือคำลงท้ายที่ประทับใจผู้ฟัง เป็นเรื่องที่คุณจะต้องสรรหาถ้อยคำที่คมคายยากที่จะลืมได้และประทับใจไปตราบนานวัน

หลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์

การพูดสุนทรพจน์ นับว่าเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของบรรดาผู้บริหาร นักการเมือง นักปกครอง โดยเฉพาะการพูดสุนทรพจน์ในงานพิธีสำคัญต่างๆ

การเตรียมตัวสำหรับการพูดสุนทรพจน์จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการร่างการเขียนสุนทรพจน์ ตลอดจนการฝึกซ้อมการพูดสุนทรพจน์ ก่อนนำออกไปพูดจริงๆ แล้ว บรรดานักพูดระดับโลก เขาก็ทำกันอย่างไร

อับราฮัม ลินคอล์น ใช้เวลาในการพูดที่เมืองเกตส์เบิร์ก ใช้เวลาพูดไม่ถึง 2 นาที แต่สุนทรพจน์เขากลับโด่งดังไปทั่วโลก สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจาก เขาเอาใจใส่ต่อการพูดแต่ละครั้งเป็นอย่างยิ่ง อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาจะฝึกฝนการเลือกใช้ถ้อยคำเป็นพิเศษ จึงทำให้สุนทร

พจน์ของท่านมีความเป็นอมตะอยู่หลายสุนทรพจน์ หากยังเป็นการพูดสุนทรพจน์ที่ใช้เวลาสั้นๆ เขาจะเตรียมตัวนานมาก แต่ในทางกลับกัน หากให้เขาพูด 3 ชั่วโมง เขาจะเตรียมตัวน้อยกว่าการพูดสุนทรพจน์ที่ใช้เวลาสั้นๆ ฉะนั้นการพูดสุนทรพจน์ที่ดี ไม่ควรที่จะใช้เวลาพูดที่ยาวจนเกินไปนัก

มาร์ติน ลูเทอร์ คิง ใช้เวลาในการพูดไม่เกิน 17 นาที สำหรับการพูดสุนทรพจน์ I have a dream ซึ่งโด่งดังไปทั่วโลกเหมือนกัน เขามีการพูดที่เป็นจังหวะ มีน้ำเสียงที่ปลุกเร้า มีการเน้นย้ำคำว่า I have a dream อยู่ตลอดในระหว่างการพูดสุนทรพจน์ ทำให้สุนทรพจน์ของเขาสร้างความฝัน สร้างความหวังให้แก่คน

จอห์น เอฟ. เคนเนดี ใช้เวลาการพูดสุนทรพจน์แต่ละครั้งไม่เกิน 20 นาที ซึ่งสุนทรพจน์ของเขาแต่ละครั้งเต็มไปด้วย การใช้คำพูดและถ้อยคำที่กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง รวบรัด กล่าวหาญ เต็มขนาด ไพเราะ เช่น อย่าได้ถามว่าประเทศของท่านจะทำอะไรให้แก่ท่านได้บ้าง แต่จงถามว่าท่านจะทำอะไรให้แก่ประเทศของท่านบ้าง , เราขอให้คำมั่นอย่างหนักแน่นในเรื่องนี้ และจะเพิ่มความหนักแน่นยิ่งขึ้นต่อไป เป็นต้น

หลักการเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ในที่ชุมชนหรือที่สาธารณะที่จะกล่าวนี้ ประยุกต์มาจากหลักการและแนวทางการได้สาระวาที่ภาษาอังกฤษสากล ซึ่ง Chulalongkorn University Debating Society ได้นำมาเผยแพร่ขยายผลในประเทศไทยตั้งแต่ปีค.ศ. 1995 สามารถใช้เป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นในการ กล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งในงานพิธีการและการแข่งขัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญและจัดการแข่งขันระดับนานาชาติ

สุนทรพจน์ที่ดีควรนำเสนอข้อคิดใหม่ๆ โน้มน้ำวจิตใจผู้ฟังให้เกิดความหรรษาหรือพอใจ คล้อยตาม และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ รู้สึกร่วมในความคิดสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมในการกล่าวสุนทรพจน์ในที่สาธารณะเบื้องต้น ในบทความนี้มี 4 ประการ คือ การเตรียมเนื้อหา (Matter) วิธีการนำเสนอ (Method) ภาษาลีลาการนำเสนอ (Manner) ซึ่ง วงการ ได้สาระวาที่เรียกว่าเป็นองค์ประกอบหลักจำ ง่ายๆ ว่า 3 M's โดยจะเน้นที่การเตรียมเนื้อหา ซึ่งเป็นแก่นสำคัญของสุนทรพจน์ประการสุดท้าย คือ การเตรียมคำถาม - คำตอบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่ทัศนศักยภาพ และความสามารถ ของผู้พูดของการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์สากล

1. การเตรียมเนื้อหา (Matter)

สุนทรพจน์ที่ดึงดูดใจผู้ฟัง ต้องน่าสนใจ มีตรรกะ และสัมพันธ์เกี่ยวข้อง

น่าสนใจ (Interesting) คือ มีสาระ เป็นความคิดใหม่ เป็นจินตนาการ เป็นประสบการณ์

เป็นข้อเสนอแนะ หรือเป็นแง่ คติของการแปรถ้อยคำ ของหัวข้อหลัก (Theme) ที่การแข่งขันกำหนด ด้วยมุมมองที่แตกต่างของผู้นำเสนอ พร้อมข้อเท็จจริง ตัวอย่างน่าสมั ท้นต่อเหตุการณ์และ สถานการณ์โลก

มีตรรกะ (Logic) คือการตีความ การวิเคราะห์ประเด็น ข้อเท็จจริง ค่านิยม หรือความคิด และสาระต่างๆ ที่นำเสนอ จะด้วยการแจกแจงเหตุและผล การเปรียบเทียบความเหมือนหรือต่าง การบรรยายการจำกัดความ การจำแนก การจัดประเภท การกำหนดเงื่อนไข หรือการเสนอความคิดนอก กรอบ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลที่ยอมรับได้และมีการพัฒนาข้อมูล สนับสนุนกระจำง เพียงพอ

มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (Relevance) กับหัวข้อหลัก (Theme) ของการแข่งขันหรือพิธี การนั้นๆ กล่าวคือ การแปรคำใน หัวข้อหลัก ซึ่งจะเป็นกำหนดแนวหลักหรือแนวทางในการนำ เสนอความคิดรวบยอดของสุนทรพจน์นั้น ต้องตรงประเด็น และครอบคลุมถ้อยคำ ทั้งหมดของ หัวข้อหลัก อีกทั้ง เหตุผล ข้อเท็จจริง กรณีศึกษา ตัวอย่าง ตลอดจนการวิเคราะห์ การพัฒนา ขยายความสาระทั้งหมด ต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้อง มีเอกภาพ และสะท้อนความคิดรวบยอดของสุนทร พจน์ตาม ประเด็นหัวข้อหลัก

โดยทั่วไป กติกาสากลจะกำหนดไม่ให้นำหัวข้อหลักมาเป็นชื่อของสุนทรพจน์ ฉะนั้น ในการเตรียมเนื้อหา ผู้พูดต้องเริ่มจากการแปรความถ้อยคำ ของหัวข้อหลักให้ครบถ้อยความ แล้ว ถามตนเองว่าจะพูดเรื่องอะไรที่สัมพันธ์ สะท้อนและ พิสูจน์หัวข้อหลัก โดยพยายามคิดหลายๆ หัวข้อ หลายๆแง่มุม จากนั้นจึงเลือกหัวข้อที่ตนสนใจมากที่สุด สามารถค้นหา ข้อมูลได้ และเป็น หัวข้อที่ผู้ฟังจะสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือการกระทำที่สร้างสรรค์ได้ แล้ว นำเสนอ ความคิดรวบยอดว่าจะสื่ออะไรเกี่ยวกับหัวข้อนั้น ซึ่งต้องสะท้อนและพิสูจน์หัวข้อหลัก

สุนทรพจน์อีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งสมควรชมและศึกษาเป็นแบบด้วยมีจุดเด่นทั้งในแง่การ แปรหัวข้อหลักแบบองค์ รวมที่ตรงประเด็น การนำเสนอแนวคิดที่สะท้อนหัวข้อหลักอย่างมี ประสิทธิภาพ วิธีที่กล่าวบทนำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงตรรกะ ในการเปรียบเทียบและเนื้อหาที่แน่นด้วย สาระความรู้ แนวคิด การยกตัวอย่างที่แหวกแนว ท้นสมั เปิดเผย และภาษา ลีลา

เมื่อกำหนดหัวข้อสุนทรพจน์จากหัวข้อหลักแล้ว ผู้พูดจะสามารถ กำหนดทิศทางการ ค้นหาข้อมูลได้อย่างมี จุดมุ่งหมาย โดยควรมุ่งหาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง บทความ บทบรรณาธิการ สถิติ กรณีศึกษา บทวิเคราะห์ คำกล่าว ความคิด ซึ่งมีแง่มุมที่แตกต่างไปจากความคิดของตน แต่ สัมพันธ์กับหัวข้อของสุนทรพจน์หรืออาจนำเสนอการวิเคราะห์ ประสบการณ์ของตนที่โดดเด่น

และแตกต่างอย่างมีคุณค่ามานำเสนอ อย่างไรก็ตาม น้ำหนักของเนื้อหาต้องอยู่ที่ความคิดของผู้พูด ไม่ใช่ข้อเท็จจริงหรือบทวิเคราะห์ของผู้อื่น

2. การเตรียมวิธีการนำเสนอ (Method)

วิธีการนำเสนอ คือ กระบวนการเรียบเรียง จัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหา แม้ผู้กล่าวสุนทรพจน์แต่ละคนจะมีวิธีการพูดของตนเองซึ่งเป็นเอกลักษณ์ การนำเสนอ โครงร่างเนื้อหาของสุนทรพจน์อย่างได้สัดส่วนจะทำให้สุนทรพจน์นั้น เข้าใจได้ง่าย มีพลัง มีประสิทธิผล ฉะนั้นการนำเสนอจึงต้องมีระบบ โดยการเตรียมวิธีการนำเสนอมีขั้นตอนดังนี้

เตรียมบทนำเปิดประเด็นที่น่าสนใจ (Interesting Opening) บทนำที่โดดเด่นดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง เพื่อโยงเข้าประเด็นของหัวข้อซึ่งสะท้อนหัวข้อหลัก จะกระตุ้นให้กรรมการหรือผู้ฟังจดจำสุนทรพจน์หรือผู้กล่าวได้ โดยอาจใช้บทกวี การอุปมาอุปมัย การกล่าวถึงสถิติ ตัวเลข เหตุการณ์ กรณีศึกษา ประวัติศาสตร์เด่นดัง หรือทันสมัยระดับโลก และ โยงเข้าชื่อ และเนื้อหาของสุนทรพจน์ในทางปฏิบัติ ผู้เขียนอาจเขียนบทนำท้ายสุดหลังจากได้สาระและข้อมูลของสุนทรพจน์แล้ว

กำหนดจุดประสงค์และทิศทาง (Purpose and Direction) ผู้กล่าวสุนทรพจน์ควรกำหนดจุดยืนที่เป็นแนวหลักของ หัวข้อเรื่องให้อย่างกระจ่าง ซึ่งอาจจะประสานกลมกลืนในส่วนของบทนำ มีการแจ้งหัวข้อหรือประเด็นที่ต้องการนำเสนอ มีตัวบ่งชี้จากประเด็นหนึ่งไปยังประเด็นหนึ่ง หรือจากข้อคิด ไปสู่เหตุผล จากการวิเคราะห์ไปสู่ข้อมูล บทพิสูจน์และตัวอย่าง ตลอดจนบทย่อและบทสรุป ทำให้ผู้ฟังจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียบเรียงสาระของเนื้อเรื่อง มีตรรกะและครบถ้วน (Logical and Complete Sequence of Ideas) การเรียงลำดับ ประเด็นความคิด เหตุผล หัวข้อสนับสนุน และตัวอย่างขยายความ ต้องสมเหตุสมผลและครบถ้วน มีกาพัฒนาสาระตาม ทิศทางที่ตนเองกำหนด และวิเคราะห์อย่างกระจ่าง อีกทั้งมีตัวเชื่อมบ่งชี้ สาระบทย่อ และบทสรุปชัดเจน ง่ายต่อการติดตาม ความคิด

จัดสรรเวลาที่เหมาะสม (Good Timing) สุนทรพจน์ที่ดีต้องอยู่ในเวลาที่กำหนด และมีสัดส่วนที่เหมาะสม เวลาที่กำหนดในการกล่าวสุนทรพจน์แต่ละรายการจะเป็นแนวทางการคัดเลือก จัดสรรและแบ่งข้อมูล สาระของสุนทรพจน์นั้น สำหรับสุนทรพจน์ 5 นาที ผู้พูดอาจเกริ่นนำ 1 นาที จากนั้นจึงโยงบทนำ เข้าตัวเรื่องและประเด็นสาระหลัก ซึ่งควรใช้เวลา 3 นาทีในการนำเสนอข้อคิด เหตุผล โดยอาจนำเสนอ 2 - 3 ประเด็น แต่ละประเด็นต้องมีการอธิบาย วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และตัวอย่าง ปริมาณของกรณีศึกษาหรือตัวอย่างขึ้นอยู่กับหัวข้อ ตัวอย่างที่ทันสมัยเป็นเหตุการณ์ร้อน

ประเด็นแรงของโลกที่มีคุณภาพตัวอย่างเดียวอาจเพียงพอในการพิสูจน์โน้มน้าวจิตใจผู้ฟัง ทั้งนี้ การอธิบาย วิเคราะห์ เชื่อมโยง ข้อคิด เหตุและผล และตัวอย่างที่กระจ่าง จะทำให้การเสนอความคิดรวบยอดของสุนทรพจน์มีประสิทธิภาพสูงกว่าการกล่าวอ้างลอยๆ

สุนทรพจน์ที่มีความยาว 3 นาที ผู้พูดควรใช้เวลาในการเกริ่นนำ ไม่เกิน 30 วินาที บทย่อ และบทสรุปสั้นๆ 20 – 30 วินาที และควรใช้ประมาณ 1.45 - 2 นาที กับใจความหลักของบทสุนทรพจน์ นอกจากนี้ ผู้พูดต้องพูดไม่ต่ำกว่า 2 นาที และ ไม่เกิน 3.20 นาที สำหรับสุนทรพจน์ 5 นาที จะต้องพูดไม่ต่ำกว่า 4 นาทีและไม่เกิน 5.20 นาที สุนทรพจน์ที่มีความยาวเกิน เกณฑ์ที่กำหนดจะถูกหักคะแนน

เตรียมบทย่อที่หนักแน่นและบทสรุปที่กระตุ้นความคิด (Firm Summary and Thought - Provoking Conclusion)หลังจากนำเสนอความคิด เหตุผล บทวิเคราะห์ ข้อมูลกรณีศึกษา หรือตัวอย่างอย่างกระจ่างแล้วผู้พูดควรจัด เวลา เพื่อกล่าวย่อใจความหลักและประเด็นสำคัญ จากนั้นจึงกล่าวสรุปด้วยถ้อยคำ ความคิดที่จุดประกายให้เกิดการกระทำ หรือความรู้สึกร่วม

โดยสรุปแล้ว บทหน้าที่โดดเด่นแหวกแนวจะดึงดูดผู้ฟังให้สนใจฟังตัวเรื่องที่ชัดเจน กระจ่าง มีตรรกะ สาระ การวิเคราะห์ พัฒนา มีตัวบ่งชี้ จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจ ติดตาม และบทสรุปที่จับใจจะทำให้ผู้ฟังจดจำ สุนทรพจน์ได้

3. การเตรียมวาทะภาษา ดิลาการนำเสนอ (Manner)

Manner เป็น M ตัวที่ 3 แก่นการพูดในที่ชุมชนในวงการการกล่าวสุนทรพจน์อาจเรียกว่า “Delivery Skills” หมายรวมถึงการใช้จรรยา (Verbal Language) และอวจนภาษา (Non-Verbal Language) อย่างมีประสิทธิภาพ ในการสื่อ ความหมาย มีศิลปะสามารถโน้มน้าวผู้ฟังให้สนใจ และคล้อยตาม แบ่งเป็นสองประเภทคือ

3.1 การนำเสนอด้วยวาจา (Oral Presentation) คือ ศิลปะการนำเสนอด้วยการใช้ถ้อยคำ และอวจนภาษาที่แสดง ด้วยเสียงในการสื่อสาร “ดิลาการใช้เสียง” (Vocal Style) เป็นอาวุธที่สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

ความดัง (Volume) เสียงที่ผู้พูดเปล่ง ควรอยู่ในระดับที่พอเหมาะกับสถานที่ ได้ยินชัดเจน และไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป ผู้พูดควรฝึกหัดทั้งด้วยไมโครโฟน และปากเปล่า ความดังควรมีระดับ หลากหลายอารมณ์ สะท้อนเนื้อหา และ สถานการณ์ เช่น ดังเมื่อกล่าวประเด็นร้อน เบาลงเมื่อเอ่ยสาระอ่อนไหว เป็นต้น

ระดับสูงต่ำของเสียง (Pitch) ถ้อยคำที่เปล่งเพื่อสื่อสาร ควรมีเสียงสูงต่ำ หลากหลาย

อารมณ์ และเนื้อหา และ ประสานกับความดัง เป็นหนึ่งเดียว แม้ภาษาไทยจะเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ ซึ่งจะทำให้มีเสียงสูงต่ำในการนำเสนออยู่แล้ว แต่ก็ยังสามารถปรับระดับสูงต่ำของเสียงตามอารมณ์ของเนื้อหาได้

จังหวะการพูด (Pace) สุนทรพจน์ที่สามารถ โนม้วนาวจิตใจจะมีจังหวะจะโคนเหมาะสม ไม่อืดอาดไม่เร็วเกินไปจน ไร้เสน่ห์ ผู้กล่าวสุนทรพจน์ต้องฝึกช่วงจังหวะการพูดให้เหมาะสมกับลีลาของตน ทั้งนี้ต้องฝึกจับเวลาการพูดของตนให้อยู่ ในเวลาที่กำหนด

ช่วงหยุดพูด (Pause) คือ ช่วงความเงียบระหว่างคำ หรือวลี เพื่อแยกประเด็นที่นำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจ ช่วง ความเงียบ 1-2 วินาทีควรใช้ให้ถูกจังหวะ ได้แก่ ก่อนนำเสนอประเด็นสำคัญและก่อนคำที่ต้องการเน้น เป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเรียกความสนใจให้ผู้ฟังจดจ่อรอคอยสิ่งที่จะได้ยิน ช่วงหยุดพูดยังเป็นเคล็ดลับที่หยุดเพื่อให้ผู้ฟังติดตาม และติดตาม ไม่ใช่ช่วงความเงียบอันเกิดจากผู้พูดจำล้อยคำที่จะกล่าวไม่ได้

น้ำเสียง (Tone) คุณภาพของเสียงที่เปล่งออกมาด้วยอารมณ์ที่หลากหลายจะต้อง ประสานกับความดัง และเสียงสูงต่ำ เพื่อให้เข้ากับสาระที่เร่าร้อน สงบ เศร้าสร้อย กร้าวแกร่ง หรือนุ่มนวลตามความหมายของถ้อยคำ ในสาระของสุนทรพจน์ที่นำเสนอ

ความหลากหลายในลีลาของเสียง (Vocal Variety) การกล่าวสุนทรพจน์ต้อง คล่องแคล่ว ราบรื่น สดใส มีสีสัน สื่อ ความจริงใจ และเป็นมิตร ชาวชนไทยหลายคนเข้าใจผิดโดย คิดว่าการกล่าวสุนทรพจน์เป็นเช่นเดียวกับการเล่นละคร ซึ่งไม่ ถูกต้อง สุนทรพจน์ที่ดีไม่ใช่การท่องจำ แต่จะนำเสนอด้วยลีลาที่มีสีสัน มีพลัง มีอารมณ์ มีความหลากหลาย แต่เป็น ธรรมชาติ ไม่ เสแสร้ง

การออกเสียงถูกต้องและชัดถ้อยชัดคำ (Correct Pronunciation and Enunciation) สุนทรพจน์ที่ดี ต้องชัดเจนทุกถ้อยคำ และถูกต้อง ผู้พูดต้องฝึกออกเสียงพยัญชนะต้น ตัวควบกล้ำ ตัวสะกด สระ เสียงเน้น (Stress) วลี และประโยคอย่าง ถูกต้อง จะทำให้สุนทรพจน์ไพเราะ และสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมั่นใจและความเชื่อมั่น (Confidence and Authority) ผู้กล่าวสุนทรพจน์ที่มีความ มั่นใจในตนเอง และเชื่อมั่น ในสิ่งที่ตนพูด จะสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีพลัง ทำให้ผู้ฟังรับ ประเด็นความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องไม่ แสดงอาการหัยงโยส หรือเป็นกันเองจนเกินไป

การใช้ภาษา (Use of Language) การกล่าวสุนทรพจน์เป็นการนำเสนอความคิดของตน ที่มีต่อหัวข้อหลัก (Theme) ในที่สาธารณะ ภาษาที่ใช้จึงต้องเป็นภาษาทางการ แม้วิธีการพูดควรเป็น

ตัวอย่างบทสุนทรพจน์:

ภาษาไทย ภาษาชาติ

กราบเรียนท่านคณะกรรมการที่เคารพ สวัสดิ์แขกท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันนางสาวกัญญารัตน์ ดิขุนทด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๑ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มากล่าวสุนทรพจน์ในหัวข้อ “ภาษาไทย ภาษาชาติ”

ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า “ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นไปดังนี้ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรม ชาติไทย เรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเรา ทุกคนจึงมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้.....”

จากพระบรมราโชวาทข้างต้นจะเห็นว่าองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นกังวลและทรงเป็นห่วงเรื่องการใช้ภาษาไทยของคนไทยในปัจจุบัน ทรงเกรงว่าภาษาไทยจะถูกพลิกแพลงจนไม่เหลือเค้าโครงเดิมของความเป็นไทย

ภาษาไทยขึ้นชื่อว่าเป็นภาษาที่สวยงาม ไพเราะ น่าฟัง เพราะมีเสียงวรรณยุกต์สูง-ต่ำ คล้ายกับเสียงดนตรี เมื่อนำมาเรียงร้อยเป็นบทประพันธ์ต่าง ๆ ยามขับขานออกมาราวกับได้ฟังเสียงเพลงที่แสนจะไพเราะ ชาวต่างชาติชื่นชอบและชื่นชมภาษาไทย พยายามที่จะพูด จะอ่าน และเขียนภาษาไทยให้ได้อย่างคนไทย ซึ่งผิดกับคนไทยแท้บางคนที่ไม่รู้จักกรักและหวงแหนในภาษาของตนเอง ใช้คำไทยอย่างผิด ๆ ถูก ๆ ไม่รู้จักไวยากรณ์ที่ถูกต้อง บางครั้งออกเสียงก็ผิดอักขรวิธี หรือบางครั้งก็นำภาษาต่างชาติมาพูดปนแบบไทยคำฝรั่งคำ ฟังแล้วน่าหุดหู่ใจเสียเหลือเกิน กลัวว่าสักวันหนึ่งคนไทยจะลืมรากเหง้าภาษาของตนเอง

“ภาษาไทย” เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทย เป็นหัวใจของชาติไทย แสดงถึงเอกลักษณ์ของคนให้แตกต่างไปจากชาติอื่น เราควรภูมิใจที่เรามีภาษาเป็นของตัวเอง ควรตระหนักว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่สำคัญที่สุด ถึงแม้ว่าปัจจุบันภาษาที่สองจะมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ แต่ตราบใดที่เรายังอยู่บนพื้นแผ่นดินไทย ยังได้ชื่อว่าเป็นคนไทยเราควรจะอนุรักษ์ภาษาไทย โดยการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ไม่ปล่อยให้ภาษาไทยต้องแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา

จงร่วมกันอนุรักษ์และสืบทอดระเบียบแบบแผนและความงดงามของภาษาไทยของเราให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติและอนุชนรุ่นหลังต่อไป

ภาษาไทยเปรียบดังอุทัยชาติ
อักษรศิลป์ควรค่าสุดดี
อ่านและเขียนเพียรจำให้ขึ้นจิต
ภาษามีทั่วถิ่นแผ่นดินไทย
ยี่สิบเก้ากรกฎาร่วมสร้างสรรค์
อนุรักษ์คำไทยให้ไว้

เสมือนปราชญ์ชี้ธรรมนำวิถี
บทกวีล้ำเลิศค่าภาษาไทย
ทั้งถูกผิดควรคิดวินิจฉัย
จงเปิดใจรับฟังด้วยยินดี
สืบสาน “วันภาษาไทย” สมศักดิ์ศรี
คู่แดนไทยเรานี้ชั่ววันรันดร

เอกสารอ้างอิง

- ชัยนนท์ นันทพันธ์. (2538). การเขียนคำกล่าวปราศรัยและสุนทรพจน์ให้ประทับใจ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด
ยูเคชั่น.
คาร์เนกี, เดล. (2543). การพูดในที่ชุมชน. กรุงเทพฯ: ยู-บอสคอร์ปอเรชั่น.
ฐนสจันทร์ วงศ์สุวรรณ. (2547). การพูดเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : เทคนิค 19.
อุดมพงษ์. (2538). เทคนิคการเป็นวิทยากรและการกล่าวสุนทรพจน์. กรุงเทพฯ : เรจินา.
ป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2511) คำพูดและข้อเขียน. พระนคร : รวมสาส์น.

แบบบันทึกใบงาน 2.1

เรื่อง การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

วันที่.....เดือน.....ปี.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านใบความรู้เรื่อง “การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์” จบแล้ว ให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. เรื่องและหัวข้อที่คุณอยากเขียนที่สุดคืออะไร ด้วยเหตุผลใด

.....
.....

๒. แหล่งข้อมูลของคุณในการค้นคว้ามีอะไรบ้าง กรุณายกตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. จงเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์ ๑ บท

คำนำ(อารัมภบท).....
.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกใบงาน 2.2

เรื่อง การวิเคราะห์ตัวอย่างบทสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

วันที่.....เดือน.....ค.ศ.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านตัวอย่างบทสุนทรพจน์เรื่อง “ภาษาไทย ภาษาชาติ” จบแล้ว ให้นักศึกษา
ตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑.บทสุนทรพจน์บทนี้เริ่มต้นด้วยหลักการใด

- A . เริ่มต้นแบบพาดหัวข่าว (Headline)
- B. เริ่มต้นด้วยคำถาม (Asking Question)
- C. เริ่มต้นด้วยการทำให้ผู้ฟังสงสัย (Interest Arousing)
- D. เริ่มต้นด้วยการอ้างบทกวี หรือวาตะของผู้มีชื่อเสียง (Quousing)
- E. เริ่มต้นให้สนุกสนาน (Entertainment)

๒.บทสุนทรพจน์บทนี้สรุปจบด้วยวิธีการใด

- A . จบแบบสรุปความ
- B. จบแบบฝากให้ไปคิด
- C. จบแบบเปิดเผยตอนสำคัญ
- D. จบแบบชักชวนและเรียกร้อง
- E. จบด้วยคำคม คำพังเพย สุภาษิต

๓.จงตรวจบทสุนทรพจน์ของคุณมีการขึ้นต้นดังกล่าวหรือไม่

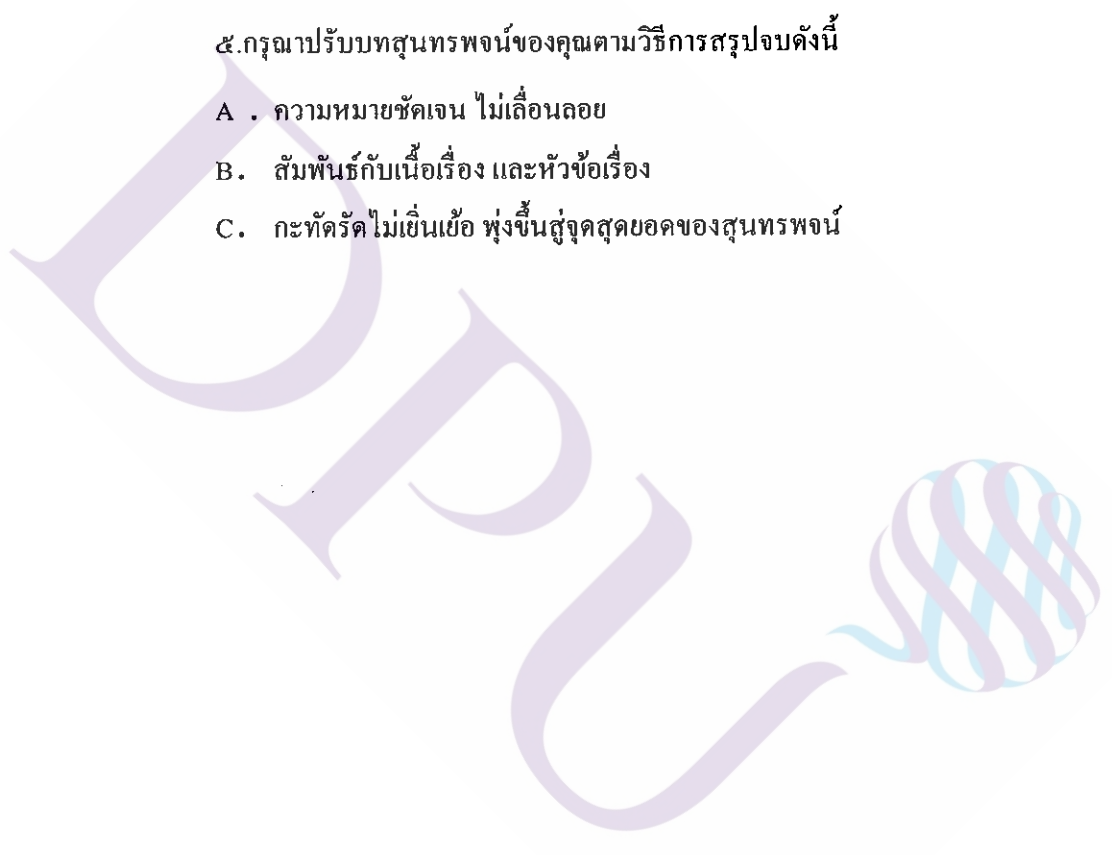
- A . ออกตัว
- B. ขออภัย
- C. ถ่อมตน
- D. อ้อมค้อม
- E. ไม่มี

๔.จงตรวจบทสุนทรพจน์ของคุณมีการสรุปจบดังกล่าวหรือไม่

- A . ขอบ ขอยุติ
- B. ไม่มากก็น้อย
- C. ขออภัย ขอโทษขอบคุณ
- D. ไม่มี

๕.กรุณาปรับบทสุนทรพจน์ของคุณตามวิธีการสรุปจบดังนี้

- A . ความหมายชัดเจน ไม่เลื่อนลอย
- B. สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และหัวข้อเรื่อง
- C. กระชับรัดกุมไม่เยิ่นเย้อ พุ่งขึ้นสู่จุดสุดยอดของสุนทรพจน์

บทที่ 5

หน่วยที่ 3

เรื่อง การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์

เวลา 6 ชั่วโมง

1.มาตรฐานการเรียนรู้

- 1.2 เพื่อให้ นักศึกษาใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษาไทยได้
- 1.3 เพื่อให้ นักศึกษากำหนดจดจำบทสุนทรพจน์ได้

2. สาระสำคัญ

การพูดสุนทรพจน์ เป็นการพูดที่เป็นทางการ หรือเป็นพิธีการใช้ภาษาราชการ หรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก อาจจะมีภาษาถิ่น ภาษาเฉพาะอาชีพ หรือภาษาต่างประเทศมาปะปนได้บ้าง แต่ใช้ในเฉพาะกรณีประกอบคำอธิบาย ขยายความ และยกตัวอย่างเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คำคะนอง คำผวน หรือคำหยาบจะมีในการกล่าวสุนทรพจน์ไม่ได้เลย

ภาษาในสุนทรพจน์ จะต้องเรียบเรียง หรือเรียงความอย่างเป็นขั้นตอน ราบรื่น และสละสลวย ถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาไทย ชัดเจน กระชับ มีข้อมูลที่อ้างอิงได้ มีตัวอย่างที่เหมาะสม ลีลาการพูดน่าฟัง น่าติดตาม ไม่ใช่ภาษาและวิธีการพูดแบบปลุกกระดมมวลชน พูดประกอบการแสดง หรือพูดเพื่อการบันเทิงในรูปแบบต่างๆ อารมณ์ขันอาจนำมาใช้เพื่อลดความตึงเครียด ความกดดัน แต่ไม่พร่ำเพ้อจนเป็นเรื่องตลก โปกษา

การกล่าวสุนทรพจน์ไม่ใช่การเสนอรายงานทางวิชาการ ไม่ใช่การบรรยาย และสาริตจึงไม่อาจใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ใดๆ มาประกอบให้น่าสนใจ น่าติดตาม หรือเพื่อให้เกิดความชัดเจน เพราะเน้นการพูด และการฟังเป็นหลัก การดูและการเห็นไม่ใช่องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนั้นลีลาการพูดที่ใช้กิริยาท่าทาง การขับสำเนียง ขับร้อง ใช้ดนตรี ลูกคู่ หรือหางเครื่องประกอบ เพื่อความสนุกสนานของผู้ฟัง จึงไม่ใช่วิธีการของสุนทรพจน์ ภาษาที่ใช้ประกอบการพูดใช้เท่าที่จำเป็นเหมาะสมไม่มากจนเกินงาม

3.จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังฝึกอบรม “การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์”แล้ว นักศึกษาสามารถ

3.1 วิเคราะห์บทสุนทรพจน์ได้ด้วยตนเอง

3.2 ใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษาไทยได้

3.3 กำหนดจดจำบทสุนทรพจน์ได้

4.กิจกรรมการเรียนการสอน

4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน (1) (3 ชั่วโมง)

4.2.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมกันเสนอแนะแนวทางการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ จากนั้นอาจารย์บรรยาย เรื่องระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาที่ใช้ในการเขียน ข้อควรคำนึงในการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน และความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน

- นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน

4.2.2 ขั้นกิจกรรม

- สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “การใช้ภาษาสำหรับเขียนสุนทรพจน์ควรเป็นอย่างไร”และจดความคิดลงในแบบบันทึกใบงาน 3

- นักศึกษาแต่ละคนศึกษาใบความรู้ 3 และตอบคำถามในแบบบันทึกใบงาน 3

- อาจารย์ตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น

4.2.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์สรุปสาระสำคัญในหน่วยที่ 3 อย่างสั้นๆในเรื่องการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 3 ให้นักศึกษาไปตรวจภาษาของบทสุนทรพจน์ ของตน

4.3 กิจกรรมการเรียนการสอน (2) (3 ชั่วโมง)

4.3.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- นักศึกษาและอาจารย์สนทนาซักถามและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนข้อมูล
ประสบการณ์ในการเขียนบทสุนทรพจน์

4.3.2 ชั้นกิจกรรม

- นักศึกษาอ่านบทสุนทรพจน์ที่ได้ปรับแก้ที่ละคนต่อหน้าห้องเรียน
- อาจารย์หรือผู้สอนช่วยระบุ Keyword ในบทสุนทรพจน์ของนักศึกษาแต่ละคน
- นักศึกษาท่องจำบทสุนทรพจน์ตามลำดับ Keyword

4.3.3 ชั้นสรุป

- อาจารย์แนะนำเทคนิคช่วยความจำอีก 5 วิธี เช่น การสร้างเสียงสัมผัส การสร้างคำเพื่อ
ช่วยความจำจากอักษรตัวแรกของแต่ละคำ การสร้างประโยคที่มีความหมายจากอักษรตัวแรกของ
กลุ่มของที่จะจำ วิธี Pegword และ วิธี โลโซ (Loce) เพื่อเป็นการช่วยการท่องจำบทสุนทรพจน์ของ
นักศึกษา

5. สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารประกอบการเรียนการสอนหน่วยที่ 3
- สไลด์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมโปรเจคเตอร์และคอมพิวเตอร์

6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินความสามารถในการเขียนโครงสร้างบทสุนทรพจน์และภาษาที่ใช้ในการกล่าว
สุนทรพจน์ใช้แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์

แบบประเมิน
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน		ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
เนื้อหา (45 คะแนน)	1. คำนำ (การแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง)					
	2. เนื้อเรื่อง ผู้เข้าแข่งขันพูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้					
	3. การดำเนินเรื่อง พูดเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง					
	4. การสรุปของเรื่องที่เล่า					
	5. ตรงตามเวลาที่กำหนด					
	6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
	7. มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า					
	8. มีไหวพริบในการแก้ปัญหา					
	9. ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรมสามารถทำได้					
การใช้ภาษา และลีลา (35 คะแนน)	10. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้นและกาลเทศะ					
	11. ไวยากรณ์ถูกต้องตามหลักภาษา					
	12. ถ้อยคำสำนวนกระชับรัดกุม ได้ใจความ					
	13. ลีลาวาทศิลป์ชวนฟัง					
	14. น้ำเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการพูดได้ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง					
	15. ออกเสียงอักขระที่ถูกต้อง					
บุคลิกและ การ แสดงออก (20 คะแนน)	16. ระดับเสียง จังหวะและอัตราเร็วเหมาะสม					
	17. ปราศภูติวิสัยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการประหม่า					
	18. กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด หรือเนื้อหา					
	19. การแต่งกายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่พูด					
	20. ขณะพูดมองผู้ฟังได้อย่างเป็นธรรมชาติ					
รวม						

ใบความรู้ 3 การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์

ระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

๑. ภาษาระดับพิธีการ
๒. ภาษาระดับทางการ
๓. ภาษาระดับกึ่งทางการ
๔. ภาษาระดับสนทนา
๕. ภาษาระดับกันเอง

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลนอกจากคำนึงถึงความหมายของถ้อยคำสำนวนที่
ใช้ยังต้องคำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคล กาลเทศะ สื่อที่ใช้ในการส่งสาร และลักษณะเนื้อหา
ซึ่งเกี่ยวข้องกับระดับภาษาดังนี้

ภาษาระดับพิธีการใช้ในกาลเทศะที่มีพิธีการ เช่น การเปิดงานต่าง ๆ การกล่าวสุนทร
พจน์ในโอกาสต่าง ๆ ผู้ส่งสารมักเป็นผู้มีตำแหน่งสูง ในวงกรนั้น ๆ ผู้รับสารเป็นบุคคลในวงการ
เดียวกันหรือเป็นกลุ่มชนใหญ่ อาจเป็นประชาชนทั้งประเทศ ลักษณะภาษาจะเป็นถ้อยคำที่สรรมา
อย่างไร้เพราะ ค่อให้เกิดความจรรโลงใจ จะมักเตรียมเป็นวาทนิพนธ์ และใช้วิธีอ่านต่อที่ประชุม

ภาษาระดับทางการใช้ในการบรรยาย การอภิปราย หรือการเขียนข้อความที่เสนอต่อ
สาธารณชนอย่างเป็นทางการ ผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่ในวงการเดียวกัน ติดต่อกันด้วยเรื่องธุรกิจ
และการทำงาน การใช้ถ้อยคำจึงต้องกระชับ ชัดเจน สุภาพ อาจมีศัพท์วิชาการเฉพาะด้านอยู่ด้วย

ภาษาระดับกึ่งทางการใช้ในการประชุมกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายในชั้นเรียน
ข่าวและบทความที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชน เนื้อหาเป็นความรู้ทั่วไป การแสดงความคิดเห็นเชิง
วิชาการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เกี่ยวกับธุรกิจ ใช้ศัพท์ทางวิชาการเท่าที่จำเป็น

ภาษาระดับสนทนาใช้ในการสนทนาของบุคคลกลุ่มเล็ก ๆ ในกาลเทศะที่ไม่เป็นการ
ส่วนตัว เนื้อหาเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน กิจกรรมต่าง ๆ การปรึกษาหารือกัน การเขียนจด
หมายถึงเพื่อน ข่าวและบทความที่เสนอผ่านสื่อมวลชน

ภาษาระดับกันเองใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่มีสัมพันธภาพใกล้ชิดกันมาก ใช้
ในกาลเทศะที่เป็นส่วนตัว ไม่นิยมบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากในนวนิยายหรือเรื่องสั้น
บางตอนเพื่อให้สมจริงอาจมีคำคะนองและภาษาลึบปนอยู่

ภาษาที่ใช้ในการเขียน

ภาษาไทยมีลักษณะการใช้แตกต่างกัน ซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการเช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ชาติวุฒิ วิทยุฒิ หรือประสบการณ์ แต่โดยทั่วไปได้จำแนกภาษาไทยเป็น 3 ระดับคือ ภาษาปากภาษากึ่งแบบแผนและภาษาแบบแผน ภาษาไทยทั้ง 3 ระดับนี้เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะภาษาที่ใช้สำหรับเขียน ดังนี้

ภาษาปาก ส่วนใหญ่เป็นภาษาพูดมากกว่าเขียน เช่น ภาษาท้องถิ่น ภาษาแสดง เมื่อกล่าวถึงภาษาปากที่ใช้เขียนจึงหมายถึง การเขียนที่ใช้สำนวนพูดกับบุคคลที่คุ้นเคย เช่น

- บทลือ คือบทเขียนที่พูดชั่วเข้าเล่นเฉพาะเป็นกลุ่มที่สนิทกัน
- นิทาน เรื่องสั้น บทละคร ข้อเขียนในนวนิยาย
- บันทึกส่วนตัว
- จดหมายส่วนตัว ถึงเพื่อนที่สนิท
- เขียนรายงานข่าว สังคม กีฬา ธุรกิจ และบันเทิง

ภาษากึ่งแบบแผน เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนในการเขียนที่ใช้ภาษากึ่งแบบแผน หมายถึง การใช้ภาษาเขียนสำหรับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนและเป็นพิธีรีตองภาษากึ่งแบบแผนที่ใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

- บทความต่างๆ ข่าวทั่วไป ในสื่อมวลชน
- จดหมายธุรกิจ เป็นจดหมายส่วนตัวที่ไม่คุ้นเคย
- ประกาศ เช่น ประกาศของห้างร้าน องค์กร ฯลฯ
- ข้อเขียนในวารสาร นิตยสาร
- นวนิยาย เรื่องสั้น
- บทละคร บทวิจารณ์

ภาษาแบบแผน เป็นภาษาที่มีความมุ่งหมาย สำหรับเขียนเฉพาะเรื่อง เช่น เรียงความ จดหมายราชการ เป็นต้นภาษาแบบแผนจึงเป็นภาษาที่ใช้เขียนมากกว่าพูด ถ้าจะพูดเป็นการเขียนสำหรับพูดอย่างมีพิธีรีตอง เช่น สุนทรพจน์ โอวาท เป็นต้น อาจแบ่งเป็น 2 แบบดังนี้ เขียนเพื่อพูด เช่น

- โอวาท ปาฐกถา สุนทรพจน์
- คำปราศรัย ของบุคคลสำคัญในโอกาสต่างๆ
- คำกล่าวที่เป็นพิธีการ เช่น ข้อเขียน กล่าวเปิด ปิดการประชุม ฯลฯ เป็นต้น

– เอกสารประกอบการเขียน เช่น บทความที่นำมาอ้างอิง เขียนเพื่อใช้อ่าน ดังนี้

- บทความ
- วรรณกรรมประเภทสารคดี
- บทวิจารณ์
- คำนำหนังสือ
- แบบเรียน
- หนังสือตำรา
- ข้อเขียนเกี่ยวกับวิชาการสาขาต่างๆ
- การรายงานทางราชการ
- ประกาศแจ้งความทางราชการ
- จดหมายราชการ
- หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับระดับของภาษานี้มีความสำคัญต่อการเขียนมากเพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้เขียนเลือกใช้ระดับ

ภาษาอย่างเหมาะสมกับบุคคล จุดมุ่งหมาย สถานที่ เวลา สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้ระดับภาษาอย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสื่อสารทั้งด้านการพูดและการเขียน

ข้อควรคำนึงในการใช้ภาษาไทย

ศึกษาเรื่องการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมหากผู้ใช้ภาษามีความรู้เรื่องการใช้ภาษาไม่ดีพอ อาจทำให้การติดต่อสื่อสารเกิดความผิดพลาดสื่อสารได้ไม่ตรงความต้องการ หรือสื่อความได้แต่ไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสื่อสาร ความผิดพลาดหรือความไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นดังกล่าวล้วนมีสาเหตุมาจากการใช้ภาษาที่บกพร่องหรือไม่คำนึงถึงการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ซึ่งเกิดจากการที่คนในสังคมช่วยกันกำหนดขึ้น ดังนั้นการใช้ภาษาของมนุษย์จึงต้องอยู่ภายในระบบ อันประกอบด้วยระเบียบและกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับร่วมกัน หากใช้ผิดไปจากกฎเกณฑ์ที่ยอมรับกันแล้ว อาจก่อให้เกิดความสับสนในการสื่อความหมายได้

ข้อควรคำนึงในการใช้ภาษาไทย มีดังนี้

การใช้ภาษาผิด

การใช้ภาษาไม่เหมาะสม

การใช้ภาษาไม่ชัดเจน

การใช้ภาษาไม่สละสลวย

1 การใช้ภาษาผิด การใช้ภาษาผิด หมายถึง การใช้ภาษาผิดหลักไวยากรณ์ หรือผิดความหมาย อาจเกิดจากการใช้คำผิดความหมาย ใช้คำผิดหลักไวยากรณ์ ใช้กลุ่มคำและสำนวนผิด เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดลำดับ และประโยคไม่สมบูรณ์ ดังนี้

1.1 ใช้คำผิดความหมาย คือ การนำคำที่มีความหมายอย่างหนึ่งไปใช้โดยต้องการให้ความหมายอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งแตกต่าง ไปจากความหมายไปจากความหมายที่ยอมรับกันอยู่เดิม เช่น

- น้ำท่วมเป็นเวลาหลายเดือน บัดนี้แผ่นดินแห้งแล้งลงแล้ว (แห้ง)

1.2 ใช้คำผิดหลักไวยากรณ์ คือ การใช้คำบุพบท สันธาน หรือ ลักษณะนามผิด เช่น

- เราแนะนำการป้องกัน โรคให้กับเด็ก (แก่)

1.3 ใช้กลุ่มคำและสำนวนผิด ได้แก่ การใช้กลุ่มคำและสำนวนผิดไปจากไวยากรณ์ เช่น

- เขาถูกตำรวจจับได้คาหลังคาเขา (คาหลังคาเขา)

1.4 เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดลำดับ คือ การเรียงคำไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เช่น

- เขาไม่ทราบสิ่งถูกต้องว่าอย่างไร (เขาไม่ทราบว่าสิ่งที่ถูกต้องเป็นอย่างไร)

1.5 ประโยคไม่สมบูรณ์ คือ ประโยคที่ขาดส่วนสำคัญของประโยคหรือขาดคำบางคำไปทำให้ความหมายของประโยคไม่ครบถ้วน เช่น

- ผู้ชายที่คิดว่า ตนมีอำนาจเหนือผู้หญิง (มักจิตใจหยาบกระด้าง)

2 การใช้ภาษาไม่เหมาะสม การใช้ภาษาไม่เหมาะสม หมายถึง การใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลและการใช้ภาษาผิดระดับ อาจเกิดการใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ใช้คำไม่เหมาะสมกับ

ความรู้สึก ใช้คำต่างระดับและใช้ภาษาต่างประเทศปะปนในภาษาไทย ดังนี้

2.1 ใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน คือ การใช้ภาษาระดับภาษาปากหรือ ภาษาพูดปะปนกับภาษาเขียน

- นักธุรกิจเหล่านี้ ทำอย่างไรถึงได้ร่ำรวยขงงี้ (อย่างไร, อย่างนี้)

- เขาได้รับคัดเลือกเป็นพนักงานดีเด่น โดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว (ไม่ทราบล่วงหน้า)

2.2 ใช้คำที่ไม่เหมาะสมแก่ความรู้สึก คือ การเลือกใช้คำที่สื่อความหมายไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้พูดเช่น

- เขาดีใจที่ต้องออกไปรับรางวัล (เขาดีใจที่ได้ออกไปรับรางวัล)

2.3 ใช้คำต่างระดับ คือ การนำคำที่อยู่ในระดับภาษาต่างกัน มาใช้ในประโยคเดียวกัน เช่น

- หลวงตาที่ชาวบ้านเคารพนับถือ ได้เสียชีวิตลงแล้วอย่างสงบ (มรณภาพ)

- รถเมล์จอดรับผู้โดยสารตรงป้ายจอดรถประจำทาง (รถประจำทาง)

2.4 ใช้ภาษาต่างประเทศปะปนในภาษาไทย คือ การนำคำภาษาอังกฤษแบบ"ทับศัพท์" มาใช้ปะปนในภาษาไทยซึ่งจะใช้ในภาษาพูดเท่านั้น ไม่ควรนำมาใช้ในภาษาเขียนหรือภาษาทางการและกึ่งทางการ เช่น

- มีบริการส่งแฟกซ์แก่ลูกค้าฟรี (โทรสาร, โดยไม่คิดเงิน)

- ไฟล์ที่ 71 จะมาถึงเวลาประมาณ 17.30 น. (เที่ยวบิน)

3 การใช้ภาษาไม่ชัดเจน

การใช้ภาษาไม่ชัดเจน หมายถึง การใช้ภาษาที่ไม่สามารถสื่อความหมายที่ผู้ใช้ต้องการได้ การใช้ภาษาไม่ชัดเจน อาจเกิดจากการใช้คำที่มีความหมายกว้างเกินไป การใช้คำที่มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้ง หรือการใช้ประโยคที่ทำให้เข้าใจได้หลายความหมาย ดังนี้

3.1 ใช้คำที่มีความหมายกว้างเกินไป

- เขาถูกทำทัณฑ์บนเพราะทำความผิด (ก่อนการทะเลาะวิวาท)

3.2 ใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน

- นานๆครั้งเขาจะไปหาครูเสมอๆ (นานๆครั้งเขาจึงไปหาครู) (เขาจะไปหาครูเสมอ)

- นักศึกษาส่วนมากมาสายทุกคน (นักศึกษาส่วนมากมาสาย) (นักศึกษามาสายทุกคน)

3.3 ใช้ประโยคกำกวม เช่น

- มีการแสดงต้นไม้ชนิดต่างๆ ที่มีชื่อในวรรณคดี (มีชื่อเสียง, มีชื่อปรากฏ)

- ต้นเดียวกับหนุ่มอยู่ราวสองชั่วโมง ในที่สุดเขาโกรธขึ้นมา ก็กระโดดตะอย่างแรง จนเขาหกล้มหน้าคะมำ (ต้นเดียวกับหนุ่มอยู่ราวสองชั่วโมง ในที่สุดต้นโกรธขึ้นมา ก็กระโดดตะหนุ่มอย่างแรงจนหนุ่มหกล้มหัวคะมำ)

4 การใช้ภาษาไม่สละสลวย

การใช้ภาษาไม่สละสลวย หมายถึง การใช้ภาษาที่สามารถสื่อสารกันได้แต่เป็นภาษาที่ไม่ราบรื่น

การใช้ภาษาไม่สละสลวย อาจเกิดจากการ ใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้คำไม่คงที่การ ไม่ลำดับความเหมาะสมและการ ใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ ดังนี้

4.1 ใช้คำฟุ่มเฟือย เช่น

- ชายหาดวันนี้คลาคล่ำเต็มไปด้วยผู้คน (ชายหาดวันนี้คลาคล่ำไปด้วยผู้คน)
(ชายหาดวันนี้เต็มไปด้วยผู้คน)
- นายกรัฐมนตรีไทยต้องเปิดเผยออกมาอย่างไม่ปิดบังว่า การ ไปเยือนญี่ปุ่นในครั้งนี้อย่าง

ไม่แน่นอน

(นายกรัฐมนตรีไทยต้องเปิดเผยว่า กร ไปเยือนญี่ปุ่นใน ครั้งนี้อย่างไม่แน่นอน)
(นายกรัฐมนตรีไทยต้องไม่ปิดบังว่า การ ไปเยือนญี่ปุ่นในครั้งนี้อย่างไม่แน่นอน)

4.2 ใช้คำไม่คงที่ เช่น

- นักเรียนบางคนมีผู้ปกครองมารับ บ้างก็ต้องกลับเอง
(นักเรียนบางคนมีผู้ปกครองมารับ บางคนต้องกลับเอง)
(นักเรียนบางคนมีผู้ปกครองมารับ บ้างต้องกับเอง)
- หมอออกตรวจคนไข้ตามเตียงต่างๆ พบว่าคนป่วยมีอาการดีขึ้น
(หมอออกตรวจคนไข้ตามเตียงต่างๆ พบว่าคนไข้มีอาการดีขึ้น)
(หมอออกตรวจคนป่วยตามเตียงต่างๆ พบว่าคนป่วยมีอาการดีขึ้น)

4.3 ลำดับความไม่เหมาะสม เช่น

- ทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การอ่าน การเขียน การพูด การฟัง
(ทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน)
- ครอบครัวเขาเป็นครอบครัวที่อบอุ่น อยู่พร้อมหน้ากันทั้ง พ่อ แม่ พี่ น้อง)
(ครอบครัวเขาเป็นครอบครัวที่อบอุ่น อยู่พร้อมหน้ากันทั้ง พ่อ แม่ พี่ น้อง)

4.4 ใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ เช่น

- มันเป็นความจำเป็นที่ข้าพเจ้าต้องจากไป (ข้าพเจ้าจำเป็นต้องจากไป)
- วันนี้เขามาในชุดสีฟ้าเข้ม (วันนี้เขาใส่ชุดสีฟ้าเข้ม)

การใช้ภาษาระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน

ปัญหาทางภาษาประการหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่ครูและนักเรียน ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ก็คือ การแยกไม่ออกระหว่างภาษาเขียนกับภาษาพูดของผู้ใช้ภาษา ครูมักจะตำหนินักเรียนว่าใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน ส่วนนักเรียนก็มักคิดว่าเมื่อพูดกันก็ใช้ภาษาอย่างนี้ได้ เหตุใดเมื่อเขียนจึงจะต้องเปลี่ยนภาษาให้ยุ่งยากเล่า

ภาษาพูดของแต่ละคนมีวิธีใช้แตกต่างกัน กล่าวคือ ทุกคนมีศัพท์เฉพาะ มีลีลาวิธีเรียบเรียงของตนเอง บางคนชอบภาษาแบบหนึ่ง แต่ไม่ชอบอีกแบบหนึ่ง ใครชอบแบบใดก็ว่าแบบนั้นดี ส่วนแบบที่ไม่ชอบ เมื่ออ่านหรือฟังแล้วจะรู้สึกรำคาญหู ทำนองเดียวกับที่บางคนรู้สึกขบขันกับการตลกแบบหนึ่ง แต่ไม่หัวเราะเลยกับการตลกแบบอื่น หรือชอบฟังเพลงแบบหนึ่ง แต่ไม่ฟังเพลงแบบอื่น ไม่ได้ภาษาพูดซึ่งมีลีลาพิเศษเฉพาะบุคคล แม้ว่าจะฟังดูเบาสมอง แต่ก็มิได้เป็นสิ่งที่ดีเมื่อใช้พูดเป็นงานเป็นทางการ

ความแตกต่างกันของภาษาพูดของแต่ละบุคคลจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านต้องปรับตัวเข้ากับผู้พูด ในการพูดทั้งผู้พูดและผู้ฟังสื่อสารกันโดยตรง การปรับตัวทำได้ไม่ยากเพราะผู้ฟังพร้อมที่จะฟังภาษาพูดของบุคคลนั้น อยู่แล้ว และส่วนมากมักเป็นคนที่รู้จักหรือเคยปรับตัวเข้ากับภาษาของเขามาก่อนแต่ถึงกระนั้นเมื่อต้องไปฟังคนที่เราไม่คุ้นเคยพูด เราก็ยังต้องปรับหูให้ฟังภาษาของเขา มากอยู่ ภาษาเขียนนั้นเราต้องการเฉพาะเนื้อหา ไม่สนใจบุคลิกลักษณะของผู้พูดเมื่อมีภาษาที่เป็นกลางๆ คนอ่านก็ไม่ต้องปรับตัวทุกครั้งทีอ่านงานของผู้เขียนคนใหม่ ความหลากหลายไม่ใช่เหตุผลสำหรับคลายความเบื่อหน่ายเสมอไป อาจเป็นเหตุให้รำคาญหรือเบื่อหน่ายก็ได้ เช่น การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ถ้าเราอ่านหนังสือหลายเล่ม เล่มแรกใช้ หนู เล่มที่สอง ใช้ดิฉัน เล่มที่สามใช้ อาฉัน เล่มที่สี่ใช้ เคียน เล่มที่ห้าใช้ เรา เล่มที่หกใช้ตัวเอง เล่มที่เจ็ด ใช้ชื่อตัว เราก็คงรู้สึกรำคาญ ยิ่งใช้บุรุษสรรพนาม อื่นต่างกันอีกด้วย จะเพิ่มความรำคาญมากขึ้นและถ้าใช้ "ลูกเล่น" ต่างกันอีกนอกจากผู้อ่านจะหนักสมองกับเนื้อหาของข้อเขียนแล้วยังต้องปวดเศียรเวียนเกล้ากับภาษาที่ผิดแปลกแตกต่างกันอีก

ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน

1. ภาษาพูดอาจใช้คำบางประเภทต่างกันไปตามความถนัดของแต่ละบุคคล เช่น บุรุษสรรพนามเรียกตนเองว่า ผม ซึ่งให้ความรู้สึกเหมือนเป็นกันพูดกันอย่างไม่เป็นทางการนัก (เช่นเดียวกับบทความที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้) นอกจากนั้นทำให้รู้ว่าผู้เขียนเป็นผู้ชายซึ่งไม่สำคัญ

สำหรับการตอบข้อสอบ ก็ถ้าเลือกคำตอบข้อสอบฉบับที่ผู้เขียนมาเป็นตัวอย่าง อาจพบคำว่า หนู คิฉัน ตัวเอง เป็นต้น นอกจากคำประเภทนี้ ผู้เขียนอาจใช้คำเฉพาะกลุ่ม คำต่ำกว่ามาตรฐานคำไม่สุภาพต่างๆ เช่น คำหยาบ เป็นต้น คำเหล่านี้คนบางกลุ่มไม่เข้าใจหรือรังเกียจ งานเขียนนั้นเป็นงานสำหรับคนทั่วไป จึงต้องใช้คำที่เป็นมาตรฐานซึ่งทุกคนเข้าใจตรงกัน ยอมรับร่วมกันว่าสุภาพไม่รังเกียจและคงอยู่ในภาษานาน เป็นคำที่ไม่ใช่เพื่อเป็นทางระบายอารมณ์อันไม่ติงามของผู้เขียน

2. ภาษาพูดมีสีหน้าท่าทาง สถานการณ์แวดล้อมเป็นเครื่องขยายความหมายของคำพูด เช่น คนหนึ่งอาจพูดว่า"เสร็จแล้วนะ" คนฟังตอบว่า"ดี" สองคนนี้เข้าใจกัน แต่คนอื่นไม่เข้าใจ เมื่อเขียนจึงต้องบรรยายสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจด้วยจะเขียนตรงตามที่พูดทีเดียวไม่ได้

3. ภาษาพูดกับภาษาเขียนนั้นต่างกันด้วยเสียงกับรูป เสียงพูดกับรูปเขียนไม่ตรงกัน เช่น เขา เมื่อจะออกเสียงเป็นเค้า ฉัน เป็น ชัน อย่างไรก็ตาม เป็น ยัง ใจ เป็นต้น บางครั้งก็พูดตัดพูดต่อไม่ตรงกันเช่น มหาวิทยาลัย มีคนย่อว่า มหาวิทยาลัย บ้าง มหาลัย บ้างมหาลัย บ้าง ถ้าจะใช้ภาษาเขียนก็ต้องเขียนให้เต็มรูป ไม่ใช่เขียนตามเสียงพูดดังกล่าว

หลักการใช้ภาษาในการพูดให้ได้ผลดี

การร้อยกรองด้วยคำเป็นส่วนในการพูดนั้น มีข้อควรพิจารณาอยู่หลายประการ คือ

- ๑.ภาษาที่ใช้ต้องให้เหมาะที่จะใช้พูดโดยตรง เป็นภาษาที่มุ่งจะให้ได้ยิน ไม่ใช่ให้อ่าน
- ๒.ภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้พูด ผู้ฟัง และโอกาส
- ๓.ภาษาที่ใช้ต้องมีความชัดเจน
- ๔.ภาษาที่ใช้ต้องสมเหตุสมผล
- ๕.ภาษาที่ใช้ต้องมีชีวิตชีวาสะกิดใจ
- ๖.ภาษาที่ใช้ต้องมีคำต่อ วลีเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการพูดมากพอ
- ๗.ภาษาที่ใช้ต้องร้อยกรองเป็นประโยคที่ชัดเจนและหลากหลาย
- ๘.ภาษาที่ใช้จะต้องเหมาะกับการพูด

เอกสารอ้างอิง

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข. (2546). เทคนิคการพูด. กรุงเทพฯ : ซี.พี.บุ๊คสแตนด์คาร์ด.

สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). ถวายงานผ่านภาษา “ตามรอยพระยุคลบาทช่วยชาติได้อย่างไร” รวมบทสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างปี 2543-2548. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กองทัพ เคลือบพณิชกุล.(2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

แบบบันทึกใบงาน 3

เรื่อง การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....
วันที่.....เดือน.....ค.ศ.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านใบความรู้เรื่อง “การใช้ภาษาและลีลาในการกล่าวสุนทรพจน์”จบแล้วให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. การใช้ภาษาสำหรับเขียนสุนทรพจน์ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๒. จงเลือกข้อบกพร่องของประโยคเหล่านี้และปรับแก้ให้ถูกต้อง

A. การใช้ภาษาผิด

B. การใช้ภาษาไม่เหมาะสม

C. การใช้ภาษาไม่ชัดเจน

D. การใช้ภาษาไม่สละสลวย

- คลองที่ไม่จำเป็นถูกทับถมไปจนหมด ()

.....
.....

- วิชัยเป็นคนเงียบๆ ไม่ค่อยสนทนากับใคร ()

.....
.....

- ในหมู่บ้านของเรามีถนนสายใหม่ๆตัดผ่านหลายทาง ()

.....
.....

- พระภิกษุของวัดนี้ ทุกท่านล้วนแต่มีความสงบทางจิตแล้ว ()

.....
.....

- ขอให้คู่บ่าวสาวอยู่ร่วมกันชียาว จนถึง ไม่เท่ายอดทองก ระบองยอดเงิน ()

.....
.....

.....
- คุณสุดาเป็นอาจารย์อยู่โรงพยาบาลจุฬาฯ คณะแพทยศาสตร์ ()

.....
- 80 กว่าชีวิตต้องไร้ที่อยู่อาศัย เพราะประสบอุทกภัย ()
.....

บทที่ 6
หน่วยที่ 4
เรื่อง การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์
เวลา 6 ชั่วโมง

.....

1.มาตรฐานการเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ นักศึกษาฝึกร้องเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง
- 1.2 เพื่อให้ นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพในการกล่าวสุนทรพจน์

2. สาระสำคัญ

การแสดงการพูดเป็นตัวปรุงแต่งการพูดที่เตรียมเนื้อหาไว้อย่างดีแล้วให้ดียิ่งขึ้น เนื้อหาของการพูดเปรียบเสมือนเนื้อของแกง ศิลปะการแสดงการพูดคือ การปรุงเนื้อแกงจึงมีประโยชน์ยิ่ง ศิลปะการแสดงนี้ฝึกให้ดีขึ้นได้ บางคนอาจมีพรสวรรค์ในเชิงนี้มาแต่กำเนิด อาจแสดงได้ดีโดยไม่ต้องปรับปรุงหรือฝึกฝน แต่การฝึกฝนโดยอาศัยหลักเกณฑ์จะทำให้สามารถแสดงได้ดีขึ้น ความแตกต่างระหว่างผู้มีพรสวรรค์กับผู้ไม่มีพรสวรรค์ อยู่ที่ผู้มีพรสวรรค์ย่อมฝึกฝนได้ดีกว่าเร็วกว่าผู้ไม่มีพรสวรรค์เท่านั้น

การแสดงการพูด ประกอบด้วยกานใช้ลิ้น คอ ไรฟัน ปุ่มเหงือก ปาก และริมฝีปากเปล่งเสียงให้ชัดเจนไพเราะและหนักแน่น การแสดงสีหน้าและท่าทางแวตาให้เห็นชัดเจนจริงจิ่งยิ่งขึ้น ฯลฯ มีหลักเกณฑ์อยู่มาก เป็นที่ยอมรับแล้วว่า กิริยาท่าทางเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งในการพูด แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 4 ประเภท คือ การแสดงสีหน้า การวางท่า การเคลื่อนไหว และการแสดงท่าทาง แต่ในการแสดงนั้นมีทั้ง 4 ประเภท ต้องผสมกลมกลืนกันไปทั้งหมด จะแยกเป็นส่วนสัดส่วนต่างหากจากกันไม่ได้

3.จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังฝึกรอบรม “การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์”แล้ว นักศึกษาสามารถ

3.1 ออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้อง

3.2 ใช้กริยาท่าทางประกอบการกล่าวสุนทรพจน์ได้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอน (1) (3 ชั่วโมง)

4.1.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- อาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการออกเสียงภาษาไทยและ ปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักศึกษาจีน

- นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆ และ 5 คน และให้นักศึกษาเลือกหัวหน้ากลุ่ม

4.1.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาศึกษาใบความรู้ 4 เรื่องเกี่ยวกับการออกเสียงคำภาษาไทย

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มพิจารณาจุดอ่อนการออกเสียงภาษาไทยของเพื่อนแต่ละคนในกลุ่ม

- นักศึกษาสรุปจุดอ่อนการออกเสียงภาษาไทยแต่ละคนของกลุ่ม

- นักศึกษาอ่านบทสุนทรพจน์ของตน 1 ครั้งและเลือกคำภาษาไทยที่ตนมักอ่านผิด ไม่ถนัดหรือไม่มั่นใจ เขียนลงในแบบบันทึกใบงาน 4

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอจุดอ่อนการออกเสียงภาษาไทยของกลุ่มหน้าห้องเรียน

- อาจารย์และนักศึกษาร่วมปรึกษาหารือวิธีแก้ไขปัญหาการออกเสียงภาษาไทยตามประเด็นที่สรุป

4.1.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมสรุปสาระสำคัญในหน่วยที่ 4 และกิจกรรมในส่วนนี้อย่างสั้นๆ

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 4 ให้นักศึกษาพัฒนาการออกเสียงภาษาไทยของตนตามประเด็นสรุปของแต่ละกลุ่ม

4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน (2) (3 ชั่วโมง)

4.2.1 ขั้นนำ

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- อาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เสียงและการใช้กิริยาท่าทางประกอบการพูดและกล่าวสุนทรพจน์เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

- นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆ และ 5 คน และให้นักศึกษาเลือกหัวหน้ากลุ่ม

4.2.2 ชั้นกิจกรรม

- นักศึกษาดูวิดีโอตัวอย่างสุนทรพจน์ที่อาจารย์หรือผู้สอนเตรียมไว้

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มวิเคราะห์การใช้เสียงและการใช้กิริยาท่าทางของผู้กล่าวสุนทรพจน์ในวิดีโอ

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มสรุปจุดเด่นและจุดอ่อนการการใช้เสียงและการใช้กิริยาท่าทางของผู้กล่าวสุนทรพจน์ในวิดีโอ

- นักศึกษาแต่ละคนอ่านบทสุนทรพจน์ของตน 1 ครั้งและวางแผนการใช้เสียงและท่าทางประกอบการกล่าวสุนทรพจน์ของตน

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกล่าวสุนทรพจน์หน้าห้องเรียน

- เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

4.2.3 ชั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์สรุปสาระสำคัญในหน่วยที่ 4 อย่างสั้นๆในเรื่องการใช้เสียงและการใช้กิริยาท่าทางประกอบการพูดและกล่าวสุนทรพจน์

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 4 ให้นักศึกษาไปอัดเทปหรือวิดีโอเวลาฝึกกล่าว คนละ 1 เทปที่ตนพอใจที่สุด

5.สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารประกอบการเรียนการสอนหน่วยที่ 4

- สไลด์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมโปรเจกเตอร์และคอมพิวเตอร์

- วิดีโอตัวอย่างสุนทรพจน์

6.การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินความสามารถในการใช้เสียงและกิริยาท่าทางประกอบกับการกล่าวสุนทรพจน์
ใช้แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์

แบบประเมิน
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน		ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
เนื้อหา (45 คะแนน)	1. คำนำ (การแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง)					
	2. เนื้อเรื่อง ผู้เข้าแข่งขันพูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้					
	3. การดำเนินเรื่อง พูดเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง					
	4. การสรุปของเรื่องที่เล่า					
	5. ตรงตามเวลาที่กำหนด					
	6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
	7. มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า					
	8. มีไหวพริบในการแก้ปัญหา					
	9. ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรมสามารถทำได้					
การใช้ภาษา และลีลา (35 คะแนน)	10. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้นและกาลเทศะ					
	11. ไวยากรณ์ถูกต้องตามหลักภาษา					
	12. ถ้อยคำสำนวนกระชับรัดกุม ได้ใจความ					
	13. ลีลาวาทศิลป์ชวนฟัง					
	14. น้ำเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการพูด ได้ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง					
	15. ออกเสียงอักขระที่ถูกต้อง					
บุคลิกและ การ แสดงออก (20 คะแนน)	16. ระดับเสียง จังหวะและอัตราเร็วเหมาะสม					
	17. ปรากฏตัวด้วยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการประหม่า					
	18. กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด หรือเนื้อหา					
	19. การแต่งกายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่พูด					
	20. ขณะพูดมองผู้ฟังได้อย่างเป็นธรรมชาติ					
รวม						

ใบความรู้ 4 การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์

การออกเสียงคำภาษาไทย

๑. พยัญชนะ ๔๔ รูป

- พยัญชนะต้นเดี่ยว ๒๑ เสียง
- พยัญชนะต้นควบ ๑๑ เสียง ๑๕ รูป ได้แก่

พยัญชนะต้นเดี่ยวควบกับพยัญชนะตัวควบ ร ล ว ดังนี้

ก	ร	ล	ว
ข	ร	ล	ว
ค	ร	ล	ว
ป	ร	ล	-
พ	ร	ล	-
ผ	-	ล	-
ต	ร	-	-
กร	ขร	คร	ตร
กข	กค	กค	ปล
กว	ขว	คว	พล

ทั้งหมดเป็นพยัญชนะควบของไทย

๒. สระ ๒๑ เสียง ได้แก่

- สระเดี่ยว ๑๘ เสียง ไม่มี “อำ ไอ์ ไอ์ เอา”
- สระประสม ๓ เสียง มี “ย” กับ “ว” ผสม เอีย, เอื้อ, อัว (นักภาษาศาสตร์ ตัดเสียง เอียะ, เอื้อะ, อัวะ)

*บางคำออกเสียงไม่ตรงกับรูป เช่น “น้ำ” ออกเสียงยาว เป็น น้ำน
“อีก” ออกเสียงสั้น เป็น อิก ในบางประโยค

๓. วรรณยุกต์ ๕ เสียง แบ่งเป็น

- วรรณยุกต์ระดับ คือ เอก สามัญ ตีร์ มีเสียงคงที่ ดังนี้
เอก เสียงต่ำคงที่
สามัญ เสียงปานกลางคงที่

ตรี เสียงสูงคงที่

- วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ คือ โท จัตวา มีเสียงเปลี่ยนระดับจากต้นพยางค์ ไปท้ายพยางค์ หรือ จากท้ายพยางค์ ไปต้นพยางค์ ดังนี้
โท เปลี่ยนจาก สูงต้นพยางค์ ไปต่ำท้ายพยางค์
จัตวา เปลี่ยนจาก ต่ำต้นพยางค์ ไปสูงท้ายพยางค์

๔. การลงเสียงหนักเบา แบ่งเป็น

- ๒ พยางค์ ออกเสียงหนักพยางค์ที่มีเสียงสั้น
- ๓ พยางค์ พยายาม ชนบัตร ตถาคค อสุรา โทธสาร อัสดง
- ๔ พยางค์ พยุหบาท พิพิธภัณฑ์ อันตรธาน อุปนิสัย
- *ในประโยค คำสรรพนามจะเสียงสูง คำนามจะเสียงต่ำ เช่น เขา (เสียงสูง)
ขึ้นเขา (เสียงต่ำ) ไปป่าเขา (เสียงต่ำ)

๕. การออกเสียงคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

- พยัญชนะต้นตัวสุดท้ายเป็นตัวสะกด เช่น มล (มน) ถ้าเป็นตัว " ร " ให้เพิ่มเสียง
ออ เช่น พรพี (ทอ-ระ-พี)

- คำที่มีตัวสะกด + พยัญชนะวรรณหรือ ศ ษ ส ไม่ออกเสียง อะ เชื่อม
เช่น บุปผา (บุบ-ผา)

แต่ถ้าพยัญชนะวรรณ + พยัญชนะวรรณ ออกเสียง อะ เชื่อม เช่น อชฺชาตฺย(อช-ตะ-ยา-ไส) , อตโน (อช-ตะ-โน) พยัญชนะวรรณ + พยัญชนะนาสิก (ง ญ ฌ น ม) ไม่ออกเสียง อะและถ้า เช่น กัณยาน (กัณ-ยา-ยน)

- ย ร ล ว ศ ษ ส สะกด ออกเสียง อะ เสมอ เช่น กัลบก (กัณ-ละ-บก) ยกเว้น ถ้าตาม
ด้วย รู เช่น ขนิษฐา

- คำที่เดิมมี ๒ พยางค์ พยางค์ท้ายมีสระ อี อุ ให้พยัญชนะต้นพยางค์หลัง
เป็นตัวสะกด ไม่ออกเสียงสระ เช่น เหตุ (เหตุ) ส่วน "วุฒิ" อ่านว่า วุฒ ตามที่นิยม เดิมมาจาก วุฒติ (วุฒ-ติ)

๖. การออกเสียงคำสมาส

- ออกเสียงเชื่อมตัวท้ายของคำหน้า เช่น สมุทฺรศาสตร์ (สะ-หฺมุด-ทะ-ระ-สาต) ,
กิจกรรม (กิด-จะ-กำ) ยกเว้น กลอุปกรรม (กณ-อุบ-ปะ-กอน , กณ-อุ-ปะ-กอน) , นุรุชเพศ ,
สมุทฺรสาคร

- บางคำออกเสียงเชื่อมหรือไม่ก็ได้ เช่น พี่ชมงคล , เกียรติประวัติ, คุณสมบัติ, ชลประทาน, คลยพินิจ

*บางคำไม่ใช่คำสมาส แต่ออกเสียงเชื่อม เช่น กรมหมื่น , คริสตัง, จักเกล้า , จุนสี , ซอมซ่อ , ตึกตา , พลขับ

๘. การออกเสียงแบบอักษรนำ

- มาจากบาลีสันสกฤต เช่น จัตุรัส (จัต-ตุ-หรัค) , นวี (นะ-หวิ) ยกเว้น สดมภ์ (สะ-คม) , สมรรถ (สะ-มัต)

- คำแผลงจากเขมร ถ้าเดิมเป็นอักษรควบ พยางค์หลังเสียงเดิมเช่น ตรัส เป็น คำรัส (คำ-หรัค)

ไม่เป็นอักษรควบ พยางค์หลังเปลี่ยน เช่น อาจ เป็น อำนาจ (อำ-นาจ)

- บางคำแม้มีรูปสระ ก็อ่านแบบอักษรนำ เช่น กะรัต (กะ-หรัค) , บัญญัติ (บัน-หยัค)

หลักการใช้เสียงในการพูด

การใช้เสียงให้ยังผลในการพูดต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ โดยเฉพาะผู้มีอุปสรรคอยู่มาก เช่น พูดติดอ่าง พูดลิ้นรื้อ ได้มีหลักฐานแสดงว่าผู้มีอุปสรรคดังกล่าวสามารถเอาชนะหรือแก้ไขได้ ถ้ามีหลักเกณฑ์และความเพียรพยายามมากพอ

๑.เสียงต้องดังพอ บ่อยครั้งที่การพูดไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร เพราะผู้พูดพูดเบาเกินไป จนไม่ได้ยินชัดเจน ประกติผู้พูดมักจะไม่รู้ตัว อย่างไรก็ตาม ผู้พูดจะต้องพูดให้คนฟังได้ยินทุกคนและตลอดเวลา แต่จะให้ดังเพียงใดแล้วแต่สถานการณ์ เช่น สภาพของห้อง สภาพแวดล้อมนอกที่บรรยายเสียงรบกวนจากภายนอก ขนาดคนฟังมากหรือน้อย และมีเครื่องขยายเสียงหรือไม่อย่างไร เสียงที่ดังได้ยินได้ตลอดเวลา นี้ นอกจากจะช่วยสร้างความเข้าใจแล้ว ยังมีส่วนเรียกร้องความสนใจได้มาก แต่ก็ไม่ควรให้ดังจนเกินความต้องการ ทั้งนี้แล้วแต่บุคลิกภาพของผู้พูดและสาระสำคัญของการพูด จะปรับให้ได้ผลดีเหมาะสมต้องอาศัยความระมัดระวังและประสบการณ์อยู่บ้าง

ปัญหาเสียงพูดที่ค่อยเกินไปมักประสบในนักพูดที่เป็นหญิงมากกว่าชาย การฝึกฝนให้พูดดังขึ้นนี้ ประการแรก ให้ยึดตัวตรง เพื่อให้กล้ามเนื้อที่บังคับลมหายใจทั้งสองข้างขยายตัวเต็มที่ ไม่ถูกกดหรือบีบข้างใดข้างหนึ่ง ประการที่สอง ควรหายใจลึกๆกว่าปกติ เพื่อให้ลมเข้าไปอัดอยู่ในปอดมากเพียงพอ

ควรตระหนักไว้ด้วยว่า เสียงที่ดังอยู่ตลอดเวลา ยังสำคัญน้อยกว่าความดังที่แตกต่างกัน

อยู่ตลอดเวลา การพูดที่ส่งเสียงดังออกมาบ้าง โดยปราศจากการเน้นให้หนักแน่นย่อมทำให้ขาดความสนใจและไม่เรียกร้องให้เกิดความรู้สึกได้ นอกจากนี้ การใช้กริยาท่าทางประกอบการพูดจะช่วยให้เสียงดังขึ้นอีกด้วย

๒. เสียงจะต้องมีท่วงทำนองน่าสนใจ ความไพเราะน่าสนใจของคนตรีอยู่ที่ท่วงทำนองฉันทันใด เส้นท่งของการพูดก็อยู่ที่ท่วงทำนองสูงๆต่ำๆมีระดับเสียงแตกต่างกันออกไปฉันทันนั้น การเปลี่ยนระดับเสียงทำได้สองวิธี คือ เปลี่ยนโดยฉับพลัน เช่น เสียงดังแล้วก็ค่อยลงทันทีเพื่อให้ชัดเจน หรือค่อยเปลี่ยนระดับเสียงตามลำดับ การเปลี่ยนระดับเสียงเพื่อให้ที่ท่วงทำนองนี้ไม่ควรให้ถึงขนาดจนกลายเป็นการเรียกร้องให้สนใจในความไพเราะหรือน่าฟังของเสียงนั้นโดยตรง ควรจะให้ เป็นเครื่องนำไปสู่ความสนใจในเนื้อหาที่พูดนั้น อย่าให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่า “แหม เสียงวิเศษจริง” แต่ควรเป็น “แหม เป็นการพูดที่วิเศษจริง”

การพูดที่ใช้เสียงระดับเดียวกันตลอดอาจสร้างความเบื่อหน่าย หรือก่อให้เกิดความรำคาญ ไม่น่าสนใจ เมื่อไม่น่าสนใจเสียแล้ว ความเข้าใจก็ค่อยลง

๓. เสียงจะต้องเป็นเสียงแท้ที่เสนาหุ ถ้าไม่มีความผิดปกติเกี่ยวกับอวัยวะเสียงแล้ว น้ำเสียงที่เปล่งออกมามักจะมีลักษณะเป็นเสียงแท้ตามธรรมชาติ ถ้าเสียงแหบแห้ง ขึ้นจมูก เกรือปนกับลมหายใจฟัดฟาด เหล่านี้เป็นเสียงไม่บริสุทธิ์ต้องหาทางแก้ไข

เสียงมีคุณสมบัติถ่ายทอดอารมณ์ นักพูดที่ดีย่อมต้องฝึกฝนให้สามารถถ่ายทอดเสียงเป็นอารมณ์ต่างๆ ได้ด้วย ถ้าสามารถทำได้อย่างแนบเนียนจะช่วยให้การพูดน่าสนใจ จริงจัง และเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น

๔. เสียงควรมีช่วงเวลาแตกต่างกันมากพอ ช่วงเวลาหมายรวมถึงเสียงที่เปล่งออกมาและการหยุดนิ่งสลับกันไปมาตลอดการพูดทั้งหมด การหยุดนิ่งระหว่างช่วงต่อระหว่างคำบางคำ หรือวลีบางวลีโดยจงใจ เรียกว่าการหยุดเว้นระยะ ถ้าหยุดโดยไม่มีความมุ่งหมายเป็นการหยุดชะงัก การเน้นเสียงสูงเสียงต่ำเรียกว่าจังหวะหรือลีลา ช่วงเวลาการเปล่งเสียงแต่ละคำเรียกว่าปริมาณ จำนวนคำพูดในหนึ่งนาทีเป็นอัตรา ซึ่งควรทำความเข้าใจแต่พอสมควรต่อไป

อัตรา หมายถึงการพูดช้าพูดเร็ว การพูดที่ดีควรจะพูดช้าเร็วเร็วอย่างใดนั้นจะกำหนดให้ตายตัวได้ยาก เพราะขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายอย่าง เช่น ความยากความง่ายของเนื้อหาสาระที่พูด จำนวนคนฟัง บรรยากาศเป็นกันเองหรือเป็นพิธีการ การพูดนั้นมีอารมณ์มากน้อยเพียงไร ความชำนาญและบุคลิกภาพของผู้พูด อาจต้องพูดในอัตราที่ช้าลงในเรื่องวิชาการหนักๆ หรือในโอกาสที่เป็นพิธีการ การพูดที่มีอารมณ์อยู่มากอาจมีการหยุดเว้นระยะมากขึ้น การพูดที่ช้าหน่อย มีเน้นให้

ชัดเจน ได้ผลดีกว่าการรีบพูด แต่การพูดที่เว้นช่วงระยะช้าเกินไปก็อาจทำให้ความสนใจลดลง เพราะมีช่องว่างมากพอที่คนฟังจะคิดถึงเรื่องอื่นๆของตัวได้

การหยุดเว้นระยะ เมื่อพูดหมดคำประเภทเดียวกัน หรือหมดใจความสำคัญช่วงใด ช่วงหนึ่งแล้วควรหยุดเว้นระยะ เพื่อให้คนฟังได้มีโอกาสสัมพันธ์ความคิดเห็นตามที่พูดได้ทัน ถ้าไม่มีการหยุดเว้นระยะเลยจะทำให้คนฟังตั้งตัวไม่ติด เกิดความสับสนได้ง่าย อย่าหยุดเว้นระยะกลาง ช่วงคำหรือใจความสำคัญ เพราะอาจทำให้มีความหมายผิดไปได้ง่าย

การหยุดเว้นระยะอาจใช้เพื่อเน้นให้ผู้ฟังยึดมั่นให้ความคิดหรือถ้อยคำบางอย่างได้ หรือ อาจให้เกิดจินตนาการขึ้นเองได้ การหยุดเพื่อเน้นหมายถึงการพูดที่ดำเนินไปตามปรกติก่อน แล้ว หยุดเน้นถ้อยคำหรือความสำคัญที่ต้องการจะเน้น ควรเป็นถ้อยคำหรือข้อความที่สั้นที่สุด เหมือนกับการเดินตามปรกติ แต่ต้องหยุดกะทันหัน ทำให้ต้องรีบหาหลักยึดให้ทรงตัวอยู่ได้ดี การหยุดเว้น ระยะนี้ใช้กันมากในหมู่คนที่พูดที่มีความชำนาญ โดยพูดประโยคหรือข้อความนำขึ้นมาก่อนแล้วหยุด ให้ผู้ฟังสร้างจินตนาการต่อไปได้เอง เหมือนกับความไพเราะกินใจอันเกิดจากช่องว่างระหว่าง บรรทัดของโคลงกลอนต่างๆ หรือสำนวนความที่ย่อหน้าใหม่เกือบทุกประโยคนั่นเอง

ปริมาณ ปริมาณหมายถึงช่วงเวลาที่ใช้ในการเปล่งเสียงแต่ละคำ สั้นหรือยาวย่อม แตกต่างกันไปออกไปตามภูมิภาคหรือแต่ละท้องถิ่น เช่น ทางภาคใต้ของประเทศไทยนิยมพูดคำสั้นๆ ฉะนั้น ปริมาณการพูดย่อมสูงกว่าภาคอื่น ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ดี อาจพูดได้ในปริมาณ ๒ - ๓ เท่า ของภาคอื่น ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนืออาจพูดถ้อยคำที่ใช้เวลามากกว่าภาคกลาง และภาคใต้ แต่ก็ยังมีบางคำที่สั้นกว่าภาคอื่น เช่น “จ๊ก”ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึงว่า “ไม่ ทราบ” การร้องของหมอลำมักใช้ปริมาณสูง ผู้ที่ไม่คุ้นเคยย่อมฟังไม่ทัน การพูดที่ดีต้องจัดให้มี ปริมาณตามประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละแห่ง จะช่วยให้การพูดกลมกลืนกับผู้ฟังมากยิ่งขึ้น

ลีลา คือ ท่วงทำนองแบบแผนของเสียงสูงเสียงต่ำ ลีลาเป็นแบบแผนของเวลาที่ใช้ใน การลากเสียง เร่งเสียง การพูดที่มีจังหวะหรือลีลานั้นมักปรากฏในการพูดที่มีชื่อเสียงมากกว่าการ พูดธรรมดา ฉะนั้น ผู้ที่เริ่มฝึกพูดใหม่ๆ ไม่ต้องเอาใจใส่เลยก็ได้

๕. เสียงจะต้องมีความชัดเจนและถูกต้องพอ การพูดให้เป็นที่เข้าใจนั้นแตกต่างๆกับการ พูดที่นิยมยกย่อง เราอาจได้ยินในร้านอาหารบางแห่งบ่อยๆ ทำนองว่า “เป็๋อียดับ ไม่งอก ไมชี” อาจ เป็นที่เข้าใจได้ แต่ก็ไม่ใช่ที่ยอมรับนับถือเพราะไม่เป็นการถูกต้อง บางแห่งคำเปล่งก็ไม่เหมาะสม คำพูดที่ไม่ชัดเจนมีปรากฏอยู่เนื่องๆคำ เช่น “กระทรวงสาธารณสุข” ออกเสียงเป็น “กระทรวงสา สุข” “มหาวิทยาลัย” ออกเสียงเป็น “มหาลัย” “พิจารณา” ออกเสียงเป็น “พิณา” เป็นต้น นอกจากนั้น

ยังต้องเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง การเว้นวรรคตอนผิดจะทำให้สื่อความหมายผิดได้

การใช้กริยาทำทางประกอบการพูด

ก. การแสดงสีหน้า ส่วนสำคัญที่สุดของการแสดงสีหน้าได้แก่ ดวงตา ดวงตาเป็นประตูของหัวใจที่จะติดต่อกับคนฟังโดยตรง เราชอบคนพูดที่พูดกับเราโดยไม่หลบตา ไม่ว่าในการพูดคุยธรรมดาหรือบนเวที หากคนที่พูดกับเรากอยหลบตาหรือไม่กล้าสบตา เรามีความไว้วางใจน้อยลง การพูดต่อชุมชน ถ้าผู้พูดที่คอยก้มหน้าดูพื้น ถ้าอ่านที่จดไว้ แหงนมองเพดาน มองออกไปทางหน้าต่างหรือที่อื่น ไม่มองไปยังผู้ฟัง ย่อมพาให้ผู้ฟังขาดความสนใจในตัวผู้พูด หรือชักจูงให้ผู้ฟังหันมองตามผู้พูดไปด้วย ฉะนั้น หากไม่ใช่กรณีที่ต้องอ่านที่จดย่อไว้เป็นครั้งคราวแล้ว จะต้องเพ่งตามองตรงไปยังผู้ฟัง มิฉะนั้นจะทำให้ผู้ฟังขาดความสนใจ

กลวิธีการมองหรือการประสานสายตาที่คืบคั้น ควรมองตรงไปยังผู้ฟังคนใดคนหนึ่งในกลุ่มประหนึ่งว่าพูดกับคนๆนั้นประเดี๋ยวหนึ่ง แล้วเปลี่ยนต่อไปมองคนอื่นๆทำนองเดียวกันนี้ ตลอดไปจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกเหมือนกับว่าผู้พูดได้พูดกับเขาเป็นการส่วนตัวโดยตรงทุกคน เขาจะตั้งใจฟังมากขึ้น ควรหลีกเลี่ยงการมองรวมไปหมดโดยไม่ได้เพ่งตาไปที่ผู้ฟังเป็นคณา ผู้ฟังจะรู้สึกว่าคนพูดมองอย่างเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย หรือห่างไกลเหลือเกิน จะมีปฏิริยาไปในเชิงเฉยเมยเช่นกัน

ส่วนอื่นของหน้าก็มีส่วนในการทำความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะและทัศนคติของผู้พูด และช่วยในการเน้นอีกด้วย ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การยิ้ม การกอดพื้น การอ้าปาก การเลิกคิ้ว ย่อมก่อให้เกิดความหมายขึ้นได้เหมือนกัน การแสดงสีหน้าให้ได้ผลมีหลักพึงยึดถือสองประการ คือ

๑. อย่าสำรวจตนจนเกินไป จนไม่สามารถแสดงสีหน้าได้ตามธรรมชาติ
๒. อย่าเตรียมการหรือชักซ้อมการแสดงสีหน้าไว้ล่วงหน้า ปล่อยให้ไปไปตามจังหวะการพูด หากพูดโดยคิดและรู้สึกตามที่พูดจริงๆแล้ว สีหน้าจะแสดงออกมาตามที่คิดเห็นหรือรู้สึกขึ้นเองตามธรรมชาติ

ข้อบกพร่องในการแสดงสีหน้าที่มักพบเห็นกันอยู่เสมอ ได้แก่

๑. หน้า ลักไก่ ความเครียดของประสาทมักขัดขวางไม่ให้แสดงสีหน้าตามธรรมชาติ หน้าตาย อาจช่วยในการเล่นไพ่หรือโป๊กเกอร์ได้ดีมากแต่ไม่ช่วยในการพูด ยกเว้นตลกหน้าตายเท่านั้น

๒. หน้า เท็ก คือการตีหน้าแบบละคร โดยทำหน้าที่แสดงประกอบการพูดเกินควร เป็นการเรียกร้องให้สนใจกับการแสดงสีหน้านั้นมากกว่า

๓. หน้า หลุกหลิก เป็นการระบายกำลังงานที่แออัดอยู่ให้ออกมาทางสีหน้า เช่น ยกคิ้ว หล่นตา ขยับคาง ขยับแก้ม โดยไม่เกี่ยวข้องกับความคิดอ่านที่เสนอนั้น ต้องปรับตัวให้เหมาะสม

ข. การวางท่า ไม่มีแบบของการยืน หรือนั่งพูดกำหนดไว้แน่นอน แต่มีข้อพึงระวังอย่าอย่ายืน หรือนั่งตัวตรงแข็งที่แบบทหารเผ่ายาม หรืออกแอ่นพุงแอ่น ให้ยืนหรือนั่งตามสบาย แต่ก็อย่าให้ถึงขนาดตัวห่อ หรือท่าท่าจะพังล้มลง หากยืนให้เท้าห่างจากกันพอควรประมาณ 6-12 นิ้วและวางน้ำหนักไว้ตรงอุ้งเท้า ปลายเท้าเฉียงไปข้างหน้า จะเป็นท่ายืนที่สบาย หากจะให้เหลื่อมล้ำกันก็ไม่ควรเกิน 1 ฟุต โดยวางน้ำหนักตัวไว้ที่เท้าหลัง แต่ระวังอย่าให้ถึงขนาดตัวเอียงเอนจนเห็นได้ชัด แขนปล่อยให้ตกไปข้างๆตัวตามปกติ เว้นแต่จะทำมือท่าไม้ บางทีอาจยื่นมือไปจับแท่นที่ขึ้นพูด แต่อย่าชะโงกตัวไปพิกน้ำหนักบนแท่นขึ้นพูดนั้นนานนัก การวางมือทั้งสองจับไหล่หลัง ย่อมจะทำได้ แต่อย่าวางมือในรูปใดรูปหนึ่งนานนัก เพราะจะทำให้ไม่มีการทำมือท่าไม้เลย ควรเปลี่ยนการวางมือในท่าต่างๆ สลับกันไปตามสมควรตลอดการพูด

กรณีเกิดความประหม่อมักรู้สึกว่ามีมือไม้มันใหญ่เกะกะจนเอาวางไว้ที่ไหนไม่ถูก ควรห้อยมือลงหรือ โพล่หลังบีบกันไว้ให้แน่น จะช่วยให้คลายความประหม่อมลงได้ ขณะที่ยังประหม่อมอยู่อย่าล้วงมือไว้ในกระเป๋ากางเกง เพราะมันจะเผลอสั่นขยุกขยิกอยู่ในกระเป๋ากางเกง เป็นท่าที่ไม่งาม การฝึกวางท่าให้เหมาะสม มากพอจะทำให้เกิดเป็นนิสัยขึ้นมาได้

ข้อบกพร่องในการวางท่าที่มักพบเห็นกันอยู่เสมอ

๑. ท่า “คนขี้ยา” คือ ท่าที่อ่อนพับจะลุ่มลุ่มแหล่ เหมือนกับว่าซังกะตายอยู่ไปวันหนึ่งๆ โดยไม่มีความสนใจอะไรเลย หากผู้พูดมีท่าทางอย่างนี้ ผู้ฟังจะพลอยซังกะตายฝันเพียงไปกับตัวเองแทนที่จะฟังการพูดนั้น

๒. ท่า “ชิงหาหลัก” การ โน้มตัวไปพิงโต๊ะ แท่นพูด หรือพิงผนังเก้าอี้มากเกินไป เท่ากับเป็นการนั่งรำพันอยู่แต่ๆ ใครจะทนฟังอยู่ได้เมื่อคนพูดดูประหนึ่งว่าไม่รู้พูดอะไรกับใครอยู่แล้ว

๓. ท่า “ไม้ปักรั้ว” ยืนหรือนั่งในอาการพุงหด อกแอ่น ไหล่ตั้ง ลูกคางก้มชิด ยังกับทหารเตรียมทำวันทยหัตถ์ จะพลอยให้ผู้ฟังต้องพลอยนั่งตัวแข็งอึดอัดใจเต็มทนไปด้วย

ก. การเคลื่อนไหว หมายถึงการเดินไปเดินมาบนเวที การเคลื่อนไหวนี้มีความสำคัญในการสร้างความสนใจอยู่มาก การเคลื่อนไหวไปมาเป็นการเปลี่ยนความจำใจ การเดินไปทางซ้ายบ้าง ขวาบ้าง หน้าบ้าง หลังบ้าง แต่พอควร ช่วยให้คนฟังหายใจง่วงนอนได้ แต่ต้องเป็นไปตามธรรมชาติ และนุ่มนวล การเดินแก้งก้างหรือแข็งทื่อหรืองุ่มง่ามจะให้ผลตรงกันข้าม การเดินอาจแสดงความหมายได้

การเคลื่อนไหวจะมีมากน้อยเท่าใดนั้นกำหนดไว้ไม่ได้ แล้วแต่เรื่องที่จะพูด ภาวะสิ่งแวดล้อม โอกาสที่พูด และอื่นๆ แต่ต้องระวังอย่าให้เกิน ไปนัก อย่ายืนอยู่กับที่เสียทีเดียว (เว้นแต่จะพูดด้วยไมโครโฟนที่ตั้งอยู่กับที่) หรือเคลื่อนไหวมากเกินไป หากพูดเพียง 2-3 นาทีขึ้นไปอาจไม่ต้องเคลื่อนไหวเลย การพูดตั้งแต่ 5-6 นาทีขึ้นไปควรเคลื่อนไหวบ้าง

ผู้พูดมักจะลืมระวังในกรณีเดินไปที่เวทีก่อนจะพูดและออกจากเวทีตอนพูดจบแล้ว เป็นการสร้างความประทับใจครั้งแรกและครั้งสุดท้าย ควรให้พอดีๆ โดยก้าวไปตามปกติธรรมดา อย่าเดินเร็วเพราะประหม่าหรือห่อหุ้มก้อย้าย หรือกริดกราย จะเป็นท่าที่ชวนทุเรศ ตลก หรือน่าหมั่นไส้

ง. การแสดงท่าทาง เป็นการเน้นหรือช่วยเพิ่มความกระจำจโดยเฉพาะในเรื่องระยะทาง ขนาด รูปร่าง และทิศทาง โดยมากเป็นการใช้มือและแขน เช่น “ตัวขนาดนี้เห็นจะได้”(ยกมือสองข้างประกอบ) แสดงท่าทางเพื่อเน้นให้คนฟังประทับใจและจำได้ มีอยู่หลายประการ เช่น

๑. การชี้นิ้วมักใช้เน้นเพื่อการกล่าวหาหรือตักเตือนให้สังวร ควรชี้ให้สูงขึ้นหน่อย อย่าชี้ตรงหน้าคนฟังนัก

๒. การทาบโตะเป็นการสำแดงอาการ โกรธหรือเอาจริงจัง แต่อย่าให้รุนแรง เพราะจะทำให้คนฟังพากันขวัญหนีดีฝ่อ อย่าทาบให้ดังจนเกินไป เพราะจะเจ็บมือเปล่าๆ และทำให้คนฟังตกใจ ให้มีเสียงดังเพียงว่าเป็นการทาบโตะเท่านั้น หากไม่อยู่ในจังหวะที่เหมาะสมอาจพลอยทำให้คนฟังหมองใจได้

๓. การปฏิเสธหรือไม่รับรู้อาจฝ่ามือแบหงายไปทางคนฟัง แล้วบิดไปบิดมา เช่น “ไม่เอา” “ฟังไม่ได้” “ไม่ได้ความ”

๔. การอ้อนวอนโดยการชูมือไปข้างหน้า การยกหัวแม่มือเพื่อเน้นว่าดีเหลือเกิน การสั่นศีรษะ การยกไหล่ ใช้นิ้วก้อยู่ออมนอก นิ้วชี้ที่ตักจะต้องไม่แข็งทื่อเหมือนเพิ่งคอเคล็ดเพราะตกหมอนมา จะต้องใช้ศีรษะเคลื่อนไหวไปตามเนื้อเรื่องด้วย

การแสดงท่าทาง แสดงสีหน้า เคลื่อนไหวและการวางท่า ควรฝึกต่อหน้ากระจกที่เห็น

ตลอดตัว ถ้ามีผู้ฝึกอยู่ด้วยจะดียิ่งขึ้น ควรพยายามปรับปรุงตัวเองให้การทำทางที่แก่งก้างแข็งทื่อและไม่งามต่างๆหมดไป จนกลายเป็นนิสัยและเป็นธรรมชาติจึงค่อยเลิกฝึกฝน จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการฟูกยิ่งขึ้น

ขณะดำเนินการฝึกแสดงท่าทางอยู่นั้นให้ระมัดระวังลักษณะต่อไปนี้ คือ

๑. การแสดงท่าทางที่ดีนั้นประกอบด้วย การเตรียมตัวจะทำท่าทาง การทำท่าทาง และการกลับคืนสู่สภาพเดิม การเตรียมมือ คือ การเคลื่อนมือหรือแขนออกไปถึงระยะที่จะทำท่าทางแล้วชักกลับมาในรูปเดิมอย่างช้า อย่าจ้องมองการทำท่าทาง (เว้นแต่ตอนฝึก)

๒. การทำท่าทางจะต้องแข็งขันและให้ความหมายเด่นชัด แน่นอน ไม่เลื่อนราง หรือมือไม่วุ่นวายโดยไม่มี ความหมาย

๓. จะต้องให้สอดคล้องกับคำพูดที่ต้องการแสดงประกอบอย่างแนบเนียนพอดี อย่าให้ก่อนหรือหลัง แต่การทำท่าอาจไม่มีคำพูดด้วยก็ได้

๔. การทำท่าทางควรอยู่ในรัศมีพอดี ไม่ใช่ทำให้ตัวตึงหรือยื่นค้อมไปข้างหน้า เอียงไปข้างๆ

๕. ควรฝึกให้มีหลายๆท่า อย่างมีแต่เพียง 2-3 ท่า และอย่าใช้มือใดแต่เพียงมือเดียวตลอด ไม่ควรคิดไว้ล่วงหน้าว่าฟูกตอนไหนจะต้องทำท่าทางอย่างไร เพราะจะเป็นการแสดงออกที่ดูไม่จริงจัง ให้แสดงออกเองตามความรู้สึกแห่งการฟูก จะเป็นการประกอบอารมณ์และความกระตือรือร้นจริงๆ ควรจำไว้ว่าการแสดงท่าทางนั้นเป็นการกระทำของทั้งตัว ไม่ใช่ส่วนใดส่วนหนึ่ง มิฉะนั้น จะมีลักษณะเป็นหุ่นหรือตุ๊กตาไหลล้น หากฝึกให้ชินแล้วจะกลายเป็นนิสัย

ข้อบกพร่องที่มักพบเห็นอยู่เสมอ

๑. “ช้าไปช้ามา” เช่น ใช้มือยกขึ้นแล้วก็กลองอยู่อย่างเดียวกันตลอดเวลา ทำให้ช้าชาก นำเบื่อหน่ายไม่แพ้การยืนนั่งแบบรูปปั้น การใช้มือควรเป็นการสนับสนุนความคิดอ่านมากกว่าจะขยับไปมาโดยไม่มี ความหมาย

๒. “ทำเป็นหมัน” คือ ทำเริ่มต้นดูว่าจะเหมาะดีแล้ว แต่ไม่ทำจริงหรือไม่สมบูรณ์ เช่น ทำท่าจะทูปโต๊ะ แต่พอจะถึงโต๊ะก็วางลงไปคือๆ โดยไม่ทูป เป็นการฝืนแท้ๆ ระวังจะทำให้คอเคล็ดหรือเส้นเคลื่อนได้ จะทำท่าทางอะไรก็ทำให้ครบตามธรรมชาติอันควรของมัน อย่างครึ่งๆกลางๆจะให้โทษมากกว่าคุณ

๓. “กันไม่หยุด” มืออยู่ไม่สุข จับโน้นจับนี้ ลูบนั้น สอดนี้ แหย่นั้น ลูบผม ดึงเนื้คอ ทก ลัดคุม เสือ ชุกกระเป่า แคะงมูก ลูบกระดาด เคาะดินสอ ฯลฯ ไม่มี ความหมายและตัดความสนใจที่

จะมีต่อการพูด อย่าแสดงอาการเหมือนกับลิงหรือผีเสื้อ

การตื่นเวทีและการลดอาการตื่นเวที

เมื่อต้องพูดต่อหน้ากลุ่มคน ทุกคนจะประหม่า ความรู้สึกประหม่าเล็กน้อยเป็นสิ่งดี ทำให้มีชีวิตชีวา กระตือรือร้นที่จะเตรียมตัวและพูด อาการประหม่าที่เกิดขึ้น คือ การตื่นเวที (stage fright) ซึ่งถ้ามีมากจนเกินไป จะทำให้เสียบุคลิกภาพ และทำให้เสียบุคลิกภาพ สิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับการตื่นเวที คือ อาการของการตื่นเวที และการลดอาการตื่นเวที

1. อาการของการตื่นเวที อาการของการตื่นเวทีมีหลายประการ เช่น คอและปากแห้ง เสียงหาย ต้องกระแอมกระไอเรียกเสียงก่อนพูด พูดไม่ออก ตะกุกตะกัก หรือคิดอ่าง ลืม นึกอะไรไม่ออก ลังเลไม่แน่ใจ สับสน หายใจขัด มือสั่น ขาสั่น เข้ากระตุก เสียงเบากว่าปกติ พูดเร็วขึ้น ๆ หรือ ช้าลง ๆ หัวใจเต้นถี่ เร็ว หรือเต้นดังกว่าปกติ รู้สึกเครียด เกร็ง หรือไม่สบาย ในท้อง ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง รู้สึกว่าผู้ฟังไม่ชอบ หรือไม่เห็นด้วย เหงื่อออกมาก รู้สึกกลัว เป็นต้น

อาการตื่นเวทีของบางคนอาจมีเพียงเล็กน้อยจนไม่มีใครสังเกตเห็น คือเพียงแต่รู้สึกกังวลเกี่ยวกับการพูดและเกร็ง เครียด (tension) ซึ่งเป็นอาการตื่นเวทีในระดับปรกติ ผ่อนคลายได้ง่าย แต่บางคนอาจตื่นเต้นและกังวลมากจนถึงขั้นกลัว (fear) กลัวที่จะพูด กลัวคนฟัง อาจอาเจียน ปวดท้องมาก ใจเต้นระทึก หูอื้อ เหงื่อไหล หายใจหอบ เป็นต้น การตื่นเวทีระดับนี้ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน และสร้างเชื่อมั่นก็จะแก้ไขให้ลดน้อยลงได้ ส่วนการตื่นเวทีที่มากที่สุดคือการกลัวมาก (panic) ถึงขั้นเข้าอ้อน หมดแรง เป็นลม ซึ่งน้อยคนมากที่จะตื่นเวทีจนถึงระดับนี้

2. การลดอาการตื่นเวที การที่จะแก้ไขอาการประหม่า หรือตื่นเวทีให้หายไป อย่างสิ้นเชิงนั้น ยังไม่มีข้อแนะนำใด ๆ ที่ปฏิบัติแล้วได้ผล แต่อาจจะลดอาการตื่นเวทีให้น้อยลงได้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ก่อนการพูด มีแนวทางในการลดการตื่นเวทีให้น้อยลง เริ่มด้วยการเตรียมตัวให้พร้อม ความพร้อมจะช่วยให้เกิดความมั่นใจ นอกจากนั้นอาจใช้วิธีหายใจเข้าลึก ๆ แล้วอัดไว้ 2-3 วินาที แล้วค่อย ๆ ผ่อนลมหายใจออก ออกซิเจนที่เข้าไปในปอดจะช่วยลดความ ตึงเครียดได้ (หายใจให้เป็น หายใจเข้ากระบังลมจะพองตัวออก ท้องจะป่อง หายใจออกท้องแฟบลง การหายใจโดยปกติเป็นเช่นนี้ แต่บางคนเมื่อเกิดความ “ตึงใจ” ที่จะหายใจเข้า ท้องกลับแฟบ เพราะแหม่วท้อง ทำให้หายใจไม่ลึก ลมที่หายใจเข้าไปไม่ถึงช่องท้อง) บางคนอาจใช้วิธีลดความเครียด เช่น จิบน้ำ คืม กางแฟ ลุกขึ้นเดินไปเดินมา สูดท้ายทาใจให้สงบ ทบทวนลำดับการพูดในใจว่าจะทักทายผู้ฟังอย่างไร

เริ่มต้นพูดอย่างไร จะขยายความเนื้อหาอย่างไรบ้าง และจะจบการพูดอย่างไร การลำดับการพูดได้ตั้งแต่เริ่มต้นพูด จนจบการพูด จะทำให้ผู้พูดมั่นใจยิ่งขึ้น อาการตื่นเวทีจะลดน้อยลง

2.2 ขณะพูด พยายามควบคุมสายตา มองผู้ฟังให้ทั่วถึง และจับตาที่ผู้ฟังเฉพาะคนให้ได้ พูดช้า ๆ ถ้ารู้สึกตัวว่ากำลังพูดเร็วขึ้น ๆ ให้ควบคุมให้ช้าลง จะช่วยลดความประหม่าลงได้ เปลี่ยนอิริยาบถขณะพูดบ้าง เช่น จัดอุปกรณ์ จิบน้ำ ถ้ารู้สึกประหม่า คอแห้ง ให้จิบน้ำ ถ้าไม่มีน้ำให้หาจิงหระ เช่น ตอนก้มหรือจัดหยิบอุปกรณ์ ให้อ้าปากเล็กน้อย ภายใน 2-3 วินาที จะมีน้ำลายช่วยให้ชุ่มคอขึ้น ถ้าติดขัดขณะพูด ไม่ควรพูดซ้ำ หรือหยุดคิดนาน จนเกิดบรรยากาศตย เจ็บ ให้พยายามเชื่อมโยง แล้วข้ามมายังเนื้อหาที่จำได้

ผู้ที่ตั้งใจจะฝึกพูดต้องพร้อมเผชิญหน้ากับอาการตื่นเต้นประหม่านั้น พยายามหาโอกาสพูดพูดหน้าชั้น หน้าทีประชุม ตอนไม่มีคนฟังหรือตอนที่มีคนน้อย ๆ เมื่อถึงเวลาพูดจริง ๆ ให้คิดว่ากำลังพูดให้เพื่อนสนิทฟัง อย่งไรก็ตามการลดความประหม่าที่ดีที่สุด ก็คือการสร้างความมั่นใจโดยการเตรียมตัวให้พร้อม

เอกสารอ้างอิง

- ปานใจ สุภาพ (ม.ป.ป.). ตัวอย่างและแนวทางการพูดในโอกาสต่างๆ. กรุงเทพฯ: อเล็กซ์การพิมพ์.
- ผอบ โปษะกฤษณะ. (2514). หลักการพูด. คำสอนวิชาภาษาไทยการฟังการพูด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลักขณา สตะเวทิน. (2536). หลักการพูด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วสันต์ พงศ์สุประดิษฐ์. (ม.ป.ป.). พลังพูด พลังเพิ่ม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บู๊ตแบงก์.
- ศักดิ์ ปั่นแห่งเพชร. (2537). การพัฒนาทักษะการพูด. ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

แบบบันทึกใบงาน 4

เรื่อง การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....
วันที่.....เดือน.....ค.ศ.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาอ่านใบความรู้เรื่อง “การแสดงออกให้ปรากฏในการประกวดสุนทรพจน์” จบแล้วให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. จุดอ่อนการออกเสียงภาษาไทยของคุณคืออะไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

วิธีแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. จงวางแผนการใช้เสียงและกิริยาท่าทางประกอบการกล่าวสุนทรพจน์ของคุณ

๓. จงฝึกซ้อมกล่าวสุนทรพจน์อย่างน้อย 10 ครั้งและอัดเทปหรือวีดิโอเวลาฝึกกล่าว

๓.ช่วยกันฝึกปรีอในหมู่เพื่อนกันเอง ขอมรับจุดที่ดีร่วมกันในหมู่เพื่อน ให้คำแนะนำ เพื่อให้ทำได้ดียิ่งขึ้น คาดหวังให้พัฒนาไปด้วยกันได้

3.จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังฝึกอบรม “การประเมินและการปรับปรุงแก้ไขกล่าวสุนทรพจน์”แล้ว นักศึกษาสามารถ

- 3.1 ประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ด้วยตนเอง
- 3.2 ประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ให้เพื่อน
- 3.3 ปรับแก้ไขการกล่าวสุนทรพจน์อย่างถูกต้อง

4.กิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 กิจกรรมการเรียนการสอน (1) (3 ชั่วโมง)

4.1.1 ชั้นนำ

-ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 และ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในส่วนนี้ให้นักศึกษาได้รับทราบ

- อาจารย์และนักศึกษาสนทนาซักถามเกี่ยวกับการประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

- นักศึกษากำหนดกลุ่มหรือทีม โดยแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน

4.1.2 ชั้นกิจกรรม

- นักศึกษาทบทวนใบความรู้1-4 อย่างละเอียด

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายองค์ประกอบใบประเมินการกล่าวสุนทรพจน์

ภาษาไทย

๑.จกรรวบรวมหัวข้อที่ควรประเมิน

- เนื้อหา/วิธีการเขียน
- การใช้ภาษาและลีลา
- บุคลิกและการแสดงออก

๒. แบ่งหัวข้อความยากง่ายและเหมาะสมในการประเมิน

๓. ลองประเมินระดับความสามารถที่ทำได้ โดยเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก่อนเขียน

มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

4.1.3 ขั้นสรุป

- นักศึกษาและอาจารย์ร่วมสรุปองค์ประกอบและหัวข้อย่อยในการประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย

- มอบหมายงานในหน่วยที่ 4 ให้นักศึกษาไปทำแบบประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย กลุ่มละ 1 ฉบับ

4.2 กิจกรรมการเรียนรู้การสอน (2) (3 ชั่วโมง)

4.2.1 ขั้นนำ

- อาจารย์กล่าวคำเปิดการประกวดสุนทรพจน์ภาษาไทย
- นักศึกษาแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและจับฉลากติดหมายเลข 1- 5
- นักศึกษาส่งตัวแทนมาจับฉลากกลุ่ม 1-5

4.2.2 ขั้นกิจกรรม

- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งนักศึกษาหมายเลข 1 เป็นผู้ประกวดสุนทรพจน์และ นักศึกษาหมายเลข 2 เป็นกรรมการตัดสินพร้อมอาจารย์ผู้สอน
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งนักศึกษาหมายเลข 2 เป็นผู้ประกวดสุนทรพจน์และ นักศึกษาหมายเลข 3 เป็นกรรมการตัดสินพร้อมอาจารย์ผู้สอน
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งนักศึกษาหมายเลข 3 เป็นผู้ประกวดสุนทรพจน์และ นักศึกษาหมายเลข 4 เป็นกรรมการตัดสินพร้อมอาจารย์ผู้สอน
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งนักศึกษาหมายเลข 4 เป็นผู้ประกวดสุนทรพจน์และ นักศึกษาหมายเลข 5 เป็นกรรมการตัดสินพร้อมอาจารย์ผู้สอน
- นักศึกษาแต่ละกลุ่มส่งนักศึกษาหมายเลข 5 เป็นผู้ประกวดสุนทรพจน์และ นักศึกษาหมายเลข 1 เป็นกรรมการตัดสินพร้อมอาจารย์ผู้สอน

- รวบรวมคะแนน และตัดสินรางวัลชนะเลิศ	1 รางวัล
รางวัลชนะเลิศรองอันดับ1	2 รางวัล
รางวัลชนะเลิศรองอันดับ2	2 รางวัล
ทีมงานดีเด่น	1 รางวัล

4.2.3 ขั้นสรุป

- อาจารย์ผู้สอนมอบของที่ระลึกให้กับผู้ชนะและกล่าวปิดการประกวดสุนทรพจน์

ภาษาไทย

5.สื่อการเรียนการสอน

- เครื่องอัดวีดีโอ
- ของที่ระลึกสำหรับผู้ชนะการประกวดสุนทรพจน์

6.การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ใช้แบบประเมินความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์

แบบประเมิน
ความสามารถในการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนเอกภาษาไทย

เกณฑ์การให้คะแนน		ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
เนื้อหา (45 คะแนน)	1.คำนำ (การแนะนำตนเอง นำเข้าสู่เนื้อเรื่อง)					
	2.เนื้อเรื่อง ผู้เข้าแข่งขันพูดได้ตรงกับเรื่องที่กำหนดให้					
	3.การดำเนินเรื่อง พูดเรียงลำดับความสำคัญของเรื่อง ที่เล่า และสอดคล้องสัมพันธ์กันตลอดเรื่อง					
	4.การสรุปของเรื่องที่เล่า					
	5.ตรงตามเวลาที่กำหนด					
	6.มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
	7.มีเหตุผลน่าเชื่อถือสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า					
	8.มีไหวพริบในการแก้ปัญหา					
	9.ข้อเสนอแนะเป็นรูปธรรมสามารถทำตามได้					
การใช้ภาษา และลีลา (35 คะแนน)	10.ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้นและกาลเทศะ					
	11.ไวยากรณ์ถูกต้องตามหลักภาษา					
	12.ถ้อยคำสำนวนกระชับรัดกุม ได้ใจความ					
	13.ลีลาท่วงทศมีจังหวะ					
	14.น้ำเสียงชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก เว้นจังหวะการพูด ได้ถูกต้องหนักเบา สอดคล้องกับเรื่อง					
	15.ออกเสียงอักขระที่ถูกต้อง					
บุคลิกและ การ แสดงออก (20 คะแนน)	16.ระดับเสียง จังหวะและอัตราเร็วเหมาะสม					
	17.ปรากฏตัวด้วยความเชื่อมั่น ไม่แสดงอาการประหม่า					
	18.กริยาท่าทางขณะพูดเหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่พูด หรือเนื้อหา					
	19. การแต่งกายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่พูด					
	20.ขณะพูดของผู้ฟัง ได้อย่างเป็นธรรมชาติ					
รวม						

แบบบันทึกใบงาน 5

เรื่อง การเตรียมบทกล่าวสุนทรพจน์

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....
วันที่.....เดือน.....ค.ศ.....

คำชี้แจง เมื่อนักศึกษาศึกษาใบความรู้1-4อย่างละเอียดแล้ว ให้นักศึกษาตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. คุณคิดว่าองค์ประกอบการประเมินสุนทรพจน์ภาษาไทยควรประกอบด้วยอะไรบ้าง?

.....
.....
.....

๒. คุณคิดว่าองค์ประกอบการประเมินสุนทรพจน์ภาษาไทยแต่ละองค์ประกอบควรมีหัวข้อย่อยอะไรบ้าง?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. คุณคิดว่าหัวข้อย่อยขององค์ประกอบประเมินสุนทรพจน์ภาษาไทยแต่ละข้อควรมีคะแนนเท่าไร?

.....
.....
.....

๓.จงพัฒนาเกณฑ์การตัดสินและแบบประเมินการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทย กลุ่มละ 1 ฉบับ